

Polen zien geen heil in verkiezingen
PAGINA 5

Binnenhof niet te beveiligen tegen molten
PAGINA 5

Discussie over vernieuwing PvdA
PAGINA 7

● Frane Bućan

Roda JC-Sparta: 1-1
PAGINA 21

Hennie Griff zoekt baan
PAGINA 24

Het verdriet van Bućan
PAGINA 24

● Stijgt tegen graffiti in Maastricht

De tensie van de voorlaatste bocht
PAGINA 25

Nederland tobt met gezondheid
PAGINA 26

'Gipsen' niet achter de coulissen
PAGINA 27

Gegrepen door de quantumtheorie
PAGINA 31

De graffiti-bus op kladderoute
PAGINA 36

Kunstig stucwerk
PAGINA 37

Veertig jaar tv-favorieten
PAGINA 41

Programmagegevens voor het weekeinde
PAGINA 43 en 45

Grote enquête van Limburgs Dagblad toont aan:

Limburgers ongeezond

DOOR PETER STIEKEMA

HEERLEN - Vooral mannelijke inwoners van de regio's Zuid-Limburg en Rotterdam tobben aanzienlijk meer met hun gezondheid dan elders in het land het geval is. Dat is één van de opvallendste uitkomsten, voor zover het het gezondheidsvraagstuk betreft, van de grote enquête 'De staat van het land'. Deze enquête werd in mei gehouden onder de lezers van een groot aantal regionale kranten, aangesloten bij de Gemeenschappelijke Pers Dienst (GPD) in Den Haag, waaronder ook het Limburgs Dagblad.

Beul valt flauw

NEW DELHI - Een Indiase moordenaar is aan de dood ontkomen doordat de beul die hem terecht moest stellen flauwviel, zo meldde het Indiase persbureau UNI gisteren. De niet bij name genoemde beul moest zijn eerste doodstraf voltrekken en was zo zenuwachtig dat hij het bewustzijn verloor. Raj Gopal Nayyar, die in de noordelijke stad Jammu vastzit wegens moord op zijn vader en stiefbroer, zal vandaag opnieuw op het schavot moeten verschijnen.

Maar liefst 19,1 procent van de Limburgse mannen in het verspreidingsgebied van het Limburgs Dagblad, zegt de laatste drie maanden vóór de enquête-datum (nogal) ernstige gezondheidsproblemen te hebben gehad, terwijl 35,3 procent zich enigszins ongezond voelde. Als men deze twee cijfers bij elkaar optelt, dan blijkt dat ruim 54 procent van de mannelijke Limburgs Dagblad-lezers min of meer ernstige problemen heeft (gehad) met de gezondheid, zo'n tien tot vijftien procent meer dan andere regio's in ons land, met uitzondering van Rotterdam, waar het klachtenpercentage iets boven de vijftig procent ligt.

Bij de vrouwelijke lezers is het verschil met de rest van het land aanzienlijk geringer, maar de Limburgse vrouwen voelen zich bepaald niet gezonder dan de mannen. 42,6 procent zegt enigszins en 18,2 procent (nogal) ernstige problemen met de gezondheid te hebben. Daarbij dient te worden aangetekend, dat het feit dat vrouwen over het algemeen relatief meer gezondheidsproblemen hebben, wetenschappelijk erkend is.

Een precieze verklaring heeft onderzoeker prof. René Diekstra niet voor de hoge cijfers in de regio Rotterdam en Limburg, maar hij sluit niet uit dat vervuilde industrie daar een aanzienlijke rol in speelt. Deze uitleg past perfect bij uitspraken van de Limburgse gedeputeerde Henk Riem. Deze zei enkele weken geleden dat de lucht in Zuid-Limburg ('Maastricht en omstreken') tot de meest vervuilde van Nederland behoort. Op die vervuiling hebben Limburgse bedrijven invloed, maar er is eveneens sprake van zogenaamde grensoverschrijdende milieuvervuiling.

Evenals de meeste andere inwoners van ons land hebben ook de Limburgers nogal wat te stellen met de nachtrust. 36,9 procent van de mannen verklaarde in de laatste drie maanden vóór de enquête-datum slaapproblemen te hebben gehad, variërend van enigszins (24,3 procent) tot (nogal) ernstig (12,6 procent); weinig verschil derhalve met de Limburgse vrouwen (respectievelijk 24,2 procent en 14,8 procent).

Zie verder pagina 26

● **Nederlanders tobben wat af met hun gezondheid**

Omgekomen na botsing met trein

● De 37-jarige J. Jaftran uit Echt is vrijdagmiddag uur om het leven gekomen toen hij met zijn auto op de onbewaakte overwegovergang Heistraat in Linne met de intercity Roermond-Sittard in botsing kwam. De ravage die het ongeluk veroorzaakte was enorm. Het treinverkeer richting Sittard was tot vier uur gestremd. De spoorwegen zetten een andere trein in om de passagiers richting Sittard te vervoeren, maar de capaciteit van die bewuste trein bleek onvoldoende zodat tientallen treinreizigers moesten wachten totdat de verongelukte trein weer kon rijden.

Foto: JEROEN KUIT

Volvo legt productie weer een week stil

Van onze redactie economie

BORN - Opnieuw legt Volvo Car in Born de productie een week stil.

Dit keer echter niet wegens stagnerende verkopen, maar omdat de voorraad motoren voor de 400-serie is uitgeput als gevolg van stakingen bij motorleverancier Renault in Frankrijk. Daarom heeft de Volvo-top gisteren besloten tot een vijfdaagse productiestop. Dat kost het

bedrijf volgens een woordvoerder tenminste f 8,5 miljoen.

Vanaf aanstaande dinsdag tot en met maandag 4 november worden er in Born geen auto's gemaakt. Volvo bouwt normaal gesproken zo'n 2000 auto's per week. Het personeel is gisteren geïnformeerd. De productiestop heeft voor de werknemers geen financiële gevolgen.

Het is alweer de vierde week dat Volvo dit jaar niet produceert. De vorige drie weken lag de productie stil om de voorraad weg te werken.

Uniek meetnet grondwater in Limburg

ROERMOND - Deputé ir Michel Lodewijks heeft gisteren in Roermond het startsein gegeven voor de aanleg van een omvangrijk grondwatermeetnet in Limburg.

Dit bestaat uit tweeduizend putten. De diepte daarvan (750 meter) werd gisteren geboord in Roermond.

Het net is speciaal bedoeld om het diepe grondwater te bewaken in verband met de bruinkoolwinning in Duitsland.

Lodewijks sprak van een uniek project omdat nooit eerder in Nederland dergelijke diepe metingen werden uitgevoerd.

Voor Limburg zijn wel diepe putten nodig vanwege de complexe opbouw van de bodem.

Zie verder pagina 17

● **'Bewakingsysteem is onontbeerlijk'**

(ADVERTENTIE)

INTERIEURVERZORGING
FRANS EURLINGS BV

Ruim 2000 m²
exclusieve
topruimtes
Karakter in
wonen
Donnerdagavond
koopavond
3 km vanaf
Meubelboulevard

VALKENBURGERWEG 43, VOERENDAAL, TEL. 045 751212

Zie verder pagina 17

● **Volvo moet afwachten**

(ADVERTENTIE)

Veel voordeliger in
klassieke en
moderne verlichting

Licht-Studio
2000

Heerlen
Spoorsingel 1A
Tel. 045-729735

Otti Roethof wil smartegeld

DOOR FRANK SEUNTJENS

VELDWEZELT - Ex-wereldkampioen karate Otti Roethof dient bij de Engelse staat een schadeclaim in: van 1 miljoen pond, bijna 3,5 miljoen gulden.

Roethof zat zeven maanden in een Britse cel op beschuldiging van de smokkel van ruim vierhonderd kilo in tractorbanden verstopte hasj. Maar na een vijf weken durend strafproces voor de rechtbank in Canterbury verklaarde de lekenjury hem afgelopen dinsdag niet schuldig. Otti Roethof: „De hele affaire heeft me niet alleen een fortuin, maar ook mijn reputatie gekost. Dat laatste vind ik nog het ergste. Daarom heb ik besloten de maximale schadevergoeding te vragen.“ Dit weekeinde komt Roethofs Engelse advocate, mr. Anne James, speciaal over om de schadeclaim op te stellen.

Zie verder pagina 17

● **'Knipoog van jurylid zei me meer dan voldoende'**

(ADVERTENTIE)

EXCLUSIEVE
HERENMODE
SUNA

PROMENADE 55 HEERLEN
HEERLENSWEG 36 SCHAESBERG
GROTE STAAT 47 MAASTRICHT

van der Velden
rooftechniek

- ontstoppen
- onderzoeken
- reinigen
- repareren
- ledigen putten

De Koumen 28 - 6433 KD HEERLEN
Tel. 045 - 229 400 - Fax. 045 - 227 560

(ADVERTENTIE)

limburgs agblad de duidelijke krant

Nú twee weken gratis

Ja, die duidelijke krant wil ik hebben! Noteer mij als abonnee.

Naam:
Adres:
Postcode/woonplaats:

Telefoon: (voor controle bezorging)

giro/banknummer: 26-10

De eerste twee weken ontvang ik de krant gratis.

Daarna betaal ik O per kwartaal f 79,20 O per maand f 26,40

Stuur mij O de machtiging voor automatisch betalen.

Ik ontvang dan de handige, fraaie memo-kubus.

O een acceptgirokaart

De afgelopen drie maanden heb ik geen L.D. (proef-abonnement gehad).

Deze bon in open enveloppe zonder postzegel zenden naar:

Limburgs Dagblad,

Antwoordnummer 46, 6400 VB Heerlen

of bel gratis 06-0229911

8 710404 400017

ALLEEN VANDAAG!!!

ECHT LEDEREN
HERENJACKS

van 250,-

voor

195,-

van 395,-

voor

295,-

NIEMANS BETER, NIEMANS GOEDKOPER

HENDRIKS
TEXTIEL

GIGANTISCH GROOT IN KWALITEIT EN LAGE PRIJZEN!

Heerlen, Schelsberg 88, tel. 045-721124
Sittard, Brugstraat 1, tel. 046-515656

'Homeopathische geneesmiddelen uit ziekenfonds'

...Dit is de laatste keer!...

Negende van Sjostakovitsj superkitsch

SITTARD - Voor beschamend weinig toehoorders besloot het Limburgs Symphonie Orkest onder leiding van Daan Admiraal zijn abonnementsconcert van eergisteren in de Sittardse Stadsschouwburg met een uitvoering van de ongeloofwaardigste symfonie van deze eeuw: de Negende van Dmitri Sjostakovitsj.

Je kunt hoogstens bewondering ervoor hebben, dat de Russische componist met zoveel noten muzikaal zo weinig weet te zeggen. Een opmerking-allegro in een soort van neobarokstijl wordt overrompeld door een simplistische militaire mars.

Daarna volgt een romance, die op niets uitloopt en waarmee de twee LSO-klarinettisten zo te horen ook al niet goed raad wisten. Na een geamputeerd Petrosjka-scherzo volgt de solo-fagot Siberisch-treurig een Russische melodie. Om de quasi-geestigheid van de finale zou je alleen maar kunnen huilen.

Ik kan me goed voorstellen dat bij de premiere in 1945 de recensent is weggevlucht, ontzet over 'die potpourri van circuswijsjes, galopritmes en geforceerde harmonische joligheid'.

Voorafgaande aan deze superkitsch speelde het LSO het Capriccio Espagnol van Nicolai Rimsky-Korsakov. Gebeurde dat ter ere van de hacienda-pergola die sinds kort de hal van de schouwburg ontsiert?

Hoe dan ook, de met iets te lange armen tacterende gastdirigent Daan Admiraal slaagde er niet in het benodigde Spaanse vuur bij de LSO-musici te doen ontbranden. Had men dit werk niet beter voor Mas Conde kunnen bewaren?

Doorleefd

In schrille tegenstelling tot het Russische 'gebrek aan' stond Mozarts Violoncelloconcert in A, KV 219, in de vertolking van de Hongaars-Israëlische violist Moshe Hammer: een volledig doorleefde interpretatie van een pur sang-musicus, die dirigent en orkest tot een excellente begeleiding inspireerde. Daarnaast werd het werk in de juiste, rustige tempi gespeeld, zodat geen enkel nootje verloren ging: een stralend-elegant allegro, een adagio in klinkklare schoonheid en een rondo dat zijn klassieke danskarakter nergens verloochende.

Wie overigens zelf wil vaststellen wat Mozart wel en Sjostakovitsj niet heeft, kan vanavond nog in de Maastrichtse Staaarzaal terecht.

peter p. graven

(ADVERTENTIE)

FIAT Schobben Brunssum

EXPOSEERT
T/M 3 NOVEMBER '91
Dagelijks van 12.00 tot 17.00 uur
Trienke Barendregt-Rozeveld

Zaterdags en zondags licht
de kunstenaars haar werk
persoonlijk toe!

FIAT

Tegelstraat 3, Brunssum
Tel. 045/250675

Fiat. Een brok temperament!

Kunstenaresen ontmoeten elkaar in Landgraaf

Gaudi, opvallende galerie met museale uitstraling

LANDGRAAF - Dat het galerie-ruweten alleen maar kan floreren in het hart van wereldsteden kan met veel voorbeelden worden weersproken. Wanda Reiff levert zo'n voorbeeld met een internationale activiteit met Maastricht als thuisbasis, en galerie Ipomal met een uit de hoeken van de wereld aangevoerd kunstenaarsbodem in Ubach over Worms, gemeente Landgraaf. Sinds kort levert aan de Hereweg in die gemeente - galerie Harten Groen meegerekend - een derde kunsthandel een opvallende bijdrage aan de culturele infrastructuur. Opvallend omdat ze een bijna museale gevel heeft, recent verlevendigd door een schild met de naam Gaudi in grote letters. Opvallend ook omdat ze haar presentaties niet verborgen houdt in binnenkamers.

Achter vijf verdiepinghoge ruiten timmert de galerie aan de weg: zelfs een automobilist kan een eerste indruk niet missen. Die indruk was tot dusverre zodanig dat hij daar ter hoogte van nummer 83 geneigd was vaart te minderen: opvallend dus ook door het karakter van de presentatie. Het gaat om eigentijdse kunst van niet al te bedeesd karakter.

Als de naam Gaudi waaronder de nieuwe galerie werkt iets te maken had met Gaudeamus of anderszins van het latijnse woord voor vreugde scheppen was afgeleid, zou dat aardig zijn, maar zo'n gedachte wordt snel uitgeweid door de aanwezigheid - ergens in de opstelling - van een hoop documentatie over de Spaanse architect van dezelfde naam, een grote fascinatie van de galeriehouders. Zijn overal opvallende en vaak bizarre creaties leverden hun de inspiratie voor dat opvallend tentoonstellingsbeleid, zo wordt ons bevestigd. Het beoogt een aanvulling te leveren op het bestaande. De persoonlijke voorkeur van de organisatoren speelt daarbij een rol en het feit dat de exposanten veelal uit overig Nederland worden gerecruteerd.

Ook bij de presentaties van de tweede expositie is dat het geval: de zich in heldere kleurstellingen aandien-

• Gemengde techniek van Annet van der Kamp, te zien in galerie Audi.

nende schilderijen zijn van Annet van der Kamp, Zwolle, geboren 1959 in Meppel, de kloke keramische objecten van Gerda Roodenburg-Slagter uit Amsterdam. Dubbele tentoonstellingen zijn eveneens een punt van galeriebeleid.

Harmonisch

De kunstenaressen ontmoeten elkaar voor het eerst, zover van huis als in Landgraaf. Het is de verdienste van de galerie dat de ontmoeting harmonisch verloopt en dat hun beider werk zich tot het harmonische geheel laat integreren, dat wij al vanaf de straat te zien krijgen.

Dat beide kunstenaressen van huis uit keramisten zijn is misschien niet helemaal toeval, maar de bijdrage van Annet van der Kamp bestaat geheel uit werken op papier. 'Gemengde techniek' staat erbij omdat er laag over laag geschilderd wordt, vaak met gebruik van collage-technieken en van een met potlood en penseel aangebrachte lineatuur. Die nergens uitmond in een herkenbare figuratie: 'Ik werk abstract om mijzelf zo weinig mogelijk houvast te geven, zodat alleen mijn emotie overblijft,' zegt zij er zelf van. 'Het

is een spannend proces om iets ongrijpbaars als gevoelens vast te leggen op een stuk papier.'

Het is ook een introvert proces: wat die gevoelens geweest zijn kan de beschouwer moeilijk raden. Hij moet er interpretaties aan geven naar eigen behoefte: kleuren, ritmes, tekens als maansikkels, stippenlijnen en hier en daar vergulde spiralen kunnen hem dienen als uitgangspunt. 'Mijn werk staat voor wat ik beleef,' wil zij nog wel kwijt, maar voor het overige is zij niet mededeelzaam: alles is zonder titel, en enkele uitzondering daargelaten.

Extrovert

Met haar bewerkelijke materiaal lijkt Gerda Roodenburg, geboren in het eerste oorlogsjaar in Amsterdam, daarentegen uiterst extrovert: haar grote keramische vormen, altijd schalen of nogal platte vazen, zijn vol verhalen. Verhalen aangeleverd door het dagelijkse leven in de roerige Bloemstraat, waarin zijn sinds kort het atelier heeft dat haar toestond een grote 'perfect werken-oven' te installeren. Maar ook

door traumatische en door grote emoties omgeven persoonlijke ervaringen. Gerda Roodenburg-Slagters ouders zijn naar Duitsland gevoerd - zij bleef bij pleegouders achter. Als kunstenaar staat zij vermeld als adept van de Rietveld-academie maar haar levensloop maakte haar veeleer tot autodidact of zelfmade woman. Zij heeft ook de motivatie die de autodidact kenmerkt. De meest emotionele lading hebben drie in een zetting van roestig ijzer gevatte schalen, intensief bewerkt met verf, krassen, boetseerwerk, porselein en allerlei glazuur, die zij genoemd heeft: leaving, grief, return.

Zij verwerkt daarin de beleving van haar relatie tot haar ouders en pleegouders. Men hoeft haar aangrijpende achtergronden niet te kennen om haar collectie expressief, boeiend, vindingrijk en fraai te vinden.

Landgraaf, galerie Gaudi, Anette van der Kamp, Gerda Roodenburg-Slagter. Tot 2 december.

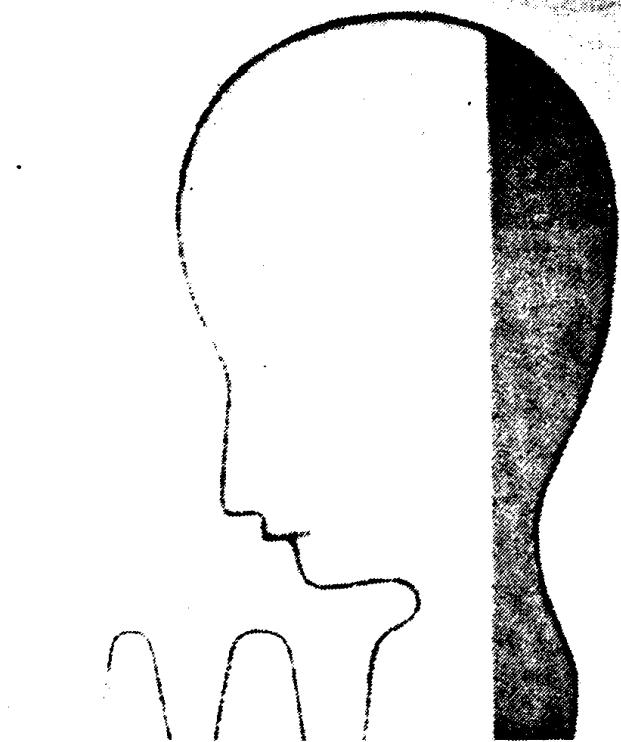
pieter defesche

exposities

Raph de Haas exposeert in galerie Wolfs

MAASTRICHT - In Galerie Wolfs, Hoogbrugstraat 69 in Maastricht heeft morgen tussen 16.00 en 18.00 uur de opening plaats van een expositie van de kunstenaar Raph de Haas. De tentoonstelling loopt tot en met 24 november.

Raph de Haas werd geboren in Gulpen en haalde op zijn vijftiende de landelijke pers. Een aantal van zijn linosnedes werd in 1968 afgedrukt in het Algemeen Handelsblad. Hij tekende toen microbe-achtige figuurtjes (levende wezens alleen onder een microscoop te zien) in een absurde wereld. Een artistieke

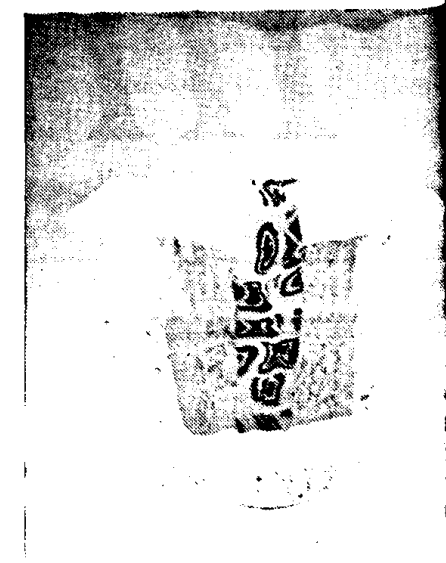
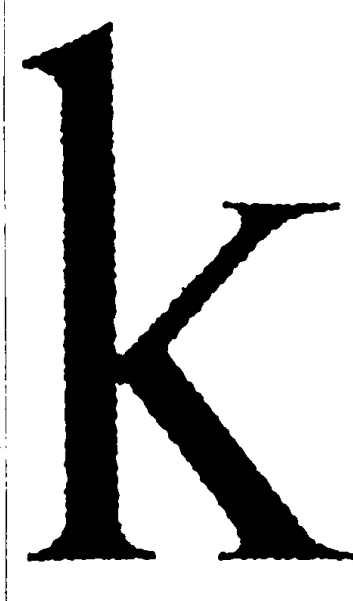

• Schilderij van Raph de Haas in galerie Wolfs

toekomst lag dus in het verschiet. De schilderijen en tekeningen die Raph de Haas sindsdien maakte, bereikten echter geen groot publiek. De schilderijen, qua beeld nogal statisch, hebben een verweerde huid vol structuur en kleurschakeringen. Die stijl valt wellicht onder de noemer figuratief impressionistisch. Het onderwerp is doorgaans de mens, ontluisterende figuren met grote hoofden, eenzaam en bang. Figuren met grote ogen. Ogen die de toeschouwer soms argwanend aankijken, meestal is de blik introvert. De kijker vermoedt eenzaamheid, bescheidenheid en verlegenheid. De Haas' werk is pure poëzie, soms huiveringwekkend, altijd emotioneel.

De Haas laat op deze expositie schilderijen en monotypes zien. 'Het zijn werken, die niet in woorden vertaald hoeven te worden om verstaan te worden,' aldus de kunstenaar. Dus geen titels en ook geen beschrijvingen. Rest het publiek de confrontatie, oog in oog.

Galerie Wolfs is geopend 's woensdags van 14 tot 18 uur, 's donderdags van 18 tot 20 uur, 's vrijdags van 14 tot 18 uur, 's zaterdags van 10 tot 17 uur en 's zondags van 13 tot 17 uur.

• Porselein van Henk Wolter te zien in galerie Dis

verder...

... is er in kunstkelder De Ruimte aan de Brandstraat 23 in Sittard een expositie van schilderijen van Sier Jacobs en keramiek van Stan Linssen en Paul Vincken. De openingstijden van de kunstkelder zijn woensdag en vrijdag van 14-17 uur, do van 14-20 uur en zaterdag van 11-16 uur.

... worden in Galerie Dis, Tafelstraat 28 in Maastricht, werken getoond van de kunstenaars Henk Wolters en Marianne van der Heyden. De expositie wordt vandaag om 16 uur geopend en duurt tot en met 20 november. De galerie is geopend op woensdag tot en met zondag van 13-18 uur.

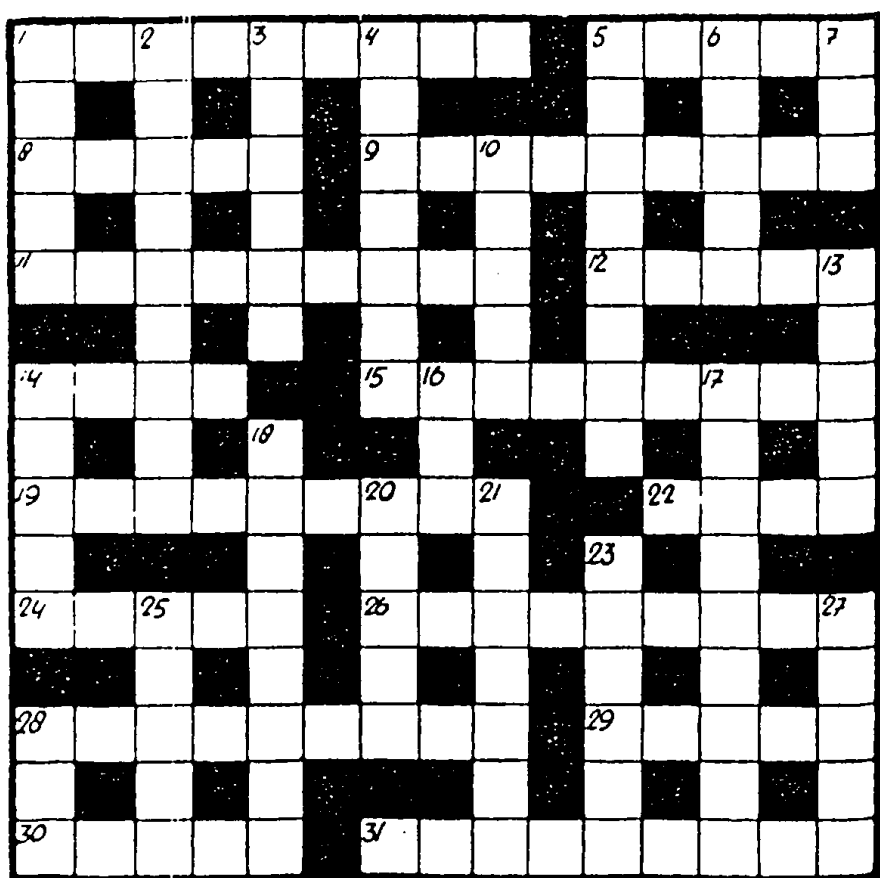
... zal in Galerie Hanenhof, Groenstraat 44 in Geleen, vanaf vandaag tot en met 24 november de expositie 'Geleen in al zijn facetten', 'Pontoise vu par les Impressionnisme' te bezichtigen zijn. Openingstijden donderdag en vrijdag van 17-20 uur en zaterdag en zondag van 14-17 uur.

... exposeren Coen en Gerdien Kroes tot en met 22 december

Oplossing van gister

W R E V I E L T T O N E E
E E O K A P I O N
Z I J N I G S R O E Z I
A K S T I M A C I O N O
N A E T K I E L N O
D O R S I T L L K A N I
L E E L I T P I E R S
S T E I L T N E V E
E N E S I P U I N
A N D E R R A D R E
C U S P A T I O A
H U I S E M E L T S I N E
T I T T I E L T O N S
E E U T T O E E R
K R E E U W S R O L L E

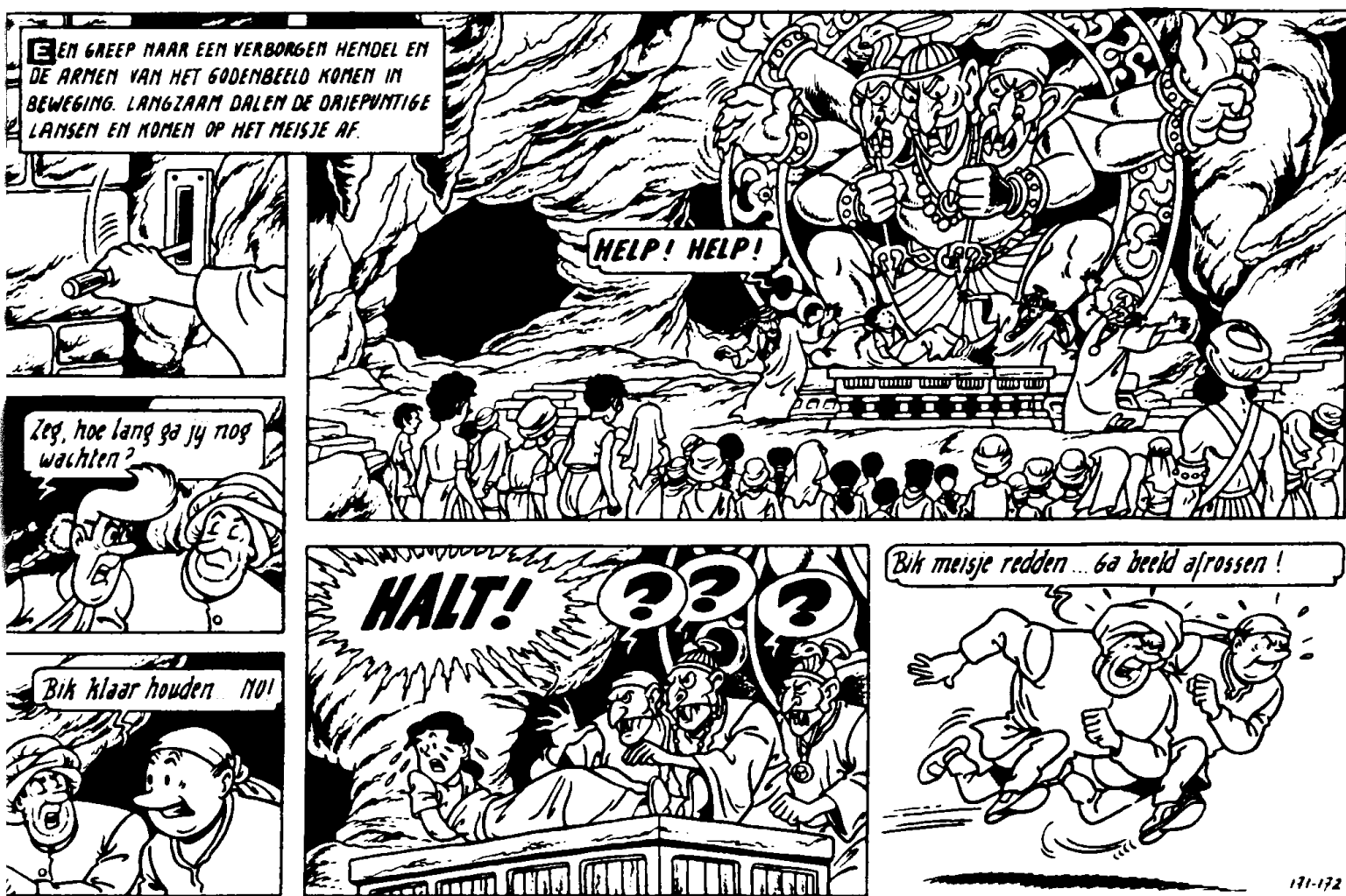
cryptogram

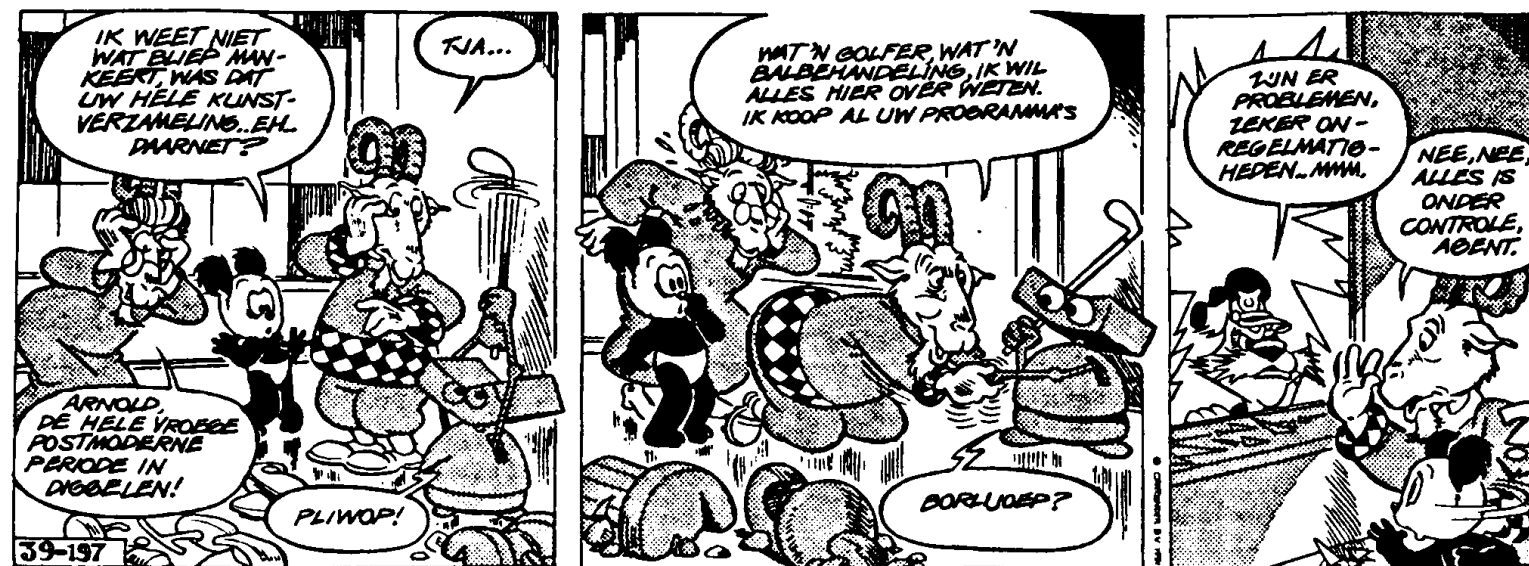
Horizontaal: 1. Speelgoedplaten; 5. Vertelt u een mop die smakelijk is? 8. Als 'k het touw zie, zie ik die snaak er in. 9. Ginds kinderen krijgen en nieuwe kracht; 11. Als er een deur in Engeland kapot gaat, komt er een bouwvakker aan te pas; 12. In de diepte en in de velling; 14. Boven haar aan de kant; 15. Een weg met slecht weer voor een dier; 19. Het geleiden van een blinde? Geen moer werk; 22. Het dekzeil voor de lading! 24. Is F handig en doortastend? 26. Stil toch, jongen, achter bij dit dier; 28. Als hij weer op de wereld komt, gaat hij weer naar de kerk; 29. Kun jij niet meer? Zonder dit papier niet; 30. Verbazend, dat dat toegestaan wordt; 31. Wie wil iets van die dame weten? S niet, maar die merken we niet op.

Verticaal: 1. Een doos lekkers in de ter; 2. Vader in het stof op de vloer; 3. losbarstig van haar; 4. In hoog water ik wat te zeggen; 5. Smijt met water den in het land; 6. Aanvankelijk in 7. Nageslacht zonder de onderkant van hoofd; 10. De dwazen uit de voertu; 13. Hebt u behoefte aan zo'n godin wat een poeha! Vervang A toch door Bid, O, tot deze God; 17. Hoezen pennen? Belachelijk; 18. Kramp van plaudiseren, vertelde men; 20. A in de en buiten op het land; 21. Als 'k bij d wens wegga, zie ik balletjes; 23. Na kraan in deze Gelderse plaats is nóg heel eind; 25. Buitenlanders zijn niet men zonder kop; 27. Men zegt vaak schoon is bij de N.S.; 28. Een land zonder is griezelig.

lambik baba

panda en de spelbreker

recept

Rollade van konijn met vulling van fazant

Voor de culinaire sector is het wilde seizoen weer aangebroken. Reden waarom in deze rubriek regelmatig een recept wordt geplaatst met ingrediënten van wild en gevogelte.

Benodigdheden: 4 kleine filets van tam konijn, 2 fazantenborsten, 1 dl slagroom, 100 g cantharellen, fijnge-

hakt, 10 roze peperkorrels, zout naar smaak, 10 grote geblancheerde spinaziebladeren op smaak gebracht met o.a. kervel, bieslook en marjolein. Bouillon van gevogelte. Filets eventueel licht roken. Fazant pureren in de keukenmachine, langzaam room toevoegen. Op smaak brengen met peper en zout.

Fijngehakte kruiden en licht aangebruite cantharellen erdoor spatelen. Filets konijn licht pletten tussen

plastic folie. Dubbele banen folie uitleggen, filets hierop tegen elkaar aanleggen en bekleden met spinazie. Dun laagje farce hierop uitstrijken, geheel strak oprollen en pochen in de gevogeltebouillon en af laten koeien. De rollade in dunne plakken snijden en per persoon 4 plakjes op een bedje van frisésla leggen en serveren met een gezoete portsaus.

huub meijer

UITGEVERSMAGTSCAP

Limburgs Dagblad

Directie:
mr. F.A.M. van Hellemond
K.J. Verwer

Hoofdkantoor:
In de Cramer 37
6411 RS Heerlen

Telefoon:
Abonnementen 045-7392
Advertenties 045-7392
Piccolo-advertenties 045-7199

Fax:
Redactie 045-7392
Advertenties 045-7392
Algemeen 045-7392

Telex:
Redactie 561

Banken:
ABN Bank Heerlen 57 75 35
Postbank 10 35 10

Rayonkantoren:
Brunssum 045-2563
Geleen 046-7486
Heerlen-Centrum 045-7177
Kerkrade 045-452932/4556
Maastricht 043-2544
Roermond 04750-1844
Sittard 046-5155
Valkenburg 04406-1500

Abonnementenprijs:
Bij vooruitbetaling te voldoen
per kwartaal f 79,-
per maand f 26,-
losse nummers f 1,-
Bfr.

Peter van der Mark
Kakertsweg 133, Landgraaf, 045-318291

Kakertsweg 133, Landgraaf, 045-318291

SLAAPKAMERS

KOM, KIJK EN VERGELIJK ONZE PRIJS

In onze slaapkamerspecialzaak **Heerlerbaan** vindt u een keuze uit meer dan 50 slaapkamers in de kleuren: wit - zwart - antraciet - wit essen - kersen - mahonie. Tevens een grote collectie in schuifdeurkasten, matrassen, spiralen, lattenbodems en ledikanten. Bezoek ook onze andere zaken.

Ook in onze zaak
**AUPING
PULLMAN
NORMA
VELDA**

VEGERS MEUBELN

Eiken klassiek
Honigmanstraat 47
Heerlen

Slaapkamers
Heerlerbaan 235
Heerlen

Moderne Meubelen
Locht 2
Kerkrade

Straks 10 kilo slanker aan het Kerstdiner?

Dat kan. U heeft namelijk nu nog 8 weken de tijd om slanker Kerst te kunnen vieren. En Weight Watchers kan u daarbij helpen. Meer weten? Volgende week houdt Weight Watchers bij u in de buurt Open Huis. En daar hoort u alles over snel, plezierig en smakelijk afslanken. Wanneer u deze advertentie uitknipt en meeneemt naar één van de onderstaande adressen, krijgt u daar bovendien tot 8 november a.s. **f 10,- korting op het inschrijfgeld!** U bent van harte welkom en... samen met Weight Watchers zal zo iets toch zeker lukken?

Weight Watchers

Tel. 070-3906250

BEEK, 1 Kaar, Stationsstraat 126, woensdag 19.30 uur; **BRUNSSUM**, Casino Treebeek, Treebeekplein 133, maandag 19.00 uur; **GELEEN**, Plenkhoes, Bachstraat 2, donderdag 19.30 uur; **GULPEN**, De Timpaan, Roststraat 1, maandag 19.30 uur; **HEERLEN**, Centrum, Trefcentrum 't Loon, Pater Beatusstraat 7, dinsdag 09.30 en 19.00 uur; **Molenberg**, Caumerbron, Consbergweg 197 (Heerlerbaan), donderdag 19.30 uur; **HOENSBROEK**, Café Restaurant 'Louter Kabouter', Amsternadeweg 36, woensdag 09.30 uur; **KERKRAD**, Jozef-Norbertuskerk (Credozaaitje), Hoek O.L. Vrouwestraat/Dir. Janssenstr., woensdag 19.00 uur en donderdag 09.30 uur; **MAASTRICHT**, Centrum, Heliport, Griend 9-11, dinsdag 10.00, 13.30 en 19.30 uur; **Malberg**, Het Ruweel, Schildruwe 55, donderdag 19.30 uur; **ROERMOND**, Hoog Vonderen, Gemeenschapshuis de Dondene, Dondenbergweg 47, donderdag 09.30 uur; Wijkhuis de Vlinder, Florasingel 38, woensdag 19.30 uur; **SITTARD**, Hotel Auveleberch, Wielewaalstraat 2, maandag 19.00 uur en dinsdag 13.30 uur.

Alternatieve praatjes
genezen niet

**GEZOND
BETER
WORDEN
BEGINT MET
JUISTE
INFORMATIE**

**KONINKLIJKE
VERENIGING
HOMEOPATHIE
NEDERLAND**
Antwoordnummer 16156
1000 TE Amsterdam
Telefoon (020) 17.83.08

**CURSUSSEN +
OPLEIDINGEN**

Erkend door de
Minister van Onderwijs
& Wetenschappen op
grond van de Wet op
de erkende onderwijs-
instellingen.

Informatica • riessen

WordPerfect 5.1
WordPerfect van 4.2 naar 5.1
WordPerfect macro's en DTP
DTP met Ventura of Pagemaker
dBase III PLUS of IV
Lotus of PlanPerfect 5.1
Startcursus P.C. (MS-DOS)
Gevoerd P.C.- gebruik
Typen of Notuleren
MS-Windows
Praktijk Diploma Informatica

NIEUW!

Diverse examens (o.a. MG3) van het
EXIN te Utrecht worden afgenomen
in ons instituut.

Vraag de gratis brochure aan.

Bel (045) 21 17 33

Hommertweg 224 Hoensbroek

opleiding - advies - begeleiding

voorlichting hbo

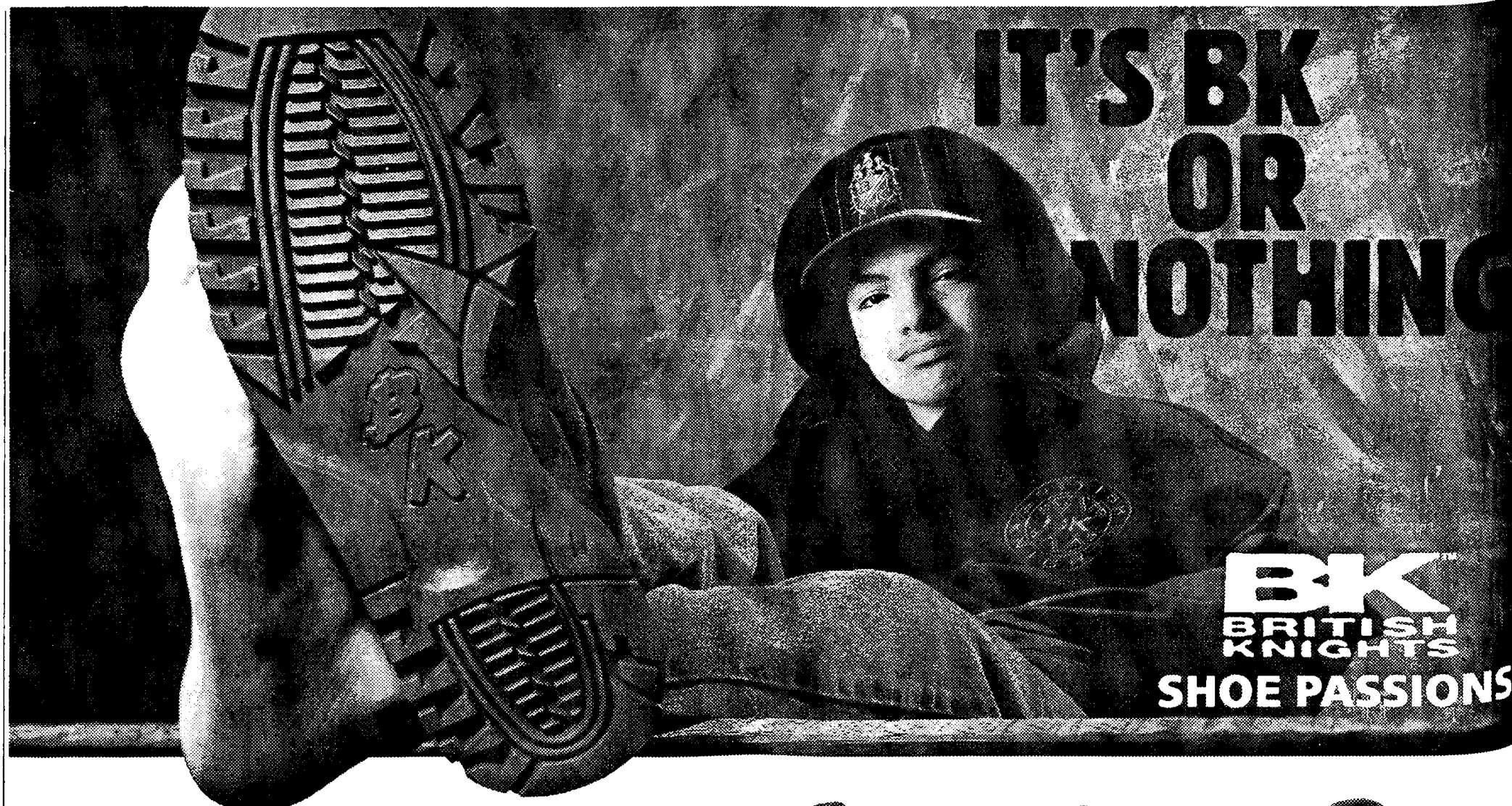
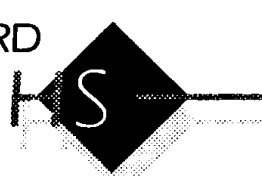
WOENSDAG 30 OKTOBER 1991

**Maatschappelijk Werk en
Dienstverlening**
(Maatschappelijk Werk, Sociaal
Juridische Dienstverlening)

Personeel en Arbeid
(Personeel en Organisatie)

AANVANG 14.00 TOT 17.00 UUR

HOGESCHOOL SITTARD
Informatie en aanmelding:
Sportcentrumlaan 35,
6136 KX Sittard,
Telefoon (046) 591212

**BK
BRITISH
KNIGHTS
SHOE PASSIONS**

BK BACK TO SCHOOL COLLECTION • NOW AVAILABLE

**RUUD CAMPS
Sportshop**

Rijksweg Noord 2 Sittard Tel.046-525839
Geerstraat 6 Heerlen Tel.045-713300

MORION 907 VAN LEOLUX

LEOLUX

Morion is standaard
voorzien van voetjes met een
hoogte van 2 cm of op
speciaal verzoek van 3,5 en
5 cm.

Fauteuil 85 x 87 x 77
Bank 165 x 87 x 77
Bank 200 x 87 x 77
Zithoogte 45 cm

IN DE STIJL VAN DE JAREN

In onze showroom is Leolux opvallend aanwezig met een uitgelezen
selectie kwalitatief hoogwaardige zitmeubelen.
Leolux creëert karakter door een subliem samengaan van
comfortabele functionaliteit en vormgeving. U kunt kiezen uit
luxueuze bekledingsstoffen en fijne lederkwaliteiten.

Het subtiel lijnenspel van de **Morion** zitgroep verradt direct de
hand van Leolux-designer Axel Enthoven. Terughoudend, ingetogen,
zonder overdaad en modische effecten: dé stijl voor de jaren '90.

8 Speciaalzaken onder een dak:
■ Internationaal Design ■ Eigentijds Klassiek ■ Gé Top Woontextiel
■ Woonburo's ■ Modern ■ Slaapland ■ SieMatic Keukenstudio ■ Eiken
Maasniolderweg 33, Roermond. Telefoon 04750 - 16141.
Maandag gesloten. Openingstijden: di. t/m vr. 9.00 - 18.00 uur,
za. 9.30 - 17.00 uur, do. koopavond.

B&B Italia -
Saporiti -
deSede -
Morris -
Leolux -
Cassina -
Moroso -
Bent -
Molteni -
Rolf Benz -
Creation -
Artflex -
Artfort -
Gelderland -
Cappellini -
Tonon -
Castellani -
Metaform -
de Jong -
Rosenthal -
Bord -
Ligne Roset -
Grange -
Bielefeld -
Werktuigen -
Castle Furniture -
Heldense -
Sahco -
Moller -
Swissflex -
Italia -
Ghyzy -
Gasperucci -
Ploeg -
SieMatic -
Besouw -
Jou -
Artemide -
Knoll -
Exclusiv -
Svedex -
Young -
Arteluce -
Musterring -
Frighetto -
Danskina.

tempo-team uitzendbureau

CURSUSSEN

Cursus gastvrouw/-heer

Bent u 18 jaar of ouder en wilt u graag in de horeca
aan de slag, dan is dit de kans om het vak te leren.
Op 5 avonden, van 19.00 tot 22.00 uur, krijgt u theorie-
les aan de hand van een geïllustreerd cursusboek.
Daarnaast wordt ruimschoots aandacht besteed aan
praktische vaardigheden als server- en draag-
technieken. De eerste cursus vindt plaats op 5, 6, 7,
12 en 13 november in Sittard (nabij het station).
Bij goed gevolg krijgt u een certificaat van het landelijk
erkend instituut SVH.
Informatie:
046 - 75 61 56, Mariëtte Schutgens
Geleen, Rijksweg Zuid 1a
04790 - 3 36 49, Mariëtte Heytigers
Roermond, Wilhelmijnplein 10
046 - 51 42 22, Gabby Luckers
Sittard, Rosmolenstraat 4

Giovanni DESIGN woondecor Workshop

cursus sjabloneren - tamponeren

Alle verftechnieken op hout, stoffen, porselein.
Start 5 + 6 november.
3 lessen.
Vrijblijvend inlichtingen.
Kampstr. 33, 6413 AE Heerlen - 045-211137.

Voor het opgeven van familieberichten voor
de krant van maandag, bestaat gelegenheid
op zondagmiddag tussen 15.00 en 16.00
uur op ons hoofdkantoor, of telefonisch
uitsluitend op 045-739886.

Limburgs Dagblad

In de Cramer 37, Heerlen.

Kiezers zien geen heil in eerste vrije parlementsverkiezingen

In Polen overheerst politieke verwarring

• Opnieuw gaan de Polen morgen naar de stembus. Naar verwachting zullen veel minder stemmen geteld hoeven worden dan bij de presidentsverkiezingen in december 1990.

WARSAU - De champagne staat al klaar in het partijkantoor van de Democratische Unie in Krakau. Maar op de vraag of de overwinning zo zeker is, wil niemand rechtstreeks antwoorden geven. De partij van ex-premier Mazowiecki hoort in deze tweede universiteitsstad van Polen tot de grote kanshebbers bij de parlementsverkiezingen morgen, maar niemand durft zich aan een echte voorspelling te wagen. Daarvoor is de politieke situatie te verward.

Uit opiniepeilingen is al helemaal niets af te lezen. Daarin zweeft de Unie tussen de twaalf en de twintig procent. Andere getallen zijn even onduidelijk. De ex-communisten worden in sommige peilingen niet eens genoemd, terwijl ze een volgende keer tien procent blijken te halen. Het enige wat vaststaat, is dat de kiezers in deze verkiezingen bij voorbaat al geen heil zien. De voorspelde opkomstcijfers voor de eerste echt vrije Poolse parlementsverkiezingen zijn verschrikkelijk laag. Volgens de meeste opiniepeilingen blijft zondag meer dan de helft van de kiesgerechtigden thuis.

De hele middag heeft de Unie voor de Realistische Coalitie de burgers van Krakau opgeroepen voor haar verkiezingsbijeenkomst 's avonds op het historische Mariaplein. Par-activisten hebben hun best gedaan er iets moois van te maken. Tientallen meters laken met daarop de posters van de kandidaten moeten de aandacht van de winkellende burgers trekken. De geluidsinstallatie loeit op volle kracht. Aan de voorbereidingen ligt het zeker niet zachtzinnig maar enkele tientallen mensen hebben verzameld om de gesprekken aan te horen. Zo gaat het overal in Polen. De laatste verkiezingsbijeenkomst in Warschau tot nu toe, opgeluisterd door de aanwezigheid van de zeer populaire premier Bielecki, trok meer dan 300 belangstellenden. Mensen is het al mooi als er tachtig mensen in de rokerige klaslokaal-ten wijktaaitjes of sportaccommodaties komen opdagen.

Politiek interesseert de Polen niet en het moet worden gezegd dat de politici daar zelf veel aan hebben te verdienen. „De politieke situatie in Krakau?“, Tadeusz Syryjczyk, kandidaat voor de Democratische Unie, schuift behulpzaam achter de tafel, graait in zijn papieren en brandt los.

Zens zien, er doen hier in het totdertig partijen mee. Er zijn bijvoorbeeld twee agrarische partijen, maar allebei de letters PSL in hun naam hebben. De ene is afkomstig uit Solidariteit. De ander heeft vroeger met de communisten samengewerkt. Hun programma's zijn vrijwel gelijk. Een paar maanden geleden hebben ze geprobeerd een coalitie te vormen, maar dat is toen mislukt, omdat een paar oude communisten een van de partijleiders hebben afgezet. Die heeft toen zijn eigen Vaderlandspartij gevormd en hij is onlangs een coalitie aangegaan met de Centrum Alliantie.

Daar zijn trouwens ook problemen, want... Syryjczyk is niet te stuiten. Coalities, splitsingen, ruzies, eindeloze hoeveelheden namen vliegen over tafel. Hij pakt er nog een papier bij, zoekt in zijn lijsten, probeert nog eens duidelijk te maken hoe partij zus is voortgekomen uit partij zo en nu samenwerkt met weer een andere club. Zijn uitleg verandert in een niet te volgen stroom partijpolitieke conflicten, die alles zegt over de passiviteit van de Poolse kiezer. In totaal doen 62 partijen aan de verkiezingen mee, waarvan een groot aantal alleen maar plaatselijk. Dat zou op zich voldoende zijn om de meeste kiezers in verwarring te brengen. Een extra complicatie is, dat de meeste groeperingen pas sinds heel kort bestaan, vaak dezelfde oorsprong en zelfs vrijwel gelijklopende namen hebben.

Solidariteit

Gekkerend praten veel Polen over post-communistische en post-Solidariteit partijen. De fractiestrijd in de bekendste Poolse vakbond heeft tot de vorming van een groot aantal politieke groeperingen geleid. De Democratische Unie, de Centrum Alliantie, Boerensolidariteit, Arbeiderssolidariteit, het Liberaal Democratisch Congres en de Poolse Socialistische Partij beroepen zich allemaal op hetzelfde heroische verleden en de meesten gebruiken het waarmerk van de vakbond in hun propaganda. Bovendien heeft Solidariteit zelf na rijk beraad ook nog eens besloten aan de verkiezingen deel te nemen.

Wat het voor de kiezer extra moeilij

lijkt maakt, zijn de minieme verschillen tussen de partijprogramma's. Vrijwel alle politici hebben de mond vol van markteconomie, christelijke tradities, privatisering en de moeilijke periode waar Polen nu eenmaal doorheen moet. In sommige gevallen wordt dat nog gelardeerd met extreem-katholicisme of extreem-nationalisme. Voor de kiezers, die geconfronteerd worden met een dalend inkomen, stijgende werkloosheid en bedrijfsssluitingen is dat allemaal nauwelijks een antwoord op hun zorgen.

Communisten

Uit enquêtes blijkt dat vooral de niet-stemmers ontevreden zijn over de ontwikkelingen in Polen. Potentieel zou deze groep voor de (ex-) communisten kunnen kiezen. Dat is de enige partij die zich duidelijk afzet tegen het huidige hervormingsprogramma en pleit voor sociale wetgeving en een voorzichtig economisch programma. Maar de communisten zijn te besmet door hun verleden om, op een vaste aanhang na, grote groepen mensen aan te trekken.

En dan zijn er nog zulke marginale groeperingen als de Bierdrinkerpartij en de Ecologische Coalitie die de kiezers met een veelbesproken 'gezondheidsact' op televisie van het heil van bio-energetische gezondheidszorg probeert te overtuigen. Het zijn uitwassen zoals iedere democratie ze kent. Maar voor de Poolse kiezers, tot voor kort gewend aan een een-partijstelsel, dragen dergelijke clubs bij tot de algemene verwarring.

De kiezers worden straks geacht op een bepaalde partijlijst te stemmen, al kunnen ze binnen een lijst voorkeurstemmen uitbrengen. Dat blijkt in praktijk tot verwarring te leiden, omdat de meeste mensen politiek vooral als een zaak van personen zien. Bekende oude Solidariteitsactivisten als Jacek Kuron, Bronislaw Geremek, Zbigniew Bujak en de huidige premier Bielecki bepalen het gezicht van deze verkiezingen. Hun partijen kunnen blijken de peilingen straks de overwinning claimen.

Overigens. Zoveel commotie als hij bij de presidentsverkiezingen vorig jaar december veroorzaakte, zo stil is de afgang van Stanislaw Tyminski.

runa hellinga

(ADVERTENTIE)

**ST. GREGORIUS
ZIEKENHUIS
BRUNSSUM
KOMT U
OOK?**

OPEN DAG ZATERDAG 26 OKTOBER 1991

10.00-16.30 uur

St. Gregoriusziekenhuis Brunssum

Weinig verweer tegen malloten op Binnenhof

DEN HAAG - Wie kwaad in de zin heeft, kan op en rond het Haagse Binnenhof z'n gang gaan. Op weinig plekken in Nederland lopen geregeld zoveel bekende en minder bekende Nederlanders vrij rond als daar. En tegen echte malloten is vrijwel geen afdoende beveiliging te bedenken.

Wie je ook op het Binnenhof spreekt, voorlichters, kamerleden, parlementaire redacteurs, eenieder haast zich om zich diep geschokt te verklaren over het lot van de neergestoken NOS-journalist verslaggever Hans Laroes.

Maar op de vraag of zo iets nog te voorkomen is of aanleiding geeft tot verscherping van veiligheidsmaatregelen, weet niemand direct een antwoord. Vrij algemeen is de conclusie dat een dergelijke aanslag niet echt te voorkomen is.

Daar komt bij dat het neersteken van Laroes is gebeurd voor het gebouw van de NOS-studio op zo'n tweehonderd meter van het eigenlijke Binnenhof-complex. Daar op het Haagse Korte Voorhout zijn, afgezien van de studio zelf, geen camera's die de openbare weg in de gaten kunnen houden.

Het Binnenhof zelf is ook openbare weg maar dus wel met camera's bewaakt. Een veiligheidsmaatregel om vooral vroegtijdig in te kunnen springen op figuren met minder vreedzame bedoelingen richting de op het Binnenhof gevestigde Eerste en Tweede Kamer en het ministerie van Algemene Zaken.

Sluis

Met die camera's kon dus ook de dader van de aanslag op Hans Laroes tijdig en effectief worden opgevangen tussen de als sluis fungerende glazen toegangsdeuren van de ingang tot de Tweede Kamer. En hoewel de beveiligingsdienst van de Tweede Kamer daar formeel niets meer dan ieder andere Nederlandse burger over heeft te zeggen, zal men natuurlijk niet schromen om gelijk de Haagse gemeentepolitie te alarmeren op het moment dat er op het openbare Binnenhof terrein iets gebeurt, wat niet door de beugel kan.

Over de 'in's en out's' van de beveiliging van de Tweede Kamer wil voorlichter Jos Jochemsen echter weinig kwijt. „Daar zijn we niet mee gebaat“, aldus de voorlichter. Overigens is de hele beveiliging van de Tweede Kamer de afgelopen decennia een paar keer flink gemoderniseerd. Laatstelijk nadat in 1984 een demonstrant tegen de kernwapens door een achterdeur het complex van de Tweede Kamer was binnengedrongen om een protestdemonstratie om de regeringstafel uit te oefenen.

Toch is en blijft de beveiliging van de Tweede Kamer terughoudend op de achtergrond: de bewakers zijn er wel maar niet opdringerig. Bezoekers en nieuwkomers moeten een pasje hebben om binnen te komen, maar wie er enige tijd werkt kan het pasje in de binnenzak laten zitten om die er hoogstens af en toe voor een nieuwe bewaker te voorschijn te moeten halen.

En ook zonder pasje wil het nog wel eens lukken. Zoals pakweg twee jaar geleden die twee als schilders vermomde overvallers die zonder problemen de beveiliging passeerden en het in het gebouw gevestigde postagentschap overvielen. Vriendelijk groetend liepen ze via de beveiliging met de buit weer naar buiten, de arme beheerder van het

postagentschap gekneveld achterlatend.

Ook de aan de overkant van de Tweede Kamer gevestigde Eerste Kamer en het ministerie van Algemene Zaken doen het hoofdzakelijk met portiers. Maar ook hier is de beveiliging met camera's van het Binnenhofplein wel degelijk voorhanden.

'Malloten'

Over de beveiligingsprocedures doet ook voorlichter Jaap van der Ploeg van de Rijksvoorlichtingsdienst nooit mededelingen. „Alles wat je meldt, genereert weer nieuwe malloten“, aldus Van der Ploeg.

De 'malloten' waar het Tweede Kamerpubliek gewoonlijk mee van doen heeft zijn de door hun gedrag wat hinderlijk 'politiek geïnteresseerden' die zich vooral rond politieke hoogtijdagen op en rond het Binnenhof ophouden.

Zoals Binnenhof-zwerver 'Cat-

Aanslagen niet te voorkomen ondanks moderne veiligheidsmaatregelen

weazle', alias Isaac, naar verluidt een joodse Marokkaan die na jaren de politici op het Binnenhof hinderlijk te hebben gevolgd, zich nu in Portugal schijnt op te houden. Isaac had de hinderlijke gewoonte om voortdurend politici in gesprek met journalisten of gewoon op weg naar hun auto hinderlijk lastig te vallen. Vooral de aanwezigheid van tv-camera's oefenden een magische aantrekkingskracht op Isaac uit. Cameramanen hebben dan ook jarenlang de grootste moeite gehad om Isaac bij interviews met ministers buiten beeld te houden, als dat sowieso al lukte.

Voor in het sociale verkeer wat verlegener types politici moet dit geregeld een rondje spitsroedenlopen zijn geweest. Maar alles went, ook dit soort 'malloten' en soms mis je hem wel eens. Voor het overige blijven de incidenten beperkt tot psychiatrische gevallen die hun onvrede met de maatschappij en de wereld komen uitschreeuwen tegen de vaderlandse politici en hun, in de ogen van de deze figuren, even verachtelijke boodschappers, de parlementaire verslaggevers.

De voorzitter van de Nederlandse Vereniging van Journalisten Reinier Hopmans kan zich uit het verleden dan ook geen ernstige gevallen van bedreiging of mishandeling van parlementaire journalisten herinneren. De betrokkenen zelf, parlementaire collega's kunnen zich hoogstens gevallen van stenen door ruiten en een poging tot brandschieting herinneren. Wat dat betreft is het op het Binnenhof zelf aanzienlijk veiliger als op menig NS-station.

antoon oosting

achtergrond

(ADVERTENTIE)

**DE TOP IN MAASTRICHT
BEGINT VOLGEND WEEKEND AL**

**selected
Hifi '91**

De top in Maastricht begint al op donderdag 31 oktober. In het Mecc zijn dan 24 importeurs aanwezig met meer dan 50 absolute topmerken op Hifi-gebied. En u kunt erbij zijn, om ze zelf te zien en te horen. In maar liefst 23 luisterkamers vinden doorlopende demonstraties plaats. Verder aandacht voor Hifi-accessoires, moderne kunst, meubeldesign en live muziek.

Toegang: f 7,50

donderdag 31 okt : 14.00 - 21.00 uur

1 t/m 3 november: 10.00 - 18.00 uur

Selected Hifi is een initiatief van Kohnen Hifi. Een uitgebreide informatiefolder is verkrijgbaar bij onze zaken in Maastricht en Eindhoven.

frits schils

Bartholomeus I aanwinst voor de oecumene

• DIMITRIOS I...moeilijke opgaven...

HEERLEN - Van katholieke en protestantse zijde in Europa is positief gereageerd op de verkiezing van metropoliet Bartholomeus van Chalcidon tot oecumenisch patriarch van Konstantinopel. Bartholomeus (51) werd dinsdag jongstleden in Istanboel eenstemmig gekozen door de Heilige Synode van vijftien metropolieten. De nieuwe patriarch, geestelijk leider van 300 miljoen oosters-orthodoxe christenen en de 270ste opvolger van de apostel Andreas, treedt in het voetspoor van de begin oktober overleden patriarch Dimitrios I.

In tegenstelling tot 1972, toen de Turkse autoriteiten het onaanvaardbaar uitspraken over de door de legendarische kerkvorst Athenagoras aangewezen kandidaat Meliton, is er ditmaal, voorafgaande aan de verkiezing, geen politieke druk uitgeoefend door Ankara. Insiders in de orthodoxie noemen de keuze van Bartholomeus een aanwinst voor de oecumene.

De nieuwe patriarch, absolute favoriet van de Grieks-orthodoxe gemeenschap in Istanboel, is in westelijke kringen geen onbekende. Als voorzitter van de commissie voor de betrekkingen tussen de christelijke kerken in het patriarchaat heeft hij veelvuldig relaties aangeknoopt met andere kerken, in het bijzonder met het Vaticaan. Sinds 1975 is de van het eiland Imbros in de Egeïsche Zee afkomstige Bartholomeus actief in de Wereldraad van Kerken. Eerder dit jaar werd de nieuwe patriarch tot lid van het centraal en van het uitvoerend comité van de Raad gekozen. Verwacht wordt dat hij deze bestuursfuncties zal opgeven. Na studies in München, Londen en Parijs promoveerde Bartholomeus in 1972 aan de Pauselijke Universiteit Gregoriana in Rome tot doctor in het canonieke recht.

In beweging Internationale ervaring en nauwe verbondenheid met de kerken van het westen kenmerken de levensweg van de nieuwe patriarch. Het oecumenische engagement dat Bartholomeus niet 'opgedrongen' is maar werkelijk van binnenuit komt, zal hem in zijn nieuwe ambt de nodige ruggeleuning geven.

In beweging

Immers staan de nieuwgekozen grote problemen te wachten. De politieke omwentelingen in het oosten en het streven naar onafhankelijkheid hebben ook de orthodoxe kerk in beweging gezet en bij nationale conflicten betrokken. In de vroegere communistische landen moet zij een belangrijk aandeel leveren in het proces van algehele restauratie.

Door het aanwakkerende nationalisme en het islamitisch fundamentalisme in Turkije wordt de positie van de in omvang afnemende Grieks-orthodoxe minderheid in Turkije steeds moeilijker. Onlangs gingen radicale Turkse moslims over tot blokkade van de zetel van het Oecumenisch Patriarchaat in Istanboel. Zij deden dat uit de protest tegen de naar hun mening onrechtmatige aanwijzing door de regering in Athene van een moefiti voor de Turkse minderheid in het Grieksthracische provinciestadje Komotini.

Ook in de orthodoxie is het zelfbewustzijn de laatste jaren sterker geworden. Bartholomeus staat voor de moeilijke opgave die eenheid in stand te houden en zomogelijk nog te versterken. De voorbereiding van het pan-orthodoxe concilie wordt een van zijn voornaamste taken. Tact en inzicht zijn onontbeerlijk om de moeizame dialoog met Rome op gang te houden.

piccolo's

In de Cramer 37, Heerlen
Postbus 3100, 6401 DP Heerlen
Postgiro: 1035100
Bank: ABN 57.75.35.935
Fax: 045-739364

Piccolo's
Over 1 kolom, in kleine letters met een woord in hoofdletters. Minimumhoogte: 10 millimeter. Prijs per millimeter hoogte f 1,25.
Afwijkende tarieven voor rubrieken. Proficiat en Vermist Gevonden f 1,10 per mm. Ontoerend Goed en Bedrijven Transacties f 1,70 per mm.

Reuzepiccolo's
Over 1 of 2 kolommen, in 4 mogelijke lettergrootten met minimaal een woord in grotere letter (14-punts). Minimumhoogte: 10 millimeter. Foto's, logo's en illustraties zijn mogelijk. Prijs per millimeter hoogte per kolom: f 1,70.
Advertenties onder nummer f 7,50
Bewijsnummers op aanvraag f 4,75

Prijzen exclusief 6% BTW. Betaling contant of met de acceptgirokaart die u wordt toegezonden.
Enkele rubrieken UITSLUITEND a contant en met legitimatie

Telefonisch opgeven
045-719966

Maandag t m vrijdag 8.30-17.00 uur. Opgave - in de regel - tot 12.00 uur daags voor plaatsing

Schriftelijk opgeven
Opgave via de 1e post daags voor plaatsing

Persoonlijk opgeven
Via de balie van onze kantoren maandag t m vrijdag 8.30-17.00 uur. Voor plaatsing op zaterdag en maandag geldt donderdag 17.00 uur

Wij kunnen geen enkele aansprakelijkheid aanvaarden voor schade van welke aard ook, ontstaan door niet, niet tijdig of onjuist plaatsen van advertenties

Het Limburgs Dagblad wordt dagelijks gelezen door meer dan 250.000 personen van 15 jaar en ouder.

(Bron: Cebuco Summo Scanner)

Vernist/Gevonden

Wie kan ons ins. geven over onze grize KATER, blauw halsbandje. Laatste gezien: woensdagmorgen 23-10, buurt Mgr. Hanssenlaan, Hoensbroek. 045-218601.

Personeel aanbod

KLUSJESMAN biedt zich aan. Br.o.nr. B-9370, L.D. Postbus 2610, 6401 DC Heerlen.

Personeel gevraagd

Bouwvak personeel

Hebu Bouw

in Abdisenbosch (Landgraaf) is een jong en dynamisch timmerbedrijf. Hebu Bouw levert vakwerk in de project- en woningbouw en voor particulieren.

De huidige vaste bezetting van meer dan 20 vakmensen is niet voldoende om het groeiende aantal opdrachten perfect te kunnen blijven uitvoeren.

Hebu Bouw heeft dan ook op korte termijn dringend behoefte aan:

Timmerlieden

In ruil voor vakbekwame en enthousiaste inzet zorgt Hebu Bouw voor goed, milieuvriendelijk werk en een uitstekende beloning.

Telefonische reacties (ook in de avonden) 045 - 32 77 79

Fa. WGW Bouw. Voor direct gev. voor Duitsland METSELAARS, betonlimmerlieden. Ook colonnaden. 045-231336/ 230477. Hommerterweg 77, Hoensbroek.

Bouw- en ingenieursburo Catala BV vraagt voor haar eigen werken in Duitsland, betonlimmerlieden en METSELAARS (liefst coll.). Hoog loon, wettelijke betaling, Duits verzak. Soli. na telef. afspraak 045-232100.

Chauffeurs

Taxi Brunnna vraagt nette TAXI-CHAUFFEUR en centralist m/v voor de nachtdienst. Pers. melden Maas-trichterstr. 155-157, Brunssum.

Horeca personeel

Hotel Restaurant MERGELLAND te Vaals vraagt voor spoedig indiensttreding:

zelfstandigwerk. Kok M/V
38 uur per week. Inlichtingen 04454-1459.

Café Bismans

Wij zoeken gemotiveerde

All-round medewerkers

in vast dienstverband met vaste werktijden. Soli. na telef. 045-714066, Akerstr. 7, Heerlen.

ass.-kok en een medewerker

voor bediening grill-counter (full- of parttime). Tevens afwaspul v.a. 18 jr. voor de weekends en 2 halve dagen per week. Tel. aanm. tussen 10.00 en 12.00 uur 045-711373.

Hulp

leeftijd ca. 25 - 35 jaar voor bediening in restaurant en broodschop tijdens de lunch en eventueel in de avonden. Inlichtingen. Prins, Akerstr. 8, Heerlen. Tel. 045-715155.

Hotel Restaurant Bissen Luxemburg vraagt part-time KOK voor het opvangen van 'door in overleg te bepalen' vrie dagen van onze chef. 1-2 dagen per 2 weken. Tel. 045-3258677.

FRUITUUR-KEUKENHULP

gevraagd, uren in overleg, omg. Heerlen. Inl. 045-325620 (tussen 12-14.00).

Huishoudelijk personeel / Oppas

Gevraagd HULP in de huishouding van 3 uur per week, liefst donderdag of vrijdag. Hoensbroek-Zuid, tel. 045-221569 (na 17.00 uur)

Gevr. hulp voor het zemen van RAMEN, 2x p/mnd. tel. Hoensbroek, 045-217012.

Nette WERKSTER gev. voor de huish. en evt. kinderopvang. 045-327779.

OPPAS gev. voor 2 kind. 4 en 1½ jr. Var. werktijden 7-18 uur p.w.k., omg. Heerle-heide. 045-228203.

Gevr. ervaren HULP in de huishouding voor 1 ochtend per week. Tel. 04405-3668.

Medisch personeel

Fysiotherapeut M/V gevraagd

voor massage en fysiotherapie in Hessen nabij Kassel. Deelname in maatschap mogelijk. Praktijk aangesloten bij ziekenhuis.

Bij de het zoeken van een woning zijn wij bereid te helpen.

Massage en Fysiotherapie-partijk, K.W. Figge, Warburgerstr. 6A, 3549 Volkmarsen. Tel. 09-4956931340, of 09-495694373, na 18.00 uur.

Gevraagd voor nieuw op te richten KG-praktijk, FYSIOTHERAPEUTE(E). Massagepraxis H. Saad, 5180 Eschweiler. Tel. 09-49240332700.

Gevraagd met spoed: TANDARTSASSISTENTE voor ca. 16 uur per week (ervaring is geen vereiste).

Uw schriftelijke reactie graag naar: Tandartspraktijk J.P.M. Loysen, Vlotstraat 11, 6417 CA, Heerlen

Technisch personeel

Allround pijpfiters

liefst met kennis van lassen. Rijbewijs vereist.

Ervaren grondwerkers

Rijbewijs noodzakelijk. J. Daniels BV, Voerendaal. Tel. 045-751591.

Electrotechnics Maastricht BV

is een succesvol middelgroot electrotechnisch installatiebureau. Het werkgebied waarop wij ons begeven varieert tot de industriële markt. Daarnaast worden vrees metaalwerkzaamheden uitgevoerd in de vorm van montage.

Ter versterking van ons team zoeken wij:

Electromonteurs

EISEN: - een vaktechnische opleiding

- enige erv. in de installatietechniek strekt tot aanbeveling.

WU BIEDEN: - een goed salaris en goede primaire en secundaire arbeidsvoorwaarden.

Schriftelijke/telefonische sollicitaties richten aan: Electrotechnics Maastricht b.v., t.a.v. Dhr. E. Backhuis Postadres: Postbus 4339, 6202 VA MAASTRICHT. Bezoekadres: W. Alexanderweg 5, 6222 NA Maastricht. Tel. nr. 043 - 63 43 43

Zelfstandig onderhoudenmonteur

voor vrachtwagenpark.

* Bij voorkeur ervaring.

* Bereid tot flexibele werktijden.

* Met verantwoordelijkheidsgevoel.

Wijnands Transport, Bunde

Tel. 043-641691.

Uitzendbureau's

Tempo-Team Uitzendbureau

zoekt:

Restaurantbedienden m/v

voor een restaurant in Brunssum. Hebt u ervaring in de bediening of bent u bereid dit te leren? Leeftijd: minimaal 18 jaar. Kom langs of bel ons.

Informatie: 045-273838, Nicole Offermans BRUNSSUM, LINDEPLEIN 15

Tempo-Team Uitzendbureau

zoekt:

Verkoop-medewerker m/v

voor een meubelzaak in de omgeving van Heerlen. Bent u representatief en als oproepkracht beschikbaar? Leeftijd: 25 tot 50 jaar. Ook herintreders zijn van harte welkom. Kom langs of bel ons.

Verkoop-medewerker m/v

voor een doe-het-zelf zaak in de omgeving van Heerlen. Het betreft een full-time baan. Hebt u ervaring met en interesse in voor deze branche en bent u in het bezit van een rijbewijs? Leeftijd: 18 tot 22 jaar. Kom langs of bel ons.

Verkoop-medewerker m/v

voor een warenhuis in Brunssum. Bent u flexibel, inzetbaar op alle afdelingen en bereid om op oproepbasis te werken gedurende de maanden november en december? Leeftijd: ouder dan 18 jaar. Kom langs of bel ons.

Slagerij-medewerker m/v

voor 2 zaken in Brunssum en Heerlen. Hebt u ervaring in de vleeswarenssector en bent u 18 jaar of ouder? Het betreft een full-time baan. Kom langs of bel ons.

Bijrijder m/v

voor een interieurzaak in Heerlen. Het betreft een full-time baan. De werkzaamheden bestaan uit het bezorgen en opzetten van meubelstukken bij de klanten. U bent in het bezit van een groot rijbewijs en een chauffeursdiploma. Leeftijd 18 jaar of ouder. Deze baan biedt goede toekomstperspectieven.

Informatie: 045 - 27 38 38, Wilma Smaling BRUNSSUM, LINDEPLEIN 15

Tempo-Team Uitzendbureau

zoekt:

Isolatie-medewerkers M/V

Voor een bedrijf in Roermond. U gaat de machines bedienen en de producten op de pallets zetten. Deze baan is voor een lange periode in ploegdienst. Ook is het mogelijk om bij dit bedrijf alleen in het weekend te werken. De verdiensten zijn goed en voor vervoer is gezorgd.

Sorteerders M/V

Voor diverse bedrijven in Geleen en omgeving. U sorteert brieven en pakketten in dag- of ploegdienst. Bent u gemotiveerd en wilt u direct aan de slag? Kom dan maandag bij ons langs of bel ons.

INFORMATIE: 046 - 75 61 56, Mariëtte Schultgens GEELEN, RIJKSWEG ZUID 1A, 046 - 51 42 22, Jeanette Vaessen SITTARD, ROSMOLENSTRAAT 4.

Winkelpersoneel

Exclusieve mannenmodezaak in zoek

Representatieve verkoper

op part-timebasis met doorgroei mogelijkheden. Ervaring in textiel gebied. Leeftijd 25-35 jaar. Br. en cv o.nr. B-9643 L.D., Postb. 2610, 6401 DC Heerlen.

Gevr. parttime-VERKOOP-STER plussm. 25 uur, ervaring gewenst. Soli. na tel. afspr. Ge eigen slager Herm Mickartz. Tel. 045-452586.

Nette VERKOOPSTER gevraagd met enige ervaring. Slagerij Jau Lenders, Hooftstr. 221, Hoensbroek. Tel. 045-212395 b.g.g. 04492-4798.

WINKELPERSONEEL m/v

gevr., 17-21 jaar, part-time of full-time; gehuwd; part-timers met ervaring; zaterdag- of vakantiehulp. Soli. na tel. afspraak Vers markt M. Knubben, tel. 04454-1661.

Gevraagd VERKOOPSTER voor slagerij Eichenbaum in Aken. Tel. 09-4924136565.

Diversen personeel

Afcent Beauty Team

vraagt

1e dameskapper/ster

Zelfstandig kunnen werken en het spreken van de Engelse taal is een 'Must'. Tel. na 20.00 uur: 045-271103.

FRESHCO

versgroothandel

is een dynamische versgroothandel gespecialiseerd in de levering van verse producten zoals vlees, vleeswaren, wild, gevogelte, kaas, agf, zuivel en specialiteiten aan horeca, catering, grootverbruikers en detailisten in heel Limburg.

Freshco-AGF

groeit als kool

Welke AGF-CHEF groeit mee

U BENT VERANTWOORDELIJK VOOR:

* De dagelijkse inkoop van alle top-verse AGF-producten

* De totale kwaliteitsbeheersing

* De presentatie

* Het bewaken van de voorraad en de brutowinst.

U BENT DUS

* Een talent in organiseren/presenteren

* Een doener met leidinggevende capaciteiten

* Creatief in het vinden van nieuwe mogelijkheden/ producten/leveranciers op AGF-gebied

* Een inspirerende en ambitieuze persoonlijkheid

U HEEFT

* Een kritische kijk op vers

* Liefst ervaring in de horeca/grootverbruikersmarkt

* Een opleiding op middelbaar niveau

* Het diploma vakbekwaamheid AGF op zak.

Salaris en arbeidsvoorwaarden zijn vanzelfsprekend in overeenstemming met de zwaarte van de functie

Is dit uw functie? Schrijf dan uw sollicitatiebrief voorzien van cv naar:

Freshco-AGF B.V., Industrieterrein De Horsel, Termiekstraat 12, 6361 HB Nuth.

Voor meer informatie kunt u bellen met de heer J. Scheeren, tel. 045-244868.

Die Original Gohltaler Musikanten zoeken

Trombonist/tenorhornist

Klarinetist/saxofonist

Geïnteresseerden kunnen schriftelijk reageren: Gohltaler Musikanten, p/a Partijweg 12, 6286 AL Wittem. Tel. info. 04450-1112.

Als u tussen 18 en 45 jaar oud bent en in bezit van auto en telefoon, kunt u in aanmerking komen voor onze gratis opleiding tot:

Vertegenwoordiger/ster

waarbij u tijdens de opleiding reeds een inkomen ontvangt en, na voltooide studie, desgewenst in vaste dienst kunt komen. Ervaring is niet vereist.

Uw brief, met foto en curriculum vitae, wordt door ons vertrouwelijk behandeld.

Rando Trading-Company

Wij zijn een handelsonderneming die op diverse fronten in de consumptiebranche opereert.

In de segmenten wijnen en sterke dranken specialiteiten hebben wij het exclusiefrecht verworven van diverse top-huizen uit Oostenrijk.

Voor de verkoop van deze topproducten is nog plaats voor enkele goede gemotiveerde

Verkopers

Wederverkopers

Honorering zat plaatsvinden op provisiebasis. Neem vrijblijvend contact op met RANDO TRADING-COMPANY, tel. 04493-5226/1768, Fax 04493-5417 vragen naar De heer Pregled.

Rando Trading-Company

Voor de verkoop van een van onze producten zowel voor Nederlands Limburg als België zoeken wij enkele goed gemotiveerde

Verkopers

In verschillende Europese landen is ons produkt reeds een kassucces.

Hebt u gevoel voor sfeer en ambiance en wilt u op korte en lange termijn een bovengemiddeld inkomen verdienen dan bent u de juiste persoon.

Honorering geschiedt d.m.v. een uitstekende provisieering. Neem vrijblijvend contact op met RANDO TRADING-COMPANY, tel. 04493-5226/1768 Fax 04493-5417, vraag naar De heer Pregled.

Kathagen & Vinken

Reklameproducties

vraagt schilders welke in de buitendienst zorgdragen voor de finishing touch van de stands, welke door ons in binnen en buitenland gebouwd worden. Schriftelijke sollicitaties van alleen ervaren mensen naar: Industriest. 7a, 6361 HD Nuth, t.a.v. Dhr. A.L. Verhoog.

Kathagen & Vinken

Reklameproducties

vraagt voor de standbouwafdeling in onze toekomstige nieuwbouw:

* timmerman-meubelmaker (interne functie)

* schilder (interne functie).

Schriftelijke sollicitaties van alleen ervaren mensen tot 35 jaar naar: Industriest. 7a, 6361 HD Nuth, Dhr. A.L. Verhoog.

Tankwart

für Bedienung gesucht.

Keine Reparaturen

Biete 2.900,- DM monatlich, bei 40 Stundenwoche.

Zuschriften unter Chiffre

Br.o.nr. B-9649 L.D., Postbus 2610, 6401 DC Heerlen.

Groothandel in kaas en

zuivelprodukten

zoekt op korte termijn

Chauffeur / bezorger /

magazijnmedewerker

in bezit van rijbewijs cat. B en C, leeftijd 20-25 jaar.

Goede toekomstperspectieven zijn aanwezig. Schriftelijke sollicitaties met pasfoto binnen 8 dagen onder nummer B-9635 Limburgs Dagbl. Postbus 2610, 6401 DC, Heerlen.

Aktieve CONSULENTES voor de verkoop van een uniek afslankproduct. Goede ondersteuning, hoge verdiensten. Bel 045-752324.

Avon-Cosmetics Nederland vraagt vrouwelijke CONSULENTES, goede bijverdienste, Nederlandse boekjes. Tel. 04920-50378.

Club in Maastricht vraagt MEISJES. Tel. 043-211620 ook v.h. weekend.

f 100,- garantie dagelijks. Club La Belle, Kerkrade v.d. DAMES v.a. 18 jr. (ook be-ginners). Werk. 22.00-0.00. 045-416143 na 22.00.

Porky's Prepark zoekt leuke MEISJES, leuke sfeer, hoge verdiensten, intern mogelijk. Vervoor aanw. 045-228481.

BARMEISJES gev. Dmve in Hoesselt België. Inwonen mog. Tel. 09-3211492300.

Gevr. MEUBELBEZORGER i.b.v. rijbewijs, voor 1 of meerdere dagen per week. Inl.: 045-323077

AS graphics

Onze service is niet te kopiëren

Door een sterke toename van onze klantenkring zoeken wij

een ervaren lichtdrukker

die met zijn enthousiaste inzet een versterking is voor de lichtdruk copiereafdeling. Wij denken aan een persoon met een kwaliteitsbewuste en klantvriendelijke instelling. Leeftijd: tot 30 jaar.

Uw schriftelijke sollicitatie, aangevuld met gegevens over opleiding en ervaring, en onder bijlating van een recente pasfoto, kunt u vóór 2 november a.s. richten aan:

De reddingspoging van de PvdA volgens Van der Louw

Onder één rode hoed

HAAG - Het begon met een greep naar de macht. Rotterdams ex-burgemeester André van der Louw wilde samen met enkele meer of minder prominente PvdA-leden de leiding van de vernieuwingsdiscussie in de Partij van de Arbeid overnemen. Met voorbijgaan aan in de PvdA geldende besluitvormingsprocedures en vooral buiten de politieke leiding om, wilde hij een radicale koerswijziging doorvoeren.

Toen de coupoging uittekte en verijdeld werd, ontstak Van der Louw in grote woede. Vooral het feit dat geen enkele prominent, ook Kok niet, de moeite nam te ontkennen dat er sprake was geweest van een coup, zat hem zwaar. Hij eiste zelfs openlijke excuses van Wim Kok.

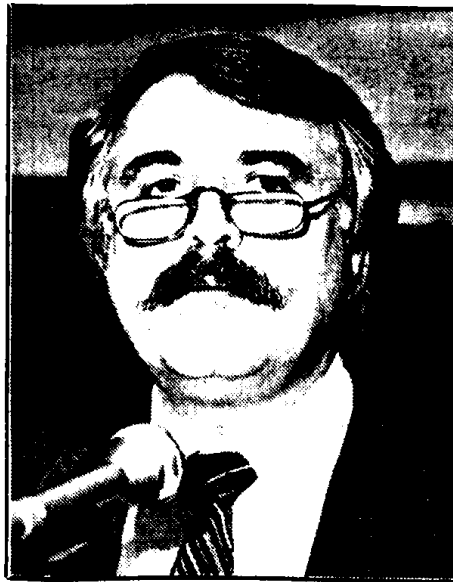
Deze hield echter wijselijk zijn mond. Het voorstel van Van der Louw, dat sprak ook boekdelen. Hij wilde een commissie onder zijn leiding, die de nieuwe uitgangspunten voor het politiek handelen van de partij en de interne structuur zou opstellen. Via een referendum zou dat worden voorgelegd aan de partijleden. Partijbestuur en -congres moesten zich bij voorbaat neerleggen bij aanvaarding van dat stuk.

Morgen komt de groep Van der Louw met geestverwanten binnen en buiten de PvdA bijeen om de PvdA te redden en tegelijkertijd op te heffen. Niet dat dat zal gebeuren, daarvoor is de aanhang van deze groep veel te klein. Als plaats van handeling is de kerkzaal (!) van 'De Rode Hoed' in Amsterdam gekozen.

Een elftal stellingen van Van der Louw vormt het uitgangspunt van de discussie. Stellingen die volkomen ongelijksortig zijn. Ze variëren van uiterst concreet (PvdA wordt Partij van Sociaal-Democraten) tot zeer vaag (samenhang brengen in de heterogene aanhang). Het is de vraag of wat Van der Louw met de PvdA wil, wel zo vernieuwend is. Hij wil het open debat, waaraan ook groepen die niet tot de PvdA behoren, deel kunnen nemen. Dat lijkt veracht veel op de open luiken die Wim Kok bij zijn aantreden wilde, maar waarvan nooit veel terecht is gekomen.

Zwakkeren

Verder is één van de belangrijkste stellingen dat de sociaal-democratie zich niet moet laten verleiden tot het afschrijven van de sociaal zwakke groepen. Die deur stond al open en heeft door Van der Louw dus niet meer ingetrapt te worden. Dit soort stellingen zal niet erg bijdragen tot de discussie, want

• ANDRÉ VAN DER LOUW: ...weinig nieuws onder de zon...

hier zal niemand in de PvdA het mee oneens zijn. Aan de andere kant moet de sociaal-democratie ophouden de partij van een bepaalde klasse te zijn. Daar zit een belangrijk probleem. De PvdA is in het verleden, ook al door haar naam, te veel geïdentificeerd met de arbeidersklasse. Het partijkader daarentegen wordt veel te veel gevormd door de intellectuele vrijgestelden. De kloof tussen die groepen is veel te groot; het

contact met de traditionele achterban is er voor een deel mee verloren gegaan. En misschien juist daardoor is de aanhang van de partij (nu nog slechts 17 procent) zo geslonken.

De meest 'vernieuwende' gedachte van Van der Louw is misschien wel de volgende: „Het primaat van de mens kan blijken uit een versterkte greep van de burgers op de gang van zaken in zijn onmiddellijke omgeving, verdergaande decentralisatie en vormen van mede-eigendom van het bedrijf waarin men werkt”. Deze stelling lijkt wel erg veel op de 'spreiding van kennis, inkomen en macht', die door wijlen Joop den Uyl in de jaren zeventig al werd gepropageerd.

Misbruik

Tenslotte is er dan nog een stelling die letterlijk van de door Van der Louw zo verfoede Wim Kok kan zijn overgenomen. „Misbruik, oneigenlijk gebruik en gebrekkige controle op de uitvoering van de sociale voorzieningen tasten de legitimiteit van het systeem aan en versterken de betaalbaarheidsproblemen. Daardoor komt het uitkeringsniveau van mensen die echt niet kunnen werken, onder druk te staan”. Dat is nu precies het ar-

gument waarom het kabinet heeft besloten - een besluit dat door Wim Kok fel wordt verdedigd - dat het niet anders kan dan de wao-uitkeringen aan te tasten. En dat juist bestrijdt Van der Louw tot het uiterste.

Kok heeft de verstandige strategie gekozen de groep Van der Louw niet te bestrijden, maar haar te verwelkomen als belangrijke bijdrage aan de discussie over de vernieuwing van de PvdA. Het lijkt wel of Kok deze tactiek van zijn voorganger Den Uyl heeft overgenomen.

In de jaren zestig kreeg Den Uyl te maken met 'Nieuw Links', een groepering waarin dezelfde Van der Louw een hoofdrol speelde. Den Uyl moest er niets van hebben, maar besloot deze vernieuwingsbeweging niet te bestrijden. Hij sloot haar in zijn armen en haalde daarmee de politiek gevaarlijke angel uit de beweging. Daarom zullen morgen enkele Kamerleden die niet per definitie positief tegenover de groep Van der Louw staan aan de discussie deelnemen. Waarschijnlijk zal zelfs een minister worden afgevaardigd. Op die manier houdt Kok zelf greep op de vernieuwingsdiscussie in de partij. Hij is ook de enige die een dergelijke discussie kan leiden.

politiek objectief

henri kruithof

Verwachtingen over Midden-Oosten-conferentie niet hoog gespannen

Het vredesspektakel van Madrid

TEL AVIV - Het nieuwste vredesproces voor het Midden-Oosten, dat woensdag in Madrid in première gaat, 'belooft tientallen jaren van confrontatie en conflict te beëindigen en biedt hoop op een duurzame vrede'. Zo adverteren de sponsors Bush en Gorbatsjov hun initiatief in de officiële uitnodiging. Na de opzienbarende oorlog in de Golf nu dus het vredesspektakel van Madrid.

Als het vooruitzicht van de onderhandelingen in het Midden-Oosten al geestdrift heeft gewekt, dan is daar weinig van te merken. Het verzet onder radicalen aan beide kanten van het conflict is aanzienlijk. De Arabische delegaties reizen dan ook af met koffers vol wantrouwen, terwijl de Israëliërs er vast van overtuigd zijn dat ze in Madrid onmiddellijk worden uitgeleverd aan de Spaanse inquisitie. Beduchtigheid voor een nieuwe oorlog en de nog grotere angst hun toegangskaartje te versperen voor de Amerikaanse nieuwe wereldorde, lijken de belangrijkste drijfveren achter het jawoord van Israël, Syrië, Libanon en de gezamenlijke Jordaanse-Palestijnse delegatie.

Onbehaaglijk

De bevolking van het Midden-Oosten koestert het onbehaaglijke vermoeden dat ze de film die zich vanaf woensdag gaat ontrollen, al eens eerder heeft gezien. 'Madrid' is immers niet de eerste internationale vredesconferentie, zelfs niet de eerste op ministerieel niveau. Op 21 december 1973 verzamelden zich in het Palais des Nations in Genève Arabische en Israëlische delegaties, onder voorzitterschap van de Verenigde Staten, de Sovjetunie en de Verenigde Naties, voor wat was geëfficeerd als de 'openingszitting'. De bijeenkomst had evengoed 'slotzitting' kunnen worden genoemd, want het was het eerste en tevens het laatste internationale evenement in het Geneefse vredesproces.

De Geneefse vredesconferentie was een rechtstreeks gevolg van de oktoberoorlog van 1973 en de kort daarna aangenomen Veiligheidsraad-resolutie 338. Daarin werden de partijen opgeroepen tot onderhandelingen over het soort 'rechtvaardige en duurzame vrede' waarvoor in 1967 al was gepleit in resolutie 242. Een vrede dus die gebaseerd zou zijn op terugtrekking van het Israëlische leger uit bezet gebied, in combinatie met veilige en erkende grenzen voor alle staten. De bijeenkomst in Genève trok veel publieiteit, maar wat de televisiecamera's uiteindelijk registreerden, was een nogal schematische vertoning. Omdat de Arabische landen weigerden met Israël aan één ronde tafel te zitten, schaarde zich iedere delegatie om een afzonderlijke tafel. Die tafels waren in de zaal geplaatst in de vorm van een zeshoek. Om een van de tafels stonden alleen maar lege stoelen, want Syrië liet verstek gaan. Problemen met een Palestijnse delegatie waren er niet in Genève.

ve, eenvoudig omdat de PLO en de Palestijnen niet waren uitgenodigd. Er was afgesproken dat Palestijnse vertegenwoordigers pas in een latere fase van het proces zouden mogen meeparten.

Evenwaardig

Met zijn boycot van de PLO wil Israël in Madrid duidelijk maken dat het die organisatie niet beschouwt als een evenwaardige partner, zoals de Arabische landen. Om dezelfde reden dient de delegatie van Palestijnen uit de bezette gebieden onderdeel te zijn van de Jordaanse vertegenwoordiging, mag er geen Palestijnse vlag op tafel komen en kan, als het aan de Israëliërs ligt, alleen een Jordaanse afgevaardigde tijdens de openingszitting het woord voeren. De politieke boodschap: de Palestijnse Arabieren vormen een etnische minderheid binnen 'het land Israël' en geen volk met een recht op zelfbeschikking in een eigen staat.

De Syrische minister van buitenlandse zaken, Farouk ash-Shara, heeft al gezegd dat hij niet van plan is tijdens de vredesconferentie de hand te drukken van de Israëlische delegatieleider. Israëlische functionarissen worden trouwens in Damascus trouwens nog altijd aangeduid als vertegenwoordigers van de 'zionistische entiteit' of de 'joodse bezetters van Arabisch land'. De boodschap achter het gebaar van ash-Shara: Syrië beschouwt de Terrugge van bezet gebied (de Golanhoogte) als iets waar het recht op heeft krachtens de VN-resoluties, en het is geenszins van plan zijn vijandige houding tegenover Israël te herzien.

Vijf deuren

De geschiedenis van internationale onderhandelingen staat bol van procedurekwesties. Soms werden radicale oplossingen bedacht. Wie in Wenen de Metternich Zaal bezoekt (in 1814 en 1815 de vergaderplaats van het Congres van Wenen) ziet daar vijf deuren, waarvan er een overbodig lijkt. Die architectonische constructie maakte het mogelijk dat vijf vorsten met hun delegaties tegelijkertijd naar binnen konden.

In 1967 werd een soortgelijke oplossing bedacht bij de begrafenisplechtigheid voor Konrad Adenauer, toen de Franse president Charles de Gaulle onder geen beding wilde buigen voor zijn Amerikaanse collega Johnson.

„In de jaren tachtig kunnen diplomaten geen geduld meer opbrengen voor dit heen en weer geschuif met prestige”, schrijft Eban nogal optimistisch. „Ze verzetten zich tegen de mate waarin het woord 'diplomatie' door het publiek in verband wordt gebracht met de buitenlandse politiek van de inhoudelijk

ke aspecten van hun ambacht”. Als in Madrid de procedurekwesties naar ieders tevredenheid zijn opgelost, zullen de deelnemers aan de openingszitting elk een toespraak houden. Voor het oog van de wereld, want voor zover nu bekend zal de bijeenkomst een open karakter dragen. Dat wil zeggen dat elk van de partijen via de televisiecamera's vooral voor eigen publiek zal spelen en zijn uitgangspunten voor de onderhandelingen in hun meest extreme vorm zal voordragen. De nadruk zal liggen op de 'internationale legitimiteit' (Arabieren), de 'inwilliging van onze eisen sinds jaren voor directe onderhandelingen met onze Arabische buurlanden' (Israëliërs) en de 'unieke en historische gelegenheid om vrede te sluiten' (Amerikanen en Russen).

De officiële uitnodiging voor de deelnemende partijen vermeldt in kort bestek het programma van het vredesproces. „Directe bilaterale onderhandelingen zullen beginnen vier dagen na de opening van de conferentie”, zo staat er. Maar waar dat overleg zal plaats hebben, wordt niet vermeld en dat duidt al op onenigheid.

De bilaterale besprekingen zijn de onderhandelingen die Israël wil voeren met steeds één van de Arabische landen, respectievelijk de Jordaanse-Palestijnse delegatie. In Jeruzalem had men graag gezien dat de bijeenkomsten afwisselend zouden worden gehouden in Israël en in het Arabische land dat de gesprekspart-

ner is. Het overleg met Syrië zou dus beurtelings moeten worden gehouden in Damascus en in Jeruzalem. Maar gezien de omstrengden status van die stad zouden de Syriërs weinig trek hebben, zo begrepen zelfs de Israëliërs. Tel Aviv in plaats van Jeruzalem zou Syrië op voorhand een klinkende overwinning bezorgen. Daarom is van Israëlische kant geopperd te kiezen voor twee vergaderplaatsen in het Israëlisch-Syrische grensgebied: een aan de Syrische kant en een aan de Israëlische.

De Palestijnen zouden best akkoord willen gaan met een regeling waarbij het overleg tussen de Israëlische en de Jordaanse/Palestijnse vertegenwoordiging alternerend in Israël en in de bezette gebieden zou plaats hebben. Maar dat lijkt voor Israël onacceptabel. Want zou dat niet betekenen dat Shamir de grens van 1967 bij voorbaat aanvaardt? Een keuze voor een plaats ten oosten van de Jordaan zou de Palestijnen weer slecht uitkomen.

Ten einde raad hebben de Amerikaanse en Russische organisatoren maar besloten de eerste ronde van de bilaterale onderhandelingen in Madrid te houden. Israël is akkoord gegaan, zij het morrend en onder voorwaarde dat het overleg zo snel mogelijk daarna naar het Midden-Oosten wordt verplaatst. Maar als het aan de Syriërs ligt, blijft Madrid de onderhandelingsplaats. Dat zou het vredesproces de schijn geven van een voortgaande internationale conferentie, iets waar Damascus altijd voor heeft gepleit, en bovendien het voordeel hebben dat de Syrische

delegatieleden geen voet hoeven te zetten in de 'zionistische entiteit'.

De Libanese onderhandelaars bevinden zich in de Syrische rugzak, dus dat zijn al twee landen die in Madrid willen blijven. Jasser Arafat, blij als een kind dat hij weer welkom is in Damascus, geeft president Hafez al-Assad bij voorbaat gelijk en de Jordaniërs hebben er weinig behoefte aan geïsoleerd te raken. Het ziet er dan ook naar uit dat Israël hooguit zal kunnen bereiken dat het bilaterale overleg na de eerste zittingen wordt verplaatst van Madrid naar een andere stad buiten het Midden-Oosten, mogelijk Washington.

Camp David

De partijen verschillen diepgaand van mening over de procedure, de inhoud en het doel van het overleg. Optimisten houden vol dat in het Midden-Oosten zelfs een faliekant mislukking de kiem kan leggen voor iets moois. Na de Geneefse vredesconferentie startte Kissinger uit pure wanhoop zijn befaamde pendeldiplomatie. Die leverde troepenscheidsakkoorden op tussen Israël en zijn buurlanden en leidde, via via en na slepende onderhandelingen in Camp David, tot vrede met Egypte. Aan de vooravond van 'Madrid' denken veel Israëliërs met heimwee terug aan de geestdrift en de toeloze verwachtingen na het sluiten van dat eerste Israëlisch-Arabische vredesverdrag. Opnieuw is er een (kleine) kans op vrede, maar waar zijn Sadat en Begin?

ad bloemendaal

lezers schrijven

• Maastricht

Weg met Maastricht. Weg met de provincie die Zuid-Limburg heet. Laten wij ons als Noord-limburgers los maken van de Maastrichtse dictatuur. Laat Noord-Limburg zich afscheiden van Zuid-Limburg! Maastricht strijkt al het geld op, en Venlo en Heerlen, de twee grootste steden na Maastricht, krijgen niks. Zo is dat al die jaren gegaan! Het moet er nu maar eens eindelijk van komen. Wij pikken het niet meer, dat al het geld uit Den Haag naar Maastricht gaat waar kapitaal panden gebouwd worden. Zie Randwyck met zijn wolkenkrabbers van beton. Wij, Noordlimburgers zijn eigenlijk in het geheel geen Limburgers, van origine zijn wij van Oppergelre. Dat staat ook in onze gemeentewapens.

Het nieuwe museum in Venlo kost 15,4 miljoen, dat van Kerkrade kost 16,5 miljoen, en dat museum in Maastricht kost 35 miljoen. Venlo en Kerkrade gaan niet door, en Maastricht blijft wel.

Maastricht heeft geen schulden, zelfs een batig saldo. Venlo en Heerlen zitten tot de nek in de schulden. Dat komt doordat Maastricht al het geld opslokt. Laten zij in Maastricht hun Bonenfantenmuseum behouden, maar de Oppergelderse bevolking van Venlo tot Blitterswijk, van Gennep tot tot Meyel, Van Venray tot tot Swalmen, wens bevrjrd te worden van de dictatuur van Maastricht.

Als ze in Maastricht ook nog eens onze krant, het Dagblad voor Noord-Limburg de nek willen om draaien, die volop rendabel is, dan willen wij in Noord-Limburg geen dagblad uit Maastricht in de brievenbus. Wij stapen dan over naar Heerlen met het Limburgs Dagblad, of een andere regionale krant, die met een editie voor Noord-Limburg komt.

VENLO

J. Menge

(Door redactie ingekort)

• Ouders (5)

Met veel belangstelling heb ik de reportage en de daaropvolgende reacties over kinderen van gescheiden ouders gevolgd. Helaas heb ik in mijn contacten ook mensen met soortgelijke ervaringen. De koude rillingen lopen mij over de rug als ik zie en hoor wat sommige ouders hun eigen vlees en bloed aan doen. Het is toch niet de intentie van onze wetgever om deze wantoestanden toe te laten, want dat is volstrekt ontoelaatbaar.

De kinderrechter dient dan ook snel in te grijpen om ernstige psychische schade voor deze kinderen tot een minimum te beperken. Tevens zie ik dat ook grootouders hun kleinkinderen niet meer zien. Wat is hiervan de zin? Als ik dan in een andere reportage over het liefdesdroomhoorn lees dat sommige mensen door ernstige psychische storingen hun partner of ex-partner zeer rancuneus bejegenen, dan is het raadzam dat deze mensen tegen zichzelf beschermd worden zodat zij anderen, met name hun eigen kinderen, geen onnodig leed meer aan kunnen doen.

HEERLEN

A. Vomberg

• Openingsfeest

Ondanks alle stakingen en andere akties kunnen de huidige en toekomstige wao'ers hun borst wel nat maken.

Er is en komt geen geld, ook niet voor de meest schrijnende gevallen.

Maar hoe voelen diezelfde wao'ers zich na het lezen van het artikel in de krant waarin de Kamer 5,3 miljoen gulden meer vraagt voor de begroting?

Ik kan niet beoordelen of in het nieuwe kantoorgebouw meer personeel nodig is - zoals in het artikel te lezen stond -. Als dat zo is dan zijn er weer een paar werklozen van de straat, maar dat voor het openingsfeest van het gebouw ruim twee miljoen gevraagd wordt zal menig wao'er rauw op het dak vallen. Natuurlijk is het fijn, wanneer je aan het werk kunt in een nieuw kantoorgebouw met moderne voorzieningen zodat je nog beter kunt functioneren in dienst van burgers en regering, maar moet daar zo'n feest van gemaakt worden?

Een extra kop koffie met een stuk Limburgse vla zou toch ook genoeg kunnen zijn?

U lezer, kunt iedere dag in de krant voldoende zere plekken in onze samenleving aanwijzen, waar die miljoenen beter aan besteed zouden kunnen worden.

HEERLEN

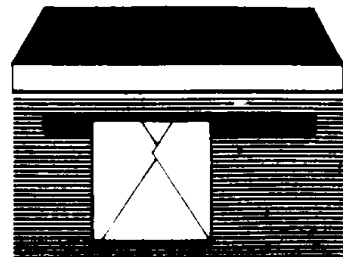
W. van Dichten

• Meubelzaak

Verbaasd heb ik me over de kwestie rond de meubelzaak van Nol Hendriks waarvan uw blad onlangs melding maakte. De uitleg van de heer Hendriks ten opzichte van wethouder Savelbergh zal heus wel kloppen. Ik vind het dieptreurend dat een zakenman als Hendriks die zijn klanten veel biedt, zoals parkeer- en gelegenheid en een gratis kopje koffie zogenaamd door het toepassen van een wet op de ruimtelijke ordening de nek wordt omgedraaid. Gemeente Heerlen, je bent verkeerd bezig.

HEERLEN

H.J. Vestjens

postbus 3100

In deze rubriek neemt de redactie brieven van lezers op. De redactie hoeft niet eens te zijn met de inhoud. De brieven dienen betrekking te hebben op publicaties in deze krant en moeten kort en zakelijk zijn. Te lange brieven worden ingekort of gerefuteerd. Een ingezonden brief moet voorzien zijn van naam, adres en telefoonnummer. Brieven op rijm, of brieven die oproepen tot acties of aanzetten tot geweld of andere onwettige daden, worden niet geplaatst. Datzelfde geldt ook voor brieven met onwelvoeglijk taalgebruik en beledigingen. Anonieme brieven worden evenmin geplaatst.

• Denkwijzer

Hierbij wil ik enig commentaar leveren op een artikel uit 'Denkwijzer', verzorgd door René Diekstra, hoogleraar psychologie, namelijk dat van zaterdag 19 oktober jl.

Ik volg deze rubriek nu al een aantal maanden en tot nu toe kon ik het wel eens zijn met de gebruikelijke conclusie van de schrijver. Ditmaal echter viel zijn mening, namelijk die over de hartstochtelijk verliefde medemens met minderwaardigheidsgevoelens, mij wat tegen. Het is namelijk niet zo, dat de auteur zijn mening generaliseert en de zaak slechts vanuit één ooghoek benadert? Hij vangt aan en sluit af met een korte beschrijving van een (hopelijk) eenmalige gebeurtenis die ergens in Nederland heeft plaatsgevonden en waarover in de media nogal ironisch werd bericht. Iemand veroorzaakt onder invloed van liefdesverdrjnt en minderwaardigheidsgevoelens een wat ongebruikelijk ongeluk, dat dan het gevolg zou moeten zijn van een hypofyse-hormoon, het liefdesdroom-hormoon, dat op ongeveer dezelfde wijze als lsd zou werken? Met andere woorden, verliefdheid werkt als een verslaving, en verslaafden zijn niet meer in staat hun doen en laten te overzien. Dus, pas op voor een hartstochtelijk verliefde, want als u eens onverhoopd op zondagmorgen bij zijn/haar eventueel vroegere partner gezellig een kopje koffie zit te drinken, zou hij of zij wel eens een aanslag kunnen plegen? Ik geef toe, het gedrag van een vrouw die helemaal hoteldebutel is van een man, heeft René Diekstra juist beschreven (een tiktelijke overdreven mischien), maar om dit gedrag nu meteen te vergelijken met de begrippen dwangneurose, manie en zelfs verslaving? Nee, bij dit alles moet ik toch de nodige vraagtekens plaatsen. Trouwens, dat verhaal over het zogenaamde liefdesdroom-hormoon mag dan wel wetenschappelijk verantwoord zijn, maar als dit toch werkelijk zo'n uitwerking zou hebben als uitvoerig beschreven door de auteur, zou bij wijze van spreken half verlaafd Nederland 'verslaafd' zijn. Tot slot wil ik nog wel even zeggen, dat ik hoop dat René Diekstra zijn bijdrage aan de zaterdagbijlage van het LD in de vorm van de rubriek 'Denkwijzer' nog lang mag voortzetten.

BORN

V. Stoffels

• Asbest (3)

Ondanks de alom erkende grote gevaren, die verbonden zijn aan het werken met asbest gaat de WML ook in de gemeente Heerlen maar door met het plaatsen van asbest-waterleidingen. Werknemers waren volledig onbeschermd met deze levensgevaarlijke stof aan het werk en de bewoners van de straten waar deze leidingen worden aangelegd zijn terecht ernstig verontrust over de grote risico's die ook voor hen aanwezig zijn. Verder wordt hiermee een chemisch afvalprobleem gecreëerd voor de verdere toekomst. Is B en W van Heerlen bereid bij de WML stappen te ondernemen om te komen tot een onmiddellijk verbod van het gebruik van asbestleidingen?

HEERLEN

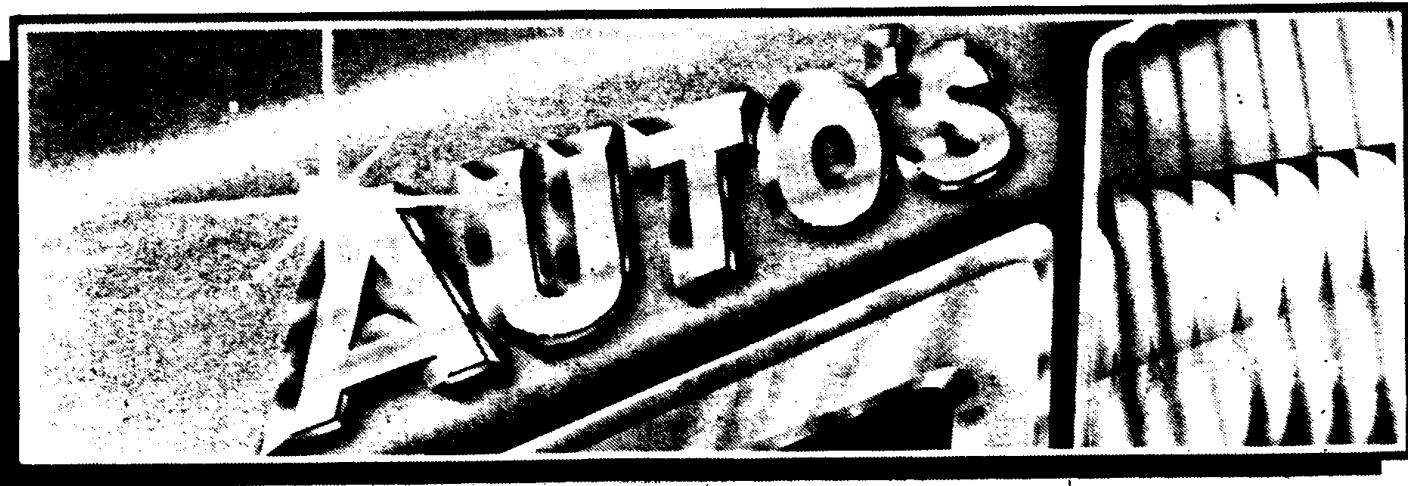
Ben Tariel

• Ecabo

In de rubriek 'Lezers Schrijven' in het LD van 15 oktober, schrijft H. van Geutselaar uit Heerlen dat zijn of haar zoon al meer dan een jaar werkloos is, na het beëindigen van de Ecabo-opleiding Applicatie-Beheerder. Vanzelfsprekend betreuren wij dit. Echter de teneur van het stukje is erg negatief en generaliserend. Een enkele dagen geleden verschenen werkgelegenheidsonderzoek toont namelijk aan dat nauwelijks vier maanden na het afronden van een Ecabo-informaticaopleiding 73,7 procent van de ex-leerlingen een baan vindt. Kortom: een Ecabo-opleiding biedt over het algemeen uitstekende perspectieven op de arbeidsmarkt. Niet voor niets volgen jaarlijks bijna 10.000 mensen een Ecabo-opleiding. Opleidingen die door het bedrijfsleven zeer gewaardeerd worden.

AMERSFOORT

M. van den Tweel

Audi

LET OP ONS RIJN AANBOD OCCASIONS
verderop in deze rubriek en let ook
op onze advertenties op maandag en woensdag!

St. Maartensdijk

Trichterweg 109, Brunssum. Tel. 045-229080.

AUDI 80 1.9 diesel 12-89,
wit, f 27.950,-. 04906-1387

AUDI 100 2.3 CD 1988 ABS,
LPG, schuifdak, grismet,
f 21.950,-. Tel. 04906-1387

AUDI 100 2.3 5 cyl., 11-88,
automaat, schuifdak,
f 25.950,-. Tel. 04906-1387

Te koop AUDI 80 1.8 S, zeer
exclusieve uitvoering, M89
f 20.750,-. 046-529307

AUDI 80 LS bouw. 80 APK 9-
92 i.z.g.st. V.r.p. f 20.000,-
046-756324 na 16 uur.

AUDI 80, bouw. 78, 1600 cc,
APK 5-92, v.r.p. f 7.500,-
Info. 04493-3342

Te k. pracht AUDI 80 1.8
met Vialle gas-ontdruiver,
in absolute nw.st., t. 89,
f 21.000,-. 045-412593

BMW

BMW 325i TOERING, bijna
89, malacht gr.met., zeer
veel extra's, als nw., inr.
mog. Garage v. Buggenum
04754-81094

BMW 320i bouw. 85, in
nieuwstaat, 89.000 km,
verl., schuif kanteldak,
sportvelgen, kl. rood, iedere
keuring toegestaan
f 15.500,-. Tel. 046-518332

BMW 535i 1. K-GETUNED,
bouw. 84, alle extra's, pr.n.o.t.
k. Tel. 046-529554 na 18 u.

Te k. BMW 323i, m. 84,
4-drs., 5-bak, groenmet.,
c.v., sportvelg, verlaagd
speciale uit., boardcomp.
APK 5-8-92, v.r.p. f
11.750,-. Tel. 045-319328

BMW 316, met veel extra's,
km.st. 85.000, bouw. 84,
Parkstr. 34, Voerendaal.

Te k. BMW 735i, bouw. 87, al-
le mog. extra's, 100.000 km,
onderh. boekje is aanw., 1
ste eig. Pr. f 42.500,-. Tel.
046-522010 b.g.g. 06-
52982174

Uniek! BMW 325i 1. kat., kl.
briljantrood, 16 eig., bouw.
dec. '89, met electr. schuif/
kanteldak, M-tech, spoiler
en stuur, alarm, Hartge vel-
gen met 205/55 Pirelli, Hifi-
install., onderhoud dealer.
Tel. 045-272921

Te koop weg aanschaft nwe:
BMW 323i i.z.g.st., 80, kl.
rood, inc. Scheel-interieur,
get.glas, sideskirts, 4 hoofd-
stapelen, voor-, achterspo-
ilers, verlaagd, sportvelgen,
gerev. motor, APK 4-92, pr.
f 5.000,-. Tel. 045-327391

BMW 323i 1.8, bouw. 81, APK
sept. 92, i.z.g.st., verlaagd,
trekhaak. Tel. 04408-3543

Te koop BMW 323i, bouw. 83,
i.z.g.st., vele acc., Oude
Kerkstr. 84 C, Heerlen.

BMW 316i, 88, LPG, in nw.
st., inr. evt. mog. Tel.
04409-2619

BMW 318i bouw. 86, 4-drs.
blauwmetallic, km.st. 59.500.
Div. extra's, i.z.g.st., v.r.p.
f 15.500,-. Margrietstraat
11, Eysden, tel. 04409-3077

Te k. zeer mooie BMW 520i,
bouw. 83, Tel. 046-580316, b.
g.g. 046-529076

Citroën

Citroën AX GTi div. extra's
Opel Kadett 5-drs.
Peugeot 309 XR3 1.3 met schuifdak
Nissan Micra 1.5 GLX
Nissan Micra automaat
Citroën BX 19 TRS Break
Citroën AX 11 TGE
Citroën BX 16 TRi
Austin Metro
Citroën BX 16 TRS met stuurbokr.
Citroën BX 1400
Citroën BX 1.4
Nissan Micra Trend-uitvoering
VW Golf 1.3
Citroën BX turbo diesel
Citroën BX 16 TRi

1990
1989
1988
1989
1988
1986
1990
1987
1989
1984
1985
1989
1987
1987
1989
1987

1990
1989
1988
1989
1988
1986
1990
1987
1989
1984
1985
1989
1987
1987
1989
1987

1990
1989
1988
1989
1988
1986
1990
1987
1989
1984
1985
1989
1987
1987
1989
1987

1990
1989
1988
1989
1988
1986
1990
1987
1989
1984
1985
1989
1987
1987
1989
1987

1990
1989
1988
1989
1988
1986
1990
1987
1989
1984
1985
1989
1987
1987
1989
1987

1990
1989
1988
1989
1988
1986
1990
1987
1989
1984
1985
1989
1987
1987
1989
1987

1990
1989
1988
1989
1988
1986
1990
1987
1989
1984
1985
1989
1987
1987
1989
1987

1990
1989
1988
1989
1988
1986
1990
1987
1989
1984
1985
1989
1987
1987
1989
1987

1990
1989
1988
1989
1988
1986
1990
1987
1989
1984
1985
1989
1987
1987
1989
1987

1990
1989
1988
1989
1988
1986
1990
1987
1989
1984
1985
1989
1987
1987
1989
1987

1990
1989
1988
1989
1988
1986
1990
1987
1989
1984
1985
1989
1987
1987
1989
1987

1990
1989
1988
1989
1988
1986
1990
1987
1989
1984
1985
1989
1987
1987
1989
1987

1990
1989
1988
1989
1988
1986
1990
1987
1989
1984
1985
1989
1987
1987
1989
1987

1990
1989
1988
1989
1988
1986
1990
1987
1989
1984
1985
1989
1987
1987
1989
1987

1990
1989
1988
1989
1988
1986
1990
1987
1989
1984
1985
1989
1987
1987
1989
1987

1990
1989
1988
1989
1988
1986
1990
1987
1989
1984
1985
1989
1987
1987
1989
1987

1990
1989
1988
1989
1988
1986
1990
1987
1989
1984
1985
1989
1987
1987
1989
1987

1990
1989
1988
1989
1988
1986
1990
1987
1989
1984
1985
1989
1987
1987
1989
1987

1990
1989
1988
1989
1988
1986
1990
1987
1989
1984
1985
1989
1987
1987
1989
1987

1990
1989
1988
1989
1988
1986
1990
1987
1989
1984
1985
1989
1987
1987
1989
1987

1990
1989
1988
1989
1988
1986
1990
1987
1989
1984
1985
1989
1987
1987
1989
1987

1990
1989
1988
1989
1988
1986
1990
1987
1989
1984
1985
1989
1987
1987
1989
1987

1990
1989
1988
1989
1988
1986
1990
1987
1989
1984
1985
1989
1987
1987
1989
1987

1990
1989
1988
1989
1988
1986
1990
1987
1989
1984
1985
1989
1987
1987
1989
1987

1990
1989
1988
1989
1988
1986
1990
1987
1989
1984
1985
1989
1987
1987
1989
1987

1990
1989
1988
1989
1988
1986
1990
1987
1989
1984
1985
1989
1987
1987
1989
1987

1990
1989
1988
1989
1988
1986
1990
1987
1989
1984
1985
1989
1987
1987
1989
1987

1990
1989
1988
1989
1988
1986
1990
1987
1989
1984
1985
1989
1987
1987
1989
1987

1990
1989
1988
1989
1988
1986
1990
1987
1989
1984
1985
1989
1987
1987
1989
1987

1990
1989
1988
1989
1988
1986
1990
1987
1989
1984
1985
1989
1987
1987
1989
1987

1990
1989
1988
1989
1988
1986
1990
1987
1989
1984
1985
1989
1987
1987
1989
1987

1990
1989
1988
1989
1988
1986
1990
1987
1989
1984
1985
1989
1987
1987
1989
1987

1990
1989
1988
1989
1988
1986
1990
1987
1989
1984
1985
1989
1987
1987
1989
1987

1990
1989
1988
1989
1988
1986
1990
1987
1989
1984
1985
1989
1987
1987
1989
1987

1990
1989
1988
1989
1988
1986
1990
1987
1989
1984
1985
1989
1987
1987
1989
1987

1990
1989
1988
1989
1988
1986
1990
1987
1989
1984
1985
1989
1987
1987
1989
1987

1990
1989
1988
1989
1988
1986
1990
1987
1989
1984
1985
1989
1987
1987
1989
1987

1990
1989
1988
1989
1988
1986
1990
1987
1989
1984
1985
1989
1987
1987
1989
1987

1990
1989
1988
1989
1988
1986
1990
1987
1989
1984
1985
1989
1987
1987
1989
1987

1990
1989
1988
1989
1988
1986
1990
1987
1989
1984
1985
1989
1987
1987
1989
1987

1990
1989
1988
1989
1988
1986
1990
1987
1989
1984
1985
1989
1987
1987
1989
1987

1990
1989
1988
1989
1988
1986
1990
1987
1989
1984
1985
1989
1987
1987
1989
1987

1990
1989
1988
1989
1988
1986
1990
1987
1989
1984
1985
1989
1987
1987
1989
1987

1990
1989
1988
1989
1988
1986
1990
1987
1989
1984
1985
1989
1987
1987
1989
1987

1990
1989
1988
1989
1988
1986
1990
1987
1989
1984
1985
1989
1987
1987
1989
1987

1990
1989
1988
1989
1988
1986
1990
1987
1989
1984
1985
1989
1987
1987
1989
1987

1990
1989
1988
1989
1988
1986
1990
1987
1989
1984
1985
1989
1987
1987
1989
1987

1990
1989
1988
1989
1988
1986
1990
1987
1989
1984
1985
1989
1987
1987
1989
1987

1990
1989
1988
1989
1988
1986
1990
1987
1989
1984
1985
1989
1987
1987
1989
1987

1990
1989
1988
1989
1988
1986
1990
1987
1989
1984
1985
1989
1987
1987
1989
1987

1990
1989
1988
1989
1988
1986
1990
1987
1989
1984
1985
1989
1987
1987
1989
1987

1990
1989
1988
1989
1988
1986
1990
1987
1989
1984
1985
1989
1987
1987
1989
1987

1990
1989
1988
1989
1988
1986
1990
1987
1989
1984
1985
1989
1987
1987
1989
1987

1990
1989
1988
1989
1988
1986
1990
1987
1989
1984
1985
1989
1987
1987
1989
1987

1990
1989
1988
1989
1988
1986
1990
1987
1989
1984
1985
1989
1987
1987
1989
1987

1990
1989
1988
1989
1988
1986
1990
1987
1989
1984
1985
1989
1987
1987
1989
1987

1990
1989
1988
1989
1988
1986
1990
1987
1989
1984
1985
1989
1987
1987
1989
1987

1990
1989
1988
1989
1988
1986
1990
1987
1989
1984
1985
1989
1987
1987
1989
1987

1990
1989
1988
1989
1988
1986
1990
1987
1989
1984
1985
1989
1987
1987
1989
1987

1990
1989
1988
1989
1988
1986
1990
1987
1989
1984
1985
1989
1987
1987
1989
1987

1990
1989
1988
1989
1988
1986
1990
1987
1989
1984
1985
1989
1987
1987
1989
1987

1990
1989
1988
1989
1988
1986
1990
1987
1989
1984
1985
1989
1987
1987
1989
1987

1990
1989
1988
1989
1988
1986
1990
1987
1989
1984
1985
1989
1987
1987
1989
1987

1990
1989
1988
1989
1988
1986
1990
1987
1989
1984
1985
1989
1987
1987
1989
1987

1990
1989
1988
1989
1988
1986
1990
1987
1989
1984
1985
1989
1987
1987
1989
1987

1990
1989
1988
1989
1988
1986
1990
1987
1989
1984
1985
1989
1987
1987
1989
1987

1990
1989
1988
1989
1988
1986
1990
1987
1989
1984
1985
1989
1987
1987
1989
1987

1990
1989
1988
1989
1988
1986
1990
1987
1989
1984
1985
1989
1987
1987
1989
1987

1990
1989
1988
1989
1988
1986
1990
1987
1989
1984
1985
1989
1987
1987
1989
1987

1990
1989
1988
1989
1988
1986
1990
1987
1989
1984
1985
1989
1987
1987
1989
1987

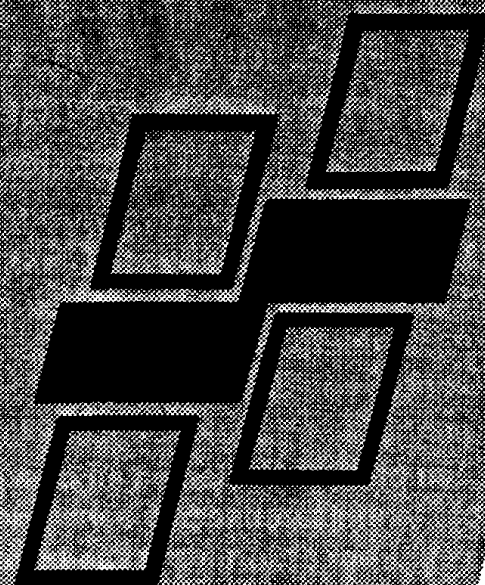
1990
1989
1988
1989
1988
1986
1990
1987
1989
1984
1985
1989
1987
1987
1989
1987

1990
1989
1988
1989
1988
1986
1990
1987
1989
1984
1985
1989
1987
1987
1989
1987

1990
1989
1988
1989
1988
1986
1990
1987
1989
1984
1985
1989
1987
1987
1989
1987

1990
1989
1988
1989
1988
1986
1990
1987
1989
1984
1985
1989
1987
1987
1989
1987

1990
1989
1988
1989
1988
1986
1990
1987
1989
1984
198

OPEN DAG

hogeschool heerlen

HOGER TECHNISCH ONDERWIJS

zaterdag 23 november 1991 tussen 10.00 - 13.30 uur
Dr. Jaegersstraat 40 en *Benzenraderweg 1 Heerlen telefoon 045 - 734999

- ***Bouwkunde en**
Civiele Techniek/Milieutechniek
- **Chemische Technologie**
- **Elektrotechniek**
- **Technische Natuurkunde**

- **Werktuigbouwkunde**
- **Informatica + KHBO-Inf.**
- **Bedrijfskunde**

HOGER LABORATORIUM ONDERWIJS

zaterdag 16 november 1991 en 25 januari 1992 tussen 10.00 - 14.00 uur
Montgomerystraat 7 Sittard nabij het station telefoon 046-519204

- **Chemisch en medisch laboratorium onderwijs**
(voltijd- en deeltijd opleidingen)

HOGER GEZONDHEIDSZORG ONDERWIJS

zaterdag 9 november 1991 tussen 10.00 - 16.00 uur
Zandbergsweg 111 Hoensbroek telefoon 045 - 219191

- **Logopedie**

zaterdag 16 november 1991 tussen 10.00 - 16.00 uur
Zandbergsweg 111 Hoensbroek telefoon 045 - 219191

- **Ergotherapie**

zaterdag 9 november 1991 tussen 10.00 - 14.00 uur
Heuvelweg 7 Heerlen telefoon 045-700600

- **Fysiotherapie**

- **Operatie-assistent**

- **Radiodiagnostisch laborant**

HOGER ECONOMISCH ONDERWIJS

zaterdag 9 november 1991 aanvang 10.00 en 13.30 uur
Kasteellaan 141 Heerlen telefoon 045 - 734777

- **THW Toegepaste Huishoudwetenschappen**

zaterdag 16 november 1991 aanvang 10.00 en 13.30 uur
Kasteellaan 141 Heerlen telefoon 045 - 734777

- **VIHA-Food & Business**

HOGER PEDAGOGISCH ONDERWIJS

zaterdag 9 november 1991 en 22 februari 1992 tussen 10.00 - 13.00 uur
St. Annalaan 2 Heerlen telefoon 045-734800

- **Opleiding tot leraar basisonderwijs**

OPEN DAG

HET LIMBURGS DAGBLAD VOOR OOSTELIJK ZUID-LIMBURG IS DE PLAATSELIJKE EN REGIONALE EDITIE VAN HET LIMBURGS DAGBLAD VOOR HET GEBIED OOSTELIJK ZUID-LIMBURG. HOOFDREDACTEUR: RON BROWN. CHEF EDITIEREDACTIE: WIM DRAGSTRA. HOOFDKANTOOR: 6411 RS HEERLEN, IN DE CRAMER 37, TEL. 045-739911. SERVICEKANTOOR: 6411 NM HEERLEN, GEERSTRAAT 5, TEL. 045-717719. RAYONKANTOREN: 6461 ED KERKRADE, MARKT 42, TEL. 045-455506; 6443 CB BRUNSSUM, RUMPENERSTRAAT 81, TEL. 045-256363.

Brandbom in friture gegoooid

Van onze verslaggever

ELSLOO - De gemeentepolitie van Stein stelt een diepgaand onderzoek in naar de identiteit van de daders die in de nacht van donderdag op vrijdag een molotovcocktail hebben gegoooid naar de friture van H.C. aan de Stationsstraat in Elsloo.

De brandbom, die om 3.30 uur ontplote, richtte een schade aan voor naar schatting 25.000 gulden. Er ontstond een brandje dat snel werd geblust door de brandweer van Stein. Persoonlijke ongelukken deden zich niet voor. Wel werd veel schade aangericht aan de inventaris.

Een paar weken geleden, op 2 oktober, werd ook al getracht brand te stichten in de friture die toen ook schade opliep. De hierdoor noodzakelijke verbouwing was net achter de rug en friturehouder C. was klaar voor de kermiss dit weekeinde in Elsloo.

De gedupeerde friturehouder was gisteren niet voor commentaar bereikbaar. „We zijn nog te zeer geschokt door hetgeen is gebeurd”, aldus zijn echtgenote.

De politie weet niet of beide aanslagen met elkaar verband houden, al gaan volgens een woordvoerder wel aanwijzingen in die richting.

Zeswegen klaagt over hoertjes

HEERLEN - „De bewoners van Grasbroek en Meezenbroek mogen dan tevreden zijn dat de heroïnehoertjes zich nu bij de CBS-weg ophouden, wij in Zeswegen niet.”

Bewoonster Fien Janssen deelt de mening van de politie niet dat de hoertjes

op de CBS-weg nauwelijks overlast veroorzaken. Dat zei ze gisteren tegen de stuurgroep Sociale Vernieuwing, waarin onder andere drie wethouders zitting hebben.

„Mensen in Zeswegen klagen over draaiende auto's en het licht van koplampen in hun slaap-

kamers. De hoertjes worden opgepikt op de CBS-weg, maar de afwerkplek ligt juist waar de kinderen spelen.”

Volgens Janssen zijn veel wijkbewoners bang om na twee uur 's middags nog naar huis te gaan. „Ze worden op de CBS-weg door vreemde mannen aangesproken, die hoertjes willen oppikken.”

Janssen wil dat de gemeente in het centrum een gebouw reserveert waar de hoertjes hun beroep kunnen uitoefenen. „Nu worden wijken met een kwetsbare sociale structuur de dupe.”

Over 'ruile grond-affaire' Meezenbroek

SP verwijt Heerlen gebrek aan openheid

HEERLEN - De Socialistische Partij (SP) vindt dat het Heerlens college belangrijke informatie achter houdt en een gebrek aan besef heeft van de plicht tot openheid.

Dit ongenoegen uit de SP in een brief aan het gemeentebestuur naar aanleiding van de 'vuilgrond-affaire' in de wijk Meezenbroek.

Verontreiniging

Volgens de SP was de gemeente al in 1990 op de hoogte van de bodemverontreiniging op het voormalig KEV-voetbalterrein. Desondanks is de gemeente gewoon doorgegaan met de aanleg van een speeltuin, zo stelt de SP. Op het terrein zouden zich hoge concentraties lood en kwik bevinden. Ook werden zink en pak's aangetroffen.

De gemeente Heerlen zegt dat er weliswaar verontreinigingen zijn aangetroffen op het voetbalterrein, maar dat die geen bedreiging vormen voor de volksgezondheid of milieu. Bouwplannen voor het terrein die in maart van dit jaar nog actueel waren, zijn echter van de baan.

Dronken man op de vlucht voor politie

HEERLEN - Een 23-jarige motorrijder uit Brunssum trok donderdagnacht de aandacht van de Heerlense politie. Hij reed op de Groene Boord namelijk door rood. Hij negeerde ook het stopteken van de patrouille. Na een achtervolging dwong de politie hem op de Unolaan in Heerlerheide tot stoppen. De motorrijder bleek geen rijbewijs te hebben en had bovendien te veel gedronken.

Geen fusies van openbare basisscholen

HEERLEN - Geen van de acht openbare basisscholen in Heerlen hoeft te sluiten door de schaalvergroting. Wel worden van een aantal scholen de besturen en directies samengevoegd. Concreet kan dit betekenen dat twee scholen in de toekomst een directeur krijgen. De Heerlense Bestuurscommissie Openbaar Primair Onderwijs gaat een plan opstellen om deze samenwerking in goede banen te leiden.

Buit 45 mille bij overval

SITTARD - Twee overvallers hebben gistermiddag twee geldlopers in Sittard een bedrag van 46.000 gulden afhandig gemaakt. De geldlopers werd op het Tempelplein, op weg naar de bank, met traangas in het gezicht gespoten.

De twee daders, waarschijnlijk meisjes van ongeveer 20 jaar, renden - de buit gestopt in een bordeaux-rode winkeltas - weg in de richting van de parkeergarage. De politie van Sittard is nog op zoek naar getuigen van de overval.

(ADVERTENTIE)

Volgende week:
11 jaar NAANHOF

FEESTBON
Bij inlevering van deze bon ontvangt u 2 kilo verse kuikenbotten voor **5,98**.
(deze bon kunt u inleveren a.s. ma., din., of woens.)

Voordelige feestaanbiedingen:
• Verse Naanhof-kuikenfilet p.kg nu **8,98**
• Abrikozen- of kersenvlaai p.st. nu **4,98**
• Heerlijk kant-en-klaar zuurvlees p.kg **7,98**
• Kant-en-klaar gyros p.kg **8,98**

(ADVERTENTIE)

GRANDIOZE BADMEUBEL-EN -TEGELSHOW

EUROTEGEL

HEERLERBAAN 233, HEERLEN

(NAAST PRAXIS EN WICKES) TEL.: 045-427272

Gond

• Een klomp vet, dertig uur werk en een dosis esthetisch gevoel leverde de Heerlenaar en slager Harrie Quaadt bij een gouden medaille op. Uit dat vet creëerde de werknemer van slagerij Jos Aben in Hoensbroek diverse beelden. Een van die exemplaren is een afbeelding van een melkventer uit de negentiende eeuw. Die melkventer werd tenslotte door een internationale jury bestempeld als beste inzending tijdens de Slavaklo, een vakbeurs voor slagers die eenmaal per drie jaar in de Utrechtse Jaarbeurshallen plaatsvindt. Harrie die in het dagelijks leven de supervisie heeft bij het vervaardigen van worst bij Aben, gebruikte voor de beelden een mix van varkens-, rund- en schapevlees. Zijn beelden zijn ongeveer een meter houdbaar bij een temperatuur van 15 graden Celsius", vertelde Harrie. „Daarna worden ze razig.”

Botterblumkes

• Vandaag is het dan zo ver. De 'Botterblumkes' uit Mechten, onder leiding van Wiet Botterweck, treden om 14.50 uur op in de afdeling superieur tijdens de finale van het Nationaal Kinderkorenfestival in de Vredenburg in Utrecht. Het koor zal vier werken zingen. Als eerste 'Ricordi di Cecilia' van Vico, verder 'Salve Regina' van Hendrik Andriessen, 'Agatha' van Arne Mathias en de 'Boeren-Charleston' van Wim Kersters. Het koor heeft in de voorbije weken bijzonder intensief gewerkt aan de voorbereidingen. Het optreden tijdens deze finale is een van de vele hoogtepunten in de geschiedenis van het prima kinderkoor.

Kabel

• Moet je in Kerkrade een maand doorbetalen voor de CAI-aansluiting van de vorige bewoner terwijl je zelf geen kabel wilt? Het is in de praktijk voorgekomen, maar de gemeenteraad heeft zich te zeggen dat het hier om een incident gaat. „Het kan bijvoorbeeld voorkomen dat de rekening al verstuurd was. Maar we laten hier mensen niet betalen voor een dienst waar ze niet om gevraagd hebben”, luidt de reactie ten stadhuis. Geen uitzuigerij dus.

Overall

• „Wat biees toe sjiek!”. Zo reageerde Christa de Bresser verbaasd en vrolijk tegelijk. Zelf stond zij in de deuropening van het oudertje huis in Eys, gepropd in een lange witte trouw- en bruidsboekje in de handen. Haar aanstaande Joost Klaver had een kraakhelder gewassen, maar verschoten overall aan. Wel had hij een corsage op de blauwe kraag gespeld om te laten zien dat hij deze keer niet kwam om de tuin te spitten, maar om zijn Christa naar de trouwzaal in het gemeentehuis van Mechten en het altaar in de kerk van Eys te geleiden. Geheel in buerestijl was Joost van Eys gekomen. Christa en Joost hebben elkaar leren kennen op de camping annex boerderij Oosterberg in Epen. Rijswijkse Joost ondervond er aan den lijve wat boer zijn in Zuid-Limburg betekent. Hij kon er de agrarische kennis van de hogere agrarische school in Den Bosch in de praktijk toetsen. Met mestvork, in overall en op de tractor. Vandaar om de bruiloft in stijl te beginnen.

HEERLEN - De projecten Sociale Vernieuwing in Zeswegen beginnen goed te draaien. Na een half jaar ligt er een fietscrossbaan, zijn de gevraagde fysiotherapeuten en telefooncel er, terwijl de opvoedwinkels bijna kan starten.

„Maar als deze projecten na drie jaar niet door reguliere organisaties en de gemeente worden overgenomen, hadden we beter helemaal niet kunnen beginnen. Dan zijn we verder dan terug naar af.” Dat zei voorzitter Kees Dekkers van de stichting Wijkbeheer Zeswegen gisteren bij een bezoek van de wethouders Evers, Savelsbergh en Visser.

Dekkers vreest dat Heerlen door de ingrijpende bezuinigingen bij het rijk straks geen geld blijkt te hebben voor de extra's die Sociale Vernieuwing in Zeswegen en Vrieheide brengen kan.

„De signalen die ik hierover opvang, stemmen me sceptisch”, zei Dekkers: „En dat terwijl de betrokkenheid bij onze bewoners op dit moment gelukkig toeneemt. Ze ervaren het nu als positief dat de gemeente extra aandacht voor hen heeft. Als dat straks stopt, betekent dat een enorme dreun.”

Voorlopig vorderen de projecten in Zeswegen tamelijk voorspoedig. Al vinden de bewoners dat de fietscrossbaan maanden vertraging heeft opgelopen doordat gemeentelijke diensten er een tegengestelde mening op na hielden. „Toen dat opgelost was, vroeg de gemeente 3500 gulden voor grond die we nodig hadden voor de bulten. We waren daarom genooddacht om vrachtwagens grond los te peuten bij graafwerkzaamheden in de nieuwe wijk Husken.”

Noodlokalen

Als een geschenk uit de hemel, en dank zij de gemeente, kwamen de in Rennemig overbodige noodlokalen van de basisschool. In Zeswegen wordt daar dankbaar gebruik van gemaakt: de Informatie- en Advieswinkel, peuterspeelzaal Bambi en de Speeltheek vinden er onderdak.

In de Speeltheek kan goed gespeeld geleend worden. Er wordt ook advies gegeven over de opvoeding. In de Info- en Advieswinkel kunnen wijkbewoners terecht met de meest uiteenlopende vragen.

Door taalstimulering in de voor-schoolse leeftijd, moeten leerachterstanden voorkomen worden. „Want in deze periode ligt het fundament voor het hele verdere leven.” zei projectcoördinator Chrit Beek.

Een bijzonder project is 'Spel en Opvoeding'. Twaalf stagiaires van HBO en Sociale Akademie gaan bij twaalf gezinnen in Zeswegen en Vrieheide thuis spelen. Ze laten ouders zien hoe je met spelletjes en liedjes beter met je kinderen kunt omgaan. Dat is nodig omdat in beide wijken relatief veel alleenstaande ouders wonen en ouders die door een moeilijke jeugd nooit geleerd hebben wat kinderen leuke spelletjes vinden. Het project is nieuw voor Limburg. Elders bleken kinderen na een jaar beter te kunnen samen spelen en zich beter te kunnen concentreren.

• Karel van Bijnen uit Kerkrade voor zijn zee-aquarium, het mooiste van Nederland.

Foto: FRANS RADE

Van Bijnen heeft 's lands mooiste zee-aquarium 'Als ik zo'n bak had, was een tv overbodig'

KERKRADE - Vanachter een twaalf millimeter dikke glasplaat staart de zebrasoma santurus met lome ogen de huiskamer in van Karel van Bijnen uit Kerkrade. Het donkerblauwe visje is de parel in het zoutwateraquarium waarmee hij Nederlands kampioen is geworden.

Het lijkt alsof de zebrasoma santurus - visserslatijn voor de blauwe dokter - zelf ook beseft het pronkstuk in de zoutwaterbak te zijn. De vis van 350 gulden zwemt namelijk de hele tijd vooraan, terwijl de rode koraalklimmer, de gele lipvis, de rifwaker, de royal gramma en, niet te vergeten, het LSD-pitvis, je zich meer op de achtergrond houden.

Karel van Bijnen was uitgezonden naar het Nederlands kampioenschap, nadat hij eerste was geworden in zijn vereniging en vervolgens ook de hoofdprijs in de wacht sleepte in het district Zuid-Limburg.

Tijdens het Nederlands kampioenschap zijn er twee keurmeesters bij de Kerkradenaar op bezoek geweest. Die hebben gekoken of Van Bijnen bak een goede nabootsing is van het le-

ven in zee, daarbij onder andere lettend op de keuze van de vissen, de grootte van de bak en de keuze van de lagere dieren, zoals de koralen.

Van Bijnen's zee-aquarium kwam daarbij als 's lands mooiste uit de bus. „Bij mijn bak klopte alles precies. Normaal is het verschil tussen de nummers een en twee hooguit twee punten. Dit jaar was het verschil tussen mij en de nummer twee zeseneenhalf punt.”

Zijn bak is inderdaad oogstrelend. „Veel mensen die hier op bezoek komen zeggen: 'Als ik zo'n bak had, dan zou ik geen tv meer nodig hebben'. En dat beschouw ik als een groot compliment.”

Toen bij het bezoek van de keurmeesters alle vissen even voorbij kwamen zwemmen, dus ook de blauwe pijlvissen die zich door-

gaans schuilhouden onder een grote steen. „Voor hetzelfde geld komen ze niet tevoorschijn als de keurmeesters hier zijn. Dan zeggen ze dat je die vissen wel op je lijst hebt staan, maar dat je het niet kunt bewijzen.”

De aquariumliefhebber besteedt naast het kijken naar het aquarium zes uur per week aan zijn zeebiotoop. Hij maakt de filter schoon, voegt kalk toe aan het kalkarme Kerkrade water in de bak, plukt rottende stengels uit het zeewier, borstelt de stenen schoon en voert de dieren met vloeibaar plankton en diepvriesvoer.

Voortplanting van de vissen is er niet bij in de bak. Maar de zebrasoma santurus leeft volgens de Nederlandse kampioen zo'n tien tot twaalf jaar. Voorlopig zal de familie Van Bijnen dus nog kunnen genieten van het gezelschap van het blauwe zwemmertje.

Vandaag houdt de Nederlandse bond Aqua Terra een landelijke aquariumdag. Voor inlichtingen kan gebeld worden met het district Zuid-Limburg: 043-431851.

benti banach

Air Exel stelt lijn Londen uit

DOOR PETER BRUJNS

MAASTRICHT - De rechtbreksee luchtlijn Maastricht-Londen, die maandag van start zou gaan, is voorlopig uitgesteld. De gloednieuwe Beekse luchtvaartmaatschappij Air Exel heeft de aanvraag voor de luchtverbinding niet op tijd ingediend bij de

Rijksluchtvaartdienst (RLD).

„Het regelen van ontzettend veel kleine details heeft te veel tijd gekost,” weet verkoopmanager Paul Janmaat. Daarom is de aanvraag pas vorige week ingediend. Hij benadrukt dat er geen financiële problemen zijn.

Op vier november verwacht Air Exel uitsluitel van de RLD. Het maatschappijje wil driemaal per dag op Londen-Stansted vliegen.

Dit (voorheen militaire) vliegveld ten noorden van Londen is de laatste tijd geweldig opgeknappt en dient ter ontlasting van de overvolle luchthavens Heathrow en Gatwick.

Monumentzorg op de helling door PNL-strop

Van onze verslaggever

MAASTRICHT - Het provinciebestuur heeft naar aanleiding van het door het ministerie van Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur aangekondigde schrappen van PNL-gelden de voorbereidingen voor de monumentennota stopgezet.

„Het heeft geen zin om vast te leggen voor welke organisaties geld gereserveerd wordt, als niet duidelijk is of dat geld wel beschikbaar is,” aldus gedeputeerde Ger Kockel-

korn gisteren in een vergadering van de Statencommissie voor Welzijn, Onderwijs en Sport. „Dit wil overigens niet zeggen dat er in de toekomst geen provinciaal monumentenbeleid mogelijk is. We kunnen nu echter geen beleid vastleggen.”

Vorig jaar besloot de provincie een eigen beleid te ontwikkelen voor monumentenzorg, naast het rijksbeleid. Er zou ruim 2,5 miljoen gulden worden besteed aan het restaureren en beschermen van ongeveer dertig provinciale monumenten. Op dit moment zijn door het rijk ongeveer vierduizend monumenten officieel erkend.

De monumentennota was feitelijk al klaar en moest alleen nog behandeld worden door het college van Gedeputeerde Staten.

Bezorgdheid in Limburg na brief minister d'Ancona

Opheffing van LSO en Opera Zuid overwogen

Van onze kunstredactie

ERLEN - Drie volwaardige regionale symfonie-orkesten met een capaciteit van 79 musici. Dat blijft het uitgangspunt van de brief van minister d'Ancona van WVC. De minister heeft dit in de adviesaanvraag, die gisteren aan de Raad van Kunst is toegezonden. Deze beleidsvisie kan vergaande consequenties hebben voor het Limburgs Symfonie Orkest en Opera Zuid, mede gezien het feit dat de minister de orkest- en operazak niet los wil koppelen van de regionale operavoorziening. Zelfs opheffing van beide instellingen wordt daarbij uitgesloten.

Een eerste variant gaat d'Ancona erin dat Opera Zuid heel veel van het operafonds verdwijnt. Het LSO moet fuseren met het Limburgs Symfonie Orkest. Opera Forum uit Enschede moet het hele opera-aanbod in de provincie voor zijn rekening moeten nemen. Deze variant staat er af van de Limburgse plannen die nu voor Opera Zuid op tafel liggen. Die voorzien erin dat het orkest per 1 januari 1993 vooral een ondersteunende functie van de Maastrichtse opera-productie heeft en daarnaast een kleine symfonische taak blijft behouden.

Een tweede variant die in de adviesaanpak aan de orde wordt gesteld, richter bij het Limburgse operafonds dat GS in nauwe overleg met de Brabantse collega's hebben. Het handhaven van een ei- en operakern in het zuiden en een ei- en operakern in het noorden met een capaciteit van 120 musici. Het is een fusie van LSO en HBO voor het LSO een taak op het gebied van operabegeleiding.

Een derde variant is geen sprake van structurele operavoorziening in Limburg, maar van een fonds waar incidentele operaproducties worden gefinancierd. De operavoorziening kan incidenteel worden verzorgd door de drie regionale symfonie-orkesten van 79 musici. Ook in deze optie zouden de Limburgse instellingen van operafonds verdwijnen.

De vergelijking van de drie varianten is duidelijk, dat d'Ancona het mes wil zetten in de operavoorziening van de orkest- en operavoorziening in ons land. Volgens de minister legt vooral opera een te hoge claim op de kunstbegroting, die twintig procent. De door

Achtien gewonden bij treinongeluk op station Luik

Van onze verslaggever

LUK - Bij een treinongeluk op zaterdagochtend tegen tien uur op het station van Luik-Guillemin zijn achttien personen gewond geraakt. Onder de gewonden bevonden zich negen personen uit Maastricht en negen uit Roermond.

Een treinongeluk gebeurde toen een trein met de richting Maastricht-Luik station met een snelheid van 28 kilometer per uur tegen een stilstaande trein stiet. De trein met de richting Maastricht-Luik was op dat moment op de spoorwegin. Het ongeluk werd veroorzaakt door een verkeersfout. De bestuurder van de trein die op de spoorwegin was, had te hard gebreed en was te laat gekomen. De trein die op de spoorwegin was, had te laat gebreed en was te laat gekomen. De trein die op de spoorwegin was, had te laat gebreed en was te laat gekomen.

Een trein met Maastricht was op zaterdagochtend tegen tien uur op het station van Luik-Guillemin gekoppeld worden aan een andere rijtuig. De achttien gewonden waren hoofdzakelijk personen die al stonden, klaar om uit te stappen.

Een van de achttien, waaronder drie Maastrichtse, moesten worden verzorgd naar het ziekenhuis van Luik, dat zij inmiddels hebben verlaten. Een van de achttien, waaronder drie Maastrichtse, moesten worden verzorgd naar het ziekenhuis van Luik, dat zij inmiddels hebben verlaten. Een van de achttien, waaronder drie Maastrichtse, moesten worden verzorgd naar het ziekenhuis van Luik, dat zij inmiddels hebben verlaten.

de minister voorgestelde maatregelen zullen leiden tot een besparing van minimaal negen miljoen, maximaal zestien miljoen. In Limburg is met de nodige bezorgdheid en scepsis gereageerd op de brief van de minister. Hoewel

deputé Ger Kockelkorn van cultuur meent dat je aan een dergelijke adviesaanvraag niet meteen allerlei consequenties moet verbinden, is ook hij van mening dat Limburg zich de komende maanden sterk moet maken. „Er is veel werk aan de winkel, dat is duidelijk. Of we het halen is iets anders, maar we zien voorlopig geen aanleiding om af te wijken van de koers die wij samen met Brabant hebben uitgezet. Ik zie niet in waarom wij bij de eerste de beste tegenwind overstap moeten gaan.”

PNL-gelden

Ook de noodzaak van bezuinigen en het verdwijnen van de PNL-gelden - wat voor Opera Zuid een verlies betekent van 1,5 miljoen gulden per

jaar - zijn volgens Kockelkorn geen steekhoudende argumenten. „De koppeling tussen PNL-gelden en voortbestaan van Opera Zuid is door ons steeds afgewezen. We zijn er altijd van uitgegaan dat Opera Zuid na de opstartfase betaald wordt uit rijksmiddelen. Ik vind dat het zuiden, met een kwart van de Nederlandse bevolking, dat best mag eisen. Opheffing van de operakern en fusie van HBO en LSO doen geen recht aan de omvang van dit gebied, met zijn verstedelijking en inwonersaantallen.”

Directeur Peter van de Braak noemt de fusieplannen „een oude koe” die samen met andere opties is komen bovendrijven. Voorlopig gaat hij er gewoon van uit dat de bestaande plannen worden uitgevoerd.

Laatste 'hamerslag' Hoogland

Met een kordate slag met zijn brilliekoker sloot Louw Hoogland (links) gistermiddag voor de laatste keer de vergadering van de Brunssumse raad. Een echte voorzittershamer ontbrak. „Dat zegt al genoeg,” berustte de scheidend burgervader geksheerd. Met de symbolische 'kokerslag' nam de 60-jarige Hoogland afscheid als burgemeester van Brunssum. Eerst officieel tijdens een extra raadsvergadering in het gemeentehuis, daarna minder formeel tijdens een receptie in ontmoetingscentrum d'r Brikke Oave. Een medaille was er ook. Uit handen van loco-burgemeester Ger Baumans ontving hij de ere-penning in goud van de gemeente Brunssum.

Foto: CHRISTA HALBESMA

Poolse scheepsbouwers naar Raad van State

Van onze verslaggever

MAASTRICHT - Van de 32 Poolse scheepsbouwers, die op 8 oktober op de scheepswerf van Maasdok in Maastricht werden aangehouden, zijn er gisteren twintig naar de Raad van State gestapt. Ze hebben de voorzitter van dit administratieve orgaan, de heer J. van der Vliet, verzocht om aan het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid een bevel te geven om Maasdok bv en de twintig Polen te behandelen alsof ze in het bezit zijn van alle vereiste vergunningen.

De scheepsbouwers, voor wie het arbeidsbureau in Maastricht Sociale Zaken heeft geadviseerd de gevraagde bijzondere tewerkstellingsvergunning af te geven, mogen dan blijven tot 28 november. Dat is tevens de datum waarop Maasdok een grote opdracht moet afgeven. Volgens de raadsman van de Polen, mr Van Driel uit Alkmaar, werken de Polen nog volop door aan het afmaken van de opdracht. Van Driel: „Het ministerie heeft geen beslissing genomen binnen de

wettelijke termijn van dertig dagen op de aanvraag voor een bijzondere tewerkstellingsvergunning voor deze Polen tot 28 november. Daarom zijn ze naar de rechter gestapt met ons verzoek.”

Behalve de juridische procedure voor de Raad van State dient 30 oktober ook een kort geding tegen de Staat in Den Bosch. Daarin eisen alle 32 Polen dat de rechter een uitspraak doet op de aanvraag voor een tewerkstellingsvergunning is beschikt. Zoals bekend hield de politie de Polen voor de eerste keer eind juli aan op de scheepswerf in Maastricht. Na enkele dagen verlieten de Polen ons land. De groep viel uit de havenstad Gdansk afkomstige vaklieden meldde zich echter op 28 augustus van dit jaar weer bij de vreemdelingendienst van de gemeentepolitie Maastricht. De politie stond de Polen een verblijf van drie maanden toe. Uitdrukkelijk werd de Polen verteld hier niet te mogen werken zo lang niet op de tewerkstellingsvergunning is beslist. De Polen werkten desondanks toch.

Euregionale ontwerprij voor Maastrichtse architect

'Het liefst zou ik alleen ontwerpen'

MAASTRICHT - Met het ontwerp 'Museum voor Industriële Archeologie' won Jos Kramer uit Maastricht de eerste prijs in de Euregionale ontwerpwedstrijd voor bouwen. Aan de wedstrijd deden negentien studenten mee die dit jaar zijn afgestudeerd aan de Academie van Bouwkunst in Maastricht, de Fakultät für Architektur in Aken, Institut Supérieur d'Architecture in Luik en het Provinciaal Hoger Architectuur Instituut in Diepenbeek.

Jos Kramer wilde al zijn creativiteit kunnen gebruiken, maar tegelijkertijd een eindexamenproject afleveren dat realiseerbaar zou zijn.

„Ik wilde niet al te veel worden ingeperkt door praktische zaken, waar je bijvoorbeeld in de woningbouw altijd mee te maken hebt. Ook wilde ik iets ontwerpen dat in deze regio zou passen. Daarom heb ik voor een industrieel museum gekozen.”

Hij ging op zoek naar een geschikte locatie. „Ik heb gezocht in de provincie Limburg. Omdat ik uit Kerkrade kom, ken ik het gebied daar goed. En de gemeente had plannen om een museum te bouwen, dat maakte het allemaal nog realistischer.” De keuze viel op het terrein van de voormalige Domaniale mijn in de wijk Nulland. „Dat terrein ligt nu braak met als enige bebouwing het mijnmonument Schacht Nulland, dat perfect in mijn industriële ontwerp pastte.”

Een goede verbinding met de snelweg en een in de plannen opgenomen verbouwing van de bestaande spoorlijn zorgen voor een goede bereikbaarheid van het complex.

„Het is een museum met internationale uitstraling en aantrekkingskracht, dat veel bezoekers naar dit gebied zou kunnen halen.”

Cum laude

Kramer volgde de kunstacademie in Maastricht, maar wist al sinds zijn toekomst in de architectuur lag. In 1978 studeerde hij cum laude af in de binnenhuisarchitectuur en stroomde direct door naar de Academie van Bouwkunst. „Ik werkte fulltime bij een ingenieursbureau en ging drie avonden in de week naar de academie.”

In het Museum voor Industriële Archeologie krijg je een overzicht van de industriële ontwikkeling van de provincie Limburg. Het museum bestaat uit een hoofdgebouw en een langgestrekte schacht van 700 meter,

● Jos Kramer geeft tekst en uitleg bij de maquette van zijn winnende ontwerp. Foto: FRITS WIDDERSHOVEN

waar je, met behulp van de meest geavanceerde audiovisuele middelen, een wandeling door het industriële verleden van Limburg kunt maken. „In de hele opzet speelt de tijdsfactor een belangrijke rol. Op een soort 'tapis roulant', een horizontale roltrap, gaat de bezoeker terug in de tijd, waar ze exposities over onder andere keramiek, mijnbouw en textiel kunnen zien. Ik zou elke bezoeker een laargestuurde walkman geven die de nodige informatie verschaft.”

Tuin

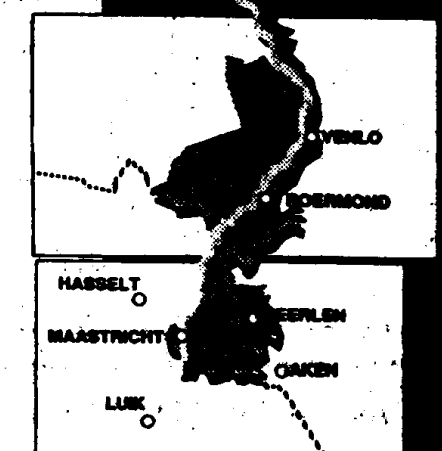
Bij het complex heert een grote tuin waarin industriële objecten, zoals machines, staan. „Je komt binnen in het hoofdgebouw, waar ook twee bioscopen, een zogenaamd imax-theater en een omnimax-theater, een restaurant en een beeldentuin zijn. Boven in het hoofdgebouw staan verschillende telescopen opgesteld, zodat je naar de objecten die in de tuin staan kunt kijken.”

Kramer geeft toe dat hij zeer idealistisch bezig is. De kans dat

zijn ontwerp ook echt gebouwd wordt, is helaas niet erg groot. „Om dit museum te realiseren moet zo'n 180 miljoen gulden op tafel komen. Wanneer je bedenkt dat er niet een plan door de gemeente Kerkrade is afgekeurd dat zo'n 30 miljoen moest kosten, dan zie je wel waar het knelpunt zit.”

cindy jaspers

over de grenzen

In het tijdschrift Openbaar Vervoer schrijft eindredacteur Marc Maertens in het septembernummer een artikel over het openbaar vervoer naar het buitenland. Hij constateert dat de grens voor het streekvervoer nog steeds een barrière is.

In Zuid-Limburg is het openbaar vervoer over de grens echter stukken beter geregeld. De stedelijke structuur van het gebied leent zich daar ook beter voor, met aan de ene kant de Oostelijke Mijnstreek en Aken en aan de andere kant Maastricht, dat bijna in België ligt. Het NS-boemeltje Maastricht-Aken rijdt om de twee uur. Volgend jaar wordt dit noodlijdende lijntje vervangen door een iets frequentere en snellere treindienst van Heerlen naar Aken. VSL

de mering van

werkt in het gebied samen met het Duitse ASEAG. Willem de Jong, hoofd stafbureau vervoer bij VSL: „Uit een onderzoek van een bureau bleek dat er in ons vervoergebied twee kanarische nieuwe verbindingen waren. Kerkrade-Aken en Maastricht-Aken. Sinds juni wordt de eerste door ASEAG gereden en de tweede door ons. Allebei in een halfuurfrequentie.” Bij tussenhaltes in Aken mag VSL wel mensen laten uitstappen, maar geen reizigers oppikken om concurrentie met de ASEAG-slijdlijnen te voorkomen. Op hun gemeenschappelijke lijn Heerlen-Aken hanteren VSL en ASEAG aparte kaartjes voor grensgangers.

gers. De Jong: „Door de winst van tarieven aan Duitse zijde was dit de enige logische oplossing.”

„Wij zijn niet bezig met Europa 1992”, aldus De Jong. „Door het openen van de grenzen verschuiven niet plotseling allerlei vervoersstromen.” In de regio leven ideeën over een verbinding Roermond-Mönchengladbach. „Je hoort wel eens wilde plannen om de NS-goederenlijn geschikt te maken voor personenvervoer. Maar de reizigersprognoses zijn laag. Ook roept soms iemand dat we naar Maastricht in België moeten. Daar kun je nu twee keer per dag heen met een Belgische bus van De Lijn. Maastricht is voor ons nog niet van de kaart, maar het is niet zo dat we op 1 januari 1993 een nieuwe lijn instellen.”

(ADVERTENTIE)

Als u nu de bon opstuurt, passeert u straks de Loongrens op een hele voordelige manier.

Naam:

Adres:

Telefoon:

Postcode/Plaats:

Zend de coupon in een gesloten envelop aan:

LIASS Ziektekostenverzekeringen, Antwoordnummer 4045, 6400 W. Heerlen. Tel. 06-0227525.

Een postzegel is niet nodig.

GELUKKIG HEBBEN WE LIASS.

LIASS Ziektekostenverzekeringen

Dankbaar dat wij haar zo lang in ons midden mochten hebben maar ook bedroefd om het scheiden delen wij u mede dat rustig en aanvaardbaar van ons is heengegaan in de leeftijd van 86 jaar onze lieve moeder, schoonmoeder, grootmoeder, schoonzuster, tante en nicht

Maria Hubertina Theunissen

weduwe van
Peter Joseph Dohmen

In dankbare herinnering:
Schinveld: Agnes Dohmen
Schinveld: Nel Dohmen
Schinveld: wed. Mientje Pisters-Dohmen
Marion en Richard
Horn: Mlle en Louis Herinx-Dohmen
Schinveld: Bep en Frans Dantsberg-Dohmen
Bos en Mariska
Brunssum: Gert en Mirilla Dohmen-Stalla
Nicole, Sandra
Familie Theunissen
Familie Dohmen

6441 EK Schinveld, 25 oktober 1991
Duikerweg 11

De plechtige uitvaartdienst gevolgd door de begrafenis zal plaatsvinden op dinsdag 29 oktober a.s. om 11.00 uur in de parochiekerk van de H. Eligius te Schinveld.
Gelegenheid tot schriftelijk condoleren achter in de kerk vanaf 10.30 uur.
De overledene is a.s. maandag 29 oktober om 18.40 uur in voornoemde kerk.
De overledene is opgebaard in de rouwkapel van het Gregoriusziekenhuis te Brunssum. Bezoekuur dagelijks van 17.30 tot 18.30 uur.
Zij die geen kennisgeving mochten hebben ontvangen gelieven deze annonce als zodanig te beschouwen.

Bedroefd maar dankbaar voor alles wat zij voor ons betekend heeft geven wij u kennis dat geheel onverwacht van ons is heengegaan op de leeftijd van 89 jaar onze zorgzame moeder, schoonmoeder, lieve oma, schoonzuster, tante en nicht

Mien Kleijnen

weduwe van
Math Keijndener

Hulsberg: Jen Keijndener
Jenny Keijndener-Martens
Lillem en Henk
Kitty en Jan, Ginny
Diana en Jean, Björn
Hulsberg: Broer Keijndener
José Keijndener-Schoffelen
Ingrid en Ger, Menno, Anne
Bert en Hilda
Rud en Monique, Kevin
Familie Kleijnen
Familie Keijndener

6336 VN Hulsberg, 24 oktober 1991
Raadhuisstraat 96

De plechtige uitvaartdienst zal plaatsvinden op dinsdag 29 oktober om 11.00 uur in de parochiekerk van de H. Clemens te Hulsberg waarna begrafenis op de algemene begraafplaats Wissengracht.
Overtuigd van uw medeleven is er geen condoleeren.
Avondwake maandag om 19.00 uur in voornoemde kerk.
Onze dierbare overledene is opgebaard in de rouwkapel van het bejaardencentrum „Panthuys“ te Hulsberg.
Gelegenheid tot afscheid nemen dagelijks van 19.30 tot 20.00 uur.
Wilt u indien wij vergeten zijn u een kennisgeving te zenden deze annonce als zodanig beschouwen.

Bedroefd doch dankbaar voor wat zij voor ons betekend heeft geven wij u kennis dat na een kortstondige ziekte voorzien van de h. sacramenten der zieken op de leeftijd van 85 jaar is overleden onze dierbare moeder, schoonmoeder, lieve oma, schoonzus, tante en nicht

Octavie Jeannette Marie Jaspar

echtgenote van
Matheus Hubertus Broers

De bedroefde familie:
Houthem: Lambert en Phila Broers-Brands
Houthem: August en Virginie Broers-Frijs
Epen: Octavie (Ookje) Broers
Epen: Gusta en Jo Vanderheyden-Broers
en al haar kleinkinderen
Familie Jaspar
Familie Broers

6301 JA Houthem-Valkenburg a/d Geul,
24 oktober 1991
St. Gerlach 11

De plechtige uitvaartdienst gevolgd door de begrafenis zal plaatshebben op dinsdag 29 oktober a.s. om 11.00 uur in de parochiekerk van de H. Gerlachus te Houthem-St. Gerlach.
Overtuigd van uw medeleven zal er geen condoleeren zijn.
Voor de zielrust van de overledene zal, maandag 28 oktober om 19.30 uur de avondwake gehouden worden in voornoemde kerk.
De dierbare overledene is opgebaard in mortuarium Smeets Spoorlaan 29 te Valkenburg a/d Geul. Bezoek dagelijks van 18 tot 20 uur.
Zij die geen kennisgeving mochten hebben ontvangen gelieven deze annonce als zodanig te willen beschouwen.

Heden overleed onze dappere moeder, grootmoeder en overgrootmoeder

Albertiena Lupkiena de Roo

weduwe van
Hendrik Mulder

* 18 januari 1903 te Vlagtwedde
† 25 oktober 1991 te Brunssum

Haar dankbare kinderen, klein- en achterkleinkinderen
Familie de Roo
Familie Mulder

25 oktober 1991
Venweg 120, Brunssum
Corr.adres: J. van Zomerem,
Nijmegenstraat 28, 6415 BK Heerlen

De crematieplechtigheid zal plaatsvinden op dinsdag 29 oktober a.s. om 15.00 uur in het crematorium te Heerlen, Imstenederweg 10.
Moeder is opgebaard in het mortuarium van het St. Gregoriusziekenhuis te Brunssum. Afscheid nemen dagelijks van 17.30 tot 18.30 uur.
Zij die onverhoopt geen kennisgeving mochten ontvangen, gelieven deze annonce als zodanig te beschouwen.

Verdrietig maar in het besef dat haar nu rust is geven en dankbaar voor haar zorg hebben wij afscheid genomen van mijn lieve vrouw, onze zame moeder, schoonmoeder, oma, zuster, schoonzuster, tante en nicht

Janna Catharina Elmendorp

* 25-12-1920 † 24-10-1991
echtgenote van

Roelf Rogge

Heerlen: Roelf Rogge
Heerlen: Rini Rogge en Frans Coolen
Rolf en Karin
Brunssum: Johan en Rika
Rogge-Veldhuizen
Ron en Marcel
Heerlen: Henk en Rosie Rogge-Bos
Familie Elmendorp
Familie Rogge

25 oktober 1991
Meezenbroekerweg 91, 6415 SE Heerlen
De dienst van Woord en Gedachtenis te Le door de weleerwaarde heer ds. J. Brinkman gehouden worden op dinsdag 29 oktober a.s. 13.30 uur in de aula van het crematorium te stenrade-Heerlen waarna aansluitend crematie daat.
Het crematorium is te bereiken via de autosnelweg Heerlen-Aken afslag Industrieterrein De Beite. Moeder is opgebaard in de rouwkamer van het vaartcentrum v/h Crombach Olieomolenstraat Heerlen (ingang St. Antoniusweg). Gelegenheid afscheidnemen aldaar dagelijks van 18.30 tot 19.30 uur.

CCO AMBI/PDI-OPLEIDINGEN

Avondopleidingen te: Heerlen, Maastricht, Sittard, Venlo, Eindhoven, Nijmegen.

- AMBI-H81 modulen: HE0, HE1, HE2, HS1, HS2, HS3, HS4, HB1, HB2, HP1, HP2
- Praktijkdiplooma Informatica PDI-I en PDI-II

Voor meer informatie onderstaande bon ongefrankeerd opsturen naar:
C.C.O. Antwoordnummer 33, 6400 VC Heerlen, of bel 045 - 717600.

duurw/mej: _____ opl: _____
adres: _____ tel: _____
woonpl: _____ nr: _____

CCO / centrum computer opleidingen akerstraat 134 heerlen

„En nu blijft geloof, hoop en liefde“
Dankbaar voor alles wat zij voor ons heeft betekend geven wij u kennis dat na een langdurige ziekte van ons is heengegaan mijn lieve vrouw, onze lieve moeder, schoonmoeder, oma, zus, schoonzus, tante en nicht

Mia Pommé-Muitjens

echtgenote van
Leo Pommé

Zij overleed voorzien van de h. sacramenten in de leeftijd van 64 jaar.
Treebeek: Leo Pommé
Brunssum: Elise Pommé
Heerlen: Mayke en Hans Marell-Pommé
Tem, Pim
Brunssum: M en Simon Smerecnik-Pommé
Simone, Loh
Schinnen: Martha en Ed Helmer-Pommé
Brunssum: Christel en Roland
Santegoede-Pommé
Familie Muitjens
Familie Pommé

6446 SB Brunssum-Treebeek, 25 oktober 1991
Horizonstraat 31

De plechtige eucharistieviering zal gehouden worden op dinsdag 29 oktober om 10.00 uur in de parochiekerk H. Rozenkrans in Brunssum-Treebeek waarna om 11.30 uur de crematieplechtigheid zal plaatsvinden in het crematorium in Heerlen Imstenederweg 10.
Samenkomst in de kerk alwaar gelegenheid is tot schriftelijk condoleren.
Avondmis maandag om 19.00 uur in eerdere genoemde kerk.
Mia is opgebaard in het uitvaartcentrum Dela in Heerlen Grabsbroekerweg 20.
Gelegenheid tot rouwbezoek heden zaterdag avond van 14.00 tot 15.00 uur, maandag van 17.00 tot 18.00 uur.
Wilt u indien wij vergeten zijn u een kennisgeving te zenden deze aankondiging als zodanig beschouwen.

Tot onze grote droefheid maar dankbaar voor het vele goede dat zij voor ons betekend heeft delen wij u mede dat heden onverwacht van ons is heengegaan voorzien van de h. sacramenten op de leeftijd van 67 jaar onze lieve en zorgzame moeder, schoonmoeder, oma, zuster, schoonzuster, tante en nicht

Mia Gielkens

weduwe van
Wiel Van den Bosch

Guttenhoven: Marlies Gielkens-V.d. Bosch
Theo Gielkens
Roger, Bianca
Hulsberg: Bep Nijsten-V.d. Bosch
Math Nijsten
Hulsberg: Ans Reumkens-V.d. Bosch
André Reumkens
Familie Gielkens
Familie Van den Bosch

6336 AJ Hulsberg, 25 oktober 1991
Panthuys 21

Corr.adres: Achter de Heggen 5
6336 WE Hulsberg
De plechtige uitvaartdienst zal plaatsvinden op woensdag 30 oktober om 11.00 uur in de parochiekerk van de H. Clemens te Hulsberg waarna begrafenis op de algemene begraafplaats Wissengracht.
Overtuigd van uw medeleven is er geen condoleeren.
Avondwake maandag om 19.00 uur in voornoemde kerk.
Onze dierbare overledene is opgebaard in de rouwkapel van het bejaardencentrum „Panthuys“ te Hulsberg.
Gelegenheid tot afscheid nemen dagelijks van 19.30 tot 20.00 uur.
Wilt u indien wij vergeten zijn u een kennisgeving te zenden deze annonce als zodanig beschouwen.

Apotheek Claessens bv

Bongerd 2 - Sarolestraat 6
6411 JM Heerlen-Centrum, 045-712541

vraagt een
apothekers-
assistent (m/v)

Enige en algemene kennisgeving
Bedroefd doch dankbaar voor wat hij voor ons betekend heeft geven wij u kennis dat vrij onverwacht voorzien van de h. sacramenten der zieken op de leeftijd van 83 jaar is overleden onze dierbare oom

Guillaume Servaas (Vuske) Magermans

Uit aller naam:
Nemen en nichten
Sibbe: Familie Damoiseaux

Sibbe-Valkenburg a/d Geul, 25 oktober 1991
Sibberkerkstraat 61
Corr.adres: Sibberkerkstraat 81A
6301 AV Sibbe-Valkenburg a/d Geul

De plechtige uitvaartdienst gevolgd door de begrafenis zal plaatshebben op woensdag 30 oktober a.s. om 10.30 uur in de parochiekerk van de H. Rosa te Sibbe.
Overtuigd van uw medeleven zal er geen condoleeren zijn.
Voor de zielrust van de overledene zal tot mediantie de h. mis op zondag 27 oktober om 9.30 uur opgedragen worden.
De dierbare overledene is opgebaard in mortuarium Smeets Spoorlaan 29 te Valkenburg a/d Geul. Bezoek dagelijks van 18.00 tot 20.00 uur.

Met droefenis vernemen wij het overlijden van onze collega en medewerker

drs. H.R.M. van Gasselt dermatoloog

Wij hebben jarenlang zeer prettig met hem mogen samenwerken.
Onze innige deelneming gaat uit naar zijn echtgenote, kinderen, kleinkind en familieleden.

Prof. dr. H.R.M. van Gasselt
Stafmedicus
Arb.-medicijnen
Reumatologie
Dermatologie
Huid- en vaatziekten
Huid- en vaatziekten afd. A1
Huid- en vaatziekten afd. A2
Huid- en vaatziekten afd. A3
Huid- en vaatziekten afd. A4
Huid- en vaatziekten afd. A5
Huid- en vaatziekten afd. A6
Huid- en vaatziekten afd. A7
Huid- en vaatziekten afd. A8
Huid- en vaatziekten afd. A9
Huid- en vaatziekten afd. A10

Enige en algemene kennisgeving

Na een leven vol liefde en eenvoud hebben wij met respect en diepe bewondering voor zijn persoon en wilskracht na een liefdevolle verzorging in het pleeghuis St. Odilia afdeling 1 te Geleen afscheid moeten nemen van mijn lieve man, onze zorgzame vader, schoonvader, opa, broer, schoonbroer, oom en neef

Pie Schmeitz

echtgenoot van
Tilla Janssen

Gesterikt door het h. sacrament der zieken overleed hij op 73-jarige leeftijd.

Stein: T. Schmeitz-Janssen
Venlo: Math Schmeitz
Fluorance Schmeitz-Salmond
Mark, Dennis
Stein: Jo Schmeitz
Karin Schmeitz-Janssen
Stein: Lies Houben-Schmeitz
Piet Houben
Ellis, Stef
Familie Schmeitz
Familie Janssen

6171 HS Stein, 24 oktober 1991

De plechtige eucharistieviering zal plaatshebben maandag 29 oktober a.s. om 14.00 uur in de parochiekerk van St. Martinus te Oud-Stein waarna aansluitend de crematie in het crematorium Nedermans Voldershof 1 te Geleen.

Bijeenkomst in de kerk.
Daar wij overtuigd zijn van uw medeleven is er geen condoleeren.
Tot intentie van de dierbare overledene zal een avondmis worden opgedragen heden zaterdag 26 oktober om 19.00 uur in voornoemde kerk.
De overledene is opgebaard in de rouwkapel van het Maaslandziekenhuis Barbarastraat 1 te Geleen waar gelegenheid tot bezoek dagelijks van 17.30 tot 18.30 uur.

Maria Mathilde Alfonsina Theresia Dorren

weduwe van
Klaas Blankevoort

op de leeftijd van 96 jaar.
De begrafenis te Lauzerte heeft in alle stilte plaats gehad.

Betty Lab-Blankevoort
Gerrit Jan Lab
en hun kinderen en kleinkinderen
Tees Blankevoort

„La plaine bone“
62110 Lauzerte (Fr.)

UITVAART-EN CREMATIEVERZORGING SINDS 1923

DE UNIVERSELE BV

HOOFDSTRAAT 100 KAPELAAN 31
6432 GH HOENSBROEK 6461 EH KERKRADE

045-212926

Voor vele medemens is het nu weer tijd waarin we onze dierbare overledene(n) gedenken, door gebed, een bloemetje op het graf, een haars bij de foto en niet minder tijdens de h. mis.

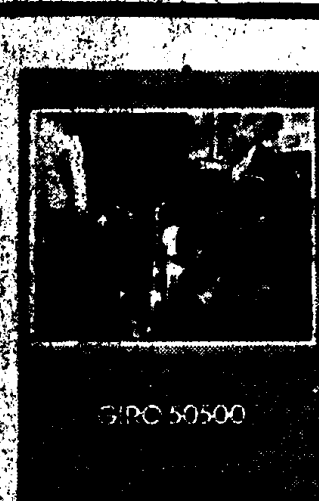
Een niet gering aandeel in de aanpak bij het verwerken van het verlies van een dierbare, van het rouwproces kan worden aangereikt door de medewerkers van een uitvaartcentrum ter plaatse, of indien mogelijk en dan zelfs beter, thuis in eigen kring.

Om iedere belangstellende in de gelegenheid te stellen om, niet alleen voor het laten verzorgen van een uitvaart, maar juist op een ongedwongen wijze, eens nader kennis te maken met wat via ons uitvaartcentrum wordt en kan worden verzorgd, hebben wij op zaterdag 2 november a.s. van 10.00 - 15.00 uur

open huis

U belooft aanwezig, **Uitvaartcentrum v/h Crombach**
Olieomolenstraat 30, 6411 GK Heerlen.

Uw gastheer, J.S. Post, godp. uitvaartverzorgster en dienstgaf.

GPO 50500

DE UNIVERSELE BV

DE UNIVERSELE BV

DE UNIVERSELE BV

DE UNIVERSELE BV

DE UNIVERSELE BV

DE UNIVERSELE BV

DE UNIVERSELE BV

DE UNIVERSELE BV

DE UNIVERSELE BV

DE UNIVERSELE BV

DE UNIVERSELE BV

DE UNIVERSELE BV

DE UNIVERSELE BV

DE UNIVERSELE BV

DE UNIVERSELE BV

DE UNIVERSELE BV

DE UNIVERSELE BV

DE UNIVERSELE BV

DE UNIVERSELE BV

DE UNIVERSELE BV

DE UNIVERSELE BV

DE UNIVERSELE BV

DE UNIVERSELE BV

DE UNIVERSELE BV

afdeling algemene heelkunde

Gestigd per 1 oktober 1991

dr. J.W.M. Grave, chirurg
dr. E.J.W. Heinenman, chirurg

Dr. Grave zal zich met name toeleggen op de traumatologie, dr. Heinenman zal voornamelijk als kinderchirurg werkzaam zijn.

Spreekuren volgens afspraak, telefoon 043-87 49 00.

azm

azm

azm

azm

azm

azm

azm

azm

azm

azm

azm

azm

azm

azm

azm

azm

azm

azm

azm

azm

azm

azm

azm

azm

azm

BUSINESS MARKETING/ MANAGEMENT/ PR-EUROMANAGEMENT/ HOTELMANAGEMENT/ SECRETARISSE/ TOERISME/ RECEPTIONIST/ HOST/HOESSE

Dagopleidingen met studietoelane

Bij het bek geïnteresseerd in een dynamische toekomst goed onderwijs met een europees karakter (1 of 2 jaar) Stuur dan snel onderstaande bon op of bel 045-717600

OPEN DAG VENLO

Hotel Wilhelmina (t.o. het station)
20 nov. 1991

Aanvang: 18.00 TOERISME-HOTELMANAGEMENT/PR-EUROMANAGEMENT/SECRETARISSE

Aanvang: 19.45 BUSINESS-MARKETING/RECEPTIONIST/HOST/HOESSE

Helmstraat 3-5 (Geb. "Entre Deux")
21 nov. 1991

Aanvang voorlichting alle richtingen om 18.00 en 19.30 uur

INSTITUUT NOTENBOEK

EINDHOVEN, MAASTRICHT, ROSENDAAL en

Algemeen secretariaat tel.: 040-82 08 20

JW + NOTENBOEK laat het samen gaan

BON VOOR CARRIÈRE PERSPECTIE Ja, stuurt u mij de uitgebreide studiegids

naam _____
adres _____
p.c./plaats _____
gefrankeerd sturend naar centr. adm.
Instituut Notenboek postbus 307, 5800 AH Eindhoven

Stuur naar de afdeling van Onderwijs en Wetenschappen, op grond van de Wet op de Openbare Onderwijsinstellingen voor hoger onderwijs (Wet OOI) van de wet.

Directeur Messelink procedurefout verweten

Ook OR vliegveld kapt overleg af

DOOR ERIC VAN DORST

LEEN - De ondernemingsraad van Luchthaven Maastricht heeft de onderhandelingen met directeur H. Messelink over diens reorganisatieplan gisteren abrupt afgebroken. Een geplande vergadering werd op het laatste moment afgeblazen. De OR gaat nu bij de Ondernemingskamer een procedure voeren tegen het voorgenomen ontslag van 25 werknemers. De vakbonden kaptten het overleg donderdag jl. ook al af, toen de OR een onderhoud duidelijk werd dat Messelink voornemens bleef ruim een dozijn van het totale aantal werknemers van de luchthaven te ontslaan.

den voor de OR dit voorbeeld te nemen is dat de directeur bij de Dienst Arbeidsvoorziening West-Limburg reeds een aanvraag voor collectief ontslag heeft ingediend.

misverstand

De OR meent dat althans, maar Messelink sprak gisteren tegen de OR dat de OR op een misverstand berustte. Het wettelijk verplicht zo'n verzoek een maand van tevoren aan te melden. Dat heb ik gedaan, meer dan een maand later. Wat de procedure betreft is er dus niets waarvoor de OR zich kan beklagen.

De OR is stellig een andere mening gemaakt. De afspraak met Messelink werd gisteren met een simpel

intern verstuurd briefje afgeblazen. „Messelink heeft zich niet aan de regels gehouden. Hij is voor ons geen volwaardige gesprekspartner meer”, aldus T. Couzy, vice-voorzitter van de OR.

Jammer

Hij krijgt van Messelink in elk geval nog een tegenbericht. „Het is jammer dat de OR op basis van foutieve veronderstellingen het overleg afblaast. Mij is niet gevraagd of de aanvraag daadwerkelijk is ingediend. Ik zal schriftelijk laten weten dat dit niet het geval is.” De directeur benadrukte nogmaals dat hij zou vasthouden aan zijn ingrijpende plannen, indien geen geschikte alternatieven werden aangeboden om de door hem geschetste financiële nood van het vliegveld te lenigen.

Volgens deputeerde herschikking middelen nodig

'Bezuinigingen over vele beleid verdelen'

MAASTRICHT - De rekeningen voor de maatschappij in de Tussenbaan en het stopzetten van de Perceelwet Nota Limburg (PNL) worden niet alleen betaald worden door de direct getroffen sectoren en cultuur. Er is een algemene herschikking van de provinciale middelen nodig. Dat zei gister de deputeerde Kockelkorn (PvdA) in de Staten van Limburg na de uitspraak van Mart van Stralen, statenlid en partijgenoot van Kockelkorn.

begroting voor 1992 zal in eerste instantie niet heroverwogen worden, aangezien de PNL-bezuinigingen van minister d'Ancona ingaan op 1 januari 1993. „Maar het is niet mogelijk dat we, als er over een volledige duidelijkheid is over de omvang van de operatie, al in 1992 voorbereidingen moeten treffen”, aldus Kockelkorn.

De 11 november gaan Limburgse deputeerden samen met collega's van de noordelijke provincies weer in Den Haag. De Statenlid Mart van Stralen heeft gisteren om een 'volstrekte' prioritering van het provinciebeleid gevraagd. Het bedrag van 19

miljoen gulden dat de provincie jaarlijks zou mislopen, kan volgens Van Stralen niet eenzijdig afgewend worden op welzijn en cultuur. Hij wilde nadrukkelijk gezegd hebben dat het onlangs schorsen van de plannen voor de musea in Kerkrade en Venlo niet wil zeggen dat die musea er ook niet komen.

Ex-wereldkampioen karate twijfelde nooit aan vrij spraak

'Knipoog van jurylid zei me meer dan voldoende'

VELDWEZELT (B) - Onderuitgezakt zit Otti Roethof (41) op de bank in zijn landhuis in het Belgische dorpje Veldwezelt. Dertien kilo lichter dan toen hij ruim zeven maanden geleden thuis vertrok om voor zijn sponsor Piet 'even' in Engeland te gaan kijken waarom een partij banden niet op de plaats van bestemming was aangekomen. Zijn horloge draait spontaan rondjes om zijn pols, zijn wangen zijn ingevallen.

„Het eten dat ze je in een Engelse gevangenis voorzetten, voeren ze hier nog niet aan de varkens”, zegt hij. „Iedere dag witte bonen in tomatensaus, waar soms een stukje vlees in dreef. Maar dan moest je al geluk hebben. En smerige cellen... Ik heb in Engeland de gevangenis van Londen en Canterbury van binnen gezien. Vooral Canterbury was een verschrikking. Ik zat er in een soort middeleeuwse kerker, koud en vochtig, waar de kakkerlakken over de muren kropen. Als ik daar aan terugdenk, lopen de rillingen weer over mijn rug.”

De ellende begon voor Otti Roethof toen hij begin dit jaar in een Eindhovense hotelbar een zakenman leerde kennen die Piet heette. Zijn achternaam weet Roethof niet. „Hij heeft me toen wel een visitekaartje gegeven, maar dat ben ik kwijtgeraakt.” Roethof en Piet raakten met elkaar aan de praat over sport in het algemeen en karate in het bijzonder. „Piet zei tegen me dat hij best mijn karateteam wilde sponsoren. Als tegenprestatie zou ik dan af en toe een afspraakje van hem moeten overnemen, want hij had het erg druk. Nog voordat ik mijn eerste opdracht kreeg, betaalde hij al een trip van mijn karateteam naar Sicilië. Daarna heeft hij me twee keer gevraagd een afspraak af te zeggen. Op een avond in maart belde Piet me met het verzoek de vervoerboot naar Engeland te nemen. Er was wat misgegaan met de levering van een partij banden. Ik hoefde alleen maar uit te zoeken wat er nu precies was gebeurd.” Roethof stak het Kanaal over en de gevolgen zijn bekend. Amper in Engeland werd hij in de

Jazz Mecca van start

● In een haast gewijde sfeer is gisteravond in het MECC de tweede editie van Jazz Mecca van start gegaan. Met 'Emotions for Miles' herdachten het Jil Evans Orchestra (zie foto) en het Tony Williams Quintet de vorige maand overleden trompettist Miles Davis, vorig jaar nog een van de topers van Jazz Mecca I. Het drie uur durende concert trok gisteren de meeste bezoekers naar de grote tent naast het MECC-gebouw. Maar echt druk moet het vandaag en morgen worden in Maastricht als B.B. King, Mathilde Santing, Dave Brubeck en Herby Hancock op het podium verschijnen.

Foto: FRITS WIDDERSHOVEN

ik er wel een baantje in de kantine, zodat ik wat te doen had. In Canterbury mocht ik alleen maar lezen.”

Na bijna een half jaar begon eindelijk het strafproces. „Daar heb ik de hele tijd naar toegekeerd. Als dat achter de rug is, kan ik weer naar huis, heb ik tegen familie en vrienden gezegd. Ik heb er nooit aan getwijfeld dat de jury me vrij zou spreken. Geen moment, ik was ervan overtuigd dat het recht zou zegevieren. Heel even heb ik in spanning gezeten. Dat was toen een andere verdachte wel schuldig werd bevonden. Maar toen een van de juryleden me een knipoogje gaf, wist ik genoeg.”

Sinds Roethof weer vrij man is, heeft hij nog maar bitter weinig rustige ogenblikken gekend. De telefoon rinkelt onafgebroken. Aan de andere kant van de lijn opvallend veel journalisten. Van kranten, tijdschriften maar ook van televisie. Crime Time, Studio Sport, Barend & Van Dorp, allemaal willen ze Roethof in het programma hebben. En liefst zo snel mogelijk. Maar Roethof wimpelt ze een voor een af. „Voorlopig heb ik daar geen trek in. Ik ben teleurgesteld in de pers. Er is de grootste mogelijkheid omzins over me geschreven. Ik was al veroordeeld toen het proces nog moest beginnen. Mijn reputatie heeft een flinke knauw gekregen. Mensen geloven alles. Op mijn sportschool in Heerlen zijn al verschillende pupillen weggelopen. Vroeger was het Otti de Sportman, nu is het Otti de Hasjsmokkelaar. Ik vrees dat ik nog lang zal worden nagewezen.”

Vakantie

Roethof is in elk geval van plan snel op vakantie te gaan. Even uitblazen. Waar weet hij nog niet. Engeland zal het wel niet worden. „Toch heb ik niks tegen Engeland. Vooral Londen is een prachtige stad, daar kom ik heel graag.”

En verder heeft Roethof nog maar één doel voor ogen: Piet opsporen. „Die man heeft me zeven maanden van mijn vrijheid gekost. Dat zal ik hem nooit vergeven. Piet heeft me erin geluisd en is zelf mooi buiten schot gebleven. Hij had op zijn minst een brief naar Engeland kunnen sturen dat ik niet wist dat er hasj in die banden zat. Dan was me waarschijnlijk een hoop ellende bespaard gebleven. Gelukkig is Nederland maar klein, dus ooit zal ik Piet vinden. Daar geniet ik nu al van. Want als ik hem in m'n handen krijg...”

frank seuntjens

Volvo moet afwachten

arbeidsconflicten in de loop van de komende week worden opgelost.

Dan kan het personeel vanaf dinsdag 6 november weer aan de slag. Duurt de staking in Frankrijk voort, dan wordt de Volvo-directie gedwongen de produktiestop te verlengen.

Volvo Car rest nu niets anders dan af te wachten of de Franse

Volvo-woordvoerder F. Haanstra verwierpt de suggestie dat het Volvo Car - gezien de magere verkoop - wellicht goed uitkomt dat de produktie wordt stilgelegd.

De voorraad auto's is volgens hem de laatste tijd al flink afgebouwd doordat de verkopen tien tot vijftien procent hoger lagen dan de produktie.

De meeste dealers komen voorlopig niet in grote problemen. Variërend per type en per land en importeur zijn er nog voorraden van 4 tot 9 weken.

Deputé Lodewijks bij ingebruikstelling:

'Bewakingsysteem is onontbeerlijk'

Vervolg van pagina 1

ROERMOND - In het meetnet komen twintig zeer diepe putten voor van 50 tot 750 meter diep. Deze sluiten aan op de al bestaande elf putten van het grondwatermeetnet langs de Limburgs/Duitse grens. Veel talrijker zijn de ondiepe putten van gemiddeld vijftien meter diep. 385 in totaal, verspreid over de gehele provincie. Daarnaast neemt de provincie 225 putten over uit het bestaande meetnet van TNO.

In en rondom natuurgebieden worden tenslotte circa tachtig putten nieuw ingericht met een gemiddelde diepte van drie meter.

Verdroging

Het bewakingsstelsel is volgens Lodewijks onontbeerlijk. Circa negentig procent van de natte natuurgebieden in Noord- en Midden-Limburg is al verdroogd. In Zuid-Limburg ongeveer de helft. In totaal komt in Limburg nog slechts 6000 hectare aan natte natuurgebieden voor. Vroeger was dat ongeveer vier keer zoveel. Dit komt door een daling van de grondwaterstand met gemiddeld een halve meter in geheel Limburg, tot plaatselijk uitschieters van anderhalve meter.

De oorzaken hiervan zijn de landrichting ten behoeve van de landbouw, de toegenomen grondwateronttrekking door de industrie en voor de bereiding van drinkwater en door bereiking in de landbouw. De bruinkoolwinning in Duitsland blijkt desastreuze gevolgen te hebben voor de diepere grondwaterlagen.

Uitgangspunt van de provincie is dat de verdroging niet mag toenemen. De boeren mogen bijvoorbeeld met ingang van 1992 niet meer beregenen met grondwater tussen elf en vijf uur overdag in de periode van 15 mei tot 1 oktober. Ook zullen nieuwe vergunningen voor grondwateronttrekking door de industrie en de waterleidingmaatschappij kritisch worden bekeken. Tenslotte zal de industrie het gebruik van grondwater als koelwater drastisch moeten terugschroeven.

Het grondwatermeetnet zal straks beheerd en onderhouden worden door de waterschappen. Dit kost jaarlijks vier ton. De aanleg wordt door de provincie betaald, kosten 2,5 miljoen gulden. Het is de bedoeling om tweemaal per maand in de peilbuizen te meten. In totaal circa 20.000 metingen per jaar. De opslag en de verwerking van de gegevens vindt centraal plaats bij TNO in Delft. De provincie kan evenwel à la minuut beschikken over gegevens.

Zangfeest studenten

MAASTRICHT - Meer dan dertig studentenvereinigingen uit Nederland en Vlaanderen komen dinsdag 12 november aanstaande bijeen voor het eerste Nederlandse studentenzangfeest in de Dominicanerkerk in Maastricht. De avond begint om 20 uur.

De organisatie berust bij SV Circumflex in het kader van het derde lustrum van de RL.

(ADVERTENTIE)

Wilt u nog langer genieten van uw vakantiebruin? Dan is hier uw juiste adres:

Snelbruin Centrum Heerlen

Kruisstraat 52, Heerlen
Telefoon 045-740743

Geopend:
ma. t/m vrijd.
van 10.00-13.00 uur
en van 16.30-20.00 uur
zat. van 10.00-17.00 uur

AANBIEDING

KUUR SUPERBRUINTUNNEL
geen 8% maar 10%
voor f 100,-

(ADVERTENTIE)

Attentie

We staan bekend als de meest gesorteerde en gespecialiseerde juwelierszaak in antieke sieraden en juwelen.

Daarnaast hebben wij ook de grootste collectie occasionsieraden, zoals ringen, colliers, armbanden etc. tegen de meest aantrekkelijke prijzen. Onze Goldtimer-afdeling met de meest prestigieuze merkhorloges, met o.a. de merken Rolex, Patek Philippe, Audemars Piquet, Vacheron Constantin etc. etc., is de moeite waard om te zien.

Verstandig

is het vóór u iets koopt zich te oriënteren. Wij staan u graag te woord en voorzien u vrijblijvend van het meest deskundige

advies.

Kom vrijblijvend langs.

Tevens, voor de hoogste prijs, te koop gevraagd, tegen contante betaling: tafelsilver, juwelen, sieraden en merkhorloges.

Stokstraat 2, hoek Smedenstraat,
Maastricht - Tel. 043-256282.

Geopend maandag vanaf 13.00 uur, di. t/m za. vanaf 10.00 uur. Donderdag koopavond.

Steiner

(ADVERTENTIE)

Vandaag (26 oktober)
OPEN DAG

Wimperpermanent (voor een natuurlijke kral in de wimpers)
Permanent make-up
Electrisch ontharen (Blend-methode)
Verwijderen van pigmentvlekjes en andere onoffenheden in en op de huid
Acne-behandelingen (Hayoun)
Aziatische-peeling
Najaars make-up 1991-1992 van Shiseido, Payot, Pupa

Sonya
HUIDVERZORGING
045-225511
Wienweg 181 - Brunssum (Treebeck)

(ADVERTENTIE)

Meubelgroothandel

Reulen bu

TOEGANG VOOR IEDEREEN

Zeer grote collectie bankstellen, kasten, eethoeken, Lazy-Boy fauteuils en vloerbedekking etc. etc.
INRUIL MOGELIJK
5000 m² verkoopruimte
maandag 13-18 uur
donderdag koopavond

40 VERSCHILLENDE SLAAPKAMERS

Heerenweg 251, Heerlen
Tel. (045) 216123
Langs grote weg
Heerlen-Brunssum

Huw./Kennism.

Zoekt(1) ujj een VRIEND-
IN? Wordt lid van de
Christelijke Korrespondentie
Klub. Voor info: Postbus 392
2130 AJ Hoofddorp.

Café dancing WINDROSE.
Akerstr. Nrd 150. Hoens-
broek. Geopend van woens-
dag t/m zondag Muziek voor
eik wat wils.

DAME 60 plus zoekt sport-
vriend of vriendin te Heerlen
Br. n.r. B-9597, L.D. Post-
bus 2610, 6401 DC Heerlen.

Nette heer zonder kinderen
zoekt nette WEDUWE
om samen gezellig uit te gaan
als u interesse heeft schrijf
dan Br. n.r. B-9608, L.D.
Postbus 2610, 6401 DC
Heerlen.

Goed uitz. WEDUWNAAR,
59 jr., z.k.m., slanke vrouw,
leeftijd 49-57 jr. Br. n.r.
B-9618 L.D. Postbus 2610,
6401 DC Heerlen.

HEER, modern, stijlvol,
charmant met hart op de
rechte plaats. 53 jr. jong, zkt.
passende dame om samen
met begrip, resp. en liefde
iets fijns op te bouwen. Br. n.r.
B-9627 L.D., Postbus 2610,
6401 DC Heerlen.

Welke nette ser. J.VROUW
45-58 jr. wil samen met al-
leenst. heer (58 jr.) erg sport-
ief en modebewust, uit
goed milieu een relatie op-
bouwen? Gaarne reacties.
Br. n.r. B-9650 L.D., Post-
bus 2610, 6401 DC Heerlen.

Nette dame, 51 jr. zoekt
sportieve MAN, 52-54 jr. om
de eenzaamheid op te los-
sen. Liefst met foto Br. n.r.
B-9625 L.D., Postbus 2610,
6401 DC Heerlen.

Weduwn. 65 jr., z.k.m., DA-
ME (60-65 jr.) die van ge-
zellig. houdt en samen nog
iets van het leven wil maken.
Br. n.r. B-9641 L.D. Post-
bus 2610, 6401 DC Heerlen.

Erkende Huwelijksbureaus

Woont u in Limburg
en zoekt u een partner? Nederlands grootste relatieburo
geeft u natuurlijk ook een grote kans van slagen.

**Ruim 80% vindt binnen
enkele maanden een relatie.**
Wilt U meer weten? U kunt geheel vrijblijvend bellen.
Maastricht e.o. mevr. Corsius 043-640170
Heerlen e.o. mevr. Willems: 045-215481
Roermond, mevr. Cremer: 04750-10554
Weert, mevr. Janssen 04950-36337
GRATIS BROCHURE VOOR PARTNERZOEKENDEN
Naam: m.v
Adres:
Woonplaats:
Telefoon:
St. Date, Houthemerweg 27, 6231 KS MEERSSEN.

Stichting Date
Niet zonder reden Nederlands grootste relatieburo.
Erkend door de Raad van Toezicht v.h. Min. van WVC.

Juist nu
is een inschrijving extra voordelig. Wilt u drie goede
redenen weten om tot inschrijving over te gaan, bel dan:
Bel: Heerlen e.o.: 045-726539 Mevr. Luchtman.
Roermond e.o.: 04750-15534 Mevr. Nabarro.
of stuur de bon naar: Postbus 525, 6040 AM Roermond of
Postbus 5050, 6-401 BG Heerlen.
BON VOOR GRATIS BROCHURE
Naam: m.v
Adres:
Woonplaats:
Telefoon:
STICHTING MENS EN RELATIE, erkend RvT, Min. WVC.
Persoonlijke bemiddeling: zorgvuldig en effectief.

Partner Consult
Adviesbureau voor partnerkeuze in Zuid- en Oost-Nederland
voor het Acad. H.B.U. en verdelbaar ontwikkelingsniveau

U hebt het druk, fijne vrienden en interessante hobbies
maar U mist die ene partner in Uw leven.

Brochure/erk. RVT
Mw Schik: 043-255448
Postbus 272, 61200 AG Maastricht

Kapper/Cosm.
SCHOONHEIDS- massa-
ge-ped-stoelen, beursmod.
Tel. 04923-62939 of 66561.

Baby en Kleuter
Te koop KINDERWAGEN 3
in 1, d. blauw rib, incl. voe-
tenzak, pr. f 135,-. Tel.
04493-4944.

Te koop WIPSTOELTJE
f 25,-, reiswag f 30,-; bad-
standaard f 5,-; draagstoel-
tje voor op rug f 25,-; kan-
geroe-draagzak f 35,-.
Tel. 045-317153.

Te koop Maxi-Cosy AUTO-
STOELTJE, 0,9 mnd.,
Chico loopstoeltje, baby-
draagzak, wipstoeltje, fles-
senwarmer, witte box met
lade en verstelbare bodem,
verzorgingsstas, div. baby-
kleertjes uitsluitend in een
koop f 350,-. Tevens mid-
denconsole voor Golf II met
verlicht cassettegedeelte en
asbak, f 100,-. Tel. 045-
720755.

Te k. Bebe Comfort BUGGY
v.a. 0 mnd. met voetenzak,
f 200,-; draagzak f 50,-;
babykleding v.a. f 250,- al-
les i.z.g.st. Tel. 045-215639.

Te k. donk. eiken BABY-
KLEERKAST, tot plm. 7 jr., i.
z.g.st., f 300,-. 04459-2264

Te k. eiken BABYKAMER-
wandelingen Perego plus
autostoeltje 045-228901

Piccolo's in het Limburgs
Dagblad zijn groot in RE-
SULTAAT! Bel: 045-719966.

Gratis kan natuurlijk niet,
maar voor f 25,- staat uw
huis, auto enz. met FOTO
op LD-TV. Tel. 045-719966.

Goedkope INRUILCOMPU-
TERS, Sharp MZ-800; Sin-
clair ZX Spectrum; Acorn;
MSX ook veel boeken/soft-
ware en accessoires nog
voorraadig. "AAA-Winkel"
Brunssum.

STOELMATTERIJ vern. rie-
ten en biezen stoelen met
gar. Bel. 045-418820

Magnum Craft Buildings
voor al uw REPARATIES in
en om uw huis. Bel. 045-
323615 b.g.g. 045-231651.

OPRITTEN en terrassen in
klunkers of sierbestrating ook
tuintaanleg, vrijbl. prijsopg.
045-324249

Voor al uw TEGELWERK en
verbouwingen. Tel. 043-
625242 of 04405-2790.

Wonen Totaal

Eiken-meubelgroothandel
t.o.h. reüniegebouw Geleen

30% goedkoper dan elders

Groenseykerstraat 41B. Tel. 046-747446.

Open ma. v. 13.00-18.00 uur; dinsdag-vrijdag v.
09.00-18.00 uur; zaterdag v. 10.00-17.00 uur.

Massale magazijnverkoop van honderden nieuwe keukens
en inbouw-apparaten in onze keukenmagazijnen

SITTARD OF ECHT

waar alle showroomkeukens en inbouwapparaten welke in
de Horn-keukensuperij zijn vervangen en in Echt en Sittard
worden verzameld en verkocht

tot 60% KORTING

Elke dag nieuwe aanvoer. Elke dag superlage
aanbiedingen in alle kleuren en afmetingen.

Hier enkele voorbeelden:

**Zeer zware massief eiken
hoekkeuken**

Normale prijs f 22.534,-. Horn prijs f 17.898,-

Nu slechts f 4.998,-

Moderne beige gestreepte
hoekkeuken

Normale prijs f 9.767,-. Horn prijs f 8.398,-

Nu slechts f 1.698,-

Oerdegelijke mahonie
hoekkeuken

Normale prijs f 11.870,-. Horn prijs f 10.398,-

Nu slechts f 3.998,-

Miele inbouw afwasautomaat

Type G 542i

Normale prijs f 2.098,-. Horn prijs f 1.798,-

Nu slechts f 998,-

Horn

Sittard, Bergerweg 51-53

(Industrieterrein Bergerweg Tel: 046-511775)

ECHT, Loperweg 8

Tel. 04754-86188

Showroommodellen:

**Inbouw
apparatuur**

Gas electro combi's
electr. ovens
gasplaten
Keram. kookplaten
spoelbakken etc.
Nu met 40% korting
VOSSSEN-KEUKENS

Glaspaleis, Kerkplein 45 en
Eikenderweg 77, Heerlen.
Tel. 045-717555.

**Witte Design
Keuken**

incl. app. Oktober-aktie
komp. f 3.300,-
VOSSSEN-KEUKENS
HEERLEN Glaspaleis
Kerkplein. Tel. 045-717555.

KWALITEITSKEUKENS,
topkwaliteit voor een norma-
le prijs. R.J. Handelsonder-
neming, Stationsstr. 294,
Nuth. Tel. 045-242602.

Te k. 3-1-1 lederlook
BANKSTEL. Overslagweg
29, Heerlen-Zeswegen

Te k. 4 Zainsche STOELEN,
iets moois. Tel. 045-231568
na 19.00 uur.

Zoekt U 2e hands MEU-
BELS? ook antiek veel keus
Kouwendr. 208, Hbroek.

Te k. gevr. ZITHOEK 2-3
meter. Tel. 09-35289677.

Te k. van part. gehele IN-
BOEDEL w.o.: klassiek
bankstel van f 5.800,- voor
f 750,-; eiken eethoek van
f 2.400,- voor f 400,-;
mass. eiken broodkast van
f 5.500,- voor f 900,-; 8-
hoekige mass. eiken salo-
natafel f 350,-; mass. eiken
bankstel f 600,-; div. eiken
staande schemerlampen v.
a. f 55,-; mass. eiken de-
kenkast f 275,-; wasautom.
z.g.n.w. f 350,-; verder
nog veel kleingood. Zater-
dag van 16.00-18.00 uur,
zondag van 11.00-13.00 uur
Wilhelminastr. 11, Nieuwen-
hagen. Tel. 045-320550.

Te k. Mech. EETHOEK met
6 st., f 1.500,-. Piano m.
Fazer f 4.000,-. 045-312981

Te k. 95 m2 nieuwe Heuga
TAPIJTTEGELS, kl. donker-
rood bouclé, spec. gesch.
voor zwaar gebruik, tegen
scherpe prijs. Voor al uw
stofferwerken. Hendricks
046-526707

Te koop grijs leatherlook
BANKSTEL, 2-3-zits. Tel.
046-518711.

Zeer mooie eiken RANKEN-
KAST en 2 salontafels. Tel.
045-715106.

Te k. 2-2-1/2-zits BANKJES:
2 berbers, 1,70x 2,40cm.
Tel. 045-258884

EIKEN KEUKEN 270 cm, in-
cl. app. compl. f 4.300,-.
Vossen Keukens, Eikender-
weg 77, Heerlen. Tel. 045-
717555.

Nog enkele luxe SHOW-
ROOMKEUKENS met 40%
tot 60% korting. Vossen
Keukens, Eikenderweg 77
en Glaspaleis Kerkplein 45,
Heerlen. Tel. 045-717555.

Te k. Mech. EETHOEK met
6 st., f 1.500,-. Piano m.
Fazer f 4.000,-. 045-312981

Te k. 95 m2 nieuwe Heuga
TAPIJTTEGELS, kl. donker-
rood bouclé, spec. gesch.
voor zwaar gebruik, tegen
scherpe prijs. Voor al uw
stofferwerken. Hendricks
046-526707

Te k. 95 m2 nieuwe Heuga
TAPIJTTEGELS, kl. donker-
rood bouclé, spec. gesch.
voor zwaar gebruik, tegen
scherpe prijs. Voor al uw
stofferwerken. Hendricks
046-526707

Te k. 95 m2 nieuwe Heuga
TAPIJTTEGELS, kl. donker-
rood bouclé, spec. gesch.
voor zwaar gebruik, tegen
scherpe prijs. Voor al uw
stofferwerken. Hendricks
046-526707

Te k. 95 m2 nieuwe Heuga
TAPIJTTEGELS, kl. donker-
rood bouclé, spec. gesch.
voor zwaar gebruik, tegen
scherpe prijs. Voor al uw
stofferwerken. Hendricks
046-526707

Te k. 95 m2 nieuwe Heuga
TAPIJTTEGELS, kl. donker-
rood bouclé, spec. gesch.
voor zwaar gebruik, tegen
scherpe prijs. Voor al uw
stofferwerken. Hendricks
046-526707

Te k. 95 m2 nieuwe Heuga
TAPIJTTEGELS, kl. donker-
rood bouclé, spec. gesch.
voor zwaar gebruik, tegen
scherpe prijs. Voor al uw
stofferwerken. Hendricks
046-526707

Te k. 95 m2 nieuwe Heuga
TAPIJTTEGELS, kl. donker-
rood bouclé, spec. gesch.
voor zwaar gebruik, tegen
scherpe prijs. Voor al uw
stofferwerken. Hendricks
046-526707

Te k. 95 m2 nieuwe Heuga
TAPIJTTEGELS, kl. donker-
rood bouclé, spec. gesch.
voor zwaar gebruik, tegen
scherpe prijs. Voor al uw
stofferwerken. Hendricks
046-526707

Te k. 95 m2 nieuwe Heuga
TAPIJTTEGELS, kl. donker-
rood bouclé, spec. gesch.
voor zwaar gebruik, tegen
scherpe prijs. Voor al uw
stofferwerken. Hendricks
046-526707

Te k. 95 m2 nieuwe Heuga
TAPIJTTEGELS, kl. donker-
rood bouclé, spec. gesch.
voor zwaar gebruik, tegen
scherpe prijs. Voor al uw
stofferwerken. Hendricks
046-526707

Te k. 95 m2 nieuwe Heuga
TAPIJTTEGELS, kl. donker-
rood bouclé, spec. gesch.
voor zwaar gebruik, tegen
scherpe prijs. Voor al uw
stofferwerken. Hendricks
046-526707

Te k. 95 m2 nieuwe Heuga
TAPIJTTEGELS, kl. donker-
rood bouclé, spec. gesch.
voor zwaar gebruik, tegen
scherpe prijs. Voor al uw
stofferwerken. Hendricks
046-526707

Te k. 95 m2 nieuwe Heuga
TAPIJTTEGELS, kl. donker-
rood bouclé, spec. gesch.
voor zwaar gebruik, tegen
scherpe prijs. Voor al uw
stofferwerken. Hendricks
046-526707

Te k. 95 m2 nieuwe Heuga
TAPIJTTEGELS, kl. donker-
rood bouclé, spec. gesch.
voor zwaar gebruik, tegen
scherpe prijs. Voor al uw
stofferwerken. Hendricks
046-526707

Te k. 95 m2 nieuwe Heuga
TAPIJTTEGELS, kl. donker-
rood bouclé, spec. gesch.
voor zwaar gebruik, tegen
scherpe prijs. Voor al uw
stofferwerken. Hendricks
046-526707

Te k. 95 m2 nieuwe Heuga
TAPIJTTEGELS, kl. donker-
rood bouclé, spec. gesch.
voor zwaar gebruik, tegen
scherpe prijs. Voor al uw
stofferwerken. Hendricks
046-526707

Te k. 95 m2 nieuwe Heuga
TAPIJTTEGELS, kl. donker-
rood bouclé, spec. gesch.
voor zwaar gebruik, tegen
scherpe prijs. Voor al uw
stofferwerken. Hendricks
046-526707

Te k. 95 m2 nieuwe Heuga
TAPIJTTEGELS, kl. donker-
rood bouclé, spec. gesch.
voor zwaar gebruik, tegen
scherpe prijs. Voor al uw
stofferwerken. Hendricks
046-526707

Te k. 95 m2 nieuwe Heuga
TAPIJTTEGELS, kl. donker-
rood bouclé, spec. gesch.
voor zwaar gebruik, tegen
scherpe prijs. Voor al uw
stofferwerken. Hendricks
046-526707

Te k. 95 m2 nieuwe Heuga
TAPIJTTEGELS, kl. donker-
rood bouclé, spec. gesch.
voor zwaar gebruik, tegen
scherpe prijs. Voor al uw
stofferwerken. Hendricks
046-526707

Te k. 95 m2 nieuwe Heuga
TAPIJTTEGELS, kl. donker-
rood bouclé, spec. gesch.
voor zwaar gebruik, tegen
scherpe prijs. Voor al uw
stofferwerken. Hendricks
046-526707

Te k. 95 m2 nieuwe Heuga
TAPIJTTEGELS, kl. donker-
rood bouclé, spec. gesch.
voor zwaar gebruik, tegen
scherpe prijs. Voor al uw
stofferwerken. Hendricks
046-526707

Te k. 95 m2 nieuwe Heuga
TAPIJTTEGELS, kl. donker-
rood bouclé, spec. gesch.
voor zwaar gebruik, tegen
scherpe prijs. Voor al uw
stofferwerken. Hendricks
046-526707

Te k. 95 m2 nieuwe Heuga
TAPIJTTEGELS, kl. donker-
rood bouclé, spec. gesch.
voor zwaar gebruik, tegen
scherpe prijs. Voor al uw
stofferwerken. Hendricks
046-526707

Te k. 95 m2 nieuwe Heuga
TAPIJTTEGELS, kl. donker-
rood bouclé, spec. gesch.
voor zwaar gebruik, tegen
scherpe prijs. Voor al uw
stofferwerken. Hendricks
046-526707

Te k. 95 m2 nieuwe Heuga
TAPIJTTEGELS, kl. donker-
rood bouclé, spec. gesch.
voor zwaar gebruik, tegen
scherpe prijs. Voor al uw
stofferwerken. Hendricks
046-526707

Te k. 95 m2 nieuwe Heuga
TAPIJTTEGELS, kl. donker-
rood bouclé, spec. gesch.
voor zwaar gebruik, tegen
scherpe prijs. Voor al uw
stofferwerken. Hendricks
046-526707

Te k. 95 m2 nieuwe Heuga
TAPIJTTEGELS, kl. donker-
rood bouclé, spec. gesch.
voor zwaar gebruik, tegen
scherpe prijs. Voor al uw
stofferwerken. Hendricks
046-526707

Te k. 95 m2 nieuwe Heuga
TAPIJTTEGELS, kl. donker-
rood bouclé, spec. gesch.
voor zwaar gebruik, tegen
scherpe prijs. Voor al uw
stofferwerken. Hendricks
046-526707

Te k. 95 m2 nieuwe Heuga
TAPIJTTEGELS, kl. donker-
rood bouclé, spec. gesch.
voor zwaar gebruik, tegen
scherpe prijs. Voor al uw
stofferwerken. Hendricks
046-526707

Te k. 95 m2 nieuwe Heuga
TAPIJTTEGELS, kl. donker-
rood bouclé, spec. gesch.
voor zwaar gebruik, tegen
scherpe prijs. Voor al uw
stofferwerken. Hendricks
046-526707

Te k. 95 m2 nieuwe Heuga
TAPIJTTEGELS, kl. donker-
rood bouclé, spec. gesch.
voor zwaar gebruik, tegen
scherpe prijs. Voor al uw
stofferwerken. Hendricks
046-526707

Te k. 95 m2 nieuwe Heuga
TAPIJTTEGELS, kl. donker-
rood bouclé, spec. gesch.
voor zwaar gebruik, tegen
scherpe prijs. Voor al uw
stofferwerken. Hendricks
046-526707

Te k. 95 m2 nieuwe Heuga
TAPIJTTEGELS, kl. donker-
rood bouclé, spec. gesch.
voor zwaar gebruik, tegen
scherpe prijs. Voor al uw
stofferwerken. Hendricks
046-526707

Te k. 95 m2 nieuwe Heuga
TAPIJTTEGELS, kl. donker-
rood bouclé, spec. gesch.
voor zwaar gebruik, tegen
scherpe prijs. Voor al uw
stofferwerken. Hendricks
046-526707

Te k. 95 m2 nieuwe Heuga
TAPIJTTEGELS, kl. donker-
rood bouclé, spec. gesch.
voor zwaar gebruik, tegen
scherpe prijs. Voor al uw
stofferwerken. Hendricks
046-526707

Te k. ATARI PC plus licht
pistool en 6 spellen. -Key-
board Amstrad, Ariet 1800
en Nintendo, Sapper plus 8
nw. spellen. 045-461969.

TV/Video

**Massale magazijnverkoop
van duizenden apparaten**

koelen, vriezen, wassen, hifi, stereo, kleuren-tv, video's
etc.

**WITTE HAL
SITTARD EN
MAASTRICHT**

waar nieuwe, licht beschadigde of overjarige apparaten uit
de Horn-winkels worden verzameld en verkocht tot liefst

60% KORTING

Elke dag nieuwe aanvoer,
Elke dag superlage aanbiedingen

OP IS OP, SLECHTS ENKELE STUKS
Hier enkele voorbeelden uit onze duizenden koopjes:

Panasonic video

NV-J 35, 4 videokoppen, afstandsbediening met barcode
Geen f 1.198,- of f 1.098,- maar

f 798,-

Grundig kleuren TV

met stereo en teletekst en afstandsbediening
Geen f 1.598,- of f 1.398,- maar

f 998,-

CD-Speler

programmeerbaar
Geen f 448,- of f 348,- maar

f 198,-

Aristona midiset

CST 219 CD met CD-wisselaar en boxen
Geen f 898,- of f 698,- maar

f 498,-

WITTE HAL

Sittard

Bergerweg 51-53 Industrieterrein Bergerweg. 046-518162

Maastricht

Scharnweg 66-70 achter Horn keukensuper 043-633162

Ook uw adres voor keukens inbouwapparatuur
met grote kortingen

AFSTANDSBEDIENINGEN

voor uw TV f 95,-. E en E
Electronica. 045-231340.

Te k. gevr. DEFECTE kleu-
ren TV's vanaf '83 (typen
vermelden) en def. VHS-
video's. Tel. 045-723712.

Te koop draadloze TELE-
FOONS met beveiliging,
f 179,-. Tel. 045-273525.

bioscopen

● HEERLEN

Royal: Thelma and Louise, za en zo 18.30 en 21 uur, ma t/m do 18.15 en 20.30 uur, za zo ook 15 uur. Rivoli: Out for Justice, za en zo 19.15 en 21.15 uur, ma t/m do 18.45 en 20.45 uur, za zo ook 16.15 uur. Lady en de vagebond, za zo 14.30 uur. Maxim: Dying young, dag 18.30 en 20.45 uur, za zo ook 15 uur. H5: Terminator 2, dag 14.30 18 en 21 uur. Robin Hood: prince of thieves, dag 14 18.15 en 21.15 uur. Another You, dag 14.15 19.15 en 21.30 uur, za zo ook 16.15 uur. Boy 2 'n the Hood, dag 19 en 21.15 uur, ma di do ook 14 uur. Assepoester, za zo wo 14 en 15.30 uur, za zo ook 17 uur. The naked gun 2 1/2, dag 19 en 21.15 uur, ma di do ook 14 uur. Beertje Sebastiaan, za zo wo 14 en 15.30 uur, za zo ook 17 uur.

● SCHAESBERG

Autokino: Another you, za en zo 20 uur, zo ook 18 uur. Point Break, za en zo 22.15 uur.

● KERKRADE

Wijngrachttheater: Awakenings, wo 20 uur.

● MAASTRICHT

Mabi: Thelma and Louise, za en zo 14.30 18.30 en 21.15 uur, ma t/m do 21 uur, wo ook 14.30 uur. Boy 2 'n the hood, za en zo 18.30 en 21.15 uur, ma t/m do 21 uur. White Fang, za en zo en wo 14.30 uur. Prospero's books, za en zo 14.30 18.30 en 21.15 uur, ma t/m do 21 uur, wo ook 14.30 uur. Dying young, za en zo 14.30 18.30 en 21.15 uur, ma t/m do 21 uur, wo ook 14.30 uur. Cine-K: Regarding Henri, dag 21.15 uur. Cinema-Palace: Terminator 2, dag 17 en 20.30 uur, za zo ook 13.45 uur. Robin Hood: prince of thieves, dag 17.15 en 20.45 uur, za zo wo ook 14 uur. Another You, dag 18 en 21.15 uur. Assepoester, za zo wo 14 en 16 uur. Lumière: La vie et rien d'autre, dag 20 uur. Aïcha, dag 21 uur. The Doors, dag 22 uur. Kinderfilmhuis Zom: De Zwitserse familie Robinson, zo 14 uur.

● GELEEN

Roxy: Terminator 2, dag 20.30 uur, zo ook 15 uur. Studio Anders: Robin Hood: prince of thieves, dag 20.30 uur, zo ook 15 uur.

● SITTARD

Forum: Terminator 2, dag 20.30 uur, za zo ook 14 uur. Regarding Henri, dag 20.30 uur. Assepoester, za zo wo 14 uur. Filmhuis Sittard: An angel at my table, wo 20.30 uur.

● ECHT

Royal-MicroRoyal: Terminator 2, dag beh. wo 20.30 uur, zo ook 17.30 uur. The naked gun 2 1/2, dag beh. wo 20.30 uur, zo ook 17.30 uur. De kleine zeemeermin, zo 15 uur.

● ROERMOND

Royal: Terminator 2, dag 20.30 uur, zo ook 14.30 en 17 uur. Royaline: Robin Hood: prince of thieves, za 19 en 21.30 uur, zo t/m do 20.30 uur, zo ook 16.30 uur. Jungle book, zo wo 14.30 uur.

exposities

● HEERLEN

Stadsgalerij Heerlen, Raadhuisplein 19. Tentoonstelling 'De stijl van Hendrik Valk' open di t/m vr van 11-17 uur en za en zo van 14-17 uur. Tentoonstelling van Suzan Drummen en Piet Dirckx. Van 8/11 t/m 12/1 1992, open di t/m vr 11-17 uur, za en zo 14-17 uur. Geologisch Museum - Voskuilenweg 131. Bibliotheek Hermetica van Jeroen van Westen. T/m 10/1, ma t/m vr 9-12 en 14-16 uur. Galerie 't Weertje, De Weverziekenhuis. Expositie van Greetje Notenboom. T/m 31/10. Galerie Signe, Akerstraat 82a. Expositie van Trudy van Soest. T/m 27/10, geopend do t/m zo van 14-17 uur. 't Leiehoes, Limburgiastraat 36. Expositie van Jacques Paumen. T/m 31/10, geopend ma, do en vr van 10-23 uur. Galerie 'De Konfrontatie', Putgraaf 5. Expositie van de Duitse kunstenaars Klaus Altgassen, Henriette Echgh, Toni Janssen en Herzberg de Pers. T/m 27/10. Welterhof, Expositie van Fotoclub Iris. T/m 30/10, open op werkdagen van 9-21 uur, za en zo van 13 uur. NMB Bank, Expositie van Elly Theunissen Franssen. T/m 30/11, open tijdens werkdagen van 9-16 uur.

● HOENSBROEK

Fotogalerie 68, Poortgebouw v/h kasteel. Expositie van Joop Julicher. T/m 17/11, open ma t/m vr 10-12 uur en 18.30-17 uur, za en zo 13.30-17 uur.

● LANDGRAAF

Galerie Gaudi, Hereweg 83. Expositie met werk van Gerda Roodenburg-Slagter en Annet van der Kamp. T/m 1/12, open do t/m zo van 10 tot 17 uur. Galerie 'Ipomai, Kerkberg 2. Expositie van Bert Mullenders. T/m 10/11, open vr 17-20 uur, za en zo van 14-17 uur. Eastern European Art Gallery, Baanstraat 127. Bulgaarse kunst. Vanaf 13/10, open do t/m vr 11-19 uur, za 11-17 uur en zo 13-17 uur. Raadhuis, Tentoonstelling van Bozena Jankowska en Paul Udorowicki. T/m 1/11, open ma t/m vr 9-12 uur, ma en do 14-16 uur en do ook van 17-19 uur.

● BRUNSSUM

Galerie 'Het Kijkraam', Akerstraat 124. Expositie van Frans Hauben. T/m 3/11, open di t/m zo van 14-18 uur. Bestuurscentrum. Expositie van de Limburgse Kunstkring. T/m 14/11, open gedurende tentoonstellingen. Ontmoetingscentrum d'r Blikke Oave, Lindeplein 5a. Tentoonstelling van Alfons Stadhouders. T/m 27/10, open ma t/m vr 10-12 uur, 14-17 uur, 18-21 uur en zo 15-17 uur. Expositie van Jef Wisshaupt. Van 1/11 t/m 25/11, open ma t/m vr van 10-12 en 14-17 uur, 18-21 uur en zo 15-17 uur.

Wieker Hoonk in Heerlen wil meer geld van WVC

Nachtopvang weggelopen meiden komt in gevaar

Van onze correspondent

HEERLEN/DEN HAAG - Jeugtopvanghuis het Wieker Hoonk dat binnenkort de nieuwe vestiging in Heerlen opent, heeft bij de Raad van State in Den Haag meer geld voor personeel van het ministerie van Welzijn, Cultuur, en Volksgezondheid (WVC) geëist.

Volgens de directeur van de beheerstichting Sint Maartenspoort, de heer C. Hoekstra, kan anders 's nachts geen hulp meer worden geboden aan weggelopen meiden. Bovendien zou de fusie met het koninkrijk Emma-kindertehuis in Heerlen gevaar lopen.

Het Wieker Hoonk verhuist binnenkort van Maastricht naar Heerlen, in een compleet nieuw pand dat met subsidie van WVC is gebouwd. In Maastricht zit zij nog onder een dak met het Fionhuis, een opvanghuis voor vrouwen. Hoekstra meent dat er geen nachtdiensten meer gedraaid kunnen worden als er niet een halve arbeidsplaats bijkomt.

Onmogelijk

In Maastricht kan het jeugtopvanghuis de nachtdiensten in samenwerking met het Fionhuis uitvoeren. In Heerlen moet het Wieker Hoonk dat alleen doen. En met de huidige personeelssterkte is dat onmogelijk.

Het Wieker Hoonk is bestemd voor meisjes in de leeftijd van veertien tot achttien jaar. Vooral incestslachtoffers en meisjes uit etnische minderheden komen er terecht. Gezien de aard van hun problemen zou de permanente aanwezigheid van een hulpverlener vereist zijn. Hoekstra vroeg om die reden tijdens de speedzitting van de afdeling rechtspraak van de Raad van State om een snelle toekenning van meer subsidie.

Subsidie

Hij verklaarde dat de fusie met het koninkrijk Emma-kindertehuis door de lage subsidie van WVC wordt bemoeilijkt. De fusiebesprekingen zijn min of meer rond. Maar omdat het Wieker Hoonk al jaren krap bij kas zit, is het niet eenvoudig om op het resterende punt van de financiën ook overeenstemming te bereiken. „Wij zijn wat dat betreft een onaantrekkelijke fusiepartner,” aldus Hoekstra.

De afdeling rechtspraak doet snel een uitspraak.

Nederlands beste ram op Hubertusmarkt

SCHIN OP GEUL - Tijdens de jaarlijkse Hubertusmarkt in Gulpen op zaterdag 9 november wordt de kampioen-ram van Piet en Juul Caubo uit Schin op Geul tentoongesteld.

Voor de eerste keer in de geschiedenis van het Nederlands Texels Schapenstamboek werd een ram van dit bedrijf met 90 punten ingeschreven. De ram die in Simpelveld werd geboren, behaalde in het verleden al vele titels. Eerder werd hij al kampioen in Roggel en Den Bosch.

De komende drie jaar mag de ram nu de titel Nationaal Kampioen oudere rammen voeren.

Lezing over Midden-Oosten-conferentie

MEERSSEN - De Stichting Leerhuis Limburg houdt woensdag een lezing over 'de Midden-Oosten-conferentie'. De lezing wordt verzorgd door Hadassa Hirschfeld, stafmedewerkster van het Centrum voor Informatie en Documentatie Israël.

De bijeenkomst vindt plaats in de Synagoge aan de Kuileneindestraat in Meerssen, aanvang zeven uur.

(ADVERTENTIE)

NIEUWE COLLECTIE NEPAL TAPIJTEN

■ Nepal tapijten, met originele randmotieven en in pasteltinten, zijn afgestemd op de huidige woonstijl; kunnen zowel in een modern als klassiek interieur worden toegepast.

HUB. DOLS & CO

Staat sinds 1905 garant voor kwaliteit!
SITTARD MARKT 31 TEL. 046-512605

● Medewerkers van de Rabo-bank Kerkrade-West oefenden in het St. Jozefziekenhuis. Instructeur Ritt geeft aanwijzingen. Foto: FRANS RADE

Reanimatiecursus

KERKRADE - De werkgroep Reanimatie Zuid-Oost-Limburg heeft een trainingsmethode ontwikkeld voor baby- en kinderreanimatie. Naast professionele hulpverleners kunnen nu ook leken deze methode leren. Voorwaarde is wel, dat zij eerst een basiscursus volwassenreanimatie volgen. Inmiddels krijgen medewerkers van zwembaden, gemeenten, scholen, huiskampen en bankinstellingen in de Oostelijke Mijnstreek beurtelings reanimatieles van de werkgroep.

NIJMEGEN - Sex voor het huwelijk was een veel voorkomend verschijnsel in de Oostelijke Mijnstreek rond 1900, evenals 'gedwongen' huwelijken. Het toepassen van bewuste geboorteperking kwam in Heerlen het eerst voor onder mijnwerkersgezinnen.

Volgens Voerendaler Maarten Panhuysen (25) heeft de komst van de mijnen de Heerlense samenleving op alle fronten veranderd. Zo kreeg het begrip 'huisvrouw' gestalte in de mijnwerkersgezinnen. Panhuysen onderzocht als afstudeeropdracht voor zijn studie geschiedenis aan de Katholieke Universiteit Nijmegen, welke invloed de industrialisatie heeft gehad op het huwelijks- en voortplantingsgedrag van Heerlense gezinnen.

Het oude Heerlen paste perfect in de studie van de Voerendaler, omdat de stad een plotselinge overgang heeft meegemaakt van landbouw naar industrie. „Een plaatsje ergens in Friesland was misschien ook leuk geweest”, vertelt Maarten, „maar nu was ik extra gemotiveerd omdat het onderzoek in mijn eigen regio plaatsvond. De plaatjes gingen als het ware leven.”

Reconstructie

De scriptie van Panhuysen omvat een reconstructie van 181 Heerlense gezinnen gedurende de periode 1870-1940. Het gezinsleven werd bekeken tot het 45e levensjaar van de vrouw.

„Na die tijd is het minder aannemelijk dat er nog kinderen geboren worden”, verklaart Maarten Panhuysen: „Gezinnen die voor die tijd wegtrokken uit Heerlen of waarvan het huwelijk beëindigd werd door echtscheiding of een sterfgeval van een van de echtelieden, kwamen niet in aanmerking.”

De gegevens over deze gezinnen heeft de Voerendaler verzameld uit het bevolkingsregister van de burgerlijke stand in Heerlen. Panhuysen: „De informatie over de samenstelling van de Heerlense bevolking van 1796 tot 1940 werd toentertijd genoteerd op 'gezinsbladen'. Dit zijn grote foliobladen met gegevens over geboorte, dood, burgerlijke staat, religie, beroep en verhuizing

In de ogen van de Zuidlimburgse werkgroep is baby- en kinderreanimatie 'een stiefbeen' in de medische wereld. Onderzoek heeft inmiddels uitgewezen dat de behoefte aan onderwijs groot is. Niet alleen de familie van de baby of kind (tot 8 jaar), maar ook de kleuterleidster willen een kind in nood optimaal helpen. Baby- en kinderreanimatie verschilt fundamenteel van volwassenreanimatie. Bij 0- tot 8-jarigen is de ligging van het hart iets anders, de frequentie van de hartslag groter en

de longinhoud aanzienlijk geringer. Hulpverleners mogen maar masseren met twee vingers of een hand en de luchtinhoud van een wangzak is meer dan voldoende bij beademing. De drie instructeurs van de werkgroep zijn werkzaam in het Academisch Ziekenhuis Maastricht en het St. Jozefziekenhuis in Kerkrade. Cursussen vinden op donderdagavond in het Kerkraadse ziekenhuis plaats. Meer informatie is verkrijgbaar bij H. Ritt ☎ 045-451719 en L. Bejas ☎ 045-464225.

Koempels ontdekten al vroeg voordelen geboorteperking

In mijnwerkerstijd voor het eerst 'huisvrouwen'

van alle personen in één huishouden. „Een groot dorp”, zo omschrijft Panhuysen het Heerlen van 1900. De plaats had ongeveer zesduizend inwoners en was vrijwel geheel op de landbouw georiënteerd. „De echte stad voor de Oostelijke Mijnstreek was Aken. Daar gingen de kinderen van 'welgestelde' ouders naar school. Dochters van de minder bedeelenden gingen bij voorkeur in Aken werken als dienstmeid.” De opkomst van de mijnindustrie liep vrijwel gelijk met een grote landbouwcrisis eind 19e eeuw. Veel boeren gingen in de mijnen werken. De bevolkingsgroep die direct te maken had met de mijnindustrie onderging ook de grootste veranderingen.

„De mijnwerkers gingen al op relatief jonge leeftijd 'ondergronds'. Het inkomen dat ze verdienden was voor die tijd zeer goed, zodat mijnwerkers in staat waren vrij jong een huwelijk aan te gaan.” Voor de overige landbouwers en kleine zelfstandigen veranderde niet zoveel. „Deze moesten in het bezit zijn van een eigen bedrijf voordat ze konden trouwen. Het

verwerven van eigen kapitaal of de overname van het bedrijf van bijvoorbeeld de ouders, liet nogal eens op zich wachten zodat er pas op relatief hoge leeftijd kon worden getrouwd”, aldus de onderzoeker. Uit de doctoraalscriptie 'Vruchtbaarheid en Mijnarbeid' blijkt dat de 'koempels' steeds jonger gingen trouwen. Ondernemers en boeren bleven er hetzelfde huwelijksgedrag op na houden als vóór de industrialisatie.

Voorechtelijk

Maarten Panhuysen: „De daling van de huwelijksleeftijd ging gepaard met een stijging van voorechtelijk verkeer. Vooral onder de 'koempels' nam sex voor het huwelijk explosief toe. Het totaal aantal kinderen dat de Heerlenaren kregen daalde echter onder de mijnarbeiders het snelst. Het moderne gezin met jonge(re) ouders en weinig kinderen deed onder de mijnwerkers het snelst haar intrede. „Waarschijnlijk hadden de mijnwerkers eerder in de gaten dat ze zelf iets aan hun leefomstandigheden konden veranderen”, meent de Voerendaler.

Publieksdag bij Welterhof

HEERLEN - Het psychiatrisch Centrum Welterhof te Heerlen houdt vandaag open dag voor het publiek van 11 tot 15 uur. „De achterliggende gedachte voor het openstellen van de deuren is om de mensen te laten zien wie we zijn en wat we de psychiatrische patiënt te bieden hebben”, zegt directeur beheer, dr ir F. Dijkman.

De dag bij Welterhof maakt deel uit van de landelijke campagne: 'Maak werk van zorg' die door de zorgsector op poten is gezet. Bezoekers van het psychiatrisch centrum krijgen uitgebreide informatie bij de stands. Maar ook door persoonlijke voorlichting, rondleidingen en een beroepmarkt. Voor kinderopvang is gezorgd.

De schrijver van jeugdliteratuur, Bas Rompa (Taptoe), is door het psychiatrisch centrum uitgenodigd voor het houden van twee voordrachten. Die beginnen om 11.30 en 13.30 uur.

Sittardse scholieren interviewen minister

SITTARD - Twee redactieleden van de schoolkrant van het Sittardse Serviamlyceum interviewen woensdag onder andere minister H. Alders, staatssecretaris P. Dankert en enkele Nederlandse afgevaardigden in het Europees parlement.

De twee Sittardse scholieren, Welmoet Wels en Edo Noordermeer, zijn uitgenodigd om een conferentie in het kader van het Europees Jaar voor het Onderwijs bij te wonen.

De conferentie vindt plaats in het gebouw van het ministerie van Buitenlandse Zaken. Na een inleiding door mr F. Andriessen, vice-voorzitter van de Europese Commissie geven journalisten van het NOS-jeugdjournaal een interviewtraining. 's Middags mogen de scholieren als journalist op pad en krijgen ze de kans om de minister en de parlementariërs te interviewen.

Het is de bedoeling dat Wels en Noordermeer een artikel over het gebeuren publiceren in hun schoolkrant. Dit artikel zal door een jury van de Stichting Europa Centrum worden beoordeeld.

Weekenddienst van tandarts

HEERLEN - Niet Timmer-Lie, maar tandarts Muskens heeft dit weekeinde dienst voor de regio Heerlen-Hulsberg-Voerendaal. Muskens is gevestigd aan de Promenade 11 te Heerlen en houdt op zaterdag en zondag spreekuur van 11 tot 12 uur. ☎ 713047. Bij geen gehoor: bel TIGH ☎ 711400.

per persoon

● M. Heinen is dolgelukkig met zijn onderscheiding.

Foto: FRANS RADE

Koninklijk goud voor M. Heinen

Burgemeester Van Zeil overhandigde gisteren de eremedaille in goud, verbonden aan de orde van Oranje Nassau aan M. Heinen. Deze maakt na veertig jaar gewerkt te hebben bij de Kamer van Koophandel gebruik van de Vut-regeling. Heinen bekleedde de functie van hoofd Handelsvoorlichting.

NS-Brand

ROERMOND - De brandweer van Roermond moest woensdagmiddag rond 16.30 uur in actie komen voor een brand op het emplacement van het plaatselijke NS-station. Het bleek om brandend afval te gaan. Het brand was snel geblust.

geslaagd

Aan de T.U. van Eindhoven slaagde Charlotte Philips uit Heerlen voor werktuigbouwkundig ingenieur.

Aanbieding eerste boek Jean Gillissen

MEERSSEN - Burgemeester Karel Majoor neemt woensdag tijdens een bijeenkomst in het gemeentehuis in Meerssen het eerste exemplaar van de verhalenbundel van Jean Gillissen uit Maastricht in ontvangst. De bijeenkomst begint om half vijf met een inleiding door Cor Bertrand, voorzitter van de Vereniging Limburgse Auteurs.

De auteur schreef aanvankelijk een groot aantal humoristische verhalen in het Limburgse dialect in het verenigingsblad 'de Maasvogels'. Hij werd lid van de Vereniging Limburgse Auteurs en uitgenodigd om zijn werk ook in het Nederlands uit te geven. Met de bundel 'Onvoltooid verleden tijd' start de auteur nu definitief als schrijver.

De aanbidding van het eerste exemplaar van 'Onvoltooid verleden tijd' wordt muzikaal omlijst door Gemma Serpenti.

in gesprek

● Fraude

Als er inderdaad (toeristen)belastingfraude is gepleegd door de hotels in Heerlen dan moet de gemeente dit aangeven bij justitie. De Socialistische Partij heeft hierover onlangs vragen gesteld. Zou een gemeente die vijf mensen in dienst heeft voor het controleren van cliënten van de Sociale Dienst op fraude ook niet eens wat meer aandacht moeten besteden aan dit soort bedrog?

HEERLEN

Ben Tarici

monique parren

ontmoeting op zaterdag

m/v DE LIMBURGSE PERSONEELSGIDS

Quality Engineer

Functie-informatie.

De kwaliteitsafdeling van onze Lycra® bewerkingsfabriek bestaat uit een energiek team van ca. 6 medewerkers.

U bent samen met uw collega's verantwoordelijk voor de Quality auditing van de productieprocessen. U houdt de manuals en procedures bij voor wat betreft de kwaliteit.

U ontwerpt, begeleidt en documenteert test- en onderzoeksprogramma's. U voert mede meet-, test- en onderzoekwerkzaamheden uit. U verzorgt presentaties en communiceert op multi-nationaal niveau.

Functie-eisen.

U bent in het bezit van een HTS-diploma WTB of E. U heeft een sterke affiniteit met het begrip 'kwaliteit'. U heeft enige ervaring met projectmatige werkzaamheden en geautomatiseerde systemen. U beheerst de Engelse taal in woord en geschrift. Heeft u enkele jaren ervaring in een soortgelijke functie dan geniet u de voorkeur.

DPSO Inc., Ornatex is een dochtermaatschappij van Du Pont de Nemours, een wereldwijd opererend Amerikaans concern. De hoofdactiviteiten van de onderneming hebben betrekking op de bewerking van hoogwaardige synthetische producten en de planning en financiële afwikkeling van het wegtransport voor alle Du Pont-vestigingen in Europa. De onderneming beschikt over moderne productiefaciliteiten. Haar beleid is gericht op het continu verbeteren en het permanent ontwikkelen van medewerkers en processen, waarbij veiligheid, kwaliteit en kosten de uitgangspunten vormen.

Het personeelsbestand omvat ruim 550 medewerkers.

**DU PONT
SPECIALTY OPERATIONS INC., ORNATEX**

Geboden wordt.

De geschikte kandidaat mag rekenen op een goed salaris en goede secundaire arbeidsvoorwaarden en komt werken in een team van enthousiaste hardwerkende mensen. Kortom een fijne baan in een plezierige werkomgeving.

Informatie/sollicitatie.

De heer K. Snijders, team-leider kwaliteitsafdeling, is gaarne bereid nadere informatie te verstrekken onder nr. 045-468240.

Uw schriftelijke sollicitatie gelieve u, vóór 9 november a.s., te richten aan de afdeling Personeel & Organisatie, postbus 1085, 6460 BB Kerkrade.

S.v.p. in de linkerbovenhoek van brief en envelop vermelden: OCA91.

Een diskrete behandeling wordt gegarandeerd. Het spreekt vanzelf dat ook vrouwen kunnen reflecteren. Een aanstellingskeuring maakt onderdeel uit van de selectieprocedure.

elektrotechnische groothandel j.w. bernard & zn. b.v.

J.W. Bernard & Zn. b.v. Voor onze vestiging in Heerlen zoeken wij een

is één van de
grote elek-
trotechnische
groothandels
in Nederland.

Via elf regionale vestigin-
gen en vier werkplaatsen
wordt een breed scala
van produkten geleverd
aan installatiebedrijven
en industrie. Service aan
de afnemer
staat bij onze
medewerkers voorop.

TECHNISCH/COMMERCEEL MEDEWERKER BINNENDIENST (M/V)

Deze onderhoudt contact met afnemers, zowel zelfstandig als in overleg met de buitendienst. Hij heeft een adviserende taak inzake ons technisch assortiment en zal e.e.a. accuraat administratief verwerken. Naast technische kennis verwachten wij commercieel gevoel. Ervaring in de telematica strekt tot aanbeveling.

Opleiding: MTS elektro of gelijkwaardig niveau.
Leeftijd: 23 - 35 jaar.

Wij bieden een drukke, maar afwisselende en zelfstandige baan, een goed salaris en prima secundaire arbeidsvoorwaarden. Bovendien biedt deze functie alle ruimte voor persoonlijke groei.

Bent u geïnteresseerd? Schrijft u dan naar J.W. Bernard & Zn. B.V., Postbus 2774, 6401 DG Heerlen of belt u eens om nadere informatie met de heer W. Schoenmaeckers, tel. 045 - 717106.

Plafondvakbedrijf Hoensbroek is een dynamisch bedrijf, dat gespecialiseerd is in het verkopen en monteren van Plavita spanplafonds. Een spanplafond is een unieke plafondoplossing, compleet met verlichting en sierlijsten. Kortom: een plafond dat nooit meer geschilderd hoeft te worden.

Door de uitbreiding van onze werkzaamheden zoeken wij een

MONTEUR

voor het op een vakkundige wijze aanbrengen van onze spanplafonds.

Bij voorkeur wordt gedacht aan iemand met ruime en aantoonbare timmermanservaring. U bent enthousiast, werkt graag zelfstandig en netjes en kunt goed met onze klanten omgaan.

Bezit van rijbewijs BE is vereist.

Geïnteresseerden kunnen hun schriftelijke sollicitatie richten aan:
Plafondvakbedrijf Hoensbroek
t.a.v. dhr. F. Drozdok
Kouvenendstraat 59, 6431 HB Hoensbroek

Voor meer informatie kunt u bellen met dhr. Drozdok, tel. 045-225707.

01461

aannemingsbedrijf vepo b.v.

betonbouw / staalbouw / utiliteitsbouw
woningbouw / verbouw / groot onderhoud

Aannemingsbedrijf VEPO bv is een gezond, middelgroot bouwbedrijf. De activiteiten richten zich voornamelijk op de industrie- en utiliteitsbouw. Op korte termijn zoeken wij contact met gegadigden voor de functie van:

WERKVOORBEREIDER MTS-bouwkunde

HULPUITVOERDERS

Geïnteresseerden worden uitgenodigd om hun brief te richten aan:

Aannemingsbedrijf VEPO BV
Postbus 175
6440 AD Brunssum

U kunt ook telefonisch contact opnemen.
Kantoor: 045-229300,
dhr. Brouwers of dhr. Leurs.

DATA-VERWERKER (m/v) part-time functie

Intron-Bodemtech, ingenieursburo voor grond en grondwater B.V., zoekt voor de verwerking van grondboor- en laboratoriumgegevens een medewerker voor minimaal 2 en maximaal 3 dagen per week.

De gegevensverwerking vindt plaats met behulp van een personal-computer (PC). Accuratesse en snelheid zijn een vereiste. Bekendheid met PC-gebruik strekt tot aanbeveling, maar is niet noodzakelijk.

U zult deel uitmaken van een hecht team waar via korte lijnen doelmatig wordt gewerkt. Uw standplaats is Sittard.

Voor aanvullende informatie kunt u contact opnemen met Mevr. Ir. G. Minten, tel.: 046-528888.

Uw handgeschreven sollicitatie met C.V. richten aan:

**Intron-Bodemtech B.V., Postbus 5187,
6130 PD Sittard, t.a.v. Ir. H.M.A. Pachen.**

TIMMERBEDRIJF SPRONCK-GILISSEN B.V.

**Scheuldersteeg 26
6269 BG Margraten**

Ons specialisme ligt op het gebied van:

- kozijnen met KOMO-garantie
- trappen
- deuren
- aftimmerwerken

vraagt met spoed voor onze montage-afdeling en machinale timmerwerkplaats vakbekwame

timmerlieden en meubelmakers

Telefonische reactie bij de heer L. Lennards.
Telefoon: 04458-1832
04759-4326 (privé)

"Computer, radio, radar...
allemaal prachtig, maar zo'n vlieger
moet ook naar buiten kunnen kijken."

LBO- OF MAVO'ERS

Zowel mannen als vrouwen krijgen bij de Luchtmacht volop kansen om een carrière op te bouwen. Onderscheid wordt er niet gemaakt: 't ligt er dus maar net aan hoe goed je bent en waar je voorkeur ligt.

Op korte termijn zoekt de Koninklijke luchtmacht een groot aantal LBO'ers (de vakken Nederlands, Engels, Vakpraktijk en -theorie met een voldoende op B-niveau) en MAVO'ers C. Daarbij gaat het om functies als chauffeur, gevechtsleider, automonteur, werk bij de brandweer, de luchtverkeersbeveiliging of vliegtuigonderhoud.

Je krijgt een kortlopend contract aangeboden voor 4 jaar. Vrouwen kunnen tevens een contract voor 2 jaar aangaan. In die periode doe je een enorme hoeveelheid kennis en werkervaring op.

De Luchtmacht is een uniek bedrijf waar zowel

mannen als vrouwen ervoor zorgen dat de helikopters, gevechtsvliegtuigen en andere defensieve wapensystemen in een perfecte staat van onderhoud verkeren en ieder moment ingezet kunnen worden.

Werken bij de Luchtmacht betekent: veel verantwoordelijkheid dragen, improviseren en vooral nauw samenwerken met andere vakmensen. Die samenwerking verloopt 'n stuk informeler dan je van een militaire organisatie zou verwachten.

Ben je geïnteresseerd in een baan bij de Luchtmacht, is je leeftijd tussen de 16 en 26 jaar en beschik je over één van de bovengenoemde diploma's (of denk je er in 1992 een te halen)? Vul dan nu de bon in en stuur 'm naar ons op. We zorgen ervoor dat je snel alle informatie over de verschillende functies en over de Luchtmacht in huis hebt.

BIJ DE LUCHTMACHT HAAL JE 'T BESTE UIT JEZELF.

Stuur mij meer informatie.

Naam: _____ Voornamen: _____ man/vrouw
Adres: _____ Postcode: _____ Plaats: _____
Telefoon: _____ Geboortedatum: _____ Opleiding: _____
Bezit diploma: _____ Hoop diploma te halen in 19 _____
Vakkenpakket: _____ Eventueel militair registratienummer: _____

Deze bon vóór 22 november a.s. in een gefrankeerde envelop opsturen naar:
Koninklijke luchtmacht, afd. personeelsvoorziening, postbus 20703, 2500 ES Den Haag.

NM

Roda JC blijft steken in goede bedoelingen

Vanavond 19.30 uur
Scheidsrechter Van der Ende

VVV (opstelling): Roox, Ruiten, Verheine, Holman, Derck, Smit, Van den Broek, Van der Kaay of Verbeek, Driessen, Graaf, Gerresten.

FC Twente (selectie): Boschker, Kruisen, Gaasbeek, Zwijnenberg, Kops, Paus, Schmidt, Neijgenhuis, Mulder, I. Boer, Numan en Mikela.

Karakteristiek eerste divisie:

FC Zwolle - RBC 2-2 (1-1). Score 3 Van Oeveren 0-1, 40. Van der Sooy 1-1, 49. Reynders 2-1, 63. Mulder 2-2, 75. Scheidsrechter: Toesdooijer.

FC Twente - FC Utrecht 1-0. Score 1750. Gele kaart: Van Oeveren (RBC).

Heerenveen - Cambuur 2-0 (0-0). Score 1500. Roelofs 1-0, 68. Huitema 2-0, 85. Scheidsrechter: Reyngaart. Toesdooijer.

FC Groningen - FC Volendam 1-0. Score 1250. Gele kaart: Verbeek, Mulder, Heerenveen, Sinkgraven, Spork (Cambuur).

Karakteristiek eerste divisie:
FC Zwolle - RBC 2-2 (1-1).
Van Oeveren 0-1, 40. Van der
49. Reinders 2-1, 53. Mu
Scheidsrechter: Meyer. Toes
1750. Gele kaart: Van Oever
Heerenveen - Cambuur 2-0
51. Roelofs 1-0, 68. Hu
Scheidsrechter: Reygwart
wers: 12.600. Gele kaart: Vo
mataru (Heerenveen), S
Spork (Cambuur).

sport in cijfers

HOCKEY

Auckland. Olympisch kwalificatie-toernooi hockey: Mannen, halve finales: Nieuw-Zeeland - India 2-2 n.v. (1-1, 1-0). India wint na strafballen 3-4. Sovjetunie - Maleisie 6-2 (2-1). Om de negende plaats: Japan - Ierland 3-2 (2-1). Vrouwen: Om de derde plaats: Canada - Groot-Brittannië 3-1 (1-0). Om de zevende plaats: China - Argentinië 3-1 n.v. (1-0, 1-1).

SCHAKEN

Tilburg. Interpolistoernooi, zevende ronde: Barjevo-Anand 0-1. Karpov-Kasparov afgebroken. Short-Kamski 1-0. Timman-Kortsjnoj 1-0. Stand: 1. Kasparov 5 punten en 1 afg., 2. Anand 5 p., 3. Short 4 1/2 p., 4. Timman 3 1/2 p., 5. Kamski 3 p., 6. Karpov 2 1/2 p. en 1 afg., 7. Kortsjnoj 2 p., 8. Barjevo 1 1/2 p.

Manila. Tweekamp WK schaken, vrouwen, dertiende partij: Xie-Tsjjboerdan 1-0. Stand: 7 1/2 - 5 1/2. Xie heeft uit resterende drie partijen nog een punt nodig om titel over te nemen.

VOLLEYBAL

Sao Paulo. Wereldbeker voor clubteams, mannen: Groep A: Taiwan-Power (Tai) - Club African 3-0 (15-11, 15-8, 15-4). Banespa - Messagero Ravenna 3-1 (10-15, 15-8, 15-11, 15-12). Groep B (Porto Alegre): Mediolanum Milan - Naranjito Puerto Rico 3-0 (15-0, 15-12, 15-5). Frangosul - CSKA Moskou 3-0 (15-12, 15-3, 15-5). Halve finales: Milan-Ravenna, Banespa-Frangosul.

WIELRENNEN

Dortmund, Zesdaagse. Stand na eerste dag: 1. Gorgen-Peters 68 punten, 2. Wolf-Stumpf 60 p., 3. Kappes-Ludwig 57 p., 4. Aldag-Clark 52 p. op een ronde: 5. Kraljov-Ganejev 41 p., 6. Tourne-De Wilde 24 p.

TENNIS

Sao Juan. Vrouwen, 300.000 gulden, tweede ronde: Halard-Kuhlman 6-4, 6-4. Kwartfinales: Coetzer-Gigi Fernandez 6-4, 6-2. Cunningham-Labat 6-1, 6-0.

Sao Paulo. Mannen, 300.000 gulden, kwartfinales: Roig-Wuyts 4-6, 6-1, 6-4. Frana-Ruah 4-6, 6-4, 7-6. Costa-Gomez 4-6, 6-1, 6-3. Zoecke-Lopez 6-3, 4-6, 7-5. Brighton. Vrouwen, 700.000 gulden, kwartfinales: Lindqvist-Katerina Maleeva 6-2, 7-6. Graf-McNeil 7-5, 6-2. Paulus-Tauziat opgave Tauziat.

Stockholm. Mannen, 2.200.000 gulden, kwartfinales: Edberg-Reneberg 6-3, 2-6, 6-3. Krickstein-Ivanisevic 7-6, 1-0 opgave Ivanisevic.

Brest. Mannen, 200.000 gulden, kwartfinales: Nargiso-Antonitsch 6-4, 6-4.

PAARDESPORT

Washington. Internationaal concours hippique, Landenwedstrijd: 1. Groot-Brittannië (Grub-Luckett-Cassan-Turi) 825 punten, 2. Verenigde Staten (Dorman-Sandlin-Shaffner-Goldstein), 1625 p., 3. Canada (Mac-Cone-Carlson-Hayes-Underhill) 32 p., 4. Frankrijk 36,25 p. **Stuttgart.** Internationaal concours hippique, Progressief: 1. Diniz (Brazilië) Parodie 8 punten-65,30 sec., 2. John Whitaker, San Salvador 11-65,24, 3. Jensen, Lansing 11-81,40, 4. Tormura, Just James 12-56,69, 5. Rudd, Alf 12-65,69, 6. Bost, Nicomea 12-75,72,27. Kwalificatie-rubriek: 1. Skelton (GB) Major Wajor 0 strafpunten-51,11 sec., 2. Rodrigo Pessoa, Paper Doll 0-51,13, 3. Thomas Fuchs, Jogger 0-52,06, 4. John Whitaker, Grannusch 0-52,54, 5. Martinez de Irujo, Palestro 0-56,53, 6. Navet, Waiti Roxane de Gruchy 0-56,58.

Vroegere MVV'er Van den Boorn verlaat Wellen

MAASTRICHT - Ex-MVV'er Raymond van de Boorn is opgestapt bij zijn Belgische vereniging Wellen. Al sinds het begin van het seizoen leven Van de Boorn en Wellen, dat in de derde nationale uitkomt (te vergelijken met de hoofdklasse in Nederland) met elkaar in onmin. De Belgische club wil de financiële eisen van Raymond van de Boorn niet inwilligen. De Maastrichtenaar traint momenteel bij de eerste klas Heer. Of hij in dit seizoen ook voor deze club zal uitkomen is nog niet bekend.

Schumacher vandaag onder de lat bij Bayern München

Gullit en Van Basten drie miljoen per man

● Ruud Gullit, florissant jaarinkomen in Italië.

ROME - Ruud Gullit en Marco van Basten waren afgelopen seizoen de best betaalde buitenlanders in de Italiaanse voetbalcompetitie. Ze namen de positie over van Diego Maradona. Gullit en Van Basten verdienden in 1991/92 bijna drie miljoen gulden netto de man.

Toch behoefde AC Milan-voorzitter Silvio Berlusconi minder uit te betalen dan in voorgaande jaren. De club won geen enkele prijs, zodat de zakenman betrekkelijk weinig premies uitkeerde. De post salarissen en premies bij AC Milan bedroeg vorig seizoen zo'n veertig miljoen gulden. AS Roma betaalde het meest aan de spelersgroep: ongeveer 44 miljoen gulden. Volgens het financiële overzicht van de Italiaanse voetbalbond gaven de clubs in de Serie A 425 miljoen aan salarissen en premies uit, een stijging van 12,4 procent ten opzichte van een jaar eerder. De inflatie was ongeveer zes procent. Als bijna gebruikelijk gaven de clubs veel meer uit dan ze ontvingen.

Terugkeer

MÜNCHEN - Harald „Toni“ Schumacher verdedigt vandaag het doel van Bayern München in het thuisduel tegen Borussia Mönchengladbach. Trainer Sören Lerby maakte dat gisteren in het trainingskamp van de voormalige Duitse kampioen bekend.

Schumacher, die vorig seizoen stopte, tekende onlangs een contract bij Bayern München. Hij werd aangehouden voor de bank, tot de geblesseerde doelman Aumann van een blessure hersteld zou zijn. De overvaren Hillringhaus was tijdelijk eerste keus geworden. Lerby besloot na enkele dramatische prestaties van Bayern alsnog een beroep te doen op de routine van Schumacher. De club verkeert in een crisis, nadat woensdag in de strijd om de UEFA-beker met 6-2 werd verloren van BK Kopenhagen. Schumacher begint vandaag aan zijn 456ste wedstrijd in de Bundesliga. Hij stond 76 keer in het doel bij het nationale elftal. In Duitsland kwam hij eerder uit voor Schalke en Köln. De laatste seizoenen van zijn loopbaan speelde hij in Turkije.

Feyenoord

ROTTERDAM - Feyenoord mag op 1 november een nieuwe hoofdsponsor aantrekken. De naam van HCS verdwijnt van de borden in het stadion en de shirts van de spelers. Feyenoord krijgt geen 750.000 gulden van het automatiseringsbedrijf, waarop de club volgens de overeenkomst tussen de partijen recht dacht te hebben. De geldschietster heeft ook niet te voldoen aan andere financiële vorderingen van de voetbalclub. Dat is het vonnis van de Bossche rechtbankpresident mr. André de la Porte in het kort geding dat Feyenoord had aangespannen tegen HCS. De bekerhouder wilde

HCS tot betaling dwingen, omdat de koploper in de eredivisie dringend geld nodig heeft. Het bedrijf op zijn beurt kon niet aan zijn contractuele verplichtingen tot medio 1994 voldoen.

Feyenoord-voorzitter Amandus Lundqvist was tevreden met de uitspraak. Volgens hem is bewezen dat het noodlijdende HCS een wanprestatie heeft geleverd door de financiële verplichtingen niet allemaal na te komen. Het belangrijkste is volgens hem, dat Feyenoord meteen op zoek kan naar een nieuwe sponsor. Zondag, in de thuiswedstrijd tegen FC Groningen, zijn de voetballers contractueel nog één maal verplicht met HCS op de shirts af te trappen.

Lundqvist acht het goed mogelijk dat Feyenoord in het daarop volgende duel, bij De Graafschap, zonder bedrijfsnaam aantreedt. Uiterlijk voor de tweede Europese wedstrijd tegen Sion, op 6 november in De Kuip, hoopt Feyenoord de nieuwe sponsor te presenteren. Een van de kandidaten is het verzekeringsbedrijf Stad Rotterdam.

Nieuwe data

ZEIST - De KNVB heeft de op 9 oktober vanwege de mist afgelaste of gestaakte wedstrijden in het betaalde voetbal opnieuw vastgesteld. De duels worden helemaal overgespeeld op de volgende data: woensdag 30 oktober: FC Volendam - RKC en Haarlem - Den Bosch (beiden 20.00 uur), Heracles - NEC, Heerenveen - RBC, Veendam - Emmen en Go Ahead Eagles - Telstar (19.30 uur). Dinsdag 5 november: FC Zwolle - Wageningen (19.30 uur).

Geen toestemming

DEN HAAG - De Roemeense voetballer Lucian Ilie mag niet aan de slag bij FC Wageningen. Op advies van de Stichting Arbeidszaken Betaald Voetbal, verleende het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid geen werkvergunning voor Ilie. Die is nodig, omdat de voetballer van buiten de EG afkomstig is. Wageningen gaat in beroep tegen de beslissing, zodat Ilie voorlopig op De Berg blijft trainen. De Roemeen werd in het begin van het seizoen gehuurd van KV Mechelen, dat met een overschot aan buitenlanders zit.

Trainer Pim Verbeek vindt de Roemeen voor Wageningen een versterking. Bovendien is hij pas 23 jaar en de enige buitenlander bij de club. Verbeek kreeg nog wel een lijstje met zes alternatieven, maar die zijn volgens de club allemaal gemotiveerd afgewezen.

EHC-Venray: aanvallend voetbal credo

Vinkenslag op weg naar periodietitel

Van onze medewerker HENK SPORKEN

HEERLEN - Door de vele afgelastingen in het begin van het seizoen is het niet mogelijk om morgen de eerste periode in het amateurvoetbal af te sluiten. Toch zullen legio periodietitels worden behaald. In de hoofdklasse C is het nog niet zover. In die klasse ontvangt EHC koploper Venray. Volgens trainer Piet Hermans wordt het een duel met aanvallend voetbal.

„Venray ligt ons wel. Beide ploegen spelen bovendien vooruit. De be-

kerfinale van verleden jaar was ook fantastisch voor het publiek”, ondersteunt Hermans zijn bewering. Math Schaepkens (SVN) hoopt dat zijn ploeg aan de overwinning tegen Meerssen genoeg zelfvertrouwen heeft overgehouden om ook Panningen succesvol te kunnen bestriden. Hij: „We spelen wederom thuis en moeten het publiek ook nu amusement bieden. Tegen Meerssen hebben de jongens bewezen wel degelijk in de hoofdklasse thuis te horen. De concentratie was al stukken beter hoewel we er nog lang niet zijn”.

Dat SVN in de hoofdklasse thuis staat volgens Meerssen-trainer Piet van Dijk als een paal boven water. „We hebben SVN afgelopen zondag niet onderschat maar onszelf overschat. SVN heeft ons dat op pijnlijke wijze laten ervaren”, legt hij fijntjes uit. „Ik hoop dat de heren nu wakker zijn geschud en dat ze voor eigen publiek tegen Halsteren de zaak rechtzetten”.

In 1-F gaat Vinkenslag waarschijnlijk met de periodietitel strijken. De formatie van Huub Groenewegen moet in staat worden geacht om Volharding in Vierlingsbeek aan de zegekar te binden. „Voor ons wordt het een kwestie van punten sprokelen. Met een gelijkspel thuis tegen Limburgia ben ik dan ook al dik tevreden”, stelt Sittard-oefenmeester Math Schmeitz duidelijk. De topper in 1-F is Eijsden-Wau-

bach. De nummers twee en drie hebben een verliespunt meer dan Vinkenslag. Zowel Henri Sneepers (Eijsden) als Wim Vrosch (Waubach) spreken van een moeilijke wedstrijd. Sneepers: „Het publiek in Eijsden verwacht steeds meer van ons. Was men aanvankelijk blij met handhaven in 1-F, momenteel is van die mening niet veel meer over. Dat verhoogt de druk voor de spelers”. Vrosch heeft zorgen wat betreft de opstelling. Offergeld en Dooper zijn er waarschijnlijk niet bij. „Dat scheelt een slok op een borrel maar ook zonder hen moet een positief resultaat mogelijk zijn”, is de mening van de Waubach-coach.

Topruiters naar Jumping Amsterdam

AMSTERDAM - Jumping Amsterdam krijgt dit jaar alle internationale kampioenen aan de start. Het evenement begint donderdag 31 oktober en eindigt zondag 3 november. De toppers komen af op twee kwalificaties voor de wereldbeker.

„We krijgen een recordaantal kampioenen in de RAI te zien”, vertelde Pia Arts van het Amsterdamsche Stichtingsbestuur vol trots. Het betreft wereldkampioen Eric Navet, Olympisch kampioen Pierre Durand, Europees landenkampioen springen Nederland (overigens zonder Jos Lansink), Europees kampioen young riders Marie Edgar en wereldbekerhouder John Whitaker. Ook voor de dressuur hebben zich de besten ter wereld gemeld.

Jumping Amsterdam is de tweede wedstrijd van het seizoen voor de wereldbeker. De eerste was in Helsinki. Winnaar werd de oud-militairkampion Mark Todd uit Nieuw-Zeeland. De finale van de wereldbeker is in april in Del Mar (Californië).

Catenaccio en

Tristar verliezen

NIEUWENHAGEN - In de eredivisie driebanden verloor Catenaccio de uitwedstrijd tegen Poppe-liers 2 met 6-2. Roland Forthomme boekte de enige Landgraafse partijwinst. Het tweede Limburgse team, Tristar, was op eigen tafel met 2-5 te zwak voor Minkels Produkts. Heinz Jacobs redde de eer voor Tristar middels een verrassende zege op Arie Weyenburg.

Belgische aanwinst voor SVM-handbal

MUNSTERGELEEN - In het damestestam van de handbalvereniging SVM (eerste divisie) debuteert morgen de Belgische speelster Sylvia Zach. Zij kwam eerder uit voor het Belgisch team en De Meeuwen. SVM speelt om 14.10 uur thuis tegen Internos.

Goeljajev naar sprintmeeting

UTRECHT - Oud-wereldkampioen Nikolaj Goeljajev verschijnt volgende week aan de start bij internationale sprintwedstrijden in Utrecht. De Russische schaatsbond heeft aangekondigd een delegatie van negen schaatsters naar de Utrecht City Bokaal af te vaardigen.

Pech Tijsterman in rally Dubai

DUBAI - Kees en Mieke Tijsterman zijn er niet in geslaagd de rally van Dubai tot een goed einde te brengen. Het duo, dat rijdt met een Toyota, kampte op de laatste dag met een gebroken voordiffrentieel. Het team Mattar/Bin Shadoor uit de Verenigde Arabische Emiraten won de rally. Tien van de 22 teams haalden de eindstreep. Voor de ploeg was het de laatste test voor de rally Parijs - Kaapstad, die op 25 december van start gaat.

Kritiek Franse pers op Tour 1992

PARIS - France Soir, de grootste krant van Frankrijk, heeft de vele buitenlandse etappe-aankomsten in de Tour de France 1992 een verkeerde keuze genoemd. „Goedendag Europa, onze Tour is misvormd”, aldus de krant. „De organisatoren hebben blijkbaar vergeten, dat het evenement op de eerste plaats in Frankrijk thuis hoort”.

Konijnenberg schakelt NIPO in

DEN HAAG - Schansspringer Gerrit Jan Konijnenberg heeft het Nederlandse volk ingeschakeld om uitzending naar de Olympische Spelen van Albertville af te dwingen. De inwoner van Den Haag heeft het onderzoeksbureau NIPO aan de doorsnee Nederlandse laten vragen of hij in 1992 van de Franse schans mag glijden. Het laat zich raden dat het resultaat van de ondervraging positief heeft uitgepakt. Konijnenberg is de enige Nederlandse schansspringer. Tijdens de Spelen in Calgary mocht hij het spoor trekken voor de vedetten.

Arnaud beëindigt wieleroopbaan

PARIS - De 36-jarige Dominique Arnaud heeft zijn loopbaan als beroepsrenner beëindigd. In het voorbije seizoen kwam de Fransman uit voor de Spaanse Banesto-ploeg. Hij reed twaalf jaar bij de profs. Arnaud was ploegmakker van drie Tourwinnaars: Bernard Hinault, Pedro Delgado en Miguel Indurain.

Hockeys twee duels geschorst

BLOEMENDAAL - Floris Jan Bovelander en Hendrik Jan Koolman zijn voor twee duels geschorst naar aanleiding van de rode kaarten, die het Bloemendaal-tweetal afgelopen zondag op liep in de hockeytopper tegen HGC. De uitspraak van de tuchtc commissie houdt in dat beide spelers de duels met Kampong, morgen in Utrecht, en met HDM volgende week in Den Haag, zullen moeten missen.

(ADVERTENTIE)

Kwaliteitsmeubels beter bij van Sloun

- * APART
- * CHARMANT
- * STIJLVOL

Sittard

Welkom bij van Sloun, Limburgs meest complete speciaalzaak in klassieke meubelen. Onze interieur-adviseurs nodigen u gastvrij uit in onze sfeervolle showrooms. Op een grote oppervlakte tonen zij u een representatieve collectie. Zoals schitterende eikehouten kasten en tafels en fraaie leren fauteuils.

Van Sloun meubelen is 'n naam in het betere interieur, herkenbaar aan de kwaliteit. Kom u zelf overtuigen!

Van Sloun meubelen worden geleverd met prijsgarantie, d.w.z. beslist niet duurder dan elders (ook buitenland).

Eigen fabriek, bekend om zijn service, al meer dan 25 jaar
Donderdag koopavond

van sloun interieur

HERKENT U AAN DE KWALITEIT

SITTARD, Industriestraat 23, tel. 046-513663

moderne kwaliteitsmeubels en slaapkamers. SITTARD, Industriestraat 4, ROERMOND, Minderbroederssingel 33/ VALKENBURG, Renaldstraat 1.

(ADVERTENTIE)

ALSTUBLIEFT F 5.000,-! HOE HAD U ZE GRAAG?

Met meer kaarten, nog meer kans.

Iedere week f 10.000,- aan prijzen met een hoofdprijs van maar liefst f 5.000,-. Koop vandaag nog uw Limburgs Dagblad Bingokaarten en misschien juicht u al snel!

Limburgs Dagblad BINGO

U hebt nog 2 weken de kans!

Vergoeding van Limburgs Dagblad BINGO is verleend door de Staatsrechercheur van Justitie onder no. 1.13.910077/13491 d.d. 26.8.91

'Sociale Dienst zal zeggen: verkoop eerst dat mooie huis'

Gerard Veldscholten tussen wal en schip

OLDENZAAL - De budgettaire hausse in de wielersport lijkt voorbij. Multinationale sponsors trekken zich na verkregen naamsbekendheid terug, gereputeerde ploegen als Toshiba, Histor en Weinmann worden opgedoekt, andere formaties als PDM maken jacht op co-sponsors om hun teruggedraaide budget op peil te kunnen houden, en weer andere ploegen moeten noodgedwongen inkrimpen. De ramp is voor vele tientallen profrenners niet te overzien. Zelfs renners met naam dienen noodgedwongen te stoppen. Gerard Veldscholten, bijvoorbeeld, jarenlang in de Tour de France present, dreigt aan de kant te komen staan. Anderen kunnen slechts voor een appel en een ei hun loopbaan met een jaartje verlengen. Nog treuriger is, dat heel wat renners bereid zijn gratis trui en broek van een profploeg aan te trekken. En topamateurs komen vrijwel helemaal niet meer in aanmerking voor een profcontract. Een droevige balans aan het einde van het wielerseizoen 1991.

Twan Poels en Martin Kokkelkoren zijn deze week net de dans ontsprongen. Boven deze profs uit de Bucklerploeg hing ook het zwaard van Damocles. Na veel op en af trekken vond Jan Raas uiteindelijk toch nog de financiële ruimte om het tweetal ook voor het nieuwe seizoen onderdak te verschaffen. Voor Gerard Veldscholten (32) daarentegen lijkt het einde van zijn wielersportloopbaan nabij. Reden voor een interview met de Oldenzaaler. Een triest relaas.

door

bennie ceulen

Peter Post gebeld. Hij bood zich ook bij Jan Raas aan. Zowel Post als Raas moesten hem echter teleurstellen. Veldscholten: „De ploegen moeten bezuinigen en inkrimpen. Ik ben geen dure jongen, maar vraag wel een fatsoenlijk salaris. Voor een shirt en broekje ga ik niet koersen. Het wordt dus heel moeilijk voor me om nog onderdak te vinden. Ik heb bovendien de handicap, dat ik al een bepaalde leeftijd heb. Ik ben niet meer van de jongsten. Ploegleiders staan derhalve niet op me te wachten. Bovendien van de ploegen PDM, Buckler en Panasonic lopen volgend jaar de contracten af. De toekomst van die formaties is dus een groot vraagteken. Ik zie het duister in voor de wielersport. Ook in ons land. Zeker na volgend jaar.”

„Volgens mij is het allemaal begonnen met dat FICP-klusment. Het puntensysteem is niet goed. Straks zal het peloton, zoals het tenniswereldje, ook nog uit goed tweehonderd man bestaan. De

neoprofs krijgen nog geen kans meer. Vroeger had je veel kleine ploegen met geringe budgetten waarin een jonge renner aan de slag kon gaan. Als zo'n renner presteerde kwam hij automatisch bij een topteam terecht. Sinds de invoering van de FICP-punten is er geen doorstroming meer. Als het zo verder gaat ontstaat straks een tekort aan profs. In het huidige bestel krijgen overgestapte amateurs niet de kans om gedurende twee, drie jaar te acclimatiseren, zeker nu de ploegen steeds met minder renners gaan werken.

En weet je wat ook nog een probleem is? Een sponsor, die vier, vijf miljoen in een formatie wil stoppen wil meteen de grote koersen rijden en kan dus alleen renners met FICP-punten gebruiken. Lukt dat niet, dan gaat de hele handel niet eens door. Dus geen ploeg, want het loont anders niet. Dit jaar is het een ramp. Kijk naar België. En Frankrijk dan. In België kunnen zeker vijftig profs ermee ophouden.”

„Ik ben nooit een topper geweest, hoewel er ooit over mij gezegd werd dat ik de Tour zou kunnen winnen. Dat was te hoog gegrepen, hoewel ik mijn mannetje kon staan als ik in vorm was. Maar ik had altijd een zwakke dag. Bij Raleigh heb ik eens een heel goede Tour gereden. De kopmannen vielen tegen. Toen mocht ik mijn gang gaan, maar in de cols was het beste eraf omdat ik te veel werk had moeten opknappen. Ik reed altijd de ziel uit mijn lijf voor de kopmannen. Ik deed dat graag, daar niet van. Toen Peter Winnen op Alpe d'Huez won, had ik wellicht ook de rit kunnen winnen als ik niet voor hem de hele tijd op kop had gesleurd. Je denkt als knecht dat het zo moet. Zo heb ik ook mijn kans opgeofferd in het WK in Goodwood. Ik zat met Zootemelk in de kopgroep en Joop zei dat ik niet voluit mocht rijden. Ik gehoorzaamde en we werden teruggedraaid. Raas was laaiend op Zootemelk. Hadden we doorgereden, dan waren Joop en ik misschien op het podium terechtgekomen. En dan was mijn carrière wellicht anders verlopen. Spijt heb ik echter nergens van. Vooral aan de eerste jaren bij Raleigh be-

waar ik mooie herinneringen. We vormden een schitterende eenheid. Het succes was navenant. Jan Raas was de grote regelaar. De meest geslepen renner die ik gekend heb.”

„Ik ben heus wel realist, maar op dit moment kan ik nog niet geloven dat wielrennen voor mij verleden tijd is. Ik ben nog niet versleten en voel me zo sterk als een beer. Ik draaide dit jaar best wel goed, ook al begon het seizoen met tegenslag. Ik brak in Parijs-Nice een elleboog. Een maand buiten strijd. Maar ik knokte terug. Reed een heel sterk kampioenschap in Meerssen. Ik kon met de beste wedijveren. Vijfde of zesde werd ik. In de Ronde van Nederland won ik een etappe. Dat telt blijkbaar allemaal niet mee. Ik heb ook weinig punten. Ik heb het er vaak met Adje Wijnands over gehad. Je ziet de bui hangen. Voor hem zag het er ook niet al te rooskleurig uit. Maar hij heeft nog punten. Wijnands heeft geluk, dat hij bij TVM nog een contract kreeg. Mij zal dat wel niet meer lukken. Hoe eerder ik weet, dat het definitief gedaan is, des te beter, denk ik. Maar ik blijf nog even hopen. Je weet maar nooit. Op het laatste moment valt wellicht toch nog links of rechts een contract voor me te versieren. Dat is nu toch ook gebeurd met Poels en Kokkelkoren. Maar ja, het aanbod is groter dan de vraag.”

„Als je fietst sta je er niet bij stil dat het snel gebeurd kan zijn. Plots is het toch zo ver. Zoals ik er nu voorsta moet ik stoppen. Daar houd ik rekening mee. Maar wat dan? Ik weet het gewoonweg niet. Of ik me ongelukkig voel? Ik probeer het van me af te zetten. Af en toe stap ik op de fiets. Veel zin heb ik niet, want je weet niet waar je aan toe bent. Het leven gaat echter door. Je kunt in de put gaan zitten, maar daar schiet je niets mee op. Ik besef best wel dat ik in een gigantisch gat zal vallen.

Mijn grootste probleem is wat ik straks moet gaan doen. Voordat ik renner werd, was ik ziekenverzorger. Dat beroep zie ik niet meer zitten. Ik wil iets doen waar ik plezier in heb. Ik moet mijn ei kwijt kunnen. Vertegenwoordiger in

● Gerard Veldscholten, tot tranen toe bewogen na zijn ritzege in de Ronde van Nederland op 15 augustus jl. in Tilburg. Het zal vrijwel zeker zijn allerlaatste succes blijven, aangezien de renner uit Oldenzaal geen ploeg meer heeft.

Foto: RAYMOND KERCKHOFFS

sportartikelen bijvoorbeeld. Hier in de buurt is de fabriek van Canon-dale-fietsen. Misschien kunnen ze me daar wel gebruiken. Maar ik heb niet veel te bieden. Mijn diploma's hebben geen enkele waarde meer. Ik ben tien jaar profwielrenner geweest, moet ik dan zeggen. Zie je het voor je?”

„Als wielrenner sta je maatschappelijk helemaal stil. Ik zal dus helemaal opnieuw moeten beginnen. Beneden aan de ladder. En relaties zal ik aanspreken om ergens een baan te krijgen. Hoewel je aan de wielersport heel weinig vrienden overhoudt. Het aloude liedje. Die onzekerheid knaagt aan me. Het ergste is als ik niet

meteen werk zou vinden. Ik zie me al naar de Sociale Dienst gaan, want ik denk dat ik als ex-renner niet voor een WW-uitkering in aanmerking kom. Ik heb de laatste jaren steeds voor buitenlandse ploegen gereden. Die mensen van de Sociale Dienst zullen wel zeggen: verkoop eerst maar die mooie auto en dat mooie huis. Ik ben niet op de hoogte van de werkloosheidswetten. Ik moet het eens navragen. Helaas houden ze er in dit land geen rekening mee, dat een wielcarrière slechts tien jaar duurt. Toch dien je als topsporter de volle meep belasting te betalen. In Nederland ken ik dan ook maar twee, hooguit drie renners die binnen zijn.”

„Ik had van mijn hobby m'n beroep gemaakt. Nu lijkt er een einde aan te komen. Spijt heb ik van al die jaren fietsen beslist niet. Ik heb een mooie tijd achter de rug. Het is alleen zo jammer, dat ik ermee moet ophouden terwijl ik het niet wil. Ik voel me beresterk. Of zal ik die Belgische manager Firmin Verhelst eens bellen. Misschien kan hij me in het buitenland nog onderbrengen.

Het probleem is, dat alle ploegen vol zitten. Er blijft weinig of niets over. Toch geef ik de moed niet op. En ik heb een troost: ik ben niet de enige renner die aan de kant staat...”

Uniek initiatief Borussia Dortmund slaat aan bij Duitse voetbalfans

'Rassenhaat puur een DDR-zaak'

Behalve om het voetbal stond Borussia Dortmund lange tijd bekend om zijn rechts extremistische aanhang. Met de oploeiende rassenhaat in het voormalige Oost-Duitsland, werd ook in Dortmund rekening gehouden met acties van rechts radicalen. Die zijn tot nu toe uitgebleven. Sterker nog, de fans van de volksclub uit het Ruhrgebied gaven de buitenlanders vorige week zondag massale steun. Borussia zette voor de wedstrijd tegen Stuttgarter Kickers de poorten gratis open voor buitenlanders. Een uniek initiatief. De fans vonden het prachtig. „Racistische voetbalsupporters zijn een probleem van de voormalige DDR”, concludeert supporterscoördinator Rolf Marewski na de emotionele adhesiebetuiging in het Westfalenstadion.

DORTMUND - Een enkele keer verschijnt hij nog wel eens bij Borussia Dortmund, Siegfried Borghard, SS-Sigi voor vrienden. De voormalige leider van het Borussia-terfront, de harde en inmiddels uitgekostte kern van de club, gedraagt zich dan als een model-supporter. Er zit geen kwaad in, je zou hem zo een zoen geven. Wat hij tegenwoordig buiten het Westfalenpark uitvreit, daarop heeft de Bundesligaclub geen zicht. Maar de enkele keer dat hij een bezoek brengt aan het sfeervolle stadion, schijnt hij zijn vrienden tot kalmte te manen, oude dames naar hun plaats te brengen en bejaarde Borussia's te helpen bij het afstapje. Zo kenden ze hem nog niet bij de club. Ze vinden het daarom niet eens vervelend dat hij komt, eens in de zoveel tijd. Dat was in het begin van de jaren tachtig anders. Met een groepje geestverwanten shockeerde hij het land. Racistische dreigementen bracht Sigi bijna elke thuiswedstrijd van Borussia Dortmund in de praktijk, geen buitenlander was veilig voor hem.

Onderzoekers zeggen dat het optreden waarmee SS-Sigi de club tot halverwege de jaren tachtig een kwalijke reputatie bezorgde, kinderwerk is vergeleken bij de agressie waarvan asielzoekers in de vroegere DDR de laatste maanden slachtoffer zijn geworden. Volgens hen is de 'beweging' massaler dan ooit. Als de rassensdiscriminatie zich vanuit het Oosten heeft verspreid, dan zou het in het Westfalenstadion, ooit de brandhaard van buitenlandse haat, te merken moeten zijn.

Het is enkele uren voor de wed-

strijd Borussia Dortmund-Stuttgarter Kickers, vorige week zondag. Buitenlanders krijgen gratis toegang; 1200 zullen er later gebruik van maken. Het unieke initiatief is genomen om te tonen dat de fans van Borussia anders dan jongeren uit de voormalige DDR vriendelijk tegenover asielzoekers en gastarbeiders staan. Maar is dat ook zo? En zullen ze dat ook laten merken als oud-speler Marcel Raducanu vlak voor het duel zal oproepen buitenlanders te steunen? De opmerking dat Borussia met de actie een perfect podium heeft gebouwd voor extreem rechtse fans, dat dit de gelegenheid is uiting te geven aan hun buitenlandse haat, wordt met 'quatsch' afgedaan. De club beseft een risico te hebben genomen, maar het vertouwen in de eigen aanhang is zo groot dat het bestuur het wel aandurfte.

„Het is immers een zeer klein aantal dat nazi-emblemen draagt of de Hitlergroet brengt”, benadrukt Rolf Marewski, leider van het 'Fanprojekt'. Hij staat vanwege zijn linkse denkbeelden bij de supporters van 'BVB' bekend als 'Roter Rollie'. „Volgens mij is er van een echte groepering geen sprake meer. De harde kern bestaat uit een man of twintig. Die gasten zien elkaar alleen als Borussia speelt. Die komen verder nooit bij elkaar. Er zit dus geen organisatie achter. Wellicht dat er een paar slechten bij lopen. Dat zijn er een paar teveel ja. Maar wat wil je met zo'n legioen”. Borussia heeft negentig fancubs, 5000 geregisteerde supporters en neemt gemiddeld 20.000 Dortmunders mee naar uitwedstrijden. Marewski (34) is sociaal werker,

● Sinister beeld van een tribune in het stadion van Dynamo Dresden, tijdens een EC-wedstrijd tegen Rode Ster Belgrado.

maar praat niet zo. Hij denkt niet graag terug aan de jaren dat SS-Sigi voor de buitenwereld de belichaming was van Borussia. „Een heel vervelende periode”, spreekt hij van vóór zijn tijd als supporterscoördinator. „Ik had deze baan toen nog niet, maar als Borussia-freak was ik natuurlijk goed op de hoogte. Die groep van een man of vijftig heeft ons een heel slechte naam bezorgd. Ze hebben eens, ik meen in '82, de hele Noordtribune leeg geslagen”.

Feest

Maar ach, als je ze een beetje kent, dan vallen ze nog wel mee... Marewski: „Een paar jaar geleden heb ik voor de supporters een cultureel feest georganiseerd, hier even buiten Dortmund. Het was

de bedoeling dat er veel nationaliteiten zouden komen. Behalve Duitsers ook Turken, Marokkanen, noem maar op. Het was allemaal heel relaxed, totdat ik hoorde dat SS-Sigi met zijn manschappen in aantocht was. Iedereen vreesde het ergste. Ik heb besloten ze gewoon binnen te laten. En verdomd, het pakte goed uit. Op een gegeven moment stond Sigi aan de bar bier te zuipen met een Turkse jongen”.

„Hooligans willen altijd haantje de voorste zijn. Ze willen dingen doen die nog niemand anders heeft gedaan. Het gaat erom in te zijn. Buitenlanderhaat is allang weer uit. Het is een zaak van Oost-Duitsers. Onze jongens willen gewoon zuipen. En knokken, het liefst met andere hooligans. Je zal ze nooit kinderen of ouders zien

aanvallen. Daar valt immers geen eer aan te behalen. Het gaat erom sterker te zijn dan je tegenstander. En het mooiste is als ze het de volgende dag in de krant terug lezen. Daar kicken ze op. Ze hebben die stukjes gewoon boven hun bed hangen om ermee te pronken en te kunnen zeggen: hier was ik bij”.

„De rol van de overheid? Ik kan er weinig opbouwends aan ontdekken. Ze grijpen in op het moment dat het mis gaat. Ze zorgen gewoon dat er heel veel politie op de been is”. Dat is vaak nodig ook. Van de krante-artikelen over vechtpartijen tussen fans van Borussia en Schalke 04 eerder dit seizoen kunnen de fans hun hele kamer behangen; 250 supporters werden

gearresteerd na de immer beladen wedstrijd tussen beide Ruhrploegen.

Hafyd is Marokkaan en was er bij toen het op het station in Gelsenkirchen tot een botsing kwam. Hij vertelt dat hij moest lopen voor zijn leven om uit handen van de Schalke-fans te blijven. Niet omdat hij tot het vijandelijke kamp behoort. „Van agressiviteit ten opzichte van kleurlingen merk ik niet veel. Elke club heeft buitenlanders onder zijn supporters”, vertelt hij. „Die roepen dan tegen mij 'ausländer raus'. Dat is een beetje raar”.

„Ik ben nooit bedreigd omdat ik niet hier geboren ben. De meeste uitwedstrijden ga ik mee, we zijn

meestal met een ploegje. Niemand heeft er problemen mee dat ik er ook bij ben. En is dat wel zo, dan ga ik gewoon weg”. Ook Hafyd maakt gebruik van de mogelijkheid zijn ploeg gratis aan het werk te zien. Hij heeft gehoord dat er mensen zijn die zich afzetten tegen de actie, die zich achtergesteld voelen. Uli, Borussia-supporter sinds jaar en dag, is één van hen. „Waarom dat zij er gratis in mogen”, zegt hij. „Ik ga elke uitwedstrijd mee, spendeer veel geld aan Borussia. Wat krijgen wij er voor terug? Ik heb gehoord dat de jongens van blok 15 (tribunevak, red.) er ook zo over denken. Ja, het zou best eens uit de hand kunnen lopen”. Bang om het stadion in te gaan is Hafyd echter niet. „Waarom zou ik? We zijn toch allemaal voor Borussia”. Rolf Marewski benadrukt de 'familiegedachte'. Bovendien, zo stelt hij: „De buitenlandse haat in Oost-Duitsland is van een heel ander soort. De agressie daar richt zich tegen de staat. Hier is het tegen de tegenstander gericht. Nee, ik denk niet dat iemand zich vanavond zorgen hoeft te maken”. Marewski krijgt gelijk. Sterker nog, als oud-speler Marcel Raducanu vlak voor de aftrap op de middenstip een microfoon in handen krijgt en meldt dat hij van de Borussia-fans verwacht dat zij zorg zullen dragen voor de integratie van buitenlanders, klinkt er een luid applaus. „Geef hen dezelfde steun die jullie mij hebben gegeven”, vraagt de Roemeen. „Laten we als Borussia-fans het goede voorbeeld geven”. Zijn boodschap wordt positief ontvangen. Met een bijna ongeprecieze klinkt uit veertigduizend kelen: 'Ra-du-ca-nu'.

Opgelucht

Marewski en manager Michael Meier, initiatiefnemer, zijn na afloop opgelucht, veel meer nog over de goede afloop van de actie dan over de 3-1-zege. „We hebben een groot risico genomen”, zegt Meier. „Maar het is goed uitgepakt. We hebben met z'n allen kunnen zien dat iedereen positief reageerde. Zijn er tegenstanders van de actie? Misschien een enkeling. De grote massa heeft de actie ondersteund. Dat is een belangrijke ruggeleuning. Het is nu duidelijk dat het Borussia-terfront zoals dat in het begin van de jaren tachtig opereerde, niet meer bestaat. Dit voorbeeld verdient navolging”. De supportersvereniging van concurrent Schalke meldt nog dezelfde avond het bestuur van de club tot eenzelfde actie te bewegen.

fred segaar

Ster zonder hemel

SCHAESBERG - Hennie Grift ment paarden. Hij doet dat het beste van heel het land. Als hij met de tong klakt, krijgt zelfs het paard van Christus vleugels. Omdat hem hier de grond onder de voeten niet heet genoeg is, verdwijnt hij binnenkort spoorlags over de grens. Dat is jammer. De opperstalmeester in zijn oranje overall is een groot vakman. Hij gaat er met zijn Patty vandoor, naar Duitsland of Canada, 'nu het nog kan', want 'hij heeft geen zin zich in een beerput van de ene kant naar de andere te gaan verplaatsen'. Het gaat zó slecht met de Nederlandse draf- en rensporters, dat ze binnenkort hun eigen paarden moeten opeten. Met de banen gebeurt dat al.

door

De mest ligt vier meter hoog voor de poort. Het is de laatste dampende hoop van de Schaesbergse baan. Binnen, in de gang naar de boxen, heeft iemand per vergissing de spons over het bord met trainingsopdrachten gehaald. Kan ook zijn dat de schoft van een paard er langs heeft gestreken. In blauwe viltstift staat op het plexiglas: 'Klootzakken, wie heeft dit uitgeveegd?'

De koffiekamer, Patty keert de vloer bij, het stof en de drek van afgerond tien jaar kromliggen. „Haenen heeft altijd schijt gehad aan de NDR. Omdat hij het CDA achter zich had." De NDR is de Nederlandse Draf- en Rensport, een lomp lichaam met de omvang van zo'n enorme, ouderwetse Belgische koudbloed. Haenen is voorzitter van de Limburgse baan. „Maar de politiek heeft hem nu ook laten vallen." De sluimerende vete tussen NDR en Haenen, foertert ze, wordt uitgevochten over de ruggen van de mensen. Een schandaal is het. „We hebben uit de krant moeten vernemen dat de baan wordt opgedoekt." Idioot, al zagen Grift en co het aankomen. Die verkoop je geen knollen. „Hé, Grift en Velis zijn er ook nog. Moeten we daar nou mee?" Faillissement aanvragen misschien of van de baan een trainingscentrum maken. Boeren hebben ook altijd wat te klagen.

Met de karwats friemelt hij in de sintels. Ellendig paard. „Gooit de benen bij elkaar." Slecht, zeker bij een merrie. Een draver moet je precies in zijn balans zetten. Hebben Europeanen meer ervaring mee dan Amerikanen. Grift kan ze nog wat leren. Van ijzers weet hij alles. Zonde dat het zo gelopen is. Zijn bloedeigen baan waarop hij de kar en de sulkey heeft getrokken, naar de knoppen. Hij is er nog steeds kapot van. „Schitterend, vind je in heel Europa niet." De wijsvinger zwaait door de lucht. „De nieuwe baan in Wolvlega is nog niet de helft van dit hier." Heeft achttien miljoen gekost, Schaesberg, zegt hij. „En dat gaan ze sluiten." Hij kijkt even beteuterd als Oleg Popov. Een zestienhonderd-meterbaan in geen velden of wegen. „Hier ligt ze." Dat zij ruste in vrede.

Hennie Grift, de superkampioen. Met kloven in de vingers van het stront scheppen. Twee keer 's lands beste pikeur. Over de vijftienhonderd overwinningen. Patty: „Gó, het is aan ons voorbijgegaan. Ik zat het deze week nog even te tellen." Alles voor noppes, ze staan op straat. De helft van het personeel is al weg. Joep Weishaupt blijft tot de allerlaatste paardescheet. Hij was in 1980 de eerste Limburgse jockey die een koers won op Schaesberg. Rommelt wat in de stallen, de voedermeester krijgt het genadebrood. Ze zullen hem op de baan moeten begraven.

Met de paarden is het lang niet meer wat het geweest is. De eigenaren zien er geen gat meer in, de nieuwe rijken en die het al waren, de paters met de moeilijke beroepen, die de bundeltjes als behangpapier ontrollen. Al valt er weinig meer wit te wassen. „Een paard koop je tegenwoordig op rekening." Met kentekenbewijs deel I tot en met III. Grift, zachtjes hinkend, straks gaat hij door het lint: „Stom van de NDR. Ze sluiten een hele regio uit. De Limburgse eigenaren kopen niet meer." Geen toevoer van jonge paarden, het begin van de eindslachting. Het is de calvarie van de cavalerie.

Nederland wedt niet meer op paarden, heeft Limburg trouwens nooit gedaan. Fruitautomaten en Holland Casino's, maar paarden...

het om sport gaat. „Je moet niet elke zondag op Duindigt gaan koersen. Geef Schaesberg eens een zondag, of Groningen. Volgens mijnheer Lokhorst - ik heb het genoeg gehad met hem te mógen spreken - kon dat allemaal niet."

Lokhorst, de NDR-bons die Schaesberg de strot dichtknijpt. Grift kan hem wel vreten. „Ze hebben me gevraagd naar Duin-

dalende prijzengelden. Geen kip op de baan. De 'Hollanders' trekken zich terug achter hun waterlinie, laten geen vreemden meeeeten. De ruif is geen vetpot meer.

Hennie Grift - de zweep ligt voor hem op tafel - verwijt de NDR, de 'Hollanders', dat er geen beleid is. „Huilen met de pet op. Nooit iets aan p.r. gedaan. Alleen maar bezig geweest met cijfertjes." Terwijl

● Hennie Grift, uitgesteld.

Foto: FRANS RADE

Geknipt

Maandag is de uitspraak in het geding van de Schaesbergse koersbaan versus de Nederlandse Draf- en Rensport. Als de wanhoopsdaad verkeerd uitpakt - geen mens die eraan twijfelt - gaat eindelijk de knip op de deur. Een geknipte datum hebben ze al, vrijdag de dertiende december.

houden. Lijkt heel wat. „Alleen al aan personeelskosten ben ik honderdveertigduizend kwijt." Scherp calculeren dus. „Op elk paard leg ik honderdvijftig gulden per maand bij, als-ie op stal staat en niets verdient."

Hij vertikt het de hem toevertrouwde paarden de haver uit de mond te stoten. Dat is altijd zijn geheim geweest in de lange stoet, van Veric Brach van Tuur Reijntjes uit Gronsveld, zijn eerste grote paard, tot en met de grote Floris Bos anno '91. Negen gelopen, negen gewonnen; winstsom f 227.000. Won afgelopen week de Grote Prijs van Wolvlega, tachtig mille. Twintigduizend voor Grift, om de gaten te vullen. Had hij zijn geld maar in een discotheek moeten steken, zoals Julius Smit uit Coevorden, de hoofdeigenaar van Floris Bos.

'Je bent zo jong als je je voelt' staat op de koffiemok. Vierenveertig is hij, kan nog één keer ergens opnieuw beginnen. Hij gaat niet zitten wachten tot hij zich in de nesten werkt. Wegwezen. Hij kan terecht in de buurt van Toronto, twee banen, Mohawk en Greenwood. „Tijdens het wk in Nieuw-Zeeland gepraat met Doug Brown, kampioen van Canada." Grift is er gaan kijken. „Ziet er prima uit. Kom maar," zei Doug. „Ik ken de eigenaren en jij het vak." Een betere intro kan ik me niet wensen.

Hij heeft bedenktijd gevraagd. „De manager van de baan in Gelsenkirchen heeft me ook gebeld." De meeste Limburgse eigenaren wijken uit naar Mönchengladbach en Dinslaken. Zou goed uitkomen, Gelsenkirchen.

Hij speelt met de stopwatch. Twaalf uur geweest. Limburg ziet de meest gelauwerde kampioen vertrekken. Steigerend en met trilende neusvleugels.

zijn ex-ploeggenoten. „Ga eens het kleedlokaal in bij Genk en vraag daar of die Bučan een lastige jongen is. Ze zullen je uitlechten. Ik heb nog steeds een uitstekend contact met de spelers. Ook tussen mij en de trainer is nooit een onvertogen woord gevallen."

Vanwaar dan het vertrek en de uitwijkmanoeuvre naar MVV? „Allereerst wil ik zeggen dat de keuze voor MVV mij heel makkelijk viel. Nadat de overgang naar Maastricht in eerste instantie afketste na de eerste trainingsstage, had ik een goed beeld gekregen van de club, de trainer en de spelers. Toen ik daarna alsnog kon gaan, deed ik dat ook meteen. Ook financieel waren we er snel uit."

Transfer

„Over het hoe en waarom van het vertrek wil ik ook nog wat kwijt. Bij Genk had men gehoopt mij aan het begin van het seizoen van de hand te kunnen doen aan geïnteresseerde clubs als Antwerp of Mechelen. Maar de vraagprijs lag belachelijk hoog, 1,3 miljoen gulden. Dat een transfer afketste werd mij in de schoenen geschoven en vanaf dat moment was ik een lastige jongen. De plaatselijke pers nam dat grif over en het oordeel was geveld. Ik verdween naar de bank en zelfs naar het tweede team. Dat het publiek bij thuiswedstrijden mijn naam scandeerde mocht niet baten."

Het werd dus MVV, zeer tot tevredenheid van MVV-manager Ron Weijzen die zich uitgebreid op de borst klopte, nadat de overgang van Bučan naar de Geusselt een jaar op huurbasis met een optie tot koop in kunnen en kruiken was. De Kroaat overtuigde dan ook in zijn tot nu toe enige wedstrijd voor MVV, het bekerduel tegen De Graafschap. Ook trainer Sef Vergoossen was tevreden over het debuut van zijn nieuwe spits en sprak van 'een goede wedstrijd, gezien het feit dat hij vier maanden amper speelde'. De gedwongen pauze lijkt Bučan geen kwaad te hebben gedaan. Spelers als hij voetballen toch op instinct?

„Ondanks alle zorgen die door mijn hoofd spelen, zal ik mijn werk moeten blijven doen. Maar niet als een robot. Het gevoel en de liefde voor het spel zijn er nog. Daarmee wil ik zorgen dat MVV na het seizoen zo overtuigd is van mijn kwaliteiten dat ze me willen houden." Bučan wil nog zo'n zes jaar voetballen. Daarna wil hij zijn studie fysiotherapie aan de universiteit weer oppakken. „In Split ja, want terug ga ik zeker."

MAASTRICHT - Frane Bučan is Kroaat in hart en nieren. Als de nieuwe spits van MVV in de media opgevoerd wordt als Joegoslafaaf, dan doet dat pijn. Joegoslavië bestaat immers niet en heeft dat nooit gedaan ook volgens Bučan. „Joegoslavië is een wangedrocht van de communisten. Onder Tito leek het tenminste nog een eenheid, nu blijkt dat het dat nooit was." Bučan spreekt liever niet over de burgeroorlog in zijn land, want de wonden zijn nog vers, de doden nauwelijks begraven. „Ik heb al veel vrienden verloren, maar mijn ouders zitten gelukkig betrekkelijk veilig in Split." Nu de geboortestad van de voetballer ter sprake komt, dwalen zijn ogen af. „Het liefst hou ik mijn gevoelens voor mezelf. Ik moet mijn werk kunnen doen, mijn werk als profvoetballer."

door

Dat lukt aardig, want Bučan heeft in zijn eerste en tot nu toe enige wedstrijd voor MVV -voor de beker tegen de Graafschap- al meteen gescoord. Als hij van het veld afstapt, komen alle problemen echter weer op hem af. „Alleen als ik speel, kan ik vergeten." Voor Bučan is voetbal nu therapie. Hij houdt zich groot voor de buitenwacht, maar leeft intens mee met zijn landgenoten. „Niemand merkt het aan me, want ik huil van binnen."

Verdriet

Frane Bučan -spreek uit 'Boedzjan'- loopt niet te koop met zijn verdriet. Pas na enig aandrigen wil de Kroaat over iets anders dan voetbal praten. „Iedere avond luister ik om tien uur naar radio Zagreb voor het laatste nieuws. In stilte hoop je dan dat het zo geveesde bericht van een aanslag op Split niet komt." Bučan luistert niet alleen naar de radio, hij volgt het nieuws over de conflicten tussen voornamelijk Kroaten en Ser-

viërs ook via de kranten. Uit Nederland én Kroatië. „Ik krijg iedere dag per post de Slobodua Dalmacija, de krant van vrij Dalmatië, dat is de provincie waar ik woon."

Wil hij, nu de burgeroorlog om zich heen grijpt in Joegoslavië, niet terug naar volk en vaderland, naar zijn vader en moeder? „Ik heb twee keer per week telefonisch contact met mijn ouders om me te vergewissen van hun veiligheid. Mocht het in Split tot gevechten komen, dan kunnen zij altijd nog gebruik maken van een schuilkelder. Maar ik hoop natuurlijk dat dat niet nodig zal zijn. Bovendien zijn ze al meer dan een jaar afhankelijk van het geld dat ik verdien als voetballer. Ik kan dus niet weg, net zo min als zij weg kunnen vanwege de zorg voor de rest van de familie, waaronder mijn grootouders."

Zus

Frane stuurt iedere maand een deel van zijn salaris naar Split. Tot voor kort deed Ivana, zijn zus met wie hij in Genk een appartement deelt, dat ook. De profhandbalster leeft echter in onmin met haar Belgische club Initia Hasselt, die haar een baan beloofd had. „Zij speelt niet totdat de club zijn verplichtingen nakomt," aldus een grimmige Bučan. Zijn ogen staan stuurs na die uitspraak. Bučan probeert zakelijk te zijn, wat niet lukt. Achter zijn harde woorden schuilt nog altijd het kind dat ooit in de straten van Split leerde voetballen. Net als zoveel kinderen dat doen in het land van Rode Ster Belgrado, Dynamo Zagreb en Hajduk Split.

Hajduk, de club waar Bučan op tienjarige leeftijd begon te voetballen. Met achttien jaar werd hij er prof om er pas weg te gaan toen hij 24 was. Het voetballdier in Bučan doet hem onwillekeurig terugdenken aan die zorgeloze tijd. „We deden niets anders dan voetballen. Overall, op straten op pleinen en op het veld. Sport zit bij ons in de mensen. We spelen met

gevoel, de basketballers, waterpoloërs, handballers en voetballers. Allemaal behoren ze tot de wereldtop. Vooral op technisch gebied, want bij ons worden de talenten niet vermoord door ze het bos in te sturen voor een duurloop. De jeugd wordt vrijgelaten om te spelen met de bal, te slapen met de bal. Zonder opdrachten of

tactiek. Alleen met techniek. Het enige wat de trainers daar doen, is kijken hoe je speelt en aan de hand daarvan bepalen ze een positie voor je. Naar mijn mening de enige manier om om te springen met jonge talenten." Wat het is om zonder zorgen te voetballen is hij allang vergeten. Naast het feit dat hij de verant-

woordelijkheid draagt voor een hele familie, vertrok Bučan immers door de achterdeur bij Racing Genk. Het heette dat hij in conflict zou zijn met de trainer, Pol Theunis. Bučan glimlacht flauw als hij de kwalificatie 'lastige jongen' hoort. Een benaming die hem al een jaar lang achtervolgde bij Genk. Van een ruzie

met Theunis wil hij echter niets weten. „Er is nooit een conflict geweest. En een lastige jongen ben ik al helemaal niet."

Bučan wil het heikele onderwerp liever laten voor wat het is, omdat hij 'toch niet van een eenmaal geplakt etiket afkomt'. Hij verwijst, na een lange aarzeling naar

● Frane Bučan, aan de bal zo vrij als een vogel.

Foto: FRITS WIDDERSHOVEN

Vooraf vijftigers lonken ineens naar de motor. Nu het nog kan, willen ze van zich laten horen. Als een laat schot in de herfst. Zelf de sensatie van de voorbije bocht voelen. Liever zelf voorop en niet achterop 's mans motor. Ook dat willen steeds meer vrouwen. De doctorandus wordt nog nauwelijks nagewezen als hij in snel leder op een 'custom bike' stapt. Motorrijden wordt steeds gewoner in Nederland. De handel krijgt de verchromde dromen nauwelijks aangesleept. Wie geld genoeg heeft, vliegt even naar Amerika. En komt terug met een gebruikte Fat Boy uit Harley-land. Het gros van motormaf Nederland kan echter niet meer dan zich vergapen op de MotoRai in Amsterdam, dit weekeinde. Op deze pagina een ontmoeting met twee 'motormuizen'. Boetiekhoudster Marlou Ritzen uit Brunssum, een geolied groentje. En huisarts Wim Martens uit Wylre, een rustige routinier.

door

De sensatie van de voorbije bocht

Duim omhoog voor Marlou

● Marlou Ritzen op haar Shadow.

Meestal gaat de duim omhoog. Soms kniptocht een man olijk. Maar af en toe raakt Marlou Ritzen, een blonde bries van 27, haar toevallige bewonderaar echter niet kwijt. In de schaduw van haar Shadow volgt de automobilist haar totdat hij ervan overtuigd is dat het inderdaad een vrouw is die de gashendel opendraait van de Honda.

Onverwachte aandacht, waar Marlou wel op kikt. Maar niet te lang naar omkijkt. Veilig motor rijden betekent vooral ver vooruit kijken.

Pas sinds dit voorjaar ronkt de boetiekhoudster uit Brunssum mee in het uitdijend leger van 'motormuizen'. De eerste rijdag voelt ze nog aan den lijve. „Net toen ik thuis het hek met één hand wilde openen, schoof de motor langzaam onder me uit. Om te voorkomen dat er al meteen krassen of deukjes op de nieuwe motor zouden komen, ben ik er maar onder gaan liggen,” lachebeekt ze nu.

Nooit meer in een file. De 'platte' sensatie van een bocht. Zon op je neus. Regen die je gezicht acupunctuurt. Daarom is ook Marlou motor gaan rijden. Afgunst heeft ook meegespeeld. Vooral als ze in haar toetooitje op weg naar zonnige vakantieoord gepasseerd werd door flitsendfris toerende motorrijders.

Nu flitst ze zelf mee. „Honderdtwintig, niet harder. Scheuren doe ik wel met de

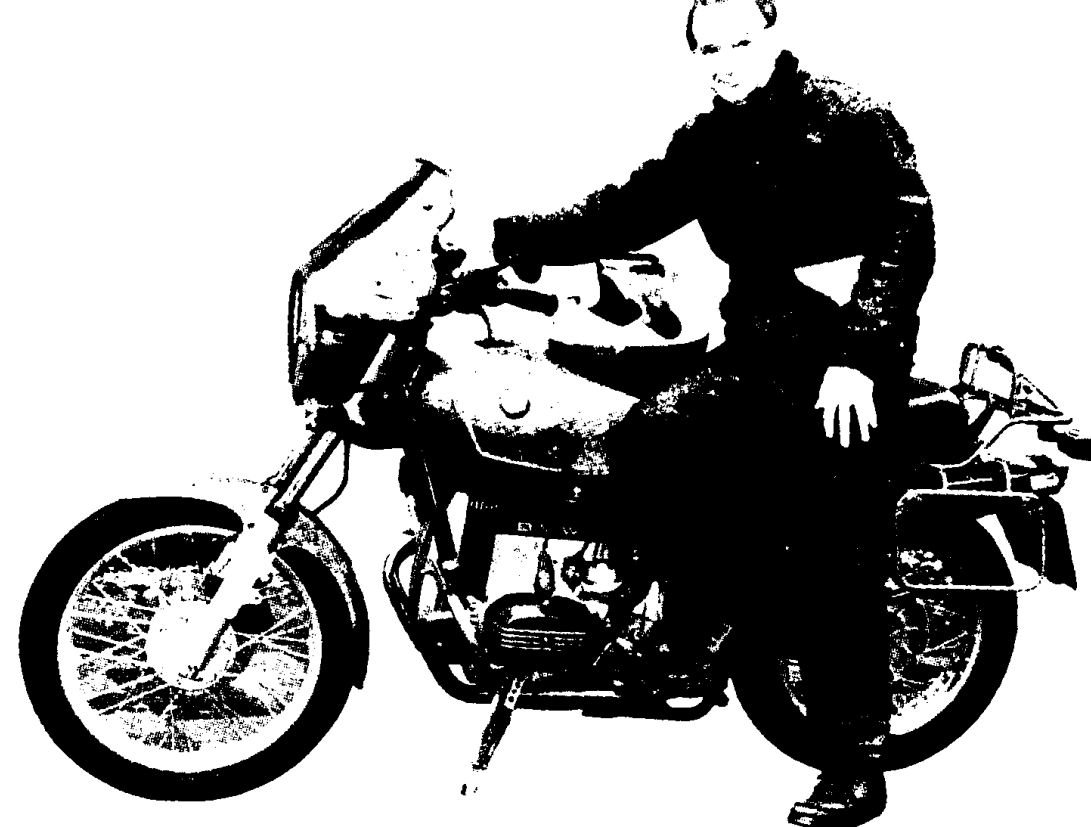
auto.” Juist van dat scheuren heeft Marlous vader nachten wakker gelegen. „Toen ik met motorrijlessen begon, heb ik daarover niks tegen mijn vader gezegd. Pas daags voordat ik, overigens al na twaalf lessen, op examen mocht, heb ik hem mijn geheimje verteld. Toen ik het rijbewijs had, heb ik hem meegenomen naar motorhuis Rekers in Heerlerheide. En toen vond mijn vader een motor ook helemaal te gek.”

In het motorclubje is Marlou de enige vrouw. „Bezwaren van de mannen? Niet eentje. Ze vonden het meteen hardstikke ruig dat ik een 600 cc Honda had gekocht.” Verbazing was er eerder bij wat familie en vriendinnen. „Jij op een motor? Omdat ik er graag slijk bij loop, vond menig een mij niet echt een motortype. Kan ik me ook wel voorstellen. Jarenlang heb ik namelijk motorrijders gekoppeld aan mannen met tatoeages, vetting lang haar en ruige jacks. Hell's Angels, je kent dat wel. Maar nu ik zelf motor rij, weet ik

wel beter. Motorfanaten heb je in vele beroepen; van directeur tot bouwvakker. Toch is iedereen heel gewoontjes tegen elkaar. Klopt: wat je bindt, is je passie voor de motor.” Of ze haar motor gekocht heeft om niet achter te blijven in deze rage? Veegt door haar haren: „Helemaal niet. Ik wilde gewoon mijn motorrijbewijs halen, zodat mijn vriend en ik af en toe ieder een motor konden huren. Omdat ik ervan baalde dat de motoren vaak al verhuurd waren als je op een zonnige zaterdag besloot een weekeindje te gaan toeren, heb ik er toch meteen een gekocht. Niks rage, maar om de fun.” Juist om de fun wil ze ook het vrachtwagenrijbewijs halen.

Over haar Honda Shadow heeft ze maar één klacht. Er zit te weinig muziek in. Een dezer dagen krijgt de demper dan ook meer gaatjes. Ook aan dit karwei heeft Marlou Ritzen haar handen niet vuil te maken. Daar heeft ze haar motorvrienden voor.

Waar de huisarts zelf van opknapt

● Wim Martens met zijn BMW

Foto: FRITS WIDDERSHOVEN

Stethoscoop af, helm op. Deur dicht, benzinekraan open. En weg is Wim Martens, 58 en huisarts in Wylre. De dagelijkse klachten verwaaien nog voor hij zijn BMW r80 richting Voerstreek stuurt.

Een rustig ritje op de motor. Van dit recept knapt de huisarts zelf op. „Voor mij is motorrijden de ultieme ontspanning,” verklaart deze 'health angel' uit het Mergelland. Hij geeft ruiterlijk toe dat zijn hobby weinig liefhebbers telt in de betere kringen.

„Ofschoon ik mijn leven lang motor rij, blijft menigeen rondom mij er meewarig op reageren. Men beschouwt het toch als een dwaasheid. Inderdaad, in mijn kringen krijgt golf de voorkeur. Golven doe ik ook, maar lang niet met die passie waarmee ik op mijn motor knuip.” Toch merkt ook hij dat de motor niet langer wordt weggezet als het speeltje van de gewone man, de 'buikschuiver' van een zichzelf uitroeiende groep jongeren. „Links en rechts zie ik dat er momenteel anders naar de motor wordt gekeken. De acceptatie groeit. In mijn kennissenkring worden zonen en dochters weinig of niets in de weg gelegd als ze voortaan met een motor thuis willen komen.” Zijn eerste motor herinnert dokter Martens zich nog goed. Een Jawa tweecilinder, bouwjaar 1948. Voor 750 gulden gekocht in Heerlen, anno 1951. Tot zijn drie-en-dertigste blijft hij vast in het motorzadel. Dan volgen er zeventien motorloze jaren. Vlak voor zijn vijftigste

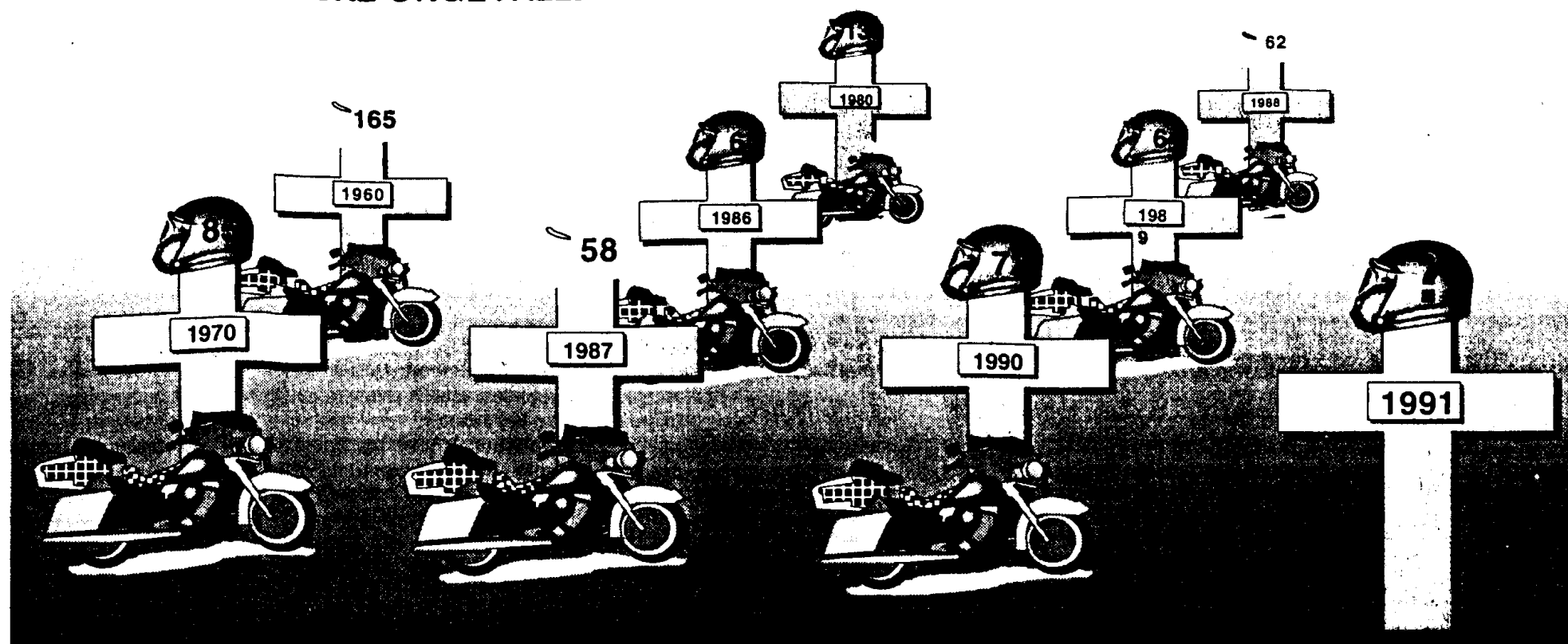
verliest hij opnieuw zijn hart aan de charme van het motorrijwiel. De Guzzi V50 wordt geruild tegen een roodzwarte BMW, een toermachine uit 1984, waarmee hij in zeven jaar tijd al 66.000 km heeft gedeeld. In het dorp en wijde omgeving weet eenieder van Martens' passie. Niemand roept: help, de dokter rijdt motor. „Mijn patiënten vinden het juist leuk dat hun dokter motor rijdt. Nee, ik ga er niet mee op huisbezoek. Ik bewaar de BMW voor na mijn werk.” Af en toe kruipt zijn echtgenote achterop. Maar meestal rijdt de huisarts alleen. Een paar keer per jaar trekt hij op met de HMC 88, de Heren Motor Club. Van de hooguit acht leden, verspreid over heel Nederland, werkt het merendeel bij de belastingdienst. De oudste is 70, de jongste 35 jaar. Eenmaal op de motor ervaren ook zij de voor- en nadelen van het imago van dit wereldje. „Natuurlijk groet ook ik andere motorrijders. Tenminste, tot aan de driehonderste,” grinnikt hij.

Aan te hard rijden heeft Martens een broertje dood. „Ik vertrek altijd met de intentie heelhuids thuis te komen. Mij zul je bovendien nooit in zomerklleding op de motor aantreffen. Beschermende kleding, dus altijd handschoenen aan, vind ik veiliger.”

Wat Wim Martens in de loop der jaren steeds minder stoort, is de nek waarmee de motorrijder wordt aangekeken. „Vooraf in Frankrijk is de aversie tegen motorrijders groot. Pensjons sluiten hun deuren. En in restaurants word je vaak niet bediend. Plezierig is anders, maar ik voel me er niet door gediscrimineerd. Ook dit hoort bij het motorrijden. Zelf omzeil ik het door met een tent op vakantie te gaan. Op campings heb je er nauwelijks last van.”

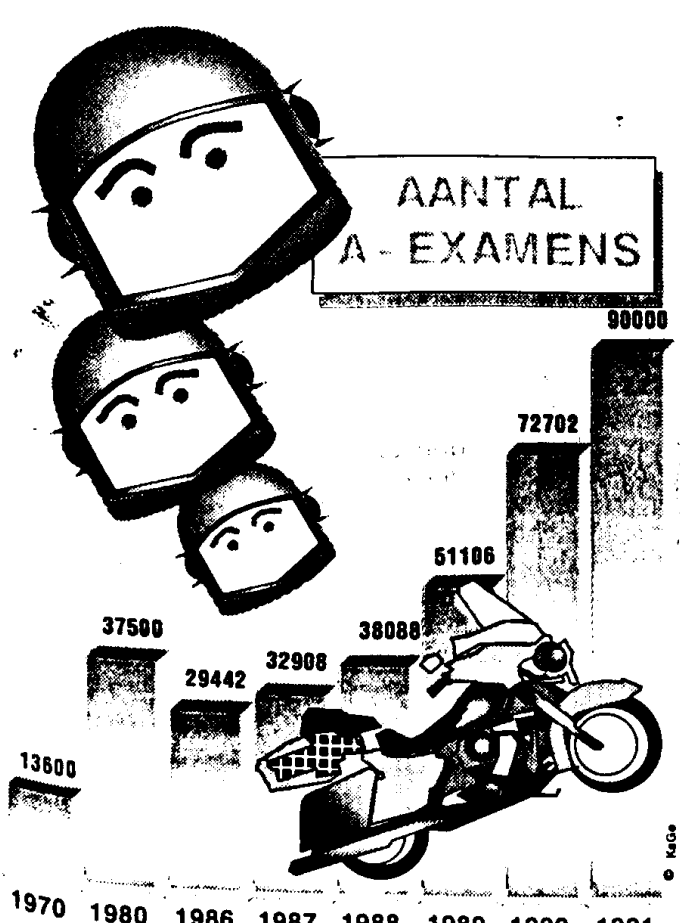
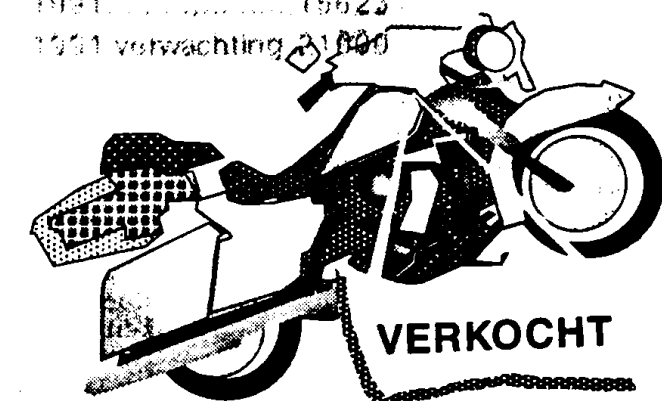
Ophouden met motorrijden? Wim Martens peinst er niet over. Thuis op tafel ligt een rijproef van een Honda Transalp. Een machine die zijn bloeddruk licht verhoogt.

AANTAL DODELIJKE ONGEVALLen

1990.....	2518
1970.....	3835
1975.....	18376
1978.....	15077
1980.....	14634
1985.....	8084
1986.....	8889
1987.....	9806
1988.....	10566
1989.....	12056
1990.....	15519
1991.....	15623
1991 verwachting.....	1600

NIEUWE MOTORS

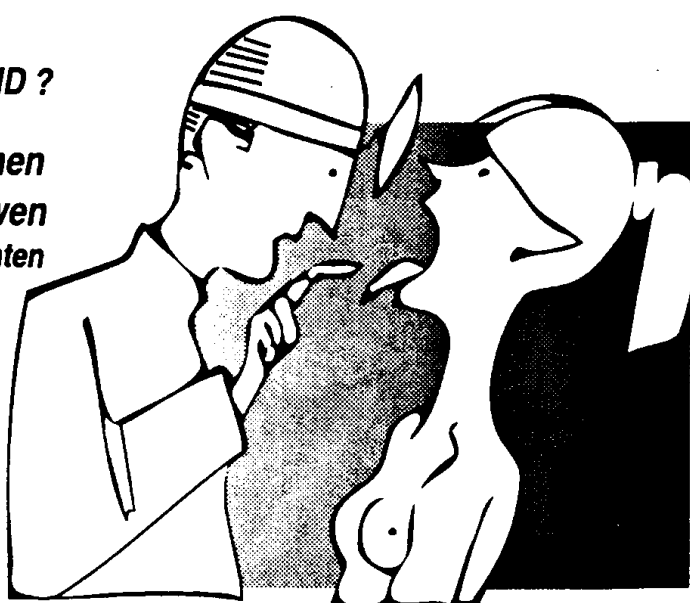
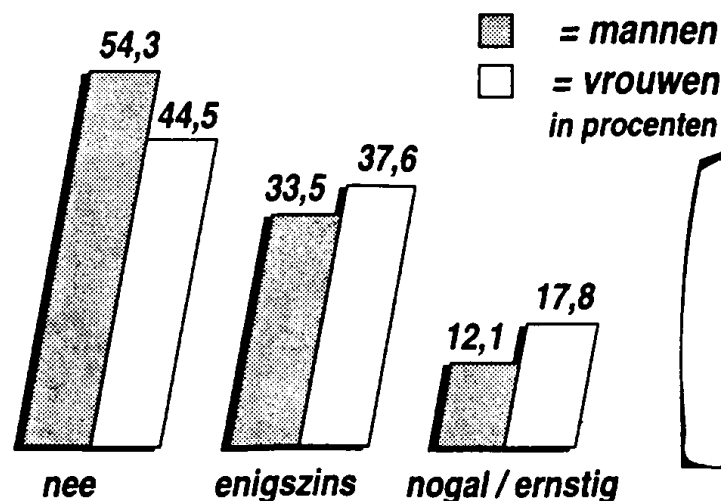
Enquête regionale dagbladen wijst uit:

Nederlanders tobben wat af met hun gezondheid

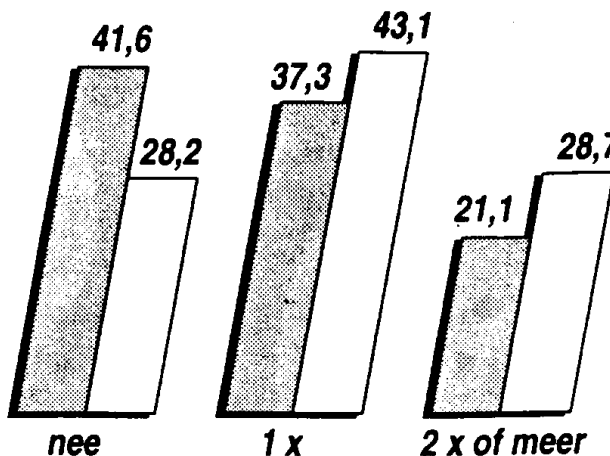
Nederland voelt zich niet gezond. We steken, populair gezegd, niet zo lekker in ons vel. Bijna de helft van alle volwassen mannen en meer dan de helft van alle volwassen vrouwen toebde de laatste drie maanden voor het Pinksterweekeinde in meer of mindere mate met de gezondheid. Bij 12 procent van de mannen en bijna 18 procent van de vrouwen waren de klachten zelfs 'nogal ernstig' of 'ernstig'. Dat blijkt uit de resultaten van de enquête De Staat van het Land, een nationaal onderzoek waar tienduizenden lezers van vijftien regionale dagbladen het afgelopen voorjaar aan hebben deelgenomen.

DE STAAT VAN HET LAND... ONZE GEZONDHEID

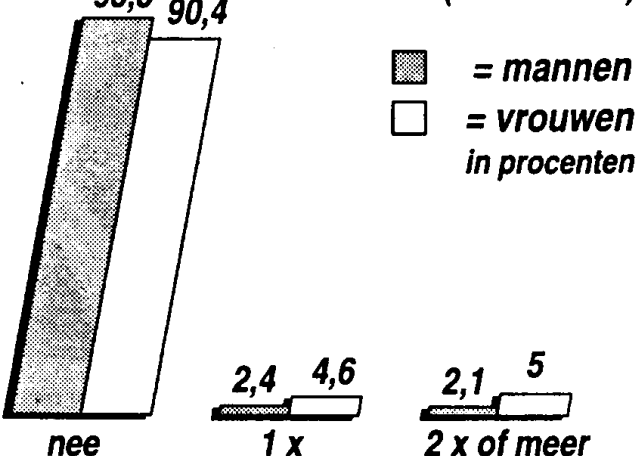
HEEFT U DE AFGELOPEN 3 MAANDEN:
PROBLEMEN GEHAD MET UW GEZONDHEID ?

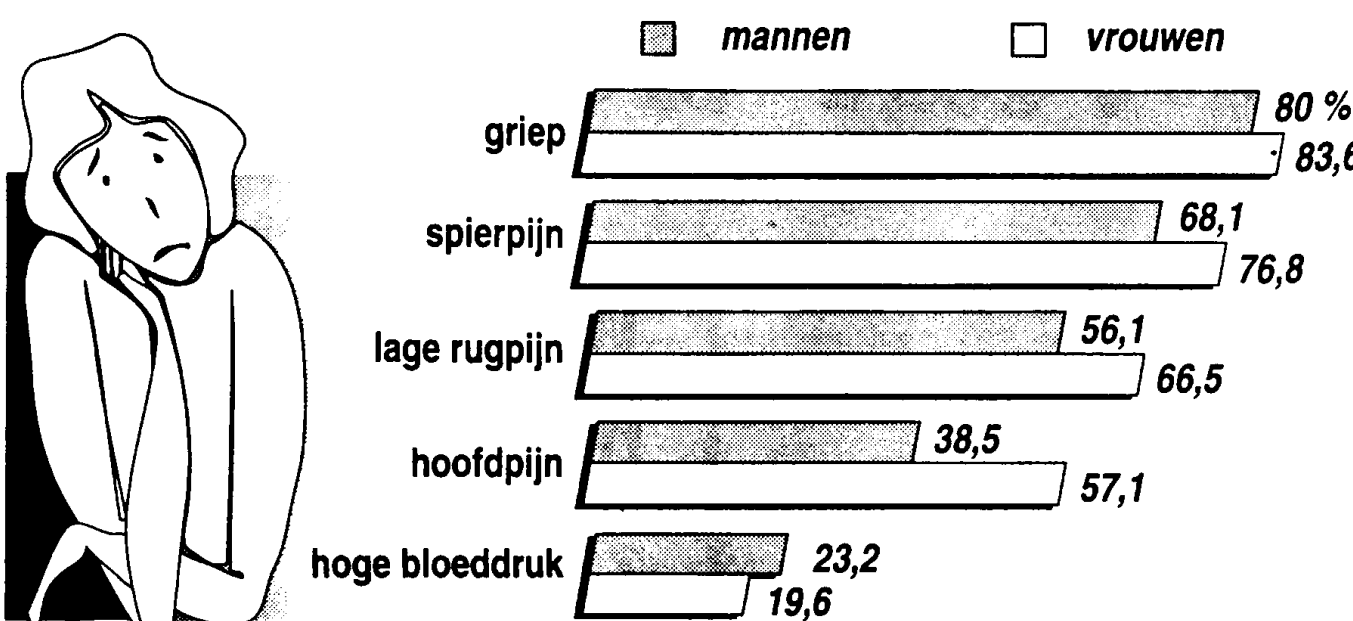
DE HUISARTS BEZOCHT ?

EEN ALTERNATIEVE GENEZER BEZOCHT ? (GEEN ARTS)

WAT WAREN VEEL VOORKOMENDE KLACHTEN IN HET AFGELOPEN JAAR ?

WAT VOND U HET VERVELENDST BIJ UW LAATSTE BEZOEK AAN DE HUISARTS ?

	mannen	vrouwen
Wachten in de wachtkamer	26,1 %	21,5 %
Ik vond dat ik niet serieus werd genomen	5,5 %	9,1 %
Het consult duurde te kort	6,6 %	8,9 %

Bron: GPD-enquête 'De staat van het land' 1991

© GPD Infographics/Illustraties: Reinoud Sijtsma/Theo Gootjens

Volgens prof. René Diekstra, psycholoog aan de Rijksuniversiteit in Leiden en een van de wetenschappelijk begeleiders van het onderzoek, is er geen reden om aan te nemen dat de cijfers over het welbevinden van de Nederlanders op dit moment anders zouden zijn dan in de drie maanden voor de enquête. „Doordat de gegevens zijn 'geschoond' en 'gewogen' is het onderzoek bovendien representatief voor de Nederlandse bevolking te noemen,” aldus Diekstra.

Dat vrouwen relatief meer problemen met de gezondheid hebben dan mannen was bekend. Opmerkelijk is wel dat uit deze enquête blijkt dat dat verschil van ongeveer 10 procent in alle leeftijdsgroepen blijft bestaan. Ook opvallend zijn de regionale verschillen die uit het onderzoek naar voren komen. Zo lijkt de mannelijke bevolking in de regio's Zuid-Limburg en Rotterdam beduidend meer gezondheidsklachten te hebben dan elders in het land. Diekstra: „Die gebieden springen er duidelijk uit. Een verklaring heb ik daar op dit moment niet voor, daarvoor zouden we meer analyses moeten doen. Wellicht heeft het iets met te maken met de aanwezigheid van bepaalde industrieën in die gebieden. We zien wel dat het aantal ernstige klachten in meer landelijke gebieden, zoals de noordelijke provincies, wat lager ligt.”

Huisarts

Wat doen al die zich ziek voelende landgenoten met hun klachten? Ze gaan allereerst massaal naar de huisarts. Zes op de tien mannen en zeven op de tien vrouwen nam in de drie maanden voor Pinksteren ten minste één keer plaats in de wachtkamer van hun huisarts. Dat zijn enkele miljoenen doktersbezoeken per maand.

In dezelfde periode ging bovendien 30 procent van de mannen en 35 procent van de vrouwen voor een consult naar de specialist. Een op de 12 landgenoten werd het afgelopen jaar voor korte of langere

tijd opgenomen in een ziekenhuis. Ter vergelijking: volgens het Centraal Bureau voor de Statistiek riep 72,2 procent van alle Nederlanders in 1988 ten minste één keer de hulp van de huisarts in, 37,3 procent de hulp van een specialist en werd 6,9 in ziekenhuis opgenomen.

„Hoewel de gegevens niet direct te vergelijken zijn, wijzen de cijfers van deze enquête op een verdere stijging van de medische consumptie in de afgelopen jaren,” aldus Diekstra. „En dan hebben we het bij nog niet eens over de alternatieve genezers.”

Want ook de strijkers, gebedsgenezers, kruidendokters, iriscopisten, hypnotiseurs en alle andere alternatieve kwalenverlossers kunnen zich verheugen in een grote belangstelling. Bijna 5 procent van alle volwassen mannen en 10 procent van de volwassen vrouwen zocht in de drie maanden voor het onderzoek ten minste één keer heil in het alternatieve circuit.

Opmerkelijke uitschieters: Overijsselse mannen en Noordhollandse vrouwen geloofden kennelijk sterk in de alternatieve aanpak. Maar on-

der Brabantse mannen en Haagse vrouwen kunnen de ongediplomeerde genezers nog wel wat zeltjes winnen.

Als de bezoeken aan huisarts, specialist en alternatieve genezer worden opgeteld bij die aan psycholoog (3,2 procent) of RIAGG (3,5 procent), blijkt dat twee op de drie mannen in de onderzoeksperiode een hulpverlener heeft bezocht. Bij vrouwen was de hulpvraag nog hoger: vier op elke vijf. Overigens zitten daarbij ook de mensen die voor een ander hulp vroegen, bij voor-

beeld een moeder die met haar kind naar de dokter ging.

Ongelijk verdeeld

Eén categorie landgenoten heeft beduidend minder aanleiding tot een beroep op de medische hulpverlening: de hoger opgeleiden. Uit het onderzoek blijkt dat er een direct en regelmatig verband bestaat tussen afgemaakte opleiding en gezondheid. Dat verband komt in alle leeftijdscategorieën en bij beide seksen even duidelijk naar voren.

Zo hadden de ondervraagden met alleen een voltijdse lagere school- of lbo-opleiding in de drie maanden voor de enquête bijna twee keer zo veel ernstige klachten als de ondervraagden die een studie aan hogeschool of universiteit hadden afgemaakt.

Dat betekent overigens niet dat een zware studie bescherming biedt tegen allerlei ziekten. Diekstra: „Nee, zo ligt het natuurlijk niet. Maar als je opleiding beschouwt als een indicatie van sociaal-economische welstand is het verband verklaarbaar. Met meer geld kun je beter leven. Verder kunnen hoger opgeleiden beter gebruik maken van alle informatie die over gezondheid wordt verspreid, wat kan leiden tot gezonder gedrag. Ook het feit dat hoger opgeleiden vaak kinderen zijn van mensen met een hogere opleiding speelt een rol. De opvoeding van die ouders is meer gericht op gezondheidsbevorderend gedrag. Nog een factor die meespeelt is dat hoger opgeleiden gemakkelijker, meer op voet van gelijkwaardigheid kunnen communiceren met hun arts of specialist, waardoor ze hun klachten eerder en beter verwoorden. Het is dus een complex van factoren.”

„Dat er een dergelijk verband bestond was bekend. Maar het opmerkelijke van dit onderzoek is dat het laat zien dat het in alle hoeken en gaten van de samenleving wordt gevonden: gezondheid is sociaal ongelijk verdeeld.”

peter veenendaal

Wat doet een landgenoot in geestesnood?

De psychische nood in Nederland is, zoals in de meeste hectische westerse samenlevingen, relatief hoog. Instellingen als de RIAGG's, de regionale instellingen voor geestelijke volksgezondheid, klagen al jaren dat ze de werkdruk niet meer aankunnen. De wachtlijsten groeien. Wat doet de landgenoot in acute geestelijke nood?

Ongeveer een half procent van de ondervraagden (1 op de 200) raakte het afgelopen jaar zo in geestelijke problemen dat opname in een psychiatrisch ziekenhuis noodzakelijk was. Daarbij zaten relatief veel vrouwen uit de groep van 18 tot 35 jaar.

De huisarts blijkt voor velen ook de eerst aangewezen bij psychische hulpverlening, al was het maar voor een doorverwijzing. Een kwart van alle volwassen vrouwen en 15 procent van alle volwassen mannen zocht ooit psychische hulp bij de eigen dokter.

Een op de 40 mannen en een op de 25 vrouwen klopte in de drie maanden voor Pinksteren bij een particulier psycholoog aan. Dat zijn vrijwel dezelfde cijfers als bij het beroep dat op de RIAGG's wordt gedaan. Kennelijk vinden velen de wachtlijsten van de RIAGG's te lang en gaat men - al of niet op eigen kosten - op zoek naar een 'eigen' therapeut.

De alternatieve genezers spelen in de psychische hulpverlening een bescheiden rol: 1 op de 20 vrouwen zocht ooit soelaas bij een 'alternapeut', twee keer zo veel als het manvolk dat deed. De therapeutische rol van de geestelijke is inmiddels nog bescheidener. Slechts 2 procent van de mannen en 3 procent van de vrouwen wendde zich ooit met psychische problemen tot dominee, priester, rabbi of imam.

Uit het onderzoek blijkt verder dat het percentage mensen met psychische nood in de diverse regio's nauwelijks verschilt. Wel opmerkelijk is het verschil tussen de drie onderzochte leeftijdscategorieën: de middelbare groep (35 t/m 54 jaar) zocht aanzienlijk vaker hulp dan de groep van 18 t/m 34 jaar en die van 55 jaar en ouder.

Vooral ouderen hebben baat bij sport

Bewegen moet, bewegen is goed. Daar zijn de Nederlanders zo langzamerhand wel van doordrongen. We wandelen, joggen, tennissen of voetballen wat af, met z'n allen. Zelfs rolstoelen hebben tegenwoordig sportwielen. Maar levert al dat zweten een tastbare bijdrage aan onze gezondheid?

Wandelen, volgens recente publikaties net zo gezond als joggen, is een populair tijdverdrijf voor de helft van de Nederlandse bevolking, met een lichte nadruk op de 55-plusgroep. Vrijwel dezelfde cijfers zijn van toepassing op het oer-Hollandse fietsen. Het uit Amerika overgewaaid aerobics (in alle varianten) wordt regelmatig met verve bedreven door 15 procent van de vrouwen en 2 procent van de mannen. Mannen joggen daarentegen weer aanzienlijk meer dan vrouwen (18 tegen 9 procent). Bij zwemmen liggen de vrouwen weer op kop (22 tegen 15 procent). Vooral de oudere vrouw trekt graag een baantje door het chloor. Relatief nieuw in Nederland zijn de 'elitesporten' tennis, golf en squash. Toch hanteert al 1 op de 10 volwassen Nederlanders regelmatig racket of club. Bij de oudste leeftijdscategorie is dat nog altijd 1 op 20.

De laatste tak van gezonde individuele activiteiten die in dit overzicht thuishoort is die van yoga en transcendente meditatie. Niet omdat zich zoveel mannen met deze diepere oosterse gymnastiek bezighouden (3 procent), maar vooral om de populariteit onder vrouwen: gemiddeld 1 op de 10 vrouwen beweegt en mediteert regelmatig, vooral de ouderen.

En helpt het? Ja hoor, we zweten niet voor niets. Van alle volwassenen die regelmatig aan sport doen zegt 53 procent het afgelopen jaar nooit gezondheidsklachten te hebben gehad. Dat is 5 procent meer dan de mensen die geen of weinig beweging krijgen. Omgekeerd is het percentage van mensen met ernstige klachten 5 procent hoger onder niet-sporters.

De verschillen worden pas spectaculair als we de groep van 55 jaar en ouder apart bekijken. Het percentage oudere sporters dat in het jaar voor de peiling niets mankeerde is 10 procent hoger dan onder de niet-sporters. En omgekeerd: de groep ouderen met ernstige klachten is bij de niet-sporters 13 procent groter dan bij de sporters. Ook slaapproblemen komen onder sporters aanzienlijk minder voor.

Meeste mensen tevreden over huisarts

De huisarts speelt een centrale rol in de Nederlandse gezondheidszorg. Vrijwel alle vormen van hulpverlening beginnen bij hem of haar. De patiënt is dus tamelijk afhankelijk van de medewerking van de arts. Daarom is het goed dat een meerderheid dik tevreden is over de zorg en aandacht van de eigen arts, zoals blijkt uit de enquête.

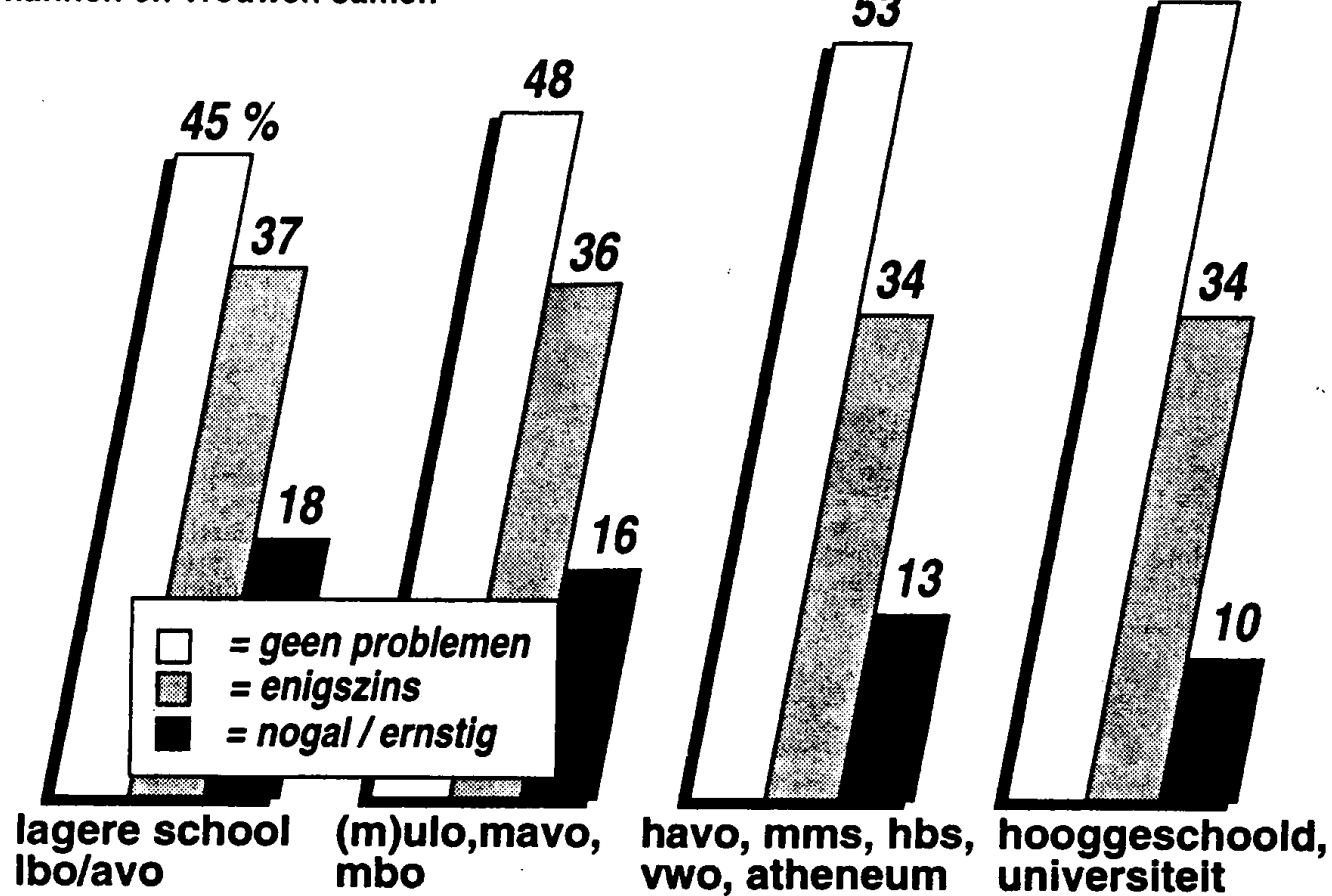
Van de klachten waar de deelnemers aan de enquête uit kon kiezen scoorde er slechts één hoog: het wachten in de wachtkamer (25 procent). Deze klacht was bovendien de enige die vaker door mannen dan door vrouwen werd genoemd. Blijkbaar is voor hen tijd of ongeduld een groter probleem dan voor vrouwen.

Van alle vrouwen meent 9 procent bij het laatste bezoek 'niet serieus te zijn genomen' door de huisarts, terwijl slechts 5,5 procent van de mannen die klacht deelt. Verder vindt 9 procent van de vrouwen dat het consult te kort had geduurd. Bij de mannen is dat 6,6 procent. Dit verschil in beoordeling is mogelijk te verklaren uit het feit dat de meeste huisartsen mannen zijn. Overigens nemen de klachten verhoudingsgewijs toe naarmate het laatste bezoek aan de huisarts recenter is geweest. Kennelijk worden de klachten weer snel vergeten.

RELATIE TUSSEN OPLEIDING EN GEZONDHEID

HEEFT U DE LAATSTE 3 MAANDEN PROBLEMEN GEHAD
MET UW GEZONDHEID EN WAT IS UW OPLEIDING ?

mannen en vrouwen samen

© GPD

Met instemming van de bisschop van Roermond gaat een van zijn vicarissen, René Maessen of dr Jos Punt, naar het Landelijk Pastoraal Overleg (LPO). Sinds 1984 worden die LPO-vergaderingen door mgr dr Jo Gijsen en zijn hulpbisschop Fons Castermans boycot.

Per 1 januari 1991 heeft Gijsen een groot aantal taken aan Maessen en Punt gedelegeerd. Maessen is belast met structuur en organisatie, de benoemingen van priesters, diakens en

kerkbestuursleden, de liturgie, de kerkmuziek en de kunst; Punt met roeping en pastoraal, opleiding en vorming van priesterkandidaten en diakens, de evangelisatie, missiezaken, diakonie, sociaal maatschappelijk werk, de categorale zielzorg, pers en publiciteit.

„De bisschop geeft ons de ruimte, maar behoudt de eindverantwoordelijkheid,” zegt in zijn sobere werkkamer aan de Munsterstraat in Roermond vicaris Punt (45). „Het is niet zo

dat de bisschop achter de coulissen verdwijnt.”

Deze week kwam Punt met een beleids- en discussienota over pastoraal en evangelisatie, waarin hij een revitalisering van het kerkelijk leven, een herstructurering van het parochieleven, een herbezinning op de pastorale praktijk en een grotere inzet van leken en diakens bepleit.

Een interview.

ander-

Zijds

Onderwerp

Over sommige onderwerpen kun je gewoon een mening hebben. Voltaire schijnt een gezegd te hebben, vrij vertaald, 'ik walg van uw mening, maar ik zal me kapot vechten om te zorgen dat u haar mag uiten.' Zelfs dat onderschrijft bijna iedereen. Verder staat het vast dat sommige meningen eerder gangbaar zijn dan andere. Discriminerende meningen over medemensen zijn bij de wet verboden, maar denken mag u ze gerust, al staat het u niet fraai.

Een kleine groep van onderwerpen onttrekt zich volledig aan deze algemene regels, en dat zijn meningen over de wijze waarop mannen en vrouwen tijdens het werk met elkaar omgaan. Opeens wordt letterlijke elke opvatting op dat gebied rechtstreeks gerelateerd aan het geslacht van degene die de opvatting koestert dan wel verkondigt, en daarmee ook meteen 'gewaardeerd', dat wil zeggen: gediskwalificeerd.

Het onderwerp bestaat natuurlijk al sinds mensenheugenis, maar het is de laatste weken weer aktueel geworden door het 'verhoor' van rechter Clarence Thomas en zijn vroegere medewerkster professor Anita Hill. Zij beweerde dat hij vele jaren geleden haar had lastig gevallen met schunnige praatjes, hij beweerde dat dat pertinent niet waar was; hij kreeg gelijk, zij stond daardoor feitelijk voor leugenaar, hoewel er natuurlijk wel tussenwegen te bedenken zijn.

Bijvoorbeeld: hij heeft wel dingen gezegd die hij zelf niet rekende onder 'schunnige praatjes', maar zij wel, mogelijk zelfs achteraf. Daarbij doet zich tussen de bedrijven door ook de vraag voor of er, behalve uit fatsoens-ogpunt, eigenlijk wel bezwaar is tegen schunnige praatjes van welke aard dan ook; ze zijn in ieder geval in de meeste landen totaal niet strafbaar.

Een aardig voorbeeld van de uitzichtloosheid van de discussie: mannen in een bedrijf zeggen, 'als die collega met een diep decollete en een heel minniem rokje het kantoor betreedt dan doet ze dat misschien niet met voorop gezet doel, maar ik zou me heel ongezond voelen als ik daar niet op reageerde op de voor de hand liggende manier: nakijken, fluiten, waarderende opmerkingen'. (al dan niet in scabreuze vorm). 'Bovendien doet ze het er om, waarom anders?'

Vrouwen zullen zeggen: ik vind gewoon dat ik me zo moet kleden, dat staat me goed, en ik wil niet gehinderd worden door dat soort reacties.

En dit is nog maar het simpelste soort voorbeeld. Het kan veel ingewikkelder liggen - het gekke is dat de voorbeelden die ik weet te bedenken allemaal ver zijn over de schreef van wat je je, als mannelijke kolonmschrijver, op dit gebied kunt veroorloven.

Maar wie heeft gelijk? De fluitende collega, of de collega met het korte rokje?

Zelfs als ik nu zeg: beide, dan kan ik een hoek worden gezet als een mannelijk chauvinistisch zwijn. En uiteraard al helemaal wanneer ik, uit de barre werkelijkheid, ophaal dat een van de andere dames op kantoor riep: voor mijn benen heb je nog nooit gefloten! Andere hebben stilzwijgend besloten dat het dragen van korte rokken op het werk helaas niet mogelijk is.

Dus moet ik me ertoe beperken te laten merken dat ik me bewust ben van een eigenaardig verschijnsel, dat te maken heeft met de onverzandenheid der seksen. Of zo iets.

sante brun

'Bisschop Gijsen zal niet achter coulissen verdwijnen'

Vicaris Punt: glasnost en perestrojka

Jos Punt oogt als een Russisch-orthodox priester. Als vicaris van het bisdom Roermond preekt ook hij glasnost en perestrojka. Meer openheid naar de media die mgr Gijsen resoluut de rug toekeerde. Een herstructurering van het parochieleven nu slechts 150.000 diocesanen nog regelmatig de wekelijkse eucharistievieringen bijwonen en er nog maar 346 priesters zijn om de 358 parochies in het bisdom Roermond te bedienen.

Een eerste vrucht van de beoogde openheid is de brochure 'Pastoraal en evangelisatie in de wereld van vandaag'. Het voorwoord schreef mgr Gijsen. De nota zelf is van de hand van Punt.

„Ik heb de beleidslijnen op papier gezet. Maar het stuk is van ons: de nieuwe vicarissen en de bisschoppen. Mgr Gijsen en mgr Castermans staan er achter. Er is geen wetenschappelijke studie aan voorafgegaan. Maar door de intensieve kontakten die we de afgelopen maanden met kerkbestuurders hebben gehad, weten we wat er in het bisdom leeft. We stuiten op een grote betrokkenheid en een grote welwillendheid.”

'Het zou fout zijn', schrijft u, 'om het beleid alleen te richten op het instandhouden van de pastorale dienstverlening aan hen die de weg naar de kerk nog weten te vinden. Een kerk die ophoudt het verloren schape te zoeken, zal uiteindelijk ook de anderen verliezen.' Een handreiking?

„Ja. De kerk mag en wil de walmende vlaspit niet doven. Daarom is een nieuwe kerngroep evangelisatie in het leven geroepen, waarin de dienst evangelisatie van mijn voorganger is opgegaan. De kerngroep zal zich vooral op de jeugd richten. Onderzoek heeft uitgewezen dat onder de hedendaagse jeugd een grote geestelijke honger bestaat. Als kerk moet je daarop een authentiek antwoord geven. Anders glijden de jongeren af in sektarische richting.”

Punt spreekt uit ervaring.

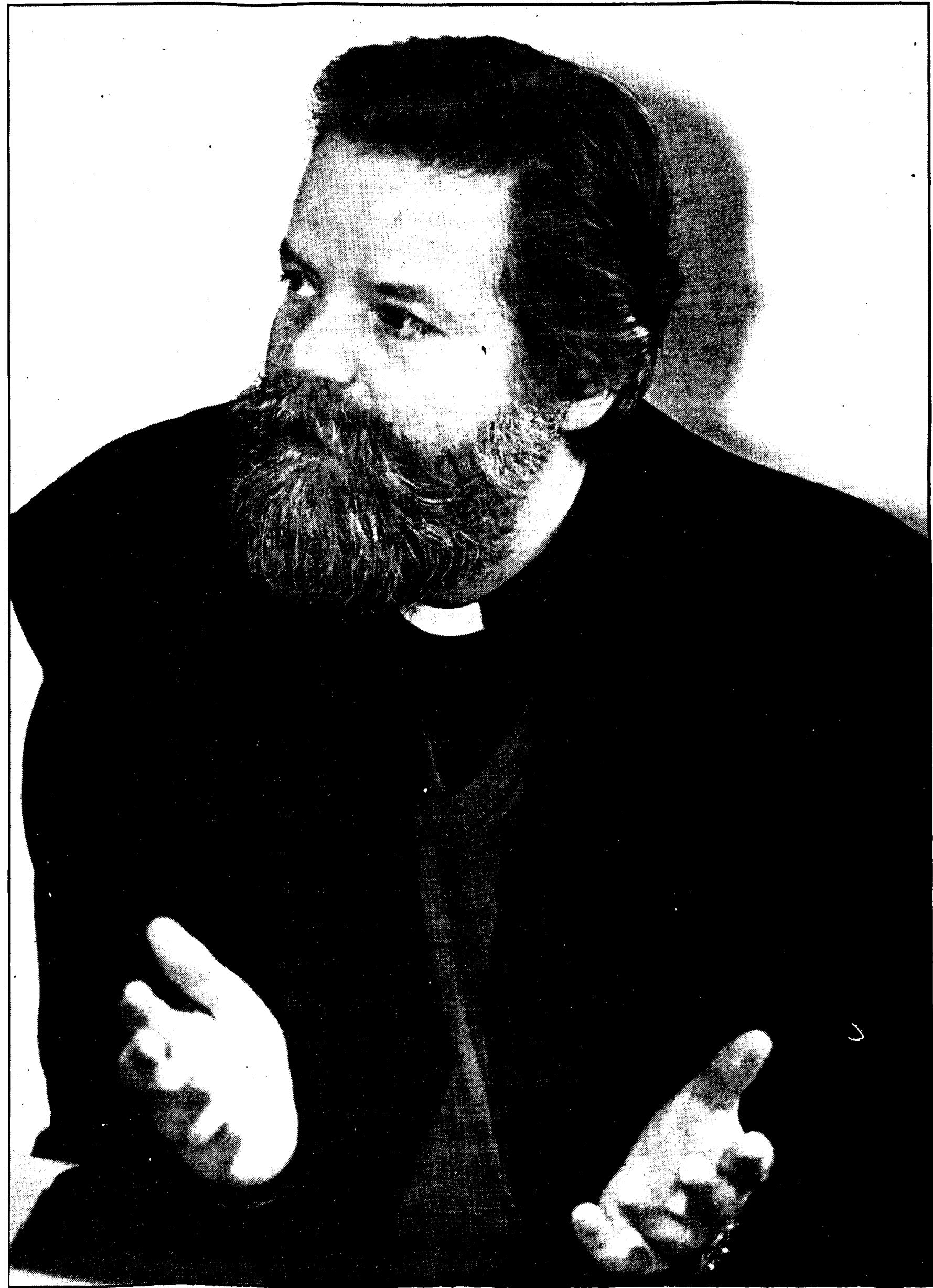
„In mijn studententijd in Amsterdam heb ik aan transcendente meditatie gedaan. Door je eigen goddelijkheid bewust te worden kom je in harmonie met kosmos en universum en stromen geluk en welvaart naar je toe, wordt geleerd. Mooie, warme woorden. Te meer daar het zo vrijblijvend is. Je hoeft niks. Toch ontbreken wezenlijke elementen, zoals bekering, vergeving en verlossing. Voor de New Age-beweging betekenen die niks. Voor Christus, Verlosser en Kruis is geen plaats. Daar zit de angel van de hoogmoed. Je kunt niet op eigen houtje een toren bouwen die naar de hemel loopt. Van transcendente meditatie word je geen beter mens. Van genetische manipulatie evenmin. Door middel van genetische manipulatie kunnen ze misschien wel een intelligentere, mooiere en gezondere mens maken, maar geen betere mens. Daarvoor zijn geloof, hoop en liefde nodig. En die bovennatuurlijke deugden komen van God.”

Hoe staat U tegenover de grootse campagnes waarmee Uw voorganger, Wim van der Valk, het evangelie aan de man probeerde te brengen?

„Die hebben hun waarde in deze tijd, waarin korte, krachtige boodschappen het doen. Maar diepgang hoort er wel bij.”

Gijsen en Van der Valk waren destijds twee handen op één buik. Toch kwam het op 12 november 1989 tot een breuk. In de preek die Van der Valk bij gelegenheid van de Hubertusviering in het Maastrichts congressentrum MECC hield, laakte hij de autoritaire gezagsopvatting van de bisschop. In diens woorden zou te weinig liefde doorklinken. „De kerk mag geen koud karkas worden”, predikte Van der Valk. „Het kan niet zo zijn dat de blijde boodschap uitsluitend wordt gereserveerd voor kleine restgroepen die zich in een elitekerk de beteren voelen.”

Punt: „Ik vind dat Van der Valk het genuanceerder had moeten formuleren. Ik zou hem die preek hebben ontraden. Natuurlijk moet barmhartigheid in de

● Vicaris Jos Punt: „De kerk kan haar grondslagen niet prijsgeven”.

Foto: JAN PAUL KUIT

boodschap doorklinken. Anderzijds moet de boodschap intact worden doorgegeven. Er kan niet aan de leer worden getornd. In dat spanningsveld staat de kerk. Als een bisschop te veel de nadruk op de leer legt, lijkt hij liefdeloos. Doet hij het tegenovergestelde dan lijkt hij de leer onder de tafel te willen werken. De vraag is: wat klinkt door? Ik ken genoeg brochures en preken van de bisschop waaruit barmhartigheid spreekt. Het heeft minder effect gehad; de zorg voor de leer wat meer. Daardoor is een scheef beeld ontstaan.”

Wat gebeurt er als U met de bisschop in

aanvaring komt? Wordt U dan ook een jaar op non-actief gesteld? Wie bepaalt dat? Confrater Maessen?

„Die probleemstelling is speculatief. Het ziet er niet naar uit dat het gebeurt. Alles geschiedt in goed overleg. De bisschop laat ons de ruimte, maar behoudt de eindverantwoordelijkheid.”

Is de delegatie van taken het begin van een afbouw?

„Afbouw suggereert te veel. Ik heb geen aanwijzingen dat de bisschop het ambt wil opgeven of dat hij uitgeblust is. Hij verkeert in blakende gezondheid. Hij was in mineur door de toestanden op

Rolduc. Het heeft hem niet onberoerd gelaten. Maar hij heeft voldoende vitaliteit om in goed overleg met de vicarissen door te gaan. De nieuwe vorm van taakverdeling functioneert tot ieders tevredenheid.”

Wat doet de bisschop nu, nu hij meer tijd heeft gekregen?

„De bisschop heeft de handen vol aan representatieve taken. Het Instituut voor Huwelijk en Gezin in Kerkrade nam en neemt veel tijd in beslag. Hij zit vergaderingen van kapittel, dekens en diocesaan pastorale raad voor. En hij schrijft.”

In 1983 schreef mgr Gijsen in de analecta van het bisdom dat hij niet vreesde dat parochies zonder priester zouden komen zitten. Uit de brochure blijkt dat er nog slechts 346 priesters zijn, van wie 118 ouder dan 65 jaar, om de 358 parochies te bedienen. Tot het jaar 2000 zal de afname groter dan de aanwas zijn. Daarna kan een evenwicht worden verwacht. Waarop is die verwachting gebaseerd?

„Op menselijke prognoses. Van Rolduc hebben we gemiddeld vijf priesters per jaar te verwachten. Verder komen er elk jaar 8 tot 18 missionarissen terug, die nog wel een kleinere parochie willen bedienen. We hebben een veelheid aan te bieden. Daardoor kunnen we het verliesaldo tot gemiddeld tien priesters per jaar beperken. Van een harmonische leeftijdsopbouw is geen sprake. Het duurt zeker nog tien jaar voordat de vergrijzing is uitgewerkt.”

Ook zijn priesters en leken van buitenlandse bewegingen, zoals Communione e Liberazione, Cursillo en Focolare, in het bisdom werkzaam, over wie zelfs het bisdomblad zijn lezers niet heeft geïnformeerd.

„Dat klopt. Ze zijn met goedkeuring van de bisschop gekomen; niet aangezocht. In de toekomst zal die bewegingen meer ruimte worden geboden om zich te profileren, opdat ze het parochieleven meer kunnen bevruchten. Daartoe is een centrum voor levensoriëntatie en roeping ingericht dat als brug tussen bewegingen en parochies zal fungeren.”

In Uw brochure bepleit U de inzet van meer leken en diakens.

„Het is een teken van de tijd. De leek heeft een eigen zending die complementair is aan het priesterschap. Leken kunnen voor het jeugdwerk worden ingezet, voor het catechetisch en liturgisch dienstwerk, voor de diakonie. Er is een enorm potentieel onder mensen die vervroegd uit het arbeidsproces zijn getreden en zich voor een ander willen inzetten. Het leidt tot een uitzuivering van de taak van de priester.”

Zijn ook afgestudeerden van de Pastorale School die zes dekens uit de Oostelijke Mijnstreek tien jaar geleden tegen de wil van de bisschop oprichtten, inpasbaar?

„Qua formule sluit de Pastorale School aan op wat wij willen: leken toerusten voor pastorale taken. Ik deel echter de bezwaren van de bisschop tegen de theologie die aan de school wordt gedoceerd.”

Wat doet U als pastoraal werkenden zich aandienen?

„Een gesalarieerde pastorale werker en een gesalarieerde diaken kennen wij niet. Kunnen we ons ook niet permitteren. De gezamenlijke parochies zitten net niet in de rode cijfers. En uiteraard speelt ook het verschil in visie op geloof en kerk een rol.”

De Acht Mei Beweging?

„Die staat te ver van het centrum van de kerk. Er is lang en breed over gesproken. De bal ligt bij de Acht Mei Beweging. Wij wachten op haar bereidheid om de uitspraken van Vaticanum II te onderschrijven. Deze zijn niet voor tweeërlei uitleg vatbaar. De kerk kan haar grondslagen niet prijs geven. Er kan geen water bij de wijn worden gedaan. Compromissen zijn niet mogelijk.”

rené roosjen
jan van lieshout

Polen is een land waar je moderne westerse technologie naar toe brengt, dat weet iedereen. Wie ontdekt dat je op hoogwaardig technisch gebied nog wel iets van Polen kunt leren, en dat ook wil doen, die heeft dringend iets uit te leggen. Jos Seré (38) in Genk, België, zit met dat probleem. Ontwikkelingshulp omgekeerd, daar geven ze in België niet gauw subsidie op.

Deskundigheid Oostblok bar moeilijk te importeren

● Jos Seré bij een vliegtuig, een verongelukte Robin, dat hij voor reparatie onder handen heeft. „Krijgen onze mensen vast het gevoel voor het vliegtuigen maken.”

Foto: JO BRONCKERS

moeite gekost de mensen te overtuigen van de juistheid van de investering." De in andere landen aangeboorde minder officiële geldbronnen zijn gelukkig iets happiger, maar zonder de subsidies uit Brussel gaat het niet.

Vluchtelingen

Een groot bijkomend probleem was: de instanties ervan te overtuigen dat het hier niet ging om Poolse vluchtelingen, of berooide immigranten, maar om dragers van kostelijke deskundigheid op een lucratief gebied, die de aanzet zouden kunnen geven tot een bloeiende vliegtuigindustrie, want daar is het Seré nog altijd om begonnen. „Het is enorm moeilijk hier uit te leggen dat het ons gaat om een mooie combinatie van Oosteuropese know-how met Westeuropese kapitaal en management. Dat bedrijf als geheel maakt echt alles, van straalmotoren tot helikopters. Over vijf jaar kan de vestiging hier echt groot zijn, en ik sluit niet uit dat we ons vooral op de Oosteuropese markt richten, waar onze Poolse partners goed thuis zijn.”

En dan is er nog de binnenlandse Belgische politiek. Want de luchtvaartindustrie is sinds jaar en dag toegewezen aan Wallonie. Seré vertelt enkele sappige voorbeelden van de hoge pet die men daarvan op dient te hebben; het is een verhaal waarin sprake is van te zware, achteroverhangende, zelf geknutselde gevechtshelikopters, en van een prototype vliegtuig dat pas na ettelijke miljoenen-injecties een beetje kon vliegen.

Dezer dagen zal Seré van de Belgische overheid te weten komen waar hij aan toe is, hoopt hij. En als het nog niet lukt? „Ik ben tenslotte nog altijd Belg. Dan ga ik 20 kilometer zuidelijker, in Wallonie. Daar lukt het met gemak.”

sante brun

vleugels en dergelijke, dat kan, maar verder moet het 'gewoon' hout, metaal, aluminium zijn. Ultra-lighttoestellen uitgezonderd, maar daar zit weinig commerciële muziek in.

Kernweefsel

En Seré had met zijn Gideonsbende van chemici, fysici, een luchtvaartingenieur en een industrieel vormgever nog wel iets heel unieks bedacht, een kernweefsel dat ook onder extreme omstandigheden de lagen van een composietmateriaal bij elkaar houdt, weliswaar volgens een heel oud procédé, dat inmiddels Europees gepatenteerd is. „Maar ja, wat doe je dan?” zegt Seré. „Je kunt moeilijk als klein bedrijf naar Boeing of NASA stappen en zeggen: wij hebben het produkt waar jullie al zo lang naar zoeken. Zelfs bij Sabca hier in België of Fokker hoef je het niet te proberen, die zullen niet willen toegeven dat ze het zelf niet kun-

nen. Wij worden gewoon niet gehoord.” En Seré wilde met zijn vaardigheid en zijn kennis de grote luchtvaart in en niets anders.

De volgende gedachte: dan gaan we zelf een vliegtuig bouwen. De keus viel op een bestaand model, een Amerikaans stuntvliegtuig dat op 200 punten werd verbeterd. Het werd gebouwd, maar toen kwam de volgende verrassing: de Belgische rijksluchtvaartdienst had geen idee hoe je een nieuw type vliegtuig op luchtwaardigheid keurt en voor het luchtvaardigheidsbewijs moest Seré naar Frankrijk. Het toestel, het enige dat werd gebouwd, staat op een vliegveld in Noord-Frankrijk. „We hebben er trouwens ook niet zoveel composietmateriaal in verwerkt, want dan krijg je er dus geen luchtwaardigheidsbewijs voor,” zegt Seré.

„Maar goed, ons prototype was erkend, ons visitekaartje was afgege-

ven in de sector. Goed twee jaar geleden hebben we bedacht dat als in het Westen alles potdicht zit, je het moet zoeken in het Oosten, en we zijn toen bij Pezetel in Polen terechtgekomen. Toen nog een staatsbedrijf waarvan een onderdeel, in Bielsko, zweefvliegtuigen maakte, helemaal uit composietmaterialen en volgens zeer strenge normen. Wij hebben daar vreemd staan te kijken van wat die mensen konden, die waren echt veel verder dan wij. Die hadden zelf met primitieve middelen uiterst vooruitstrevende hybride weefsels met koolstofkern gemaakt. In het Westen bestaan niet eens computerprogramma's om dat allemaal uit te rekenen, maar zij hadden het gewoon zo gedaan: belasten tot het breekt. Daar is natuurlijk enorm veel tijd en mankracht in gaan zitten, dat spul zou hier op die manier onbetaalbaar zijn geworden. Alleen al met die zweefvliegtuigen waren dertig fulltime ingenieurs bezig, in die tijd allemaal nog als

paradepaardje van het socialisme, vermoedelijk.”

De Polen vonden het prachtig dat Seré en zijn mensen opdoken, maar hoe er samengewerkt ging worden, dat was niet duidelijk. „Ik kreeg bestellingen van 100 miljoen frank, (bijna 6 miljoen gulden), maar die mocht ik niet uitvoeren; ze wilden bijvoorbeeld Kevlar, want ze wisten waar ze het over hadden, maar Kevlar mocht en mag niet naar het Oostblok geëxporteerd worden, het is een 'strategisch materiaal.’”

Toen trad het bekende gezegde in werking: als Mozes niet naar de berg komt, dan komt de berg naar Mozes. Het Poolse bedrijf, dat toch al per jaar gemiddeld honderd zeer gewaardeerde zweefvliegtuigen naar de hele wereld exporteerde, voelde wel voor een joint venture met Seré. Uitvoelise daarvan zou zijn: vestiging van een fabriek in het Westen, te weten in Genk.

„Hun productiecapaciteit was te klein, ze werkten met 450 mensen – maar er werkten er feitelijk maar vijftig – maar van hen zag een groot deel de laatste tijd meer in de autohandel, in aardbeien plukken of bloembollen pellen. Al gauw kwamen we tot de slotsom dat hun topkader gewoon hierheen moest, dat we hier met vijftig man en de modernste materialen hun hele productie zouden kunnen doen.”

Dat kon een lucratieve geschiedenis worden, want er is voor 1991 een orderportefeuille van 157 vliegtuigen, en daarvan zijn er nog maar 40 gemaakt. De rest zou in Genk gemaakt kunnen worden – er gloorde een zonnige toekomst.

Maar voor dat alles is kapitaal nodig. „We hebben het gegooid op het zwaar door de mijnsluitingen getroffen Belgisch Limburg, en op de behoefte van Vlaanderen om zich ook eens in de luchtvaart te profileren. Toch heeft het veel

maken (hoeven te) hebben. Maar heeft hij ook gelijk als hij zegt dat een religieuze instelling een voorwaarde is voor onze psychische gezondheid? Het antwoord op die vraag valt niet te geven als je niet eerst een antwoord op de vraag 'wat is religie' geeft. En daar zit 'm nou net de knep.

Volgens Jung en vele anderen, zoals de psycholoog Daniel Levinson in zijn prachtige boek 'The seasons of a man's life' is de confrontatie met de eigen sterfelijkheid in de tweede levenshelft - zo na het veertigste levensjaar - de prikkel tot het opleven van religieuze belangstelling. Niemand heeft dat naar mijn mening zo kernachtig onder woorden gebracht als de schrijfster Iris Murdoch in haar boek 'The Italian Girl': het is niet opvoeding, het is niet straf, het is de dood waardoor de ziel verandert. Dat is God.

Maar waarom is het onder ogen zien van je eigen sterfelijkheid in dit opzicht zo belangrijk? Het antwoord vinden we in onze levensloop zelf. De periode tussen 18 en 35 jaar is de opbouwfase. We zijn druk bezig een maatschappelijke positie op te bouwen, relatie of gezin te vestigen en zo bepaalde idealen of dromen die we als kind of jongere hadden te verwezenlijken. En dan komen we op de leeftijd waarop we twee dingen goed kunnen gaan overzien. Het ene is wat we zo ongeveer in het leven (nog) zullen klaarspelen - dat is niet zelden minder dan we hadden gedroomd maar soms is het ook meer. Hoe dan ook, we gaan vanaf een bepaald moment beseffen dat er niet zo heel veel meer bij zal komen. We staan dan voor de vraag: Was dit het nou helemaal?

In-contact-met

Het andere dat we beter dan vroeger kunnen gaan zien, is de grens van ons leven, de dood. Dat stelt

ons voor de vraag: Wat is de zin van dit alles als je toch dood gaat? De enige uitweg uit het griezelige idee dat we niet toevallig in een of andere kortstondige evolutionaire grap verzeild zijn geraakt, is te geloven dat je in-contact staat-met, gere-ligeerd bent aan bepaalde hogere krachten of machten. Religie is het geloof dat je ergens bij hoort dat sterker is dan jezelf bent en dat ook nog bestaat als je zelf als persoon allang vertrokken bent. De religieuze mens is de mens die voelt dat hij deel is van een groter geheel dat hij nooit volledig kan begrijpen en waar hij dus 'voorzichtig' mee om moet gaan.

Een religieuze mens gaat voorzichtig om met de natuur en met anderen omdat hij gelooft dat ze niet zijn eigendom zijn maar delen van hetzelfde geheel als waar hij deel van uitmaakt. Voor de religieuze mens geeft macht over iets nog geen recht op iets. In die zin zijn bijvoorbeeld zaken als milieu bewustzijn en religieuze levenshouding onlosmakelijk met elkaar verbonden. Ik geloof daarom absoluut niet in de tegenstelling tussen wetenschap en geloof, waar tal van kerkgenootschappen zich nog steeds op stukbijten.

Ik geloof dat hoe langer de mens op deze planeet rondloopt en hoe meer hij van het leven af gaat weten, hoe religieuzer hij wordt. Hoe hij die religie zal beleven, binnen of buiten een kerk, zal me worst wezen, want zoals Jung zes jaar voor zijn dood schreef: God is voor mij een niet te ontsluiten geheim, waaraan ik slechts één eigenschap moet toevertrouwen, namelijk dat het aanwezig is.

rené diekstra

hoogleraar psychologie

Hoe langer hoe geloviger

Aan het woord is de Zwitserse psycholoog en psychiater Carl Gustav Jung, die dertig jaar geleden, in 1961, overleed en aan wie de IKON deze weken een vierdelige televisieserie wijdt onder de titel Passions of the Soul.

Goed beschouwd beweert Jung hier nogal wat. Hij zegt niet alleen dat er een verband is tussen leeftijd en religie - hoe ouder hoe geloviger - maar ook dat religieus-zijn een voorwaarde is voor geestelijke gezondheid. Dan zou het met de geestelijke gezondheid tegenwoordig steeds beroerder worden gaan. Want als je de berichten in de media mag geloven, gaan er onder ons steeds meer 'ongelovige honden' schuil.

Maar die berichten moet je niet geloven, want ze kloppen gewoon niet. Religieuze instelling vertoont over de gehele bevolking gezien een golfbeweging. In de jaren vijftig was het percentage mensen dat zich religieus noemde relatief hoog, terwijl het in de jaren zeventig relatief laag was om vervolgens in de jaren tachtig weer op te lopen. Maar alles bij elkaar genomen veranderde er niet veel in 30 jaar.

Dieptepunt

Zo'n golfbeweging in religiositeit vinden we ook in ons eigen leven terug. De belangstelling voor religie en godsdienst daalt, ook bij kerkelijk opgevoede kinderen, in de tienerjaren en bereikt een dieptepunt ergens tussen de 25e en 35e verjaardag. Daarna neemt het weer langzaam toe en bereikt gewoonlijk tussen het 45e en 55e levensjaar een min of meer stabiel niveau. Het lijkt er dus op dat de ongelovige jonge mensen van vandaag als ze eenmaal veertigers of vijftigers zijn niet minder religieus zullen zijn dan hun ouders nu. En hun ouders hadden als jonge mensen even

weinig boodschap aan religie als hun kinderen van nu.

Bedenklijk is wel dat in het onderwijs met dit verband tussen leeftijd en religieuze belangstelling weinig of geen rekening wordt gehouden. Godsdienstles aan middelbare scholieren is zo iets als het aanbieden van reformbrood aan MacDonald-fans. Het wordt hen aangeboden op een moment waarin het hen helemaal niet smaakt, waarin ze daar niet of nauwelijks behoefte aan hebben. Integendeel, ze beleven er vaak zelfs plezier aan zich tegen alles af te zetten dat met religie en godsdienst te maken heeft en, zou je rustig kunnen zeggen, laat ze alsjeblieft. Net zoals we iemand moeten laten die op latere leeftijd een religieuze opleving krijgt in plaats van hem of haar dingen als aan te wijven als conservatisme, ouderwetsheid of irrationaliteit. Trouwens, dan kun je zowat het hele Nederlandse volk op die hoop gooien.

Op de vraag Geloof u in (een) God of een hogere macht antwoordt tegenwoordig nog altijd tussen de 70 en 80 procent van de mensen van 18 jaar en ouder met 'ja'. Meer dan de helft van de volwassen Nederlanders gelooft in een leven na de dood en voor de meesten van hen zal dat leven zich in een soort van hemel afspelen. De kerk is voor steeds minder mensen de plaats om hun religieuze behoefte te bevredigen. Meer dan de helft van de mensen komt nooit in de kerk. Van degenen die er wel komen, doet maar een minderheid dat met enige regelmaat.

Dood en ziel

Jung lijkt dus het gelijk aan zijn kant te hebben als hij zegt dat religieuze instelling en kerklidmaatschap of godsdienst niets met elkaar te

Onder al mijn patiënten in de tweede levenshelft is er niet één wiens uiteindelijke probleem niet dat van de religieuze instelling is; en er is er niet één werkelijk genezen die niet zijn religieuze instelling hervindt - wat met confessie of lidmaatschap van een kerk natuurlijk niets te maken heeft.

**DE LIMBURGSE
PERSONEELS GIDS**

WONINGVERENIGING »URMOND«

De Woningvereniging Urmond, 1 van de 3 corporaties, werkzaam in de gemeente Stein, zoekt op korte termijn een

parttime secretaresse (12 uur per week)

De functie omvat o.a. de volgende taken:

- het verzenden van agenda's en het maken van afspraken;
- het notuleren van vergaderingen (in de avonden);
- het uitwerken van de notulen;
- het verzorgen van de correspondentie;
- het bedienen telefooncentrale bij aanwezigheid op kantoor.

Functie-eisen:

- middelbare schoolopleiding en secretaresse-opleiding;
- bekend zijn met de werking van WP 5.1;
- schriftelijke vaardigheid m.b.t. de verslaglegging;
- goede contactuele eigenschappen;
- alert en tactvol kunnen reageren op onvoorziene situaties;
- organisatietalent en een flexibele instelling;
- gevoel voor representatieve aspecten met de functie verband houdend.

Geboden wordt:

- een prettige werksfeer;
- salariering en secundaire arbeidsvoorwaarden op basis van opleiding en ervaring overeenkomstig de CAO voor personeel in dienst van woningcorporaties.

Sollicitaties, uitsluitend schriftelijk, dienen binnen 10 dagen na het verschijnen van deze advertentie te worden gericht aan het bestuur van de Woningvereniging Urmond, postbus 10, 6129 ZG Urmond.

U kunt telefonisch, tijdens kantooruren, nadere informatie inwinnen bij onze administrateur, dhr. P.J.M. Krekels, tel. 046-332002.

WAFEL JANSSEN BV

Wafel Janssen B.V. is een toonaangevende industriële wafelbakkerij, onderdeel van de Engelse multi-national Hazlewood Foods PLC. Bij Wafel Janssen B.V. zijn 80 medewerkers actief in de productie van Vers-Ei-Wafels die door de onderneming worden verkocht in de ons omringende landen.

In verband met de sterk groeiende afzet en de daaruit voortvloeiende noodzakelijke uitbreiding in de productie-afdeling, zoeken wij:

2 OVENISTEN M/V

Taken van de ovenisten:

- het bedienen van de productie-ovens;
- het bewaken van de produktiekwaliteit;
- het verhelpen van kleine storingen.

Functie-eisen:

- minimaal LTS-Mechanische techniek B/C;
- moeten in teamverband kunnen werken;
- de werkzaamheden worden verricht in 3-ploegendienst.

Wij bieden:

- een interessante functie met veel mogelijkheden voor eigen initiatief;
- afwisselend werk in een goede werksfeer;
- goede arbeidsvoorwaarden, waaronder een 36-urige werkweek;
- mogelijkheden om door te groeien;
- salarisindicatie f 2990,- tot f 3350,- p/m inclusief ploegtoeslag.

Heeft u interesse in deze functie en voldoet u aan de eisen, zendt dan uw schriftelijke sollicitatie binnen 14 dagen aan Wafel Janssen B.V., afdeling Personeelszaken, postbus 26, 6365 ZG Schinnen.

Telefonische inlichtingen en het eventueel aanvragen van een sollicitatieformulier, tijdens kantooruren tussen 9.00 en 16.00 uur. tel. 04493-2020.

De PANHEEL GROEP, bestaande uit een aantal maatschappijen, waarin de grindproducenten samenwerken en die belast zijn met behorende activiteiten op het terrein van de grindwinning alsmede de voorbereiding en uitvoering van ontgrondingsprojecten

zoekt voor direct een

financieel-administratief medewerker m/v

Tot de taken van deze medewerker behoren o.a.:

- verzorgen van de administraties van de verschillende maatschappijen;
- bijhouden van debiteuren- en crediteurenadministraties en bewaken van saldi;
- opstellen van jaarrekeningen;
- opstellen van kwartaaloverzichten;
- rapportering en advisering op financieel en fiscaal gebied;
- contacten met banken, accountant en fiscalist.

Voor deze functie gaan onze gedachten uit naar een kandidaat die voldoet aan de volgende eisen:

- in bezit van MBA-diploma en studierend voor SPD;
- ruime financieel-administratieve ervaring;
- ervaring met geautomatiseerde gegevensverwerking (Exact);
- goede contactuele eigenschappen.

Wij bieden een goede salariering, afgestemd op de verantwoordelijkheid van de functie.

In overleg behoort aanstelling in deeltijd tot de mogelijkheden.

Belangstellenden worden uitgenodigd hun sollicitatie voor 6 november 1991 te zenden aan de directeur van Panheel B.V., postbus 5080, 6097 ZH Heel.

Verpleegkliniek 'Klevarie' ressorteert onder de Stichting Burgerlijk Armbestuur die tevens de verpleegkliniek 'De Zeven Bronnen' beheert alsmede de twee bejaarden-verzorgingstehuizen 'Lanculenhof', 'Molenhof' en 'Koepehof'.

Ten behoeve van de afdeling **Activiteitenbegeleiding**, sector somatiek + psycho-geriatrie, in de verpleegkliniek 'Klevarie' bestaat op korte termijn plaatsingsmogelijkheid voor

activiteitenbegeleiders (m/v)

Hij/zij zal deel gaan uitmaken van een team van 15 medewerk(st)ers.

Functie-informatie:

- het coördineren en organiseren van zowel groeps- als individueel bezigheidstherapeutisch werk;
- het mede coördineren en organiseren van recreatieve activiteiten en bijzondere vieringen;
- het stimuleren van sociale contacten tussen en activiteiten door patiënten/bewoners;
- het onderhouden van contacten met verpleegafdelingen en andere direct en indirect bij het bezigheidstherapeutisch werk betrokken afdelingen en functionarissen;
- het deelnemen aan de avond- en weekendactiviteiten.

Functie-eisen:

- in het bezit zijn van het diploma bezigheidstherapie/activiteitenbegeleiding (MDGO-AB);
- zowel zelfstandig als in teamverband kunnen werken;
- beschikken over goede contactuele vaardigheden;
- relevante ervaring hebben in het werken met verpleeghuispatiënten.

Algemeen:

- Leeftijdsindicatie: 22 tot 35 jaar;
- het salaris bedraagt afhankelijk van opleiding, leeftijd en ervaring minimaal f 2277,- en maximaal f 3175,- bruto per maand;
- de IZA-ziektekostenregeling en de Algemene Burgerlijke Pensioenwet zijn van toepassing;
- een rechtspositieregeling analoog aan die van de Gemeente Maastricht is van toepassing.

Nadere informatie over de functie kunt u inwinnen bij mevrouw Sprengers, telefoon 043-210541, toestel 214.

Schriftelijke sollicitaties kunt u binnen 14 dagen richten aan de Stichting Burgerlijk Armbestuur t.a.v. Hoofd Personeelszaken, Polvertorenstraat 6, 6211 LX MAASTRICHT.

Klevarie

Onze relatie, een in Limburg gevestigd installatiebedrijf in sanitair en centrale verwarming, wil haar toenemende groei verder uitbouwen. Regionaal heeft men een uitstekende reputatie en geniet men het vertrouwen van tevreden klanten. De succesformule is het leveren van hoge kwaliteit tegen een verantwoord prijsbeleid. Om de groei in dit dynamische bedrijf vast te houden, is men op zoek naar een bekwame

BEDRIJFSLEIDER*

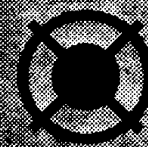
die 'leiding geven' als een vak ziet.

U krijgt de verantwoordelijkheid over een bedrijf met een klein enthousiast team. Uiteraard bent u in het bezit van de nodige vakdiploma's. Vanuit uw praktische vakkennis bent u in staat uw medewerkers optimaal te sturen en de klanten steeds de beste oplossing te kunnen bieden. Acquisitie vormt voor u de basis van groei. Uw klanten kunnen rekenen op betrouwbaarheid en snelle service van calculatie tot oplevering. Omdat u alles weet wat in een installatiebedrijf omgaat, vervult u een voorbeeldfunctie voor uw personeel. Uw doelstellingen zijn de continuïteit, de stijging van de orderportefeuille en de verdere uitbreiding van het bedrijf.

Een bijzonder aantrekkelijk arbeidsvoorwaardenpakket staat in evenwicht met de belangrijkheid van deze functie.

Als U zich wilt 'installeren' voor deze baan, stuur dan uw sollicitatiebrief met recente foto en vermelding van opleiding, diploma's en ervaring naar Aida Consultants, t.a.v. dhr. R. Delhees.

* Wij rekenen op reacties van zowel mannelijke als vrouwelijke kandidaten.

AIDA
Werving & Selectie

Aida Consultants
Postbus 14
6190 AA Beek

P. Bergstein
Handelmaatschappij BV
Kerkrade

Internationale handelmaatschappij met 15 medewerkers o.a. gespecialiseerd in drukmachines en automatiseringen. Tot het verkoopprogramma behoren ook alle toebehoren; werken met eigen ontwikkelingen en eigen servicedienst. Voor onze administratie zoeken wij op korte termijn:

secretaresse

Vereiste opleiding:

- min. HAVO/Bell College of gelijkwaardig;
- Ned.-Duits/Engels steno en spreekvaardigheid;
- bekendheid met Wordperfect 5.1.

Indien u interesse heeft, gaarne schriftelijk solliciteren t.a.v. de directie, postbus 27, 6460 AA Kerkrade.

Niet voor iedereen zijn gezondheidszorg en onderwijs vanzelfsprekend.

Geef... Actie
SYMPATIA

GIRO 17797
BANK 69.99.10.498

Stichting ADRA-Sympatia
Blitsweg 14, 3735 ME Bosch en Duin
telefoon 030 281822

Randstad heeft volop werk

Administratief medewerker m/v

T.b.v. een bureau voor personeelsselectie, managementontwikkeling en loopbaanbegeleiding zoeken wij een administratief medewerker. Naast alle voorkomende administratieve en secretarische werkzaamheden bent u verantwoordelijk voor het begeleiden van de testkandidaten. I.v.m. het verwerken van de testresultaten dient u over een flinke dosis kennis en ervaring te beschikken m.b.t. computerprogramma's als MS DOS, WordPerfect en dBase (of vergelijkbaar). U kunt reageren wanneer u 25 jaar of ouder bent, een opleiding op min. MBO-niveau heeft gevolgd, over recente werkervaring beschikt, gewend bent zelfstandig te werken en affiniteit heeft met automatisering. In principe gaat het om een part-time functie tot februari 1992. Vanaf maart 1992 zal het om een full-time dienstverband gaan. Informatie bij Marleen Ackermans, tel. 045-71 31 00, Heerlen, Akerstraat 26.

Studenten m/v

Wij zoeken gemotiveerde hulpkrachten voor maandagochtend 4 november a.s. van 07.30-11.00 uur, om de voorraad van een bedrijf in Sittard te inventariseren. Het betreft nauwkeurig telwerk met goede verdiensten. Heb je interesse, reageer dan snel. Informatie bij Desirée Aarts, tel. 046-52 96 66, Sittard, Rosmolenstraat 15.

Bedienden m/v

Voor een chinees/indisch restaurant in Brunssum. De werktijden zijn uiteraard afwisselend, overdag, 's avonds en in de weekeinden. Betaling geschiedt volgens de horeca-CAO. Ervaring is een pre. Informatie bij Jos Nota, tel. 045-27 40 40, Brunssum, Rumpenerstraat 79.

Verkoper m/v

Voor een slagerij van een supermarkt. De werktijden zijn ma t/m za in totaal 38 uur (geen koopavond). Ervaring in de vleesbranche is noodzakelijk. Informatie bij Jos Nota, tel. 045-27 40 40, Brunssum, Rumpenerstraat 79.

randstad uitzendbureau

FRANS MAAS

Frans Maas is een internationaal concern, actief in expeditie en transport, toonaangevend op het gebied van goederenstroombeheersing. Zij mag zich met een jaaromzet van 3 miljard gulden tot de grote bedrijven in deze branche rekenen.

Frans Maas heeft ruim 170 eigen vestigingen en is organisatorisch opgesplitst in een aantal gespecialiseerde B.V.'s. Het personeelsbestand heeft een omvang van ca. 4.500 medewerkers waarvan ca. 1.500 in Nederland.

Voor ons grenskantoor te Heerlen-autoweg zoeken wij op korte termijn een:

ADMINISTRATIEF MEDEWERKER M/V

Zijn/haar taak bestaat uit het zelfstandig uitvoeren van alle declaratiewerkzaamheden.

Van de kandidaten verwachten wij:

- een middelbare schoolopleiding met kennis van de Duitse en Engelse taal;
- diploma declarant strekt tot aanbeveling;
- bereidheid om in ploegdienst te werken;
- enige ervaring met automatisering.

Wij bieden:

- een afwisselende baan in een sterk groeiend bedrijf met goede arbeidsvoorwaarden.

Uw sollicitatie kunt u binnen 1 week schriftelijk richten aan:

Frans Maas Grenskantoren B.V.
t.a.v. de heer L. Bessens
Autoweg E-314, 6422 PW Heerlen

De Kallen Raeven Groep is een regionaal opererende maatschap van registratieaccountants, accountant-administratieconsulenten, belastingadviseurs en automatiseringsconsulenten. Tot de cliëntenkring behoren particulieren, vrije beroepsbeoefenaren, (middel-)grote ondernemingen, het midden- en kleinbedrijf alsmede organisaties in de non profit-sector.

Het concept van de Kallen Raeven Groep is gebaseerd op een individuele, herkenbare benadering van de cliënt. De Kallen Raeven Groep heeft thans 30 medewerkers, die vanuit een centrale vestiging in Geleen de relaties een full-servicepakket op financieel, bedrijfs-economisch, administratief, organisatorisch en fiscaal gebied kunnen bieden.

KALLEN RAEVEN

Voor een van onze relaties zoeken wij een

Hoofd administratie m/v

Deze functionaris zal worden belast met het zelfstandig uitvoeren van alle werkzaamheden op het gebied van de informatieverzorging (w.o. de financiële administratie) in een middelgrote bakkerij met een twintigtal filialen in de Westelijke Mijnstreek.

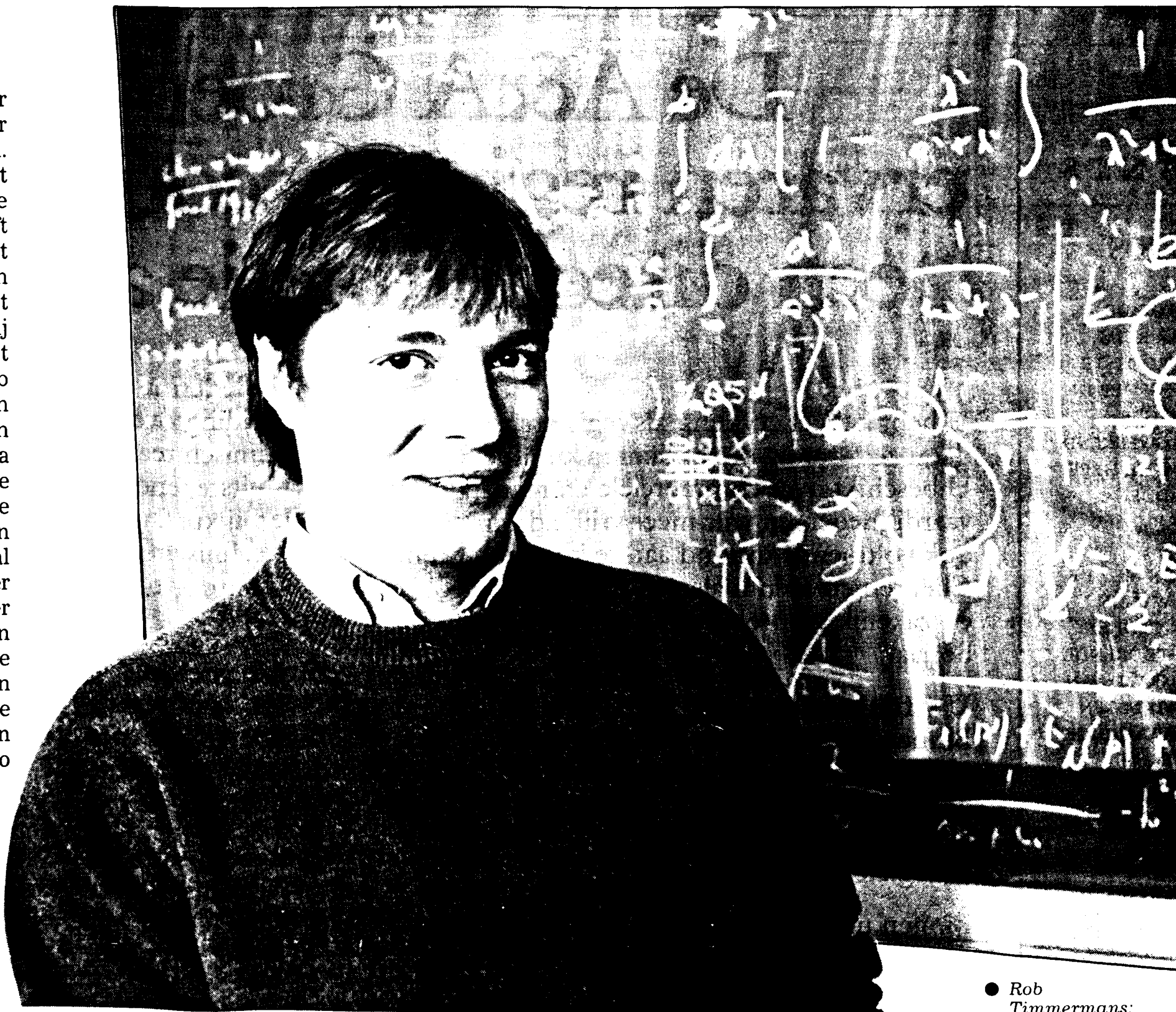
Functie-eisen:

- HAO-BE, SPD I en II of een gelijkwaardige combinatie van opleiding en/of ervaring;
- kennis van, ervaring met geautomatiseerde informatiesystemen;
- ervaring m.b.t. soortgelijke werkzaamheden in een commerciële organisatie;
- grote mate van zelfstandigheid en flexibiliteit;
- goede contactuele eigenschappen en schriftelijke uitdrukingsvaardigheid.

Voor de passende kandidaat hebben wij een uitdagende functie met uitstekende primaire en secundaire arbeidsvoorwaarden.

Uw schriftelijke sollicitatie, vergezeld van een recente pasfoto en een uitgebreid curriculum vitae, kunt u richten aan Kallen Raeven Groep, t.a.v. drs. G.M.P. Raeven A.A., Rijksweg Noord 45, 6162 AB Geleen.

Rob Timmermans wil naar Amerika, want in Nederland is er voor hem niet veel meer te doen. De enkele universiteit die het werk van de 28-jarige Sittardenaar op prijs stelde, heeft geen plaats meer voor hem en het bedrijfsleven zit niet te wachten op een puzzelaar die zich afvraagt welke wiskundige formules bij een botsing van een proton met een antiproton passen. Rob Timmermans is theoretisch natuurkundige, om precies te zijn hoge-energiefysicus. Hij denkt na over 'het wezen der dingen', de allerkleinste deeltjes waaruit de wereld is opgebouwd. Een nakomeling van Einstein dus, al had die niet de beschikking over een Zwitserse deeltjesversneller met een doorsnee van zevenentwintig kilometer, die de deeltjes de hoge energie kan meegeven waar deze tak van de fysica zich mee bemoeit. En Timmermans is ook niet zo bekend; weinig fysici zijn bekend, want revolutionaire theorieën worden steeds zeldzamer. „Maar toekomstige verrassingen blijven mogelijk. Het is hoogmoedig om te denken dat we er ondertussen wel zijn.”

● Rob Timmermans: „Wij zouden zogenaamd de nieuwe technologie beoefenen.”

Foto: GERARD VERSCHOTEN

'Wezen der dingen' niet in beelden te vangen

Quantumtheorie laat Sittardenaar niet los

„Om een baan heb ik me nog nooit drukgemaakt,” zegt Rob Timmermans vanachter zijn bureau aan de Katholieke Universiteit Nijmegen. Na zijn gymnasium-betadiploma (cum laude) aan het Serviam in Sittard en het doctoralexamen natuurkunde (cum laude) aan de KU, verdedigde hij afgelopen dinsdag voor een tiental hooggeleerden na vier jaar theoretiseren zijn proefschrift over de wisselwerking tussen protonen en antiprotonen. Zijn gegevens kwamen uit Genève, waar men in de gigantische versneller de twee soorten deeltjes in grote hoeveelheden op elkaar liet botsen. Vindt een model dat de meetresultaten beschrijft, zo luidde de opdracht. Een nogal complexe aanleg: het doorrekenen van een mogelijk model, feitelijk een enorme hoeveelheid formules, kostte de universitaire computer, tweehonderd keer zo krachtig als een PC, elke keer een hele nacht. 's Ochtends begon Rob dan vrolijk opnieuw, want het klopte nooit. Tot die ene ochtend.

Theoretische hoge-energiefysica gaat vooral over de quantumtheorie, die in de eerste tientallen jaren van deze eeuw alles op z'n kop zette. Als middelbare scholier merk je daar in 1991 nog steeds weinig van: hooguit het laatste hoofdstukje van het laatste leerboek in het laatste jaar doet een poging er iets over te vertellen. „Terwijl iedere natuurkundige de relativiteitstheorie van Einstein nu wel beheerst, is de quantumtheorie nog vaak onbegrepen,” waarschuwt Timmermans voor elke uitleg. Ook tijdens zijn universitaire studie kwam de theorie pas in het tweede jaar ter sprake. „Dat was niet minder dan een cultuurschok.” Maar hij maakte er zijn vak van en kan nu niet meer ophouden erover na te denken. „Het is

nog net geen obsessie.” Wat is er zo bijzonder aan die quantumtheorie?

Golf

In het begin van deze eeuw probeerde men uit te vinden wat licht was; een golfbeweging die zelf niet bestaat, zoals een watergolf alleen maar water is, of een stroom piepkleine deeltjes. Volgens het klassieke beeld is licht een golfbeweging en er waren en zijn proeven genoeg die dat bewijzen. Maar andere proeven tonen aan dat licht bestaat uit energiedeeltjes, fotonen, die een bepaalde hoeveelheid energie (een quantum) bezitten. Bij de laatste proeven was er echter keer op keer sprake van allerlei andere problemen. Scherpe geesten droegen een oplossing aan die de mogelijkheden van de menselijke verbeelding ietwat te buiten ging. Er werd gesteld dat beide veronderstellingen juist waren, danwel onjuist. De golven van licht, zo luidde de met veel wiskunde ondersteunde verklaring, waren 'waarschijnlijkheidsgolven' en gaven de kans aan dat een deeltje er ook echt is. Gaat de golf omhoog, dan is de kans groot dat op dat moment daar een quantum aanwezig is dat licht geeft. Daakt de golf dan neemt de kans af dat een quantum zich op die plaats bevindt. Voor de dagelijkse praktijk hoeft echter niemand te vrezen: omdat het om miljarden golven en deeltjes gaat, is er 'gemiddeld' altijd licht op tafel.

Verleidelijk

Door grote natuurkundigen werd dit 'dualistische karakter' (golven en deeltjes) van licht ook aangehouden voor alle materie. Rond 1930 stelde de Deense natuurkundige Niels Bohr dat men zich 'met elementaire deeltjes op een dergelijke schaal bevindt, dat de beelden die we kunnen vormen en de taal die we gebruiken slechts in staat zijn om die atomaire verschijnselen op een 'aanvullende' manier te beschrijven. Soms moeten we het beeld van golven, soms het beeld van deeltjes gebruiken.' De kleinste deeltjes, met andere woorden, zijn niet voor te stellen.

Kern van de zaak was het begrip

waarschijnlijkheid. Daarmee werd, als het over atomen gaat, afscheid genomen van het begrijpelijke denken in oorzaak en gevolg. Zoals we zien dat elke keer een biljartbal onder een bepaalde hoek en met een bepaalde snelheid gaat bewegen als er een andere bal op een bepaalde manier tegenaan gestoten wordt, zo werkt het met kleine deeltjes niet. Er kan alleen gesproken worden over de kans dat een zekere oorzaak een zeker gevolg heeft.

Volgens de middelbare school is een atoom voor te stellen als een kern, waarin een proton en een neutron aan elkaar vastzitten, en waar omheen een of meerdere elektronen cirkelen. „Het is heel verleidelijk om die plaatjes voor je geest te blijven halen,” zegt Rob

niere deeltjes uit, in deze situatie pionen genaamd. Maar voor het geval die hele voorstelling van zaken ooit niet zou blijken te kloppen, verrichtte Timmermans nog een tweede portie rekenwerk.

Hoogstaand

„Op een dag kwam dus dat moment dat de computer zei: dit model is goed. Dan zit je eerst even blij om je heen te kijken, maar daarna ben ik snel verder gegaan met een model waar ik zo veel mogelijk die natuurkundige voorstellingen uitgetooid heb. Dat was het laatste jaar van het onderzoek en gelukkig kon ik dat ook met succes afsluiten. Het is de bedoeling dat als er ooit nog experimenten worden uitgevoerd met andere resultaten, dat tweede model toch nog bruikbaar is.”

Volgens mensen die het weten kunnen, is het proefschrift van Rob Timmermans zeker een succes. Veel zijn dat er overigens niet: „Misschien dat vijftig tot honderd mensen verspreid over de hele wereld zich hiermee bezig houden. Dus als je zoals ik een stuk of zes keer op een conferentie bent geweest, ken je ze allemaal.” Die contacten moeten de promovendus ook aan een baan helpen in Amerika. Twintig brieven heeft hij geschreven, aan universiteiten die onderzoeksplaatsen aanbieden. In Nederland is de spoeling dun. De KU Nijmegen is een van de weinige die zich wat dit betreft 'hoogstaand' mag noemen, maar daar is geen plaats meer. „Amerika zou voor twee jaar zijn. Als dat voorbij is, zie ik wel weer verder.”

Arrogant

Misschien uiteindelijk toch het bedrijfsleven, oppert hij zelf, maar dan had hij beter de experimentele tak van de natuurkunde kunnen kiezen. „Theoretici zijn duur en abstract, zo wordt er over het algemeen geoordeeld. Ze zouden in een ivoren toren zitten, nergens voor dienen en arrogant zijn op de koop toe. Want we beoefenen zogenaamd de nieuwe theologie.”

Waarmee Rob Timmermans doelt op de denkers en schrijvers die de totaal veranderde uitgangspunten over de opbouw van materie heb-

ben aangegrepen om daar eens wat levensbeschouwelijke wijsheden op los te laten. Boeken genoeg over filosofie en natuurkunde, oosterse religies en natuurkunde en allerlei overleveringen die niet uitgaan van zekerheden en stellingen, zoals in de klassieke natuurkunde, maar waarin het quantumtheoretische begrip waarschijnlijkheid op atomair niveau nogal breed wordt opgevat. Als men niet eens een simpel elektronnetje kan vaststellen, wat zouden wij dan voor vaststaand aannemen als het gaat over ingewikkelde zaken als leven, liefde en dood, is de grote vraag?

„Het is geen volstrekte onzin allemaal, want er zijn zeker parallellen, vooral als je het maar vaag en oppervlakkig genoeg houdt. Maar eigenlijk is het lachwekkend wat men allemaal uit de quantumtheorie denkt te kunnen afleiden. Het is een boeiend vak hoor, maar wat wij doen blijft wetenschap, met harde, wetenschappelijke feiten.”

Bom

De harde, wetenschappelijke feiten uit het onderzoek van Rob Timmermans dienen in eerste instantie alleen het wetenschappelijke belang. „Tot nu toe moeten we concluderen dat antiprotonen en andere antimaterie niet eens voorkomen op aarde of in het heelal. Ze zijn kunstmatig en toch weer niet, want ooit zijn ze op grond van het idee van symmetrie voorspeld en op een gegeven moment bleek het mogelijk ze te maken. Uit de wisselwerking tussen protonen en hun antideeltjes, die een tegengestelde lading en een wat wij noemen negatieve massa hebben, is echter veel op te steken over de wisselwerking tussen protonen en neutronen, het 'normale' onderzoeksgebied van de hoge-energiefysica over kernkrachten. Dat is het tweede belang van dit soort studies. Maar een andere bom of een alternatieve energiebron zit er niet in. Daarvoor is het samenspel met antimaterie niet beheersbaar genoeg. Voordat je het weet ontstaan er uit botsingen deeltjes die heel snel vervallen, heffen de deeltjes en hun antideeltjes elkaar op en kun je weer opnieuw beginnen.”

STANDPLAATS:

Washington
Henk Dam

Gras

Het is gelukkig al weer oktober, dus dat betekent dat ik, als het een beetje meezit, nog maar één keer het gras hoeft te maaien. Als het snel koud wordt misschien zelfs wel helemaal niet meer.

Free at last. Eindelijk vrij. Want het enige dat ik dan nog aan het grasveld rond ons huis moet doen, is het de wintermest geven. En natuurlijk moet er ook nog een keer-tje kalk overheen, want de grond is zuur vanwege alle eiken hier, en het gras houdt niet van zuur.

Maar als ook dat gebeurd is, hoeft ik tot april niet meer naar het groene kreng om te kijken. Moge het gras een fijne winterslaap hebben. Moge het rusten in vrede.

Ik houd niet van mijn gras. Want een grasveld betekent een hoop werk, vooral als het om een terrein ter grootte van een half voetbalveld gaat, zoals hier in Amerika's suburbia gebruikelijk is.

In het warme seizoen moet je er twee tot drie keer per maand met de motormaaier overheen. De mijn is gemaakt van lood en beton, en duwt terug als je er tegen aan duwt. Dat komt hard aan, vooral als het buiten 35 graden Celsius is, en dat is een normaal gemiddelde voor een Washingtonse zomerdag.

Daar blijft het leed dat het grasveld mij berokkent niet bij. Het moet ook twee, drie keer per week besproeid worden, want het houdt niet van droog. Het moet eigenlijk zo'n beetje elke maand bemest worden, want het is te dom om z'n eigen vitamintjes te vinden. Enzoorts, enzovoorts. In het groeiseizoen sta ik me zo'n beetje elke dag wel voor het gazon uit te sloven.

En wat krijg ik als dank? Een grasveld dat niet zo groen is als dat van de buren, niet zo mooi egaal kort is, enkele sleetse plekkjes heeft, en bovendien stukken toont met onuitroeibaar onkruid. Ik mag dan niet van gras houden, maar de paardebloem haat ik, want die krijg je ook met lasergeleide bommen en F117 'Stealth'-gevechtsvliegtuigen niet uit ons gazon.

Er is een goede reden waarom ik, ondanks mijn stads afkeer van alles dat groeit en bloeit, toch nog zoveel moeite aan het gras besteed: de buurt. Een mooi gazon moet namelijk in de gegeede buitenwijken van Amerika. Wie dat niet heeft, ligt eruit.

Dat is op zichzelf vreemd, want Amerikanen staan erom bekend dat zij zich niet al te druk maken om wat hun buren uitvreten. En dat is ook inderdaad zo. In vergelijking met Nederland is het gebrek aan bemoeizucht van de Amerikaanse medemens treffend – en verademend.

Maar voor het gazon wordt een uitzondering gemaakt. Je kan hier een SM-kelder in je huis aanleggen, in een harnas rondlopen, rondfietzen op het dak, niemand zal er iets van zeggen. Maar als je je gras niet bijhoudt krijg je problemen.

De buren gaan dan de gemeentebellen. Want in tal van steden is het verboden je gras hoger te laten groeien dan een nauwkeurig voorschreven aantal centimeters. Wie daartegen zondigt, krijgt eerst een waarschuwend brief. Daarna wordt het gras door gemeentewerkers gemaaid, en krijgt de overtreder de rekening.

Vrienden van ons, die afkomstig waren uit een flat in Wenen en hier kwamen wonen, merkten enige weken na vestiging in God's Own Country op een wel heel aparte manier hoe serieus Amerikanen het gazon nemen.

Toen zij het gras naar de zin van hun buurman te lang hadden laten groeien, belde hij aan met de mededeling. „Maaien dat gras, of ik laat er slangen in los.”

Prachtig gras hebben ze nu, glad en groen als een biljartlaken. Dat wil ik ook. Maar eerst genieten van de winter.

De 'vier van Birmingham' zaten vijftien jaar onschuldig in de cel op verdenking van het plegen van IRA-misdaden. Een affaire die de wereld schokte, vooral nadat zonneklaar werd aangetoond dat onkreukbaar geachte Britse politiefunctarissen met bewijsmateriaal hadden gesjoemeld. Ook in eigen land duiken her en der zaken op die doen vermoeden dat de politie op zijn zachtst gezegd niet altijd even zorgvuldig omspringt met bewijsmateriaal. De Geldropse straffeleider mr F. Van Alst kan er over meepraten. Hij weet zelfs voor honderd procent zeker dat zijn cliënt in een recente zaak drie maanden onschuldig doorbracht in het huis van bewaring in Roermond. Verdacht van medeplichtigheid aan roofovervallen in Grathem en Horst-America moest de 25-jarige Eric Snijders uit Deurne zijn weigering om te bekennen zelfs bekopen met 'eenzame opsluiting'. Van Alst, die op verzoek van de familie van S. de verdediging overnam van een Noordlimburgse collega, kreeg op 16 juli op basis van een eigen onderzoek, van de rechtbank in Roermond gedaan dan de voorlopige hechtenis van zijn cliënt werd geschorst. Eric Snijders moet zich sindsdien wel elke maand melden op het politiebureau in Deurne, want bij justitie blijft hij te boek staan als verdachte. Zelfs na de verklaring van de hoofddader Hans H. zelf, dat Eric er niet bij was. Dat zint de advocaat van Snijders niet en hij heeft de officier van justitie mr A. Eijk en de rechtbank in Roermond gevraagd een einde te maken aan een zijns inziens 'onmenselijke situatie'.

„Wanneer onderzoeken zo worden verricht als in deze zaak door de politie in Horst, kan iedereen morgen bij toeval verdachte zijn van een ernstig crimineel feit. Daar kan ik echt boos om worden,” zegt Van Alst, die dan ook een procedure start om op basis van de artikelen 89 en 519 van het wetboek van strafvordering schadevergoedingen voor zijn cliënt te claimen.

Verslaggever Rob Peters, die ook de behandelingen van deze zaak door de rechtbank in Roermond volgde, ging op onderzoek uit. Ondanks de stelligheid van verdachte en zijn raadsman bleven ook daarna nog wel vragen onbeantwoord in een affaire die met recht 'de zaak van de ontbrekende vingers' mag worden genoemd.

Eric Snijders is geboren met een mismaakte rechterhand. Zijn vingers zijn niet volgroeid. Hij is afgekeurd na een operatie aan zijn duim en schartelt sindsdien wat in gebruikte auto's om als aanvulling op een wao-uitkering in zijn levensonderhoud te voorzien. Op 23 april wordt hij op verzoek van de politie in Horst aangehouden. Hoofddader Hans H. die op 13 april kort na de gewaande overval op het PTT-egenschap in de Pastoor Jekkenstraat in America is gearresteerd, is plotseling gaan 'zingen'. Hij wijst Eric Snijders aan als de motorrijder die door opzettende PTT-bestellers op de nacht is gegaagd op het moment dat hij in de buurt van het egenschap hem, zijn mededader, wilde oppikken.

„Ik kon ontkennen wat ik wilde. Ik heb tientallen malen gewezen op mijn rechterhand zonder vingers, maar de agenten in Horst lachten me uit,” zegt Eric nog steeds onder de indruk van de ruim honderd dagen die hij doorbracht in de cel aan de Roermondse Polierstraat. Aan het nachtmerrie-einde nadat hoofdverdachte Hans H. (afgelopen donderdag veroordeeld tot vijf jaar gevangenis voor twee overvallen en het in opdracht neersteken van een inwoner van Deurne) op verzoek van Van Alst zijn belastende verklaringen introk. Getuigen bevestigden ook dat Eric S. op de morgen van de overval bij hen op bezoek was geweest.

Doorlaggend voor de rechtbank, om Eric uit de cel te laten, leek echter het feit dat Snijders met zijn handicap nooit de ervaren motorrijder kon zijn die met hoge snelheid in het centrum van America de ontbrekende toeren had uitgehaald.

Eric Snijders: „Ik was eigenlijk dubbel gestraft. Behalve die valse verklaring van Hans, kreeg ik ook nog een raadsman toegewezen die absoluut niets ondernam. De vervanger tijdens haar vakantie was nog erger, die riep alleen maar constant dat ik beneid was aan moest smeken... en dat maak je allemaal mee als je al onschuldig in de cel zit!”

Officier van justitie mr A. Eijk in Roermond weigert voorlopig een einde te maken aan de 'verdachte status' van Eric. Op korte termijn moet hij optreden voor de rechtbank verschijnen. Mr Van Alst heeft inmiddels de president van de rechtbank mr H. van der Grinten gevraagd om de zaak te laten rusten en de zaak snel af te wikkelen. Van Alst is hard in zijn oordeel over het werk van de politie in Horst, dat hij omschrijft als 'amateuristisch'. „Ik kreeg deze zaak enkele dagen voor de eerste strafzitting op 16 juli. Onmiddellijk kreeg ik argwaan, enerzijds door de barnekekkige ontkennings van Eric en zijn hand van anderzijds door de makkelijke verklaring van het hoofdverdachte naar de getuigenzitting motorrijder.”

De advocaat schuwde een eigen onderzoek niet, vroeg advies van de deskundigen vooral op motorgebied en liet een plaatselijk politiebureau in Deurne een aantal getuigen opnieuw horen. „Het resultaat was verbluffend. Al heel snel werd het mij duidelijk dat de politie in Horst lachig aan de handicap van Eric voorbij was gegaan. De uitspraak van zijn mededader, dat Eric niet bij hem was, was zonneklaar voldoende aan te nemen dat hij ook als een soort wereldkampioen motorcross door America was gereden. Eric heeft nooit motor gereden, dat staat vast. Boven-

De zaak van de ontbrekende vingers

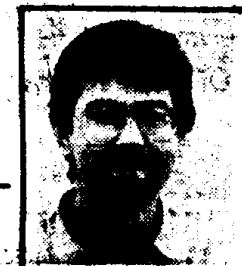
cier van justitie een klacht werd gedeponeerd tegen de politie-man in Deurne die de raadsman hand- en spandiensten verleende bij zijn onderzoek. „Onbegrijpelijk. De politie in dit land is er om de waarheid te achterhalen niet om die waarheid te verdoezelen terwille van een snel succesje. Ik maak het in meer strafzaken mee, zoals in een zaak in Dongen. Bij de confrontatie van een lange verdachte door getuigen werd mijn cliënt tijdens een confrontatie vooraan in een rij gezet met allemaal kleinere mannen en bovendien kreeg hij een overall aan die hem bijna een halve meter tekort was... Alle getuigen wezen hem zonder moeite aan. Dat zijn politietrucjes waarop je als raadsman bedacht moet zijn.”

Van Alst ging in de zaak Snijders nog verder en liet ook de vriendin van de hoofdverdachte opnieuw horen door de rechter-commissaris en letterlijk staat in het verslag van dat verhoor: „Hans heeft duidelijk gezegd dat Eric niet de mededader van de overval was. Hans zei tegen mij dat hij de bewuste motorrijder helemaal niet kende”.

Vrijheid

Eric Snijders geniet stralend van zijn voorlopige vrijheid, maar minder van de veelbetekenende opmerkingen en blikken in zijn omgeving. „Je hoort ze denken: dank zij een gewiekste advocaat loopt hij vrij rond, maar hij zal er wel bij geweest zijn. Ik weet wel beter en wil snel gezuiverd worden van alle verdenkingen... ik was nooit in Grathem en America, daar ben ik van mijn leven nog nooit geweest.” Persofficier mr J. Eland wil niet op de zaak Snijders ingaan. „De plaats waar het Openbaar Ministerie in de slag gaat met de verdediging is de rechtbank. Snijders wordt binnen afzienbare tijd voor de rechter gedaagd en dan horen we het wel.” Ook een woordvoerder van de rijkspolitie wil zolang de zaak 'onder de rechter is', niet ingaan op alle perikelen.

door

rob peters

dien heb ik de eigenaar van motorhuis van Gerwen in Helmond, een echte motordeskundige, gevraagd of het mogelijk was dat iemand met een dergelijke handicap gereden kan hebben, zoals de twee getuigen in America dat hebben beschreven. Dat kan niet omdat Eric de handrem onder de gashandiel niet kan bedienen en dus nooit een bocht van 90 graden met behoorlijke snelheid kan maken zonder tegen de grond te smakken,” zegt de raadsman.

Onder druk van de nieuwe getuigenverklaringen trok Hans H. tijdens een aanvullend verhoor door de rechter-commissaris op 30 september al zijn belastende verklaringen in. Van Alst: „Hij gaf toe dat hij de overval had gepleegd onder druk van een vriend in Deurne, die hem had laten weten dat ene Eric op de motor op hem zou wachten na de overval. Hij had maar aangenomen dat het om Eric Snijders ging, ook al omdat hij hem niet erg mocht en een vaag vermoeden had dat Eric 'iets had' met zijn verloofde.”

Van Alst kon zonder veel moeite vaststellen dat de integraal helm die Snijders voor zijn karwei in America zou hebben gekregen van de vriendin van H. een maatje 56 was en dat terwijl Eric helm-maat 58 heeft. „Eenvoudiger kan een onderzoek toch niet zijn. Gevaarlijk als je niet meer honderd procent kant vertrouwen op waarnemingen van de politie, zeker omdat een rechtbank al mag oordelen alleen op grond van ambtsedige verklaringen,” zegt hij.

Zijn onorthodoxe aanpak bleef overigens niet zonder gevolgen. De politie in Horst voelde zich zodanig in haar eer en goede naam aangetast dat bij de officiële

Hamvraag in de zaak Snijders blijft natuurlijk, op basis van welke bewijzen hij zo lang in voorlopige hechtenis werd gehouden. De politie in Horst ging uiteraard niet over een nacht ijs en mocht volgens deskundigen zeker afgaan op de belastende verklaring van de hoofddader. In het verdere onderzoek stootte de politie op een Suzuki-motor, die opvallend leek op het exemplaar dat door getuigen in America was gezien. Die Suzuki had in maart, zo bleek inderdaad uit de getuigenverklaringen, toebehoord aan Eric Snijders en werd op 10 mei opgevoerd uit het kanaal in Mierlo. Snijders bleef volhouden dat hij de motor aan een man in Sindhoven had verkocht, maar die getuige is nooit opgespoord en dat blijft dus de achillespees in het verweer.

Hoofddader Hans H. kwam later op zijn verklaring terug dat hij wist dat de motor van Eric zou zijn. H. gaf toe dat hij bewust een kenteken had laten maken waarvan het nummer vrijwel identiek was met een nummerbord dat hij in de auto van Eric had zien liggen. Dit toch belangrijk onderdeel van het onderzoek is nooit helemaal opgelost. Snijders zelf vindt het niet zo vreemd omdat hij wekelijks auto's koopt en die enkele dagen later weer verkoopt. Dat hij op 12 april de dag van de overval in America een auto heeft verkocht staat vast, gezien het vrijwaringsbewijs dat op 13 april staat gedateerd en dat in zijn woning is gevonden. Vreemd blijft in deze zaak de rol van plaatsgenoot John V. van hoofdverdachte Hans H. en de reactie van justitie daarop.

H. heeft meermalen verklaard dat V. de overval heeft voorbereid en het neersteken van een rivaal van V. uitgelokt. V. leverde in elk geval het vuurwapen een FN Browning-baby en zette H. zodanig onder druk dat hij als 'vriendendienst' een hem onbekende man neerstak. Die uitlokkings tot doodslag en afpersing bleef tot nu toe zonder reactie en V. werd tengevolge van een procedurefout nooit aangehouden, zelfs niet na verklaringen dat hij behalve wapens ook een halve rakiet in huis had.

Van Alst: „Vragen en nog eens vragen die niet beantwoord zijn. Al denk ik dat ik meer antwoorden op vragen heb gevonden dan de politie,” zegt hij zelfbewust.

Met een ferme linker-handdruk neemt Eric Snijders fluitend afscheid.

• De rechterhand van Eric Snijders. Als sinds zijn geboorte moet hij zonder vingers door het leven en volgens zijn raadsman kan hij dus nooit de handrem van een motor bedienen.

06-lijnen

Erotel 06
Erotel dat is 't wel
320.320.20
50 ct. p. min.

Sex voor 2
hete jongens & meiden
direct apart, 50 cpm
06-320.325.00

Trio Sex
Volkslied Linda 50 cpm
06-320.320.14

Griekse Porno
Bel Marcha snel 50 cpm
06-9618

Sexlijn
Mixjes.....06-320.320.50
Sexbox.....06-320.325.30
Call-me.....50 cpm.
Sex op z'n Grieks.
Kies je prooi zelf. 50 cpm.
06-320.327.17
Live met mij bel 06-95.06.

Lesbi meisje
Klein en strak. De vrouw ziet dat ik een zwart doorzichtig slipje aan heb. Dan doet ze m'n rokje omhoog. Pak me.
06-320.330.92 (50 cpm)

Dikke donkere
vrouw, stroop je m'n rok eens op schat. Lekker heb!
06-320.323.46 50 ct p/m

Ruige Porno
HARD*HARD*HARD
06-320.320.53 (50 cpm)
Buurvrouw verpest haar buurmeisje in d'r korte rokje en doorzichtige kousen. Ze ging tegen d'r aan staan, 2 handen vol.

Lesbisch
50 cpm 06-320.320.39
Hete Ruige Straatsex

Sexy ding
06-320.320.77 50ct p/m

Meisjesporno
50 cpm 06-320.320.52
Live met mij bel 06-95.06.

Lesbische
meisjes 18 j. en vrouwen. Ze leren elkaar Grieks, vrien en Frans. Toets van kamer naar kamer.
06-320.320.37 50ct p/m

Donkere vrouw.....06-96.40
TOPSEX va 21 j.....06-96.92
HARDE PRAAT.....06-96.91
Griekse Blacksex.....06-96.93
Volle vrouwen.....06-96.94

Kort en lekker
50 cpm

06 Gay Café's
Limburg...06-320.327.55

Homosex voor 2
Draai eerst 06-320, en dan:
SM Limburg...325.18
Jack Off Privé...321.16
Darkroom...324.16
Gay Pervers...325.09
Travestie...321.36
Transsexual...321.36
Bi-sex...323.36
Jongens-sex...325.19
Studenten-sex...327.56
50 ct p/m Pb. 75141 A'dam

Griekse Sex
NIEUW Lisa doet 't 50 cpm
06-320.325.55
Live sexgesprekken met rijpe vrouwen
Ik wacht op je!
50 cpm. 06-320.320.65

Sexstandjes
Wij doen elk standje Grieks, 69, Frans, vrien, Probeer 't. Meisjes en vrouwen. Lekker vlug!
50 cpm. 06-320.320.59
Live met mij bel 06-95.06.

SSSSS Sex meisjes
22222 2 handen vol! 50 cpm
06-320.320.22
Live met mij bel 06-95.06

Meisje in een witte doorzichtige
jas, zonder slipje eronder, ze bukt
06-320.330.93 - 50 ct p/m
Helemaal voor niets, echt hete

livegesprekken
06-320.330.78 (50 cpm)

Buurvrouw
pekt haar buurmeisje. Ze heeft een kort rokje en geen BH aan ze blaast de kaars uit, leert haar Grieks 50cpm
06-320.323.56

Sex-Adressen
Via keuze menu, snel de juiste dame kiezen, elke dag serieuze adressen verwacht
Live door de dames ingesproken. 06-96.85 (50 cpm)

Vrouwen
Geen meisjes maar echte vrouwen. 1. Marietta erotisch 2. Nel mollige huisvrouw 3. Claudia 38 jr. verpest buurmeisje 4. Paula werkt in 't ziekenhuis 5. Harriet bordeelsex
06-320.324.14 - 50 ct p/m

Bel mij gratis
ik ben eenzaam en alleen
Info 06-320.324.98 50 c.p/m

Meisje 20 jaar
zoekt een lieve man, per telefoon of in het echt.
06-320.324.96 - 50 ct p/m

*** Sexlijn 10 ***
De jongste...06-320.320.10
Liefje...06-320.321.10
Vriendin...06-320.323.10
Call-me 50 cpm

Ik heet Katja
Ik heb het net ontdekt en kan er geen genoeg van krijgen. Bel me
06-320.326.09 - 50 ct p/m

Homo-jongens
Hoor ze lekker tekeer gaan.
06-320.330.88 (50 ct. p/m)

Mooie Sabrina
haar eerste trio-sex
06-320.323.44 (50 cpm)

Sexbezoekje
Bij wulpse annet. Trio!
06-320.330.95 (50 cpm)

Stoute sexafspraken
Meisjes contact
06-320.330.16 (50 cpm)

Wulpse Loesje
Hoor haar tekeer gaan
06-320.330.96 (50 cpm)

Monique
Ze trilt van sex-genot
06-320.330.97 (50 cpm)
Pascale (klusjes in huis)

Keukensex
06-320.330.98 (50 cpm)

Partnerruil
Direct apart met mannen en vrouwen die zin hebben in een spannende sexruil!
06-320.330.91 (50 ct. p/m)
Zoek je een lekkere boy?

Homo dating
06-320.330.95 (50 cpm)

Uitdagend
Vrouwje met volle!!
06-320.330.56 (50 cpm)

Plezier v. twee
de manier om een vriend of vriendin aan de lijn te krijgen
Altijd succes.
06-9.500 (50 ct. p/m)

Marietje
in haar strakke rokje
06-320.321.20 (50 cpm)

Direkt contact
Mannen en vrouwen bieden zich aan, stuk voor stuk krijg je ze aan de lijn.
Bel jouw voorkeurrijn:
Partnerruil: 06-320.326.11
Triokontakt 06-320.322.16
Bi-sex: 06-320.322.33
Homo 06-96.14 (50 cpm)

100 hete meisjes zoeken

Sexcontact
06-320.326.66 (50 cpm)

Blonde Natasja
Doet het met 2 buurjongens
06-320.327.77 (50 cpm)

Sexadressenlijst
Elke dag nieuwe adressen, van hete dames/meisjes
06-320.328.00 (50 cpm)
Hete meisjes willen een

sexafpraak
06-320.330.42 (50 ct. p/m)
Tessa (18) is zo'n lekker

Tiennermeisje
06-320.328.88 (50 cpm)

Bi-sex privé
Direkt apartijn voor trio, jongens en hete meisjes.
06-320.330.46 (50 ct. p/m)
Nieuw: direkt apart met een strenge man of met een onderdanige slaaf!!

SM voor twee
06-320.329.99 (50 cpm)
Zoek jij snel sexkontakt???

Tippelijst
06-320.330.79 (50 ct. p/m)

Versier
een afspraakje? De flirtbox, daar lukt het altijd.
06-320.330.01 (50 cpm)

Triosex-kontakt
06-320.330.46 (50 ct. p/m)
Ook voor partnerruil.

Homokontakt
Zoek je 'n hete jongen?
06-320.330.18 (50 cpm)

Sex aan huis
Bel voor prive of escort
06-320.330.60 (50 ct. p/m)

Sex kontaktlijn
Oudegenende meisjes zijn op zoek naar hete jongens. Ontmoet hier jouw nieuwe sexvriendin van je dromen.
06-320.330.66 (50 cpm)

S.M. Prive
Ruige sex-afspraken
06-320.322.17 (50 ct. p/m)

Bisex kontaktlijn
Ook trio-sexkontakt
06-320.325.01 - 50 ct p/m

Bisex voor 2
direkt apart met een heet meisje of met een lekkere jongen
06-320.330.87 (50 cpm)

***** Gay privé *****
Jij wilt voor vanavond snel en discreet een opwindend afspraakje regelen? Bel dan Gay Privé, want daar zit je direkt apart, en als je met een andere boy wilt spreken druk je op de nul. Succes!!
06-320.322.75 (50 cpm)

Prive-sex
kontakt. Maak een sex-afpraakje met een lekker meisje of stel.
06-320.322.33 50 ct p/m

Scheur de kleren van mijn lijf, ik heb

een hete bui
06-350.211.14 (50 cpm)
Meisjes zoeken kontakt!!

Sexadvertenties
06-320.325.80 - 50 ct p/m
Zoek je een Heet meisje?

Escort-Kontakt
06-320.326.33 - 50 ct p/m

Sex voor twee
Direkt kontakt met jonge meiden vrouwtjes en stoeren hete knullen
06-320.330.90 - 50 ct p/m
Zoek je een leuke vriend of vriendin? Bel dan met de

Afspreklijn
Je hebt zo een partner!
06-320.320.33

Hete meisjes willen een

Sexafpraak
06-320.320.44 50 ct p/m

nieuwe Life-line
voor een gesprek apart met Chantal. De operator helpt u verder. Chantal, blond en sexy.
06-320.327.88 - 50 ct p/m

*** Mindy ***
Jong en heet, 50 cpm. 06-340.340.06

Het leven begint bij de 40. Ook het seksleven. Op de 40 plus box fijn en

ongedwongen
met leeftijdsgenoten.
06-320.327.28 (50 cpm)
Vooral de meisjes zijn de

heetste bellers
op de waanzinnige Orgiebox op 06-320.324.40. Dan gaan ze door het lint op de Sexbox op 06-320.322.22 (50 cpm)

Thee op bed
voor de jarige. Een bloemetje. En dan de geweldige surprise van Tommy en Robby. Oh jongens toch!!
06-320.340.06 (50 cpm)

De vrouw
keurt een sportknul. Als hij naakt voor haar staat verlies ze haar kalmte. Ze kniet...
06-320.340.22 (50 cpm)

Vanessa's

sexdroom
Het licht uit. Vastgebonden op bed. Haar man en zijn vriend doen alles wat ze willen.
06-320.340.36 (50ct)

Sex-machien
Harde porno voor elke smaak
06-320.326.80 (50 cpm)

Hij kijkt geboid toe als 2 meiden om hem dobbelen. Het blondje verliest. Nu zal zij het met hem gaan doen.

Grieks!!!
06-320.330.61 (50 cpm)
Met haar lippen verwent ze haar man. De jongen uit de advert. kniet achter haar.

Brutaal Grieks!!
06-320.323.84 (50 cpm)

Ze beeft
en trilt als ze die man weer ziet in dat natte zwemslijp. De blonde vrouw kniet voor hem.
06-320.330.51 (50ct)
Direkt snel-sexcontact
live-afspreeklijn
06-320.320.55 - 50 ct p/m

Kontakten/Klubs

Porky's Pretpark!!
Nieuw met 4 leuke jonge meisjes
045-228481 / 229680
nu ook zaterdag open van 11.00-19.00 uur.

Club Amorosso
Wij hebben niet alleen de mooiste, maar ook de gezelligste meisjes van Limburg.
Tel. 046-756335, Rijksweg Zuid 105, Geleen.
Geopend ma. t/m vrij. van 12 tot 24u. Zat. van 13 t/m 20u.

Club Nirwana
15 Mooie meiden: topgemotiveerd!
NIET GOED! GELD TERUG GARANTIE!
7 dagen per week van 22.00 tot plusm. 05.00 uur.
Nieuwstraat 147, Kerkrade. Tel. 045-463323.
TEVENS TOPESCORT-SERVICE!

***** Parenclub Liberta *****
vandaag
Miss Liberta verkiezingen
Wie haalt de eerste titel?
Dames meldt U zich bij het binnenkomen. Deze avond is alleen voor paren.
Maaseikerweg 24 Susteren 300 m. va. A2 richting Susteren
Tel. 04499-4928.

Nieuw..... Nieuw.....

Zaterdag, zondag
Geopend van 11.00-24.00 uur, zondag 15.00-23.00 uur.
Kapelweg 4, Kerkrade. Tel. 045-425100.

Samen op zoek naar jouw homo/lesbische relatie...

Idemdito
Stg. Alternatieve Relatievorming. Lange Geer 44, Delft, 015-136631. Erkend door Raad van Toezicht.

Nieuw Escort
Priscilla en snel bij u thuis of in hotel
045-428849

Club Cinderella

Nieuwe
meisjes verwachten u. Oude Rijksweg Nrd. 56, Susteren, naast tennisbaan. Tevens nog een meisje gevr.

Beleef jouw Fantasie
in een live sexgesprek, één meisje voor jou alleen op de aparte lijn. 06-320.370.50 (50 cpm)

Experiment!
Draadloos beheerst Fu haar sexgevoel. Hoe vaak beleef Ellie razende hartstocht.
06-320.340.69 50 ct. p/m
Hete meiden zijn op zoek

Porno Dating
06-320.321.44 - 50ct p/m
Over echt alles praten ze op

de Pornobox
Sex/hete sex en... gloeiende sex. Ervaring krijg je op...
06-320.320.51 (50 cpm)

Kontakten/Klubs

Porky's Pretpark!!
Nieuw met 4 leuke jonge meisjes
045-228481 / 229680
nu ook zaterdag open van 11.00-19.00 uur.

Club Amorosso
Wij hebben niet alleen de mooiste, maar ook de gezelligste meisjes van Limburg.
Tel. 046-756335, Rijksweg Zuid 105, Geleen.
Geopend ma. t/m vrij. van 12 tot 24u. Zat. van 13 t/m 20u.

Club Nirwana
15 Mooie meiden: topgemotiveerd!
NIET GOED! GELD TERUG GARANTIE!
7 dagen per week van 22.00 tot plusm. 05.00 uur.
Nieuwstraat 147, Kerkrade. Tel. 045-463323.
TEVENS TOPESCORT-SERVICE!

***** Parenclub Liberta *****
vandaag
Miss Liberta verkiezingen
Wie haalt de eerste titel?
Dames meldt U zich bij het binnenkomen. Deze avond is alleen voor paren.
Maaseikerweg 24 Susteren 300 m. va. A2 richting Susteren
Tel. 04499-4928.

Nieuw..... Nieuw.....

Zaterdag, zondag
Geopend van 11.00-24.00 uur, zondag 15.00-23.00 uur.
Kapelweg 4, Kerkrade. Tel. 045-425100.

Samen op zoek naar jouw homo/lesbische relatie...

Idemdito
Stg. Alternatieve Relatievorming. Lange Geer 44, Delft, 015-136631. Erkend door Raad van Toezicht.

Nieuw Escort
Priscilla en snel bij u thuis of in hotel
045-428849

Club Cinderella

Nieuwe
meisjes verwachten u. Oude Rijksweg Nrd. 56, Susteren, naast tennisbaan. Tevens nog een meisje gevr.

Video-sex-club
Firmousses, ook met lieve meisjes. Open dag v. 11.00-02.00u Zond. 14.00-02.00u Kl. Gracht 10, Maastricht.

"La Belle"
K'rade, Graverstr. 13, ied. dag geopend van 22-04 uur. Regina, Moniq, Uschi, Jutta, Tamara. 045-416143.

Paren- en alleenstaandenclub

Villa Liberta
Woensdag en vrijdag v.a. 21 uur voor paren en alleenstaanden. Zaterdag alleen paren. Altijs gezellige ongedwongen sfeer. Live-show m.m.v. het publiek. Let op zondags voor iedereen opwindende nudistic-party v.a. 19.00-24.00 u. Alles kan, niets moet. Maaseikerweg 24, Susteren. Tel. 04499-4928, 300 mtr. van A2 richting Susteren.

Relaxen bij:

Monique
Tel. 0949-241-175330

Relax bij

Vanessa
Tel. 045-459992.

Nieuw Club Eden
geop.: ma t/m zat. 14-4 u. Sauna, waterb., bubbelbad spiegelkamer. 045-462084 Holzstr. 103, Kerkrade

Nieuw Paradiso
Europaweg Noord 158, Landgraaf. Tel. 045-317032 v.a. 19 uur.

Apart! Apart!
Heren. grijp uw kans. Bij Chantal deze week op z'n Frans. Van 11.00 tot 23.00 u. Tel. 045-213457.

Iris Escort
Tel. 045-216496.

Angel
Privé en SM. 045-274587.

Kevin Boy
v. heren privé en escort. Tel. 045-419384.

Sexy Blondy
Af 10 uur, ook zat. en zond. Meisje gevr. 045-721759.

Club Dolce Vita
Hedenavond Caribische showavond, paren en alleenstaanden heerlijk lekker ontspannen met tropische drankjes en swingende muziek. Ons Adres: Rijksweg 1, Linne. Tel. 04750-11876.

FITNESS - TRAINING - SPOR

HOMETRAINER

One-action snaargeremd
Ook duurdere modellen in voorraad
normaal 295,-
NU 195,-

SKATEBIKE

Type org. Max met remnaaf
normaal 298,-
NU 99,-

MOUNTAINBIKE

Dames of heren.
Shimano 18 versn. incl. klikborden
normaal 599,-
NU 399,-

RIJWIEL 3 versn. S.A.

Dames of heren.
compleet rijklaar, ultv. 3 versn., handrem
normaal 499,-
NU 389,-

KINDERRIJWIELEN

12 1/2" remnaaf
3 1/2 - 4 jaar **169,-**

16" remnaaf
4 1/2 - 5 jaar **199,-**

GELDIG VAN 28/10 T/M 1/11

RIJWIEL CASH & CARRY
Akerstraat NRD 182 Hoensbroek 045-22200
Alle rijwiel met garantie en service

Prijswinnaars spelronde nr. 6

M. Oudenbroek	E. Jasparsstraat 11	Sittard	f 5000,-
L. Simons	Dingbank 17	Klimmen	f 1000,-
G. Raaymakers	Finetrau 27	Kerkrade	f 500,-
H. Evers	Hunsstraat 35	Ubachsberg	f 250,-
G. Ubachs	Mallesiep 10	Mechelen	f 250,-
F. Fuchs	Fabritiusstraat 34	Kerkrade	f 250,-
T. Franssen	Elberveldstraat 8 b	Kerkrade	f 100,-
L. Dohmen	Julianastraat 23	Merkelbeek	f 100,-
M. Sevenich	Jupiterstraat 21	Roermond	f 100,-
M. Schormans	Heereveldje 52	Landgraaf	f 100,-
T. Pastwa	Rijksweg 87	Sittard	f 100,-
J. Gemert	Parkstraat 15	Kerkrade	f 100,-
W. Rollinger	dr. A. Kuiperstraat 101	Brunssum	f 100,-
M. Moonen	Meidoornstraat 11	Kerkrade	f 100,-
H. Waanders	ABCstraat 22	Brunssum	f 100,-
H. Zegers	Oranjestraat 58	Brunssum	f 75,-
R. Custers	Marktstraat 13	Hoensbroek	f 75,-
N. Kohnen	Keerweg 68	Heerlen	f 75,-
F. Palmes	Brunahidestraat 77	Brunssum	f 75,-
Mw. Dohmen	Den Boschstraat 11	Heerlen	f 75,-
A. Wassenberg	Oppevenweg 25	Oirsbeek	f 75,-
P. Hamers	Eisenwal 33	Nieuwstadt	f 75,-
E. van Ee	Cambrimstraat 32	Heerlen	f 75,-
M. Soppe	dr. Schaepmansplein 45	Heerlen	f 75,-
R. Wilkens	Park 5	Heythuizen	f 75,-
V. Bochen	J. Vermeerstraat 18	Heerlen	f 75,-
E. Hamers	Landweringstraat 84	Sittard	f 75,-
R. Smits	Columbusstraat 87	Heerlen	f 50,-
P. van Daurse	burg. Beckersstraat 11	Landgraaf	f 50,-
T. Hartman	St. Hubertusplein 10	Heerlen	f 50,-
G. Claessens	Dortheagracht 2	Kerkrade	f 50,-
E. Costongs	prof. Eindhovenstraat 15	Hoensbroek	f 50,-
J. Merlens	Kerkstraat 24 L	Landgraaf	f 50,-
M. Brander	Kleingravenstraat 58	Kerkrade	f 50,-
L. Schra	ir. de Katsstraat 28	Brunssum	f 50,-
M. Jansen	Kerkstraat 60 A	Ubachsberg	f 50,-
H. Walczak	Debetslaan 35	Landgraaf	f 50,-
C. Steegmans	Vijgenweg 23	Heerlen	f 50,-
F. Nedvedic	Russelsstraat 20	Eygelshoven	f 50,-
M. Kildan	Tollensstraat 11	Heerlen	f 50,-
C. van Engelen	Past. Erensstraat 23	Heerlen	f 50,-
M. Lonsissen	Heyenrathweg 22	Heerlen	f 50,-
M. Amorij	Zwanestraat 12	Heerlen	f 25,-
J. Pasceer	Bernhardstraat 38	Hoensbroek	f 25,-
H. Baumanns	Alberhusaan 304	Kerkrade	f 25,-
A. Kroon	Elberveldstraat 53	Kerkrade	f 25,-
M. Boosten	Hoogeweg 79	Voerendaal	f 25,-
T. Peeters	Weverstraat 11	Münstergeleen	f 25,-
J. Ramackers	Europastraat 17	Schinnen	f 25,-
J. Vroomen	Maarstraat 18	Kerkrade	f 25,-
B. Meuwissen	P. Benkinkstraat 13	Holtum	f 25,-
W. Stelten	Theresiastraat 27	Eijnghausen	f 25,-
G. Wignan	Vignonstraat 16	Heerlen	f 25,-

De opgetogen familie Oudenbroek in Sittard.

Foto: PETER ROOZEN

Dave (rechts) en broertje Nick flankeren hun winnende oma

Foto: CHRISTA HALBESMA

Hoofdprijswinnares Mia Oudenbroek begroet oude bekende

'Dag bingomannetje'

SITTARD - Ze had er al zo lang op gewacht. Donderdagmiddag was het eindelijk raak. Mia Oudenbroek in Sittard maakte zelf de voorude open. "Dag bingomannetje", begroette als het ware een oude bekende. Al die jaren was Mia ervan overtuigd geweest dat ze ooit de hoofdprijs van vijftien duizend gulden zou winnen. Haar rotsvast geloof werd werkelijkheid. Bingo aan de Jasparsstraat in De Baandert!

Omdat Mia zo overtuigd was van een grote prijs had ze een aantal familieleden opgetrommeld die dan ook vol ongeduld in de huis-

kamer zaten te wachten op de gebeurtenissen die komen zouden. Even trok er een zweem van teleurstelling over het gezicht van de hoofdprijswinnares toen mister Bingo een intens gelukkige winnares om zijn nek hingen.

"Mijn man heeft me telkens gevraagd om te stoppen met het kopen van de bingo kaarten. Dat zal hij nooit meer durven zeggen", triomfeerde Mia, zittend aan de huiskamer tafel. Echtgenoot Nico hield zich schielijk op de vlakte en had het opeens erg druk met het verzorgen van de drankjes.

Over de besteding van het bedrag had Mia al van te voren nagedacht. Ter plekke deelde zij aan haar familieleden hun aandeel uit. "En de rest gaat op het spaarbankboekje", zei zij resoluut.

Keuze

In Klimmen maakte kleinzoon Dave van oma Elisabeth Simons aan het begin van deze week een minder gelukkige keuze. Oma kocht gewoontegetrout twee bingo kaarten en liet Dave kiezen. Laat nou op die andere kaart de tweede prijs van duizend gulden vallen!

Een beetje pech voor de jongeman, maar dat werd ruimschoots vergoed door het zien van zijn zielsgelukkige grootmoeder. Die werd trouwens al om zeven uur donderdagmorgen uit bed gebeld door hem omdat Dave de gepubliceerde bingonummers in de krant altijd nauwkeurig controleert. "Oma, u heeft bingo", moet het juichend door de lijn geklonken hebben.

Het heeft even geduurd, maar nu is het dan zover. Na bijna vier eeuwen van een zwervend bestaan zal de Enkhuizer Almanak voor 1992 worden uitgegeven vanuit Enkhuizen. Uitgever Fransje Jongert die tien jaar geleden de uitgave-rechten kocht, ziet daarmee een wens in vervulling gaan. „Ik heb me dat van begin af aan ten doel gesteld”, zegt de enige aandeelhouder, president-commissaris, hoofd van de postkamer annex expeditie en koffiejuffrouw van de Enkhuizer Almanak bv, nu nog te Apeldoorn. Maar de verhuisdozen worden gevuld.

Het telefoonnummer in Enkhuizen is al in werking. „Dank zij de doorschakelapparatuur van de PTT kon dat. Heerlijk is dat. Net als al die andere nieuwe communicatiemiddelen. Ik geniet van de fax en de autotelefoon. En van de computer met de desktop publishing programma's. Al haal ik er nog lang niet alles uit wat er in zit. Maar de volgende almanak, die lever ik de drukker aan op een floppy. Ik geniet van de combinatie van hi-tech en nostalgie.”

Hoe Fransje Jongert aan de uitgeverrechten is geraakt, is een verhaal op zich. „Ik woonde in 1982 al twaalf jaar in Canada. Met mijn twee zoons. Via, via hoorde ik dat de almanak te koop was. Nu had ik altijd al veel interesse in cultuurhistorie en daarnaast wilde ik een baan waarin ik mijn eigen tijd kon indelen. En thuis zijn voor de kinderen als dat nodig was. Ik wilde geen kinderen die al jong met een huissleutel moesten rondlopen. Dit was dus een unieke kans. Maar ook een ingrijpende zaak. Want ik moest er weer voor terug naar Nederland. Met twee Engelsprekende kinderen. Uiteindelijk heb ik het toch gedaan. En er geen spijt van gekregen.” De uitgeverij was tot 1982 in handen van de gebroeders Van Staden en gevestigd in het Apeldoornse pand waar Fransje Jongert het bedrijf voortzette. Fransje Jongert kon het pand overnemen en haar werkkamer inrichten.

Verhuizen

„Maar toen al leefde het idee om ooit naar Enkhuizen te verhuizen. Dat vergde echter tijd. De jongens gingen hier in de buurt naar school. Die kon ik het toen niet aandoen om binnen enkele jaren weer te verhuizen. Het was al moeilijk genoeg om helemaal op Nederlands over te schakelen. De oudste is overigens een Noordamerikaans kind gebleven. Hij zit weer in Amerika. Studeert en tennist. Of andersom, dat is me niet helemaal duidelijk. De jongste wil mij opvolgen. Die heb ik gezegd dat hij dan nog wel even in de wachtkamer moet. Ik ben begin veertig, dus kan nog jaren mee. Hij is pas zestien. Wat ik hem al wel op het hart heb gedrukt is, dat hij een grafi-

sche opleiding moet gaan volgen.” Dat de Enkhuizer Almanak door de eeuwen heen een verandering heeft doorgemaakt is een understatement. De tijd dat de vertrektijden van diligences en trekschuiten er in waren opgenomen ligt vele decennia achter ons. Net als de procedure waarbij schout en schepenen telkens voor een periode van vijftien jaar de octrooirechten verleenden. Wie nu uitgever is, blijft dat zo lang hij of zij er brood in ziet. Getuige het feit dat de oplage de laatste jaren weer stijgende is, lijkt die boterham voorlopig verzekerd.

Tweehonderdduizend

„De oplage bedraagt op dit moment ruim tweehonderdduizend. In de jaren twintig was dat circa dertigduizend. De stijgende oplage heeft ook te maken met het toevoegen van een aantal rubrieken. Er was door de vorige uitgever in vijftig jaar vrijwel niets aan veranderd. Zo ben ik begonnen met het opnemen van alle folkloristische, jaar- en veemarkten en kermissen. Daarvoor heb ik alle gemeenten van het land aangeschreven. Mensen om me heen lachten me uit. Dachten dat de gemeenten niet zouden reageren. Het resultaat? Honderd procent!”

De Enkhuizer Almanak anno nu wordt niet meer in hoofdzaak gekocht als naslagwerk. „Ja, natuurlijk gebruiken mensen hem om te zien wanneer ergens kermis is. En een enkeling zal de waterhoogten er nog uithalen. Maar de tijd dat aan het eind van het jaar de almanak bedrukt en kapotgelezen was, is voorbij. Het is nu een nostalgische curiositeit, een aardigheidje, een premium, noem maar op. Vandaar ook de geschenkwijze van het lint met de boekbindersstrik. En de almanak in verzendverpakking. Het boekje ligt ook goed in de cadeaumarkt. Weet je wat we daarvoor wel hebben moeten doen? De prijs er af halen.

Want je kunt toch met goed fatsoen niet meer aankomen met een cadeautje van nog geen zes gulden. Zonder de prijsopdruk kan het wel. Vinden de mensen het origineel, leuk, grappig. En speelt het bescheiden bedrag geen rol meer.”

Enkhuizer Almanak is eindelijk thuis

• Fransje Jongert: „De Almanak is niet in de eerste plaats een naslagwerk, maar meer een aardigheidje, een curiositeit.”

Qua inhoud bestaat er op dit moment maar één Enkhuizer Almanak. In het begin van deze eeuw was dat wel anders. „Toen bestonden er verscheidene uitvoeringen. Opgebouwd uit katernen van 24 pagina's. Variërend van 96 tot 288 pagina's in totaal. In de eenvoudigheid zat het calendarium met de gedenkdagen, de maanstanden en dergelijke. De dikkere waren voor-

zien van andere rubrieken, stichtelijke verhalen, huismiddeltjes en het weerbericht voor een jaar. Het aardige is ook dat in de oudste almanakken veel symbolen stonden, daardoor konden ook de analfabeten er informatie uithalen.” Volgens Fransje Jongert scoort de weersvoorspelling in de Enkhuizer Almanak een juistheidspercentage van 70 à 80. „Dat weerbericht er

uithalen zou gewelddadig zijn. Net als overigens het wijzigen van het formaat en het veranderen van de omslag qua lay-out en kleur. Ik baseer de weersvoorspellingen op de theorieën van de Nederlandse meteoroloog Christiaan Nell, die in 1965 is overleden. Die heeft in de jaren twintig een theorie ontwikkeld waaruit blijkt dat er ook in ons zo grillige zeeklimaat wel de-

De almanak door de eeuwen heen

Aangenomen wordt dat de eerste Enkhuizer Almanak is gedrukt in 1594 en uitgegeven in 1595. De oudste nog bestaande almanak is die van 1686. In het Behouden Huys op Nova Zembla is ooit een stuk van de Enkhuizer Almanak gevonden, daar in 1595 achtergelaten door Heemskerck en Barendsz tijdens hun zoektocht naar de noordelijke doorvaart naar Oost-Indië. Het bevroren stuk almanak is nog te zien in het Rijksmuseum.

In het midden van de 16e en het begin van de 17e eeuw verschenen voor het eerst in boekdruk vervaardigde almanakken die jaarlijks werden uitgebracht.

Eerder was er de almanak van Georg von Purbach 'pro annis pluribus', voor meer jaren dus.

Al snel liet elke zichzelf respecterende stad een almanak verschijnen. Zo waren er de Utrechtse, Enkhuizer, Zutphense, Deventer, de Oprechte Jouter en de Oprechte Sneeker. De laatste werd uitgegeven door Adrianus Stellingwerf, schoolmeester en voorzanger te Sneek en 'groot liefhebber van mathematische consten'.

Het waren alle boekjes die ongeveer het formaat acht bij elf centimeter hadden en een omvang van 48 tot 192 bladzijden, gebaseerd op katernen van 24 pagina's.

Het waren echte boekwerkjes voor dagelijks gebruik en de Enkhuizer Almanak, bestemd voor schippers en vissers, was op een speciale manier gebonden en voorzien van zogeheten 'flessenband', dat een aantal malen rond het boekje kon worden gebonden om het te beschermen tegen weer en wind.

Qua inhoud ontlepen de boekjes elkaar niet veel. Ze bevatten een kalender, een overzicht van feestdagen, markten en kermissen, watergetijden, maanstanden en anekdoten alsmede stichtelijke dichtstukjes. Tevens werden de tijden van het openen en sluiten van de stadspoorten vermeld.

De eerste uitgever die van schout en schepenen het octrooi kreeg om de Enkhuizer Almanak uit te geven was de familie Stichter. De rechter bleef van 1590 tot omstreeks 1800 familiebezit van de Stichters. Van 1595 tot 1890 werd de Enkhuizer Almanak uitgegeven en gedrukt in Amsterdam. In 1800 gingen de rechten over naar de uitgever Van Staden. Toch bleef de almanak zijdelings in de familie Stichter, want Van Staden verkreeg het uitgeverrecht door een huwelijk met een meufvrouw Stichter, die dat recht had verkregen via een erfenis. In 1982 gingen de rechten over in handen van de huidige uitgever, de Enkhuizer Almanak bv van Fransje Jongert.

Leugenzak

Aan het waarheidsgehalte van almanakken is door de jaren heen sterk getwijfeld. Onderstaand versje maakt dat meer dan duidelijk.

Almanak, leugenzak
Komt van Delft,
Liegt de helft.
Komt van Aalsmeer,
Liegt nog veel meer.
Komt van Dordt,
Liegt dat 'ie zwart wordt.
Komt van Zwartewaal,
Liegt 't allemaal.

gelijk een patroon zit. Grappig is trouwens dat vroeger de 'hemelloopkundige' Don Magino werd genoemd als de man achter de voorspellingen op lange termijn. Van die man is werkelijk niets terug te vinden. Of iemand gebruikte die naam als pseudoniem bij het maken van zijn 'magische voorspellingen' of het was een imaginair iemand. Misschien dat daar de naam vandaan komt. In ieder geval ligt er nu wetenschappelijk onderzoek aan ten grondslag. Laat ieder voor zich de waarde daarvan maar bepalen.”

Toeleveranciers

Voor het samenstellen van de almanak is Fransje Jongert afhankelijk van een aantal 'toeleveranciers'. Zo worden de getijdentabel- en geleverd door het Ministerie van Verkeer en Waterstaat en de

astronomische gegevens door een medewerker van het Kaptein Laboratorium uit Groningen. Eerder leverde de Leidse sterrenwacht die gegevens aan. Maar jaarlijks verschijnen er nieuwe zaken in de almanak. Dit keer een aantal sprookjes met een eigentijdse moraal van een jonge schrijfster. En een artikel over de stichting Eerste Dag Enveloppe Enkhuizen. Die aan de thuiskomst van de Enkhuizer Almanak een speciale enveloppe heeft gewijd. De voorbereidingen voor de uitgave van de 400ste almanak zijn begonnen. In het verhuisbericht van de uitgeverij Enkhuizer Almanak bv staat te lezen: 'Het festijn zal de Enkhuizer Almanak naar waarde sieren'. Het wordt geen haastklus, dat mag duidelijk zijn.

willem de niet

„Economisten kunnen wel zeggen dat het allemaal weer wat beter gaat met de economie. Maar voor zover het onze business van kantoormachines betreft, heb ik daar nog niets van gemerkt”. Dat zegt de bestuursvoorzitter en uitvoerend directeur van de Xerox Corporation, Paul A. Allaire. Juist zijn bedrijf voor kantoormachines (tevens meerderheidsaandeelhouder in de Europese joint venture Rank Xerox) merkt een economische omslag vrijwel op de dag nauwkeurig. Zoals de 'keer ten kwade' op de dag van het uitbreken van de Golfoorlog.

• Xerox-topman Paul A. Allaire investeert in Europa.

'Nog geen omslag wereldeconomie'

Xerox investeert fors in Venray

Paul Allaire was even in Europa voor een jaarlijkse ontmoeting met alle leidinggevende personen van de Rank Xerox-organisatie. Met nog maar ruim twee maanden voor de boeg in 1991, zijn zijn prognoses voor omzet en winst van het concern aan de sombere kant. De ernstige crisis van ongeveer tien jaar geleden – toen de Aziatische concurrentie op het terrein van de kopieermachines, faxen, printers etc. moordend werd – lijkt te boven. Er wordt in Europa (onder meer in Venray) zelfs weer voor ruim een half miljard gulden geïnvesteerd. Maar de economische recessie in grote delen van de wereld zal de cijfers over 1991 nadelig beïnvloeden.

„We hebben het zelf ook gedaan. We wisten aan het begin van dit jaar niet wat er zou gaan gebeuren en werden heel terughoudend in het investeren in kapitaal-goederen. Veel van onze klanten, veelal de grote bedrijven, reageerden niet anders en hebben de bakens tot nu toe niet verzet. Ik heb het in ieder geval nog niet kunnen merken”, aldus Allaire.

Met een omzet van bijna 18 miljard dollar (bijna 35 miljard gulden) in 1990 behoort Xerox tot de grootste kantoormachine-producenten ter wereld. Hoewel over 1990 de nettowinst ook al fors was teruggelopen in vergelijking met 1989 (van 704

naar 243 miljoen dollar), is uit de woorden van Allaire op te maken dat de aanval van de Japanse concurrentie aan de 'onderkant van de markt' is afgeslagen. Op het gebied van de kleine kopieer- en andere apparaten zou Xerox weer marktaandeel terugwinnen, aldus Allaire. Maar op het terrein waar het concern traditioneel het sterkst is, de grote machines voor de grote bedrijven, heeft de recessie in de Angelsaksische wereld nu voor een stagnatie gezorgd. De veelbelovende markten in Oost-Europa blijven daarnaast vooral 'veelbelovend'.

Oost-Europa

„De economische situatie in die enorme Sovjetunie is zo bar en boos, dat we daar dit jaar nog minder machines verkopen dan een jaar eerder. Terwijl de mogelijkheden ongekend zijn. Het aantal kantoormachines per werkende Oost-Europeaan is in vergelijking met die in de VS of West-Europa ongeveer één op de honderd. Zelfs vergeleken met Latijns-Amerika is dat nog altijd één op de tien. Maar je hebt die apparaten toch nodig als je een moderne, industriële samenleving wilt runnen”.

Allaire vreest dat met name in de Sovjetunie voorlopig al het beschikbare geld nodig zal zijn om de bevolking te voeden. En hij voelt er niets voor om zijn nek uit te steken en massaal te gaan investeren in het Oosten. „Nee, dat zijn we op korte termijn niet van plan, zolang er zo weinig stabiliteit is. We willen

namelijk wel worden terugbetaald”.

Uitbreiding van de vier bestaande, kleine, assemblagevestigingen in Polen, Tsjechoslowakije, Roemenië en Bulgarije zijn er niet. Wel wordt er op afstand, vanuit Londen, gewerkt aan de uitbreiding van het netwerk van dealers in Oost-Europa. Dat zijn er nu ongeveer honderd, maar Allaire is zich er volledig van bewust dat dit volstrekt onvoldoende is om hier – bij het eventuele aantrekken van met name de Russische economie – alert op in te kunnen spelen. Te zamen met de eenwording van de Europese binnenmarkt blijkt het wel een belangrijk onderwerp voor de Europese managersbijeenkomst in Brussel deze week.

Milieu

Evenals wat Oost-Europa betreft, kan de Amerikaanse manager niet tot de voorlopers in de industrie gerekend worden op het gebied van de groeiende milieu-eisen. Anders dan het in toenemende mate rekening houden met milieuvriendelijke onderdelen bij het ontwerp en papier bij het gebruik van de machines. Allaire noemt ook de praktijk van het concern om oude apparaten van de klanten terug te nemen wanneer deze een nieuwe kopen. Bruikbare onderdelen van kopieermachines worden gereviseerd, bij elkaar gebouwd en weer verkocht als 'vrijwel nieuwe' apparaten. Dat innemen en ombouwen gebeurt ook in Venray. Maar is de hoogste baas van de Xerox Corp.

ook bereid oude machines terug te nemen als de klant geen nieuwe bij hem wil kopen? Allaire: „Nee. Dat doen we natuurlijk niet, zelfs niet om 'aardige kerels' gevonden te worden”.

Aardig gevonden worden wil het concern alleen door echte klanten. Daartoe werd vorig jaar al in de VS en in de vroege zomer in Europa de 'Xerox Total Satisfaction Guarantee' geïntroduceerd. Wanneer de klant niet tevreden is met de prestaties van het apparaat neemt de fabrikant deze terug. Wordt daar nu veel gebruik van gemaakt? Allaire: „Nee, er komen niet veel meer machines terug dan gebruikelijk. We namen die apparaten natuurlijk altijd al terug als er klachten waren, alleen niet dan nadat we de klant behoorlijk op de kast hadden gekregen. Nu zeggen we: de keus is aan u. Dat komt veel aardiger over en het maakt de klant doorgaans ook veel redelijker”.

Groeiemarkt

Na het terugveroveren van een stukje van de markt voor de kleinere apparaten, ligt het accent van het concern nu meer op het uitbreiden naar andere sectoren. „We hadden tot nu toe de technologie om 40 procent van de markt te bedienen. Een markt van machines voor het vervaardigen en verwerken van documenten die in de wereld geschat wordt op zo'n 80 miljard dollar”.

Om toch een indicatie te krijgen van het marktaandeel van de uitvinders van het droog kopiëren, moet de ongeveer 16 miljard dollar omzet worden afgezet tegen de 40 procent van die totale markt waar het concern actief is. En dat zou neerkomen op ongeveer de helft, zo blijkt uit wat ruwe becijferingen van Allaire. Maar de markt groeit, niet in de laatste plaats door het integreren van steeds meer mogelijkheden van digitale beeldverwerking. „Waar we ons nu op richten, is 60 procent van een totale markt van 110 miljard dollar”, aldus de Xerox-president.

marien van den bos

Graffiti. De een roemt het, de ander verdoemt het. De discussies of het hier nu om kunst of kitsch gaat, verstommen niet. Feit is in elk geval dat het onmiskenbaar zijn stempel drukt op - veelal - andermans eigendommen. Letterlijk. En meestal ongevraagd. Het verwijderen van ontsierende muurschilderingen kost een middelgrote gemeente al gauw enkele honderdduizenden guldens per jaar. Het graffiti-probleem is ontstaan met het verschijnen van de spuitbus. Vroeger, toen jongeren nog met kalk en krijt op pad gingen om stoepen en muren te 'versieren', had deze vorm van straatcultuur nog een onschuldig karakter.

Nu, enkele tientallen jaren later, is het onschuldige kinderspelletje van weleer uitgegroeid tot een serieus probleem. Pastelkrijt en potloden werden vervuild voor spuitbussen en dikke viltstiften. Kladderaars gaan massaal op oorlogspad om in de stad hun sporen na te laten. De gemeente Maastricht was het zat tegen volgekliederde gevels en bekladde elektriciteitskastjes aan te moeten kijken. Ze zocht naar een manier om het spuit- en tekenwerk adequaat te kunnen weren. Een rondje Maastricht met de anti-graffitibus, die sinds enkele weken door de stad rijdt en besmeurde muren te lijf gaat, toont aan dat de kladderoute nog altijd zeer populair is onder graffiti-spuiteren die overal hun kleurrijke visitekaartje achterlaten.

● Een medewerker van de gemeente doet een poging fantasieloos spuitwerk van de muren te halen.

Anti-graffitibus rijdt de kladderoute

Om acht uur 's ochtends gaan ze al op pad, de mannen van de anti-graffitibus. Als de muren nog vochtig zijn en de verf van de in de nachtelijke uren aangebrachte tekeningen nog vers is, beginnen zij met het verwijderen van de tags, zoals de illegaal aangebrachte schilderijen door kenners worden genoemd. Het lijkt op dweilen met de kraan open. „We hebben minstens drie jaar werk,” zucht Peter Nijs, die de bus bemant. „Ervan uitgaande dat er niets meer bijkomt...”

Sinds 26 september is de bus acht uur per dag, vijf dagen per week ergens in Maastricht aanwezig om ontsierende kladpartijen en discriminerende teksten te verwijderen.

Fantasieloos

Het is maandagochtend. De bus wordt gesignaleerd onder de Kennedybrug. Het is er donker en koud. Van alle kanten giert de wind onder de bogen van de brug. De vrolijke kleuren van het moderne kunstwerk dat op de bus geschilderd is, steken schril af bij het grijze beton met het fantasieloze spuitwerk van de graffiti-jeugd. Twee mannen, in dienst van de gemeente en gestoken in plastic regenpakken beginnen met wat lijkt op een hells karwei. Handschoenen worden aangetrokken, plastic kappen en helmen opgezet. De muren worden ingesmeerd met een goedje dat weliswaar milieuvriendelijk, maar toch ook flink agressief is. Onder hoge druk spuiten de mannen heet water op de muren en na flink schrobben en boenen wordt het resultaat van nachtelijk vandalisme weer ongedaan gemaakt.

„We halen alles er van af, zelfs als het er mooi uitziet,” zegt Peter Nijs van de anti-graffitibus terwijl hij het resultaat van een afstandje bestudeert. „Kijk, op het moment dat een gebouw wordt beklad, zonder toestemming van de eigenaar, is het illegaal, hoe artistiek ook bedoeld.”

Opdrachten

De anti-graffitibus werkt in principe voor non-profit organisaties als de gemeente, nutsbedrijven en woningbouwverenigingen. De gemeente Maastricht spreekt van een bijzonder project in Nederland. De bus trekt veel belangstelling en blijkt duidelijk in een behoefte te voorzien. De opdrachten stromen binnen. Woningbouwverenigingen en nutsbedrijven hebben contracten afgesloten waarin ze toezeggen voor een bepaald bedrag per jaar gebruik te zullen maken van de diensten van het anti-graffititeam. „Het wordt natuurlijk nooit een lucratief project,” zegt Nijs. „Maar daar streven we ook niet naar. We zijn begonnen met een kapitaal van 50.000 gulden, bijgebracht door de gemeente en enkele buurtverenigingen. Daar moest de bus, kleding en materiaal van betaald worden. Als we maar kostendekkend werken. Graffiti en vandalisme zullen wel altijd blijven bestaan, we leven nog steeds niet in een aards paradijs.”

„Binnen enkele dagen worden de storende teksten of tekeningen verwijderd,” zegt Jan Gunther, coördinator van het anti-graffiti-project. „Bij racistische en seksistische leuzen wordt er naar gestreefd onmiddellijk in te grijpen.” Nijs vult aan: „We werken nog niet voor particulieren, maar in dit soort gevallen zullen we ons zeker flexibel opstellen.”

● Projectleider Jan Gunther: „We hopen het graffiti-probleem met dit project in de hand te houden.”

● Smeerboel langs de Maastrichtse kladderoute.

Foto's: FRITS WIDDERSHOVEN

door

graziella runchina

Verloedering

Het idee voor de bus ontstond enkele jaren geleden. Buurtbewoners zagen de vervuiling van hun wijk door graffiti geklieder met lede ogen aan. Verloedering van de leefomgeving werd niet langer gepikt als zou het horen bij het moderne straatbeeld. In het kader van sociale vernieuwing en buurtbeheer werd overleg gevoerd en viel de keuze op een bus. De initiatiefnemers hoopten bovendien dat behalve de schoonmaak-activiteiten ook de regelmatige aanwezigheid van het voertuig demotiverend op de taggers zou werken.

Het is opvallend wat een oplettend oog aan illegaal spuitwerk kan ontwaren. Kerken, straatmeubilair, zelfs bomen zitten onder de verf. Meestal erg lelijk, maar soms ook artistiek. Veelal gewoon ontstaan uit pure baldadigheid, een enkele keer is er echter duidelijk meer werk aan besteed. Een sporthal in Maastricht zit helemaal onder de graffiti. In totaal zo'n driehonderd vierkante meter. De plek heeft zo'n beetje de functie van gedoozone in het graffiti-circuit. „Af en toe wordt er iets verwijderd waardoor de jongeren het gevoel krijgen dat ze in de gaten worden gehouden, voor de meesten wordt het daardoor des te spannender”, zegt Gunther.

„Het blijft echter de bedoeling de daders te demotiveren, hen verantwoordelijk te stellen voor hun daden. Want graffiti is strafbaar en kinderachtig.”

Boosdoener

Het graffiti-team maakt van elk beklad object een foto en aan de hand van bepaalde kenmerken proberen ze de boosdoener in zijn kraag te grijpen. De baldadige jongeren komen dan meestal terecht bij bureau HALT (Het Alternatief) dat hen meteen confronteert met de gevolgen van hun geklad. Jeugdige vándalen worden in de gelegenheid gesteld hun zonden zonder strafvervolg af te kopen door de aangerichte schade te vergoeden of te herstellen. Bureau HALT in Heerlen stuurt graffiti-spuiteren met spons en schoonmaakmiddelen op pad. De anti-graffitibus in Maastricht werkt nog niet met alternatieve straffen. Omgaan met de speciale apparatuur van de bus vergt namelijk enige deskundigheid.

„We hopen het graffiti-probleem met dit project in de hand te kunnen houden,” zegt Gunther. „Uitroeien kunnen we het niet. Maar verloedering van de stad en een smeerbeel van jewelste, dat pikken we niet. Want met het accepteren van graffiti, werk je ook andere criminaliteit in de hand.”

Elsloos stukadoorsbedrijf bekroond met prijs

Perfectie en balans in sierpleisterwerk

Vakmanschap is meester-
schap. Dat slaat niet alleen op
een bepaalde biersoort maar
ook op de Elsloose stukadoor
Theo Frissen en zijn zoon Lu-
die. Het tweemansbedrijf
heeft deze maand in Amster-
dam, tijdens een symposium
over 'gepleisterd bouwen', de
waarderingprijs 1991 gekre-
gen. Deze prijs wordt om de
vijf jaar uitgereikt aan archi-
tecten en uitvoerende bedrij-
ven die op doordachte en
vooral zorgvuldige wijze sier-
pleisterwerk toepassen. Fris-
sen kreeg deze hoogste onder-
scheiding in de categorie
binnen-stucwerk voor de vak-
technische perfectie die hij in
zijn pleisterwerk op wanden
en plafonds weet te bereiken.

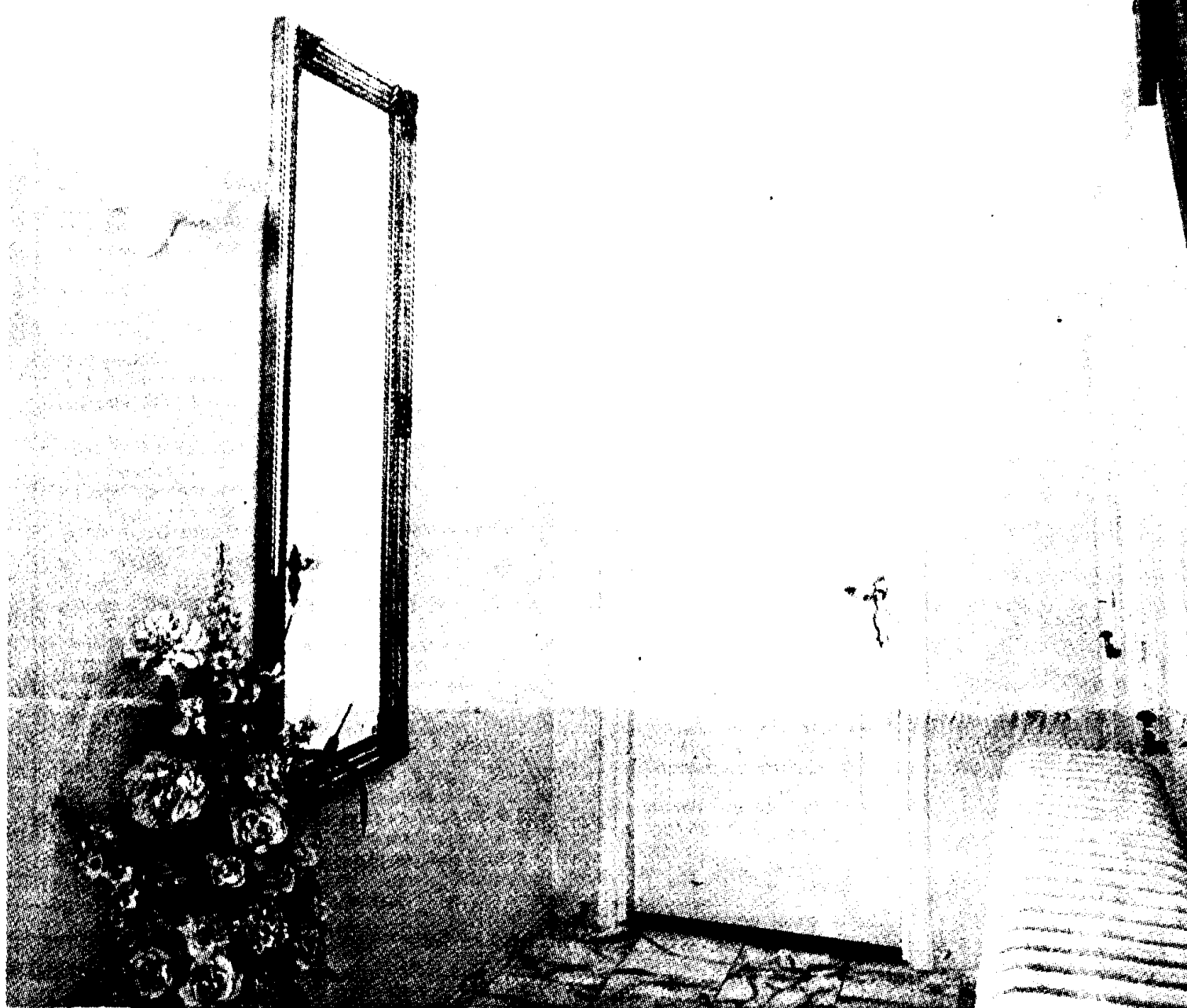
werd een stukadoor alleen inge-
huurd om te witten en hooguit wat
structuur op de muur aan te bren-
gen. Maar dat is nu wel veranderd,"
stelt Frissen vast.

Hij wijst op een foto waarop een
schitterend interieur in Lodewijk
XVI-stijl is afgebeeld. Sierlijke gou-
den lijsten, koven en consoles met
strik-en bloemornamenten door va-
der en zoon aangebracht in een Bel-
gische villa. De onderdelen,
kopieën van achttiende eeuwse ont-
werpen, haalt hij uit Frankrijk,
Duitsland en Italië. Dat is gewoon
een kwestie van bestellen, maar dan
begint de titanenklus: het aanbrengen.
Uiterst secuur werk waarin
Frissen streeft naar perfectie. Iedere
simpele ziel kan volgens hem een
leuk ornamentje kopen maar alleen
de ware vakman brengt de verbind-
dingen, patronen en afwerking zó
aan dat het sierwerk in alle glorie
tot zijn recht komt. Dat kost tijd en
vereist geduld en een degelijke vak-
kennis.

Twee eigenschappen die Frissen
door de jaren heen heeft verworven.
Aan die vak kennis is in ons land
een nijpend gebrek; het Elsloose
bedrijfje kan de stroom van op-
drachten nauwelijks aan.
Een extra kracht is volgens Frissen
niet te vinden omdat de broodnodi-
ge deskundigheid ontbreekt. Het
werkgebied is daarom beperkt tot
Limburg en België. Een sjeik in
Saeedi-Arabië, die zijn optrekje van
dertig miljoen gulden door Frissen
wilde laten decoreren, moest hij he-
laas teleurstellen.

Balans

Bij het aanbrengen van sierpleister-
werk probeert Frissen altijd de juis-
te balans te vinden tussen de wens
van de klant en zijn vaktechnische
perfectie. Tijdens de renovatie van
een Steinder pand uit omstreeks
1930 bracht hij een Jugendstil-pla-
fond aan in de hal en adviseerde hij
zijn klant niet alleen bij het kleurge-
bruik maar ook bij de juiste verlich-
ting. Als hij de ruimte krijgt om
zich uit te leven, is dat voor Frissen
de bekroning op zijn werk. Zo
werkte hij vol enthousiasme aan de
plafonds en wanden van de voorva-
derlijke kastelen van verschillende
adelijke families.
Maar hij is ook voor een leuk kar-
weitje in een rijtjeshuis te vinden.

● Het bekroonde Jugendstil-sierstucwerk op het plafond van een Steinder woning.

Dat het vanuit kunsthistorisch oog-
punt 'ondeugdelijk' is om in een
nieuwbouw huis een wandje met ro-
coco-pleisterwerk te versieren,

stoort hem niet. De klant is tenslot-
te koning en wie zegt dat zo iets niet
mooi kan zijn? Bovendien brengt
Frissen ook strak, eenvoudig pleis-

terwerk aan dat prima past in een
modern interieur en bij een kleinere
beurs.

catharien romijn

HalogenA-lamp van 60 watt

van Philips 'doen' het op het ge-
wone elektriciteitsnet, zodat toe-
passing van het helderwitte
halogeenlicht nu op elke plaats
in huis mogelijk is. Om speciale
sfeereffecten te bereiken kan er
een dimschakelaar gebruikt
worden. Door de lamp bijvoor-
beeld op het plafond te richten,

of in een verticaal gerichte stra-
ler te plaatsen, kunnen naar be-
lieven ruimtelijke of juist prakti-
sche accenten gelegd worden.

De nieuwe 60 Watt-uitvoering
(f. 19,95) is ook heel geschikt
voor gebruik in een schemer-
lamp.

Wageningse studente in proefschrift:

'Problemen voor Centraal Wonen'

Al voordat sociale vernieuwing en
zorgzame samenleving politieke be-
grippen waren, werden ze in de
praktijk gerealiseerd in Centraal
Wonen-projecten in Nederland. Nu
de overheid ze tot politieke stok-
paardjes heeft verheven, wordt er
tegelijktijd een volkshuisvestings-
beleid ontwikkeld waardoor
Centraal Wonen in de problemen
zal komen. Deze tegenstrijdigheid
constateert Beatrice Kesler, die gis-
teren is gepromoveerd aan de Land-
bouwuniversiteit op het onderwerp
Centraal Wonen in Nederland.

Drickwart van de Centraal Wonen
(CW)-projecten (waarvan er in Ne-
derland ruim vijftig zijn) is ge-
bouwd in de sociale huursector. In
Limburg zijn vier van deze projec-
ten, twee in Roermond, één in
Kerkrade en één in Maastricht. Net
als alle sociale huurwoningen die
vanaf 1970 zijn gebouwd, hebben de
CW-woningen al een hoge huur-
prijs. Met de voorgenomen forse
jaarlijkse huurverhoging en strak-
kere huursubsidieregels leidt dat
ertoe dat minmagroepen zoals bij-
standsmoeders niet meer in Cent-
raal Wonen terecht kunnen, terwijl
juist zij profijt hebben van de socia-
le omgeving daarvan.

Een kenmerk van Centraal Wonen
is immers dat de bewoners onder-
ling contact hebben en elkaar hel-
pen. Zo worden bijvoorbeeld kinde-
ren van medebewoners opgevan-
gen, boodschappen gedaan,
wasmachines gedeeld, auto's uitge-
leend, gezamenlijke maaltijden ge-
noten. Dat betekent ook dat er
minder snel een beroep wordt ge-
daan op zorgverlenende instellin-
gen en dat het minder belastend is
voor het milieu," aldus Kesler.

Ze is al jaren persoonlijk betrokken
bij Centraal Wonen. Aan de Land-
bouwuniversiteit is Beatrice Kesler

werkzaam bij de vakgroep Huis-
houdstudies.
Andere doelstellingen van Centraal
Wonen dan de al genoemde contac-
ten en hulp zijn: invloed hebben op
de eigen woonomgeving, gemeen-
schappelijke voorzieningen runnen,
behoud van zelfstandigheid als
huishouden, in principe toeganke-
lijk voor iedereen. Kesler ontdekte
dat dat laatste niet bij elk CW-pro-
ject is terug te vinden in de prak-
tijk. Ze keek naar de verscheiden-
heid van bewoners wat betreft het
soort huishouden, de leeftijd en het
inkomen. Slechts de helft van de
CW-projecten bevat paren zonder
kinderen, alleenstaanden zonder
kinderen, één- en twee-oudergezin-
nen. In de andere projecten wonen
overwegend alleenstaanden en een-
oudergezinnen.

Kesler noemt een aantal verklarin-
gen: „Laagbouw-eengezinswoning-
en zijn aantrekkelijker voor gezin-
nen dan stapelbouw, gezinnen
hebben minder behoefte aan 'je ver-
haal kwijt kunnen' en kinderop-
vang en twee-ouder gezinnen heb-
ben vaak al een goede woning,
waardoor ze minder snel zullen ver-
huizen naar een CW-project." De
leeftijd van CW-bewoners blijkt me-
rendeels onder de 45 jaar te liggen.
Kesler denkt dat er in de toekomst
mogelijk meer ouderen bijkomen,
maar dat die tot nu toe meer kiezen
voor groeps wonen met ouderen.
Overigens zijn ook niet alle projec-
ten geheel toegankelijk voor oude-
ren of gehandicapten, wat voorna-
melijk met de kosten te maken
heeft. Op één na, wonen er wel in
alle CW-projecten kinderen.

De verdeling van inkomensgroepen
in Centraal Wonen is precies omge-
keerd aan het Nederlands gemid-
delde. Vijftig procent van de bewo-
ners valt in de lage inkomensgroep
(tot 1500 gulden netto per maand),
18 procent in de hoge (vanaf 2500
netto per maand). Een manier om
het bereikbaar te houden voor de
minima om in Centraal Wonen te
wonen, zou volgens Kesler zijn om
zo'n project met gemengde finan-
ciering te bouwen, dus een deel
huur- en een deel koopwoningen.
„Maar de banken hadden er tot nu
toe geen vertrouwen in." Ook bij de
besturen van woningcorporaties be-
speurt ze nogal eens weinig animo
voor Centraal Wonen-projecten.
„Mijn hypothese is dat dat komt
omdat er geen jongeren en geen
vrouwen in de besturen zitten."
Verder vindt ze dat de overheid (lo-
kaal en landelijk) deze initiatieven
wel wat meer zou mogen stimule-
ren.

Kaaps viooltje viert eeuwfeest

Het kaaps viooltje viert dit jaar zijn
honderdste verjaardag, als potplant
welteverstaan. In 1891 namelijk
werd op een afgelegen plaats in
Tanzania (Oost-Afrika) een onopval-
lend klein plantje met blauwe
bloempjes ontdekt. Niemand kon
toen vermoeden dat dit toch be-
schieden plantje zo'n overweldigende
triomftocht zou maken in pot-
plantenland.
Veel kwekers namen het plantje in
cultuur en kruisten het met andere
Saintpaulia-soorten. Van de oor-
spronkelijke soort zijn nu nog maar
enkele eigenschappen over. Andere
bloemkleuren en grotere bloemen
zijn het gevolg geweest. Er schijnen
al meer dan 40.000 cultivars te zijn
geregistreerd.
Aan boord van het ruimteschip Co-
lombia, dat op 20 januari 1990 in het
zuiden van Texas landde, bevond
zich 1 gram Saintpaulia-zaad. Zes
jaar lang hadden de circa 25.000
zaadjes rond de aarde gecirkeld en
zo een afstand afgelegd van een bil-
joenen kilometer.
Zo'n 2.000 dagen gewichtloosheid
en intensieve kosmische straling
heeft nogal wat tweeweggebracht,
blijkt inmiddels. Veel van de plan-
ties die uit ruimtezaden werden
opgekweekt, hebben een tot nu toe
onbekende bloemvorm. Een grote
stroom nieuwe cultivars staat ons te
wachten!

Bamboe doet het prima in Nederland

„Toen ik hier in april '86 de eerste
planten de grond in zette, heb ik
één ding goed in mijn hoofd ge-
prent: schoenmaker blijf bij je leest.
Je weet alles van bamboe af, buit
dat uit, gebruik die kennis en zie
wat er van komt." Nu zes jaar later
is het niet overdreven te stellen dat
het mede aan Charley Youngte te
danken is dat de bamboeplant in
Nederland plotseling weer volop in
de belangstelling staat. Tot zijn ei-
gen verrassing moest hij dat enkele
weken geleden ondervinden, toen
meer dan 1.600 mensen, in het ka-
der van een open dag, zijn bamboe-
tuin in het pittoreske Noordhol-
landse dorpje Schellinkhout
kwamen bezoeken. Met eigen ogen
konden die mensen zien dat ook in
het Nederlandse klimaat de bam-
boeplant goed kan gedijen. In om-
standigheden die lang niet optimaal
zijn te noemen.
Bamboe is 'in'. Neus de woonbla-
den door, loop door een tuincen-
trum, kijk buiten om je heen, overal
rukt de bamboe op. Het AMC en het
Ronald McDonaldhuis in Amster-
dam, diergaarde Blijdorp in Rotter-
dam, vlieghaven Schiphol en het
Emmer dierenpark, de Hortus Ha-
ven en het nieuwe hoofdkantoor
van PTT Telecom, het is slechts een
kleine opsomming van bedrijven of
instellingen die de grandeur van
bamboe hebben leren onderken-
nen.

ligheid jegens de bamboe niet te
verklaren. Bamboe heeft namelijk
alles mee om het tot een succes-
nummer te maken. Hij is winter-
hard, sommige soorten zelfs tot
20-25 graden onder nul; hij is groen-
blijvend, kan tegen wind en maakt
geen punt van zon of schaduw. Ver-
der is hij gemakkelijk te vermeerde-
ren en - niet onbelangrijk - hij oogt
fraai. Hoe verschillend ook de om-
standigheden, de bamboe voelt zich
bijna overal als een vis in het water.
Dat laatste moet trouwens niet al te
letterlijk worden genomen, want
bamboe is weliswaar een vochtmin-
nende plant, het is een veelvoorko-
mende misvatting te denken dat
bamboe met zijn voeten in het (vij-
ver)water hoort te staan.

Het aantal bamboesoorten op de
wereld is enorm groot. Tussen de
1.200 en 1.500 is wel eens geschat.
De overgrote meerderheid daarvan
is niet winterhard en komt alleen in
tropische en subtropische gebieden
voor. In streken met een kouder kli-
maat, waaronder gebieden in Ja-
pan, China, en dus ook in Europa,
blijken, zoals eerder gezegd, slechts
een kleine dertig soorten goed te
kunnen overleven. De naamgeving
van bamboesoorten in de wereld is
een chaos. Onder wetenschappers
is sprake van een babilonische
spraakverwarring omdat de bam-
boe botanisch moeilijk in één hokje
is te plaatsen. Het is daarom ook
geen wonder dat je een bepaalde
soort soms wel onder drie of vier
namen kunt tegenkomen.
Wel duidelijk is een onderverdeling
in een viertal hoofdsorten. Dat zijn
de pleioblastus of te wel de dwerg-
bamboe, de sasa, een grootbladig

soort dat maximaal twee meter
hoog kan worden, verder de relatief
kleinbladige, sierlijke en ongeveer
drie en een halve meter hoge arun-
dinaria en tot slot de phyllostachus,
de statige rechtopgaande bamboe
met zijn bekende duimdikke steng-
gels. De laatste soort kan in ons
land een maximale hoogte van zes,
zeven meter bereiken.

Groei

Al deze soorten planten zich explo-
sief voort. Dat gebeurt via krachtige
ondergrondse wortelstokken van
waaruit vanaf april, mei tot onge-
veer oktober, november scheuten
(de latere stengels) naar boven ko-
men. En dan gaat het hard. Niet zo
hard als de 1 meter 20 die in Japan
bij een bepaalde phyllostachussoort
in 24 uur is gemeten, maar een groei
van 15 tot 20 centimeter per dag is
hier in Nederland niet ongewoon.
Hoger wordt de plant dan niet
meer, maar door de nieuwe scheu-
ten blijft hij aan alle kanten uitdij-
en. Bij arundinaria-soorten ge-
beurt dat overzichtelijk, vlak rond
de kluit, de andere soorten kunnen
de eigenaar van een kleine tuin nog
wel eens voor onaangename verras-
singen plaatsen.

Dat bamboe enorm sterk is weten
we uit Japan, waar na de atoombom-
men op Hiroshima en Nagasaki de
phyllostachus de eerste plant was
die uit de verwoeste grond naar
boven kwam. Bamboewortels trek-
ken zich weinig aan van obstakels
die ze op hun weg vinden. Niet voor
niets is in Japan bij wet bepaald dat
mensen die een sasa palmata nebu-
lasa in hun tuin willen planten met

● In veel botanische tuinen groeien niet-winterharde bamboesoorten in een subtropische plantenkas.

de twee burens links, de twee burens
rechts en de burens aan de voorkant
overleg moeten plegen. Deze varië-
teit is ook in Nederland redelijk
populair! Wie bamboe in de tuin
wil, maar een beperkte ruimte ter
beschikking heeft, zal de groei van
de wortels dus op een of andere
manier moeten inperken. Met een
dun stukje plastic lukt dat niet,
golfplaat of beton is wel afdoende,

mits het tot minstens 60 centimeter
diep wordt aangebracht.

Vraag een Nederlander naar bam-
boe en hij zal direct aan zijn vishen-
gel denken. Maar bamboe is meer.

In de landen van herkomst - Zui-
doost-Azië, Afrika en Zuid-Amerika
- gaat het belang van bamboe veel
verder dan dat van sierplanten alleen.

Ecologisch gezien is de bamboe,
ook volgens Youngte, in de toe-
komst van levensbelang. „Ik ben er
vast van overtuigd dat er over en
jaar of tien geen hardhout meer is.
Wat we er ook aan doen, ze blijven
kappen. Op het moment dat de wal
het schip keert is het te laat. Het is
nu 5 voor 12. Je kunt er tegen
schreeuwen. Je kunt ook alternatie-
ven bedenken. Een alternatief is, en
ik zeg niet dat 't het alternatief is,
een snel groeiende plant die veel
loof produceert, snel volwassen is
en waarvan het materiaal bruikbaar
is."
Dr J.J.A. Janssen uit Eindhoven
heeft die boodschap allang begre-
pen. Aan de Technische Universi-
teit in zijn woonplaats doet hij al
vanaf 1974 studie naar de mechani-
sche eigenschappen van bamboe,
en dan in het bijzonder naar de
duurzaamheid op lange termijn. In
vergelijking met hout, beton en
staal komt uit zijn proeven bamboe
als een uiterst duurbestendig mate-
riaal naar voren.

Bekroond
In 1987 zette Janssen in Costa Rica
een woningbouwproject met bam-
boe op, een project dat vorige
maand door de Verenigde Naties is
bekroond met de '1991 Habitat
Scroll of Honour'. Het is, zo luidt de
omschrijving, 'een erkenning voor
het nieuwe gebruik van bamboe als
betaalbaar, prettig en aardbevings-
resistent constructie-materiaal bij
goedkope woningbouw, het ini-
tiëert nieuwe economische activitei-
ten, het gaat de erosie van de grond
tegen en het draagt bij tot een alge-
mene verbetering van het land-
schap'.

Tot slot is het aardig te weten dat
bamboe ook eetbaar is, dat het een
zeer belangrijke grondstof is voor
papier en dat er duizenden-en-
voorwerpen van worden gemaakt -
van landbouwwerktuigen en mu-
ziekinstrumenten tot zelfs fietsfra-
mes en bier te.

Voor informatie over bamboe: Eu-
ropean Bamboo Society, afdeling
Nederland, p. Hoekland 14, 1602
MX Enkhuzen

Voor meer informatie zie eerste piccolopagina of bel

045-719966**Voor méér resultaat**

Postbus 3100, 6401 DP Heerlen, Fax 045-739364

Onroerend goed te huur gevraagd**Afcent International
Housing Office**

Zoekt onmiddellijk als bemiddelaar huizen voor verhuur (rij-, duplex- en vrijstaande huizen).

Kandidaten beschikbaar

f 1.000,- f 2.500,-. Tel. 045-262862/262017.

Omg. Geleen

Te huur gevr. voor Engels bedrijf 3 appartementen met 2 sipsk., vanaf november 91 t/m juni 92. Tel. 046-769955 tijdens kantooruren.

HEERLERHEIDE te h. gevr. magazijnruimte en/of garageloods, plm. 10 x 5 mtr. Br. o.n.r. B-9606 L.D. Postbus 2610, 6401 DC Heerlen.

Te h. gevr. WOONHUIS of gr. bovenw., liefst omg. Hrl. Hoge Huur geen bezw. Tel. 045-424771.

Onroerend goed te huur aangeboden

Te huur STUDIO, 100 m. van station Sittard, f 650,- excl. Tel. 04498-57991 van 17.00 uur.

Appartement te huur in GELEEN, medio november. Inl. 046-527702.

Woning te huur in GULPEN, tot mei '92, voll. gemeub., 2 sipsk., meubelopslag mog. Tel. 04450-3262.

Te huur OPSLAGLOODS in centrum te Heerlen. Inl. iedere dag na 18.00 uur. 046-377260.

Te huur Eijgelshoven, te klas loging, ETAGEWOONING met c.v. voor 2 pers., ruime woonk. gr. sipsk., keuk., douche, w.c. en berging. Huurpr. f 450,- p.mnd. Br. o.n.r. B-9622 L.D. Postbus 2610, 6401 DC Heerlen.

Te huur BOVENWONING met 2 sipsk., badk. en lg. en grote tuin. 045-310570.

Onr. goed te koop aangeb. gevr.

Snel en goed Uw huis verkopen? Jos Storms O.G. Past. Vonckenstr. 44 Geleen 046-742550

Geen Verkoop! Geen kosten**Bouwterreinen**

te koop gevraagd voor een of meerdere woningen in iedere gemeente, direkte afhandeling voor geschikte percelen. Aanbesteding

Mulleners Vastgoed

Walramstraat 124 Sittard. Tel. 046-518911.

*** ONZEKERHEID OVER HYPOTHEEKRENTEN *** Kies 20 jaar, rentevast 9,1% met gemeentelijke garantie Ook bijzondere mogelijkheden voor 2e inkomen tot 30 jaar. Bel tijdens kant.uren: 045-712255 na kantooruren: weekend 045-440731. Hypotheekadviseur J. Wetsels.

Stienstra Hypotheekservice

*** Huizenkopers opgelet! *** Voor een veilige aankoop, een snelle taxatie en de beste hypotheek: Uw ideale partner en adviseur!

VAN DE PAS MAKELAARDIJ
HYPOTHEEKCENTRUM LIMBURG
Burg. de Hesselplein 13, Heerlen
Telefoon: 045 - 741616**Van de Pas.
de makelaar van de koper!****Bouwgrond**

Party-Wittern, ca. 660 m2 voor vrijst. huis. f 80.000,-.

Oud huisje

Wijre-Gulpen, op 305 m2, op te knappen. Vrijstaand, 4 sipsk., badk., kelder, CV-gas, geen gar., f 110.000,-.

Service-flat

Vaals. Woon-eetk. (34 m2), slaapk. (18 m2), gr. zitbalkon met schitterend uitz. Kelderbox. CV. Lift. f 115.000,-.

Bungalow

Eys-Wittern, op 2245 m2, vrijst. Woonk. (40 m2), keuk., eetkamer, 2 à 4 sipsk., CV-gas, dubb. gar. f 325.000,-.

Landhuis

Hilleslagen-Wittern, op 4450 m2. Fantast. uitzicht. Woonk. (60 m2), eetkeuken (25 m2), 3 sipsk., CV-gas, aparte kantoor- of logiesunit. Nieuwbouw. f 495.000,-.

INLICHTINGEN

over bovenstaande en andere te koop zijnde objecten, alsmede over mogelijke verkoop van uw huis verstrekken wij gaarne tijdens kantooruren (zaterdag ook van 10-13 uur) of volgens afspraak.

Makko Gulpen(W. Timmermans, NVM-makelaar/beed. taxateur o.g. en W. Defesche, beedigd taxateur o.g.)
Rijksweg 67 te Gulpen. Tel. 04450-2182.**Heerlen**

Vrijst. gesch. woonhuis met grote gar. L-vorm. Living met lametv. en open keuken met compl. aanbouwunit tot 50m2. 3 grote slaapk. Badk. met o.a. ligb. Zolder. Tuin op zuidwesten met panoramisch uitzicht. Hardh. koz. Opt. isol. Bw. 1984.

Prijs f 189.000,- k.k. (5891)

Hoensbroek

Zuid. Ruime eengezinswoning met terras en tuin. Kelder-ruimten. Doorzonwoning. Gesl. keukens. Tuink. Berging. 5 slaapk. Badk. met ligbad en 2e toilet. Geschikt voor kamer-verhuur.

Prijs f 89.500,- k.k. (5552)

INL. STIENSTRA MAKELAARDIJ B.V.

Tel. 045 - 71 22 55

Valkenburg

Groot vrijstaand pand op ca. 2.000 m2 eigen grond. Met royale parkeerplaatsen en blijvend vrij panoramisch uitzicht op het Geuldal. Zeer goede ligging t.o.v. centrum en autoweg. Voor vele doeleinden geschikt. Momenteel Hotel-Restaurant.

In overleg vrij te aanvaarden.

Vraagprijs incl. inventaris f 445.000,-

Makko GulpenRijksweg 67, Gulpen. Tel. 04450-2182 (ook zat.)
W. Timmermans (NVM-makelaar-beed. taxateur o.g.)
W. Defesche (beed. taxateur o.g.)**Landgraaf**

Koeweg. Te koop bedrijfshuis in traditionele bouw uitgevoerd, groot 12,0x18,0 m. met eraanstaand liggend landhuis en tuin. Perc.opp. 12.00 m2. Prijs f 475.000,- k.k. Inl. 043-257474.

Margraten

Aan de Fremme. Te koop bedrijfshuis groot plm. 250 m2 met kleine kantoorruimte Koopprijs f 275.000,- k.k. Inl. 043-257474.

Maastricht

Campagne. Te koop vrijst. landhuis met inpandige kantoorruimte, garage en tuin. Perc.opp. 625 m2. Inh. ca. 1.000 m3. Vr.pr. f 750.000,- k.k. Ook div. andere landhuizen in prijslijst. v. f 500.000,-. Inl. 043-257474.

Kerkrade

Goed gesitueerd nabij winkelcentrum Kerkrade-West een tussengelegen herenhuus met binnenplaats. Inl.: beg. gr. ruime hal, gr. woonk. toilet, kelder, eetkeuken, douche. Verd.: 4 kamers. Vaste trap zolder, alwaar 3 kamers. C.V. Vraagprijs slechts f 118.000,- k.k.

LIVAC bv

Akerstraat Nrd. 11, Brunssum. Tel. 045-220550

ELSL00.

Te koop vrijst. WOONHUIS, z-vorm. woonk., open keuk., 4-slpk., hobbyruimte met zolder, badk. m. ligbad en 2e toilet, garage. Pr. f 219.000,- k.k. Tel. 046-376709.

Te k. gevraagd HUIZEN voor Duitse gezinnen. Euro Immobilien. Tel. 045-414015

ZUTENDAAL (B) te koop Chalet met zwemb. en vijver. Ind. woonk. 2 sipsk., toilet. Opp. 32 are. Inl. tel. 09-32-11612163.

Te koop in SCHINVELD, 1300 m2 bouwgrond. Inl. 045-251026.

SCHAESBERG. Op het Veldje 17, woonhuis met carport en tuin, 4 sipskms., mooie keukens, kunststof kozijnen met dubbelglas, in pr. st. f 159.000,- k.k. Wijman & Partners 045-728671

Gevr. WOONHUIS met garage op woonef in Terwintse, Schaesberg of Voerendaal. Plm. f 180.000,-. Tel. 045-718546.

MAASEIK-België, zeer rustig, gelegen boerderij, woning in villa stijl 190 m2, omringend 2 à 3 hectare grond. Tel. 09-3211856170

Te k. gevr. woning in HEERLEN of Voerendaal voor gezin met 2 kinderen. Tel. 043-623237.

HOENSBROEK Zuid, Ligtberstr. 63, in uitsl. staat van onderh. Tussenw. met diepe tuin op het zuiden met veel privacy. Ind.: kelder, prachtige (open) aanbouwkeuken, 3 sipsk. en zolder. f 120.000,- k.k. Bezichtiging volgens afspr. Tel. 045-219598.

Te k. mooi gelegen VILLAGROND, 60 are groot: 2 bouwplaatsen elk 30 are open bebouw. Kan ook samen gekocht worden. Tel. 09-32-11856638.

Over te nemen CAFÉ m. naastliggende zaal, geschikt voor alle doeleinden, tel. na 14.00 uur 093211758215.

SCHAESBERG, Koempel 90. Open huis! Open huis! Uitsl. gel. courtant woonh., c.v., garage-berging, bwj. '82. Tuin, woonk.-open keukens (35 m2), aanbouw. incl. app., 3 sipsk., badk., douche, 2e toilet, 2e verd.: zolder-berging. Geislo. Vr. pr. f 145.000,-. Deze woning kunt u heden en morgen tussen 14.00 en 18.00 uur vrijblijvend bezichtigen! Hoensbroek, Mgr. Lemmensstraat 10, rustig gel. halfvrijst. woonh., c.v. garage, gr. tuin, duurzame klasiëke afw. L-woonk. (32 m2) parket, eetkeuken, aanbouw, incl. app. (uitbouw), 3 sipsk., badk., ligbad, 2e toilet, vaste trap, 4e slpk. en zolder. Ged. dubb. glas. Dak geislo. Bw. '67. Aanv. direct Vr. pr. f 159.000,-. Nuth: Op perfecte locatie vrijst. bungalow, c.v., garage, zonnige tuin, kelder, woonk., eetkamer, keukens, 3 sipsk., badk., douche, aanv. direct. Opp.: 535 m2. Vr. pr. f 249.000,-. N.M.W. Quaden & Zn. Makelaardij onr. goed. Gelrestr. 4, Munstergeleen, 046-519644, Lid NVM.

Te k. gevr. voor plm. april/mei vrijst./halfvrijst. woning in Heerlen-Zuid en OMSTREKEN, prijsklasse f 200.000,- tot f 225.000,-. Inl. 045-420912.

Te koop vrijst. woonhuis te Opoeteren (B). Ind.: 3 sipsk., keukens, gr. tuin ong. 12 are. i.g.st. Evt. plm. bouwperceel 09-32-11866879 na 18u.

SCHINVELD. Bedrijfspand met bovenwoning in centrum. Mom. ingericht als frituur. Voor div. doeleinden geschikt. Vr. pr. f 169.000,- k.k. Event. oop. te huur. Huurprijs: f 1.650,-. Mak. kantoor. Janssen Tel. 046-335840.

Te h. of te k. gevr. GARAGE in de buurt Kapellen/Giessestr. Kerkrade. 045-462401.

PUTH, Irenestraat 7, perf. verbouwd woonh. met 3 sipsk., luxe badk., aanbouw, leuke tuin, garage (huur), alles hardh., dubbel glas, rolluiken. Moet van binnen gezien worden. Zien is kopen! f 115.000,- k.k. Tel. 046-742550. Jos Storms O.G. Geleen.

Te k. gevr. voor plm. april/mei vrijst./halfvrijst. woning in Heerlen-Zuid en OMSTREKEN, prijsklasse f 200.000,- tot f 225.000,-. Inl. 045-420912.

Te koop vrijst. woonhuis te Opoeteren (B). Ind.: 3 sipsk., keukens, gr. tuin ong. 12 are. i.g.st. Evt. plm. bouwperceel 09-32-11866879 na 18u.

SCHINVELD. Bedrijfspand met bovenwoning in centrum. Mom. ingericht als frituur. Voor div. doeleinden geschikt. Vr. pr. f 169.000,- k.k. Event. oop. te huur. Huurprijs: f 1.650,-. Mak. kantoor. Janssen Tel. 046-335840.

Te h. of te k. gevr. GARAGE in de buurt Kapellen/Giessestr. Kerkrade. 045-462401.

PUTH, Irenestraat 7, perf. verbouwd woonh. met 3 sipsk., luxe badk., aanbouw, leuke tuin, garage (huur), alles hardh., dubbel glas, rolluiken. Moet van binnen gezien worden. Zien is kopen! f 115.000,- k.k. Tel. 046-742550. Jos Storms O.G. Geleen.

Te k. gevr. voor plm. april/mei vrijst./halfvrijst. woning in Heerlen-Zuid en OMSTREKEN, prijsklasse f 200.000,- tot f 225.000,-. Inl. 045-420912.

Te koop vrijst. woonhuis te Opoeteren (B). Ind.: 3 sipsk., keukens, gr. tuin ong. 12 are. i.g.st. Evt. plm. bouwperceel 09-32-11866879 na 18u.

SCHINVELD. Bedrijfspand met bovenwoning in centrum. Mom. ingericht als frituur. Voor div. doeleinden geschikt. Vr. pr. f 169.000,- k.k. Event. oop. te huur. Huurprijs: f 1.650,-. Mak. kantoor. Janssen Tel. 046-335840.

Te h. of te k. gevr. GARAGE in de buurt Kapellen/Giessestr. Kerkrade. 045-462401.

PUTH, Irenestraat 7, perf. verbouwd woonh. met 3 sipsk., luxe badk., aanbouw, leuke tuin, garage (huur), alles hardh., dubbel glas, rolluiken. Moet van binnen gezien worden. Zien is kopen! f 115.000,- k.k. Tel. 046-742550. Jos Storms O.G. Geleen.

Te k. gevr. voor plm. april/mei vrijst./halfvrijst. woning in Heerlen-Zuid en OMSTREKEN, prijsklasse f 200.000,- tot f 225.000,-. Inl. 045-420912.

Te koop vrijst. woonhuis te Opoeteren (B). Ind.: 3 sipsk., keukens, gr. tuin ong. 12 are. i.g.st. Evt. plm. bouwperceel 09-32-11866879 na 18u.

SCHINVELD. Bedrijfspand met bovenwoning in centrum. Mom. ingericht als frituur. Voor div. doeleinden geschikt. Vr. pr. f 169.000,- k.k. Event. oop. te huur. Huurprijs: f 1.650,-. Mak. kantoor. Janssen Tel. 046-335840.

Te h. of te k. gevr. GARAGE in de buurt Kapellen/Giessestr. Kerkrade. 045-462401.

PUTH, Irenestraat 7, perf. verbouwd woonh. met 3 sipsk., luxe badk., aanbouw, leuke tuin, garage (huur), alles hardh., dubbel glas, rolluiken. Moet van binnen gezien worden. Zien is kopen! f 115.000,- k.k. Tel. 046-742550. Jos Storms O.G. Geleen.

Te k. gevr. voor plm. april/mei vrijst./halfvrijst. woning in Heerlen-Zuid en OMSTREKEN, prijsklasse f 200.000,- tot f 225.000,-. Inl. 045-420912.

Te koop vrijst. woonhuis te Opoeteren (B). Ind.: 3 sipsk., keukens, gr. tuin ong. 12 are. i.g.st. Evt. plm. bouwperceel 09-32-11866879 na 18u.

SCHINVELD. Bedrijfspand met bovenwoning in centrum. Mom. ingericht als frituur. Voor div. doeleinden geschikt. Vr. pr. f 169.000,- k.k. Event. oop. te huur. Huurprijs: f 1.650,-. Mak. kantoor. Janssen Tel. 046-335840.

Te h. of te k. gevr. GARAGE in de buurt Kapellen/Giessestr. Kerkrade. 045-462401.

PUTH, Irenestraat 7, perf. verbouwd woonh. met 3 sipsk., luxe badk., aanbouw, leuke tuin, garage (huur), alles hardh., dubbel glas, rolluiken. Moet van binnen gezien worden. Zien is kopen! f 115.000,- k.k. Tel. 046-742550. Jos Storms O.G. Geleen.

In/om de tuin

DOMPELPOMPEN voor kelders en vijvers, 7.000 liter per uur, 220 V, f 225,-. Jo Knops, Rijksweg Zuid 195, Sittard. Tel. 046-512718.

Gewolmaniseerde TUIN-PLANKEN en palen. Houth. Jos Kuipers, Holstraat 43, Margraten. Tel. 04458-1982.

Prima eiken biels f 32,50; diagonaalscherm f 70,-; toogscherm f 78,-; zwaar PLANKENSCHERM f 115,-. Plank 300x15x2 cm f 10,50. Impreg. Tuinhout bv. In de Cramer 18, Hrl. 045-717733

Snelgroeierende HAAG-CONIFEREN, plm. 2,00 m hoog, nu f 9,75. Bloemsterij Erika, Chevreton-Kerkdreef. Tel. 045-455020.

Te koop zware GRASMA-CHINE, 5 pk, in prima staat. Tel. 045-217965.

Bedrijfsruimte**Te huur****Winkelruimte**

m. souterrain, ca. 75 m2 b.v.o. te Maastricht, Brusselssestr. 29. Huurpr. f 1.500,- excl. BTW p.mnd. Inl. 043-257474.

KANTOORRUIMTE 75 m2, f 695,- p.mnd. Rockmart, Kissel 46a, Heerlen. 045-723142.

Te huur Maastricht: 160 m2 KANTOORRUIMTE, f 1.650,- p.mnd., Hoensbroek, 160 m2 kantoorruimte f 1.350,- p.mnd. Inl. Bem. buro Silvertant o.g. Tel. 045-311286.

VAN DONZELSysteembouw
Oirschotseweg 120
5684 NL Best**Betaalbaar bouwen!****beton of hout of combinatie.**

Vraag vrijblijvend documentatie en inlichtingen

Voor Limburg

045-457347

of tel. 04998-95312/73932

Fasto F2000V

Vraag de gratis brochure aan bij:

technisch bureau**J. FRISSEN bv**

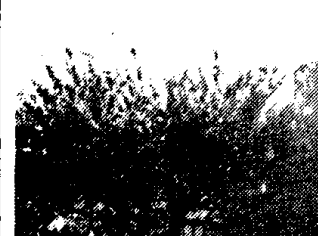
Lid van de

Vereniging van Nederlandse Installatiebedrijven

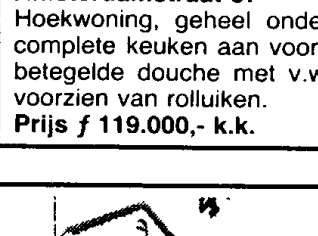
Lijntjesstraat 17 - Heerlen

045 - 71 73 18

centr. verw. + sanitair

TE KOOP**Hoensbroek (gemeente Heerlen)**Julianastraat 42
Halfvrijstaand woonh./winkelhuis met zijport, magazijnruimte (45 m²) en diepe tuin. Winkelruimte (40 m²) met aansluitend keuken. Bovenwoning met te met twee manskamerkamers.
Prijs f 155.000,- k.k.**Hoensbroek (gemeente Heerlen)**Stationsstraat 120
Halfvrijstaand woonh. met zijentree, royale hal met toegang naar woonkamer, keukens en studeerslaapkamer. Vanuit de keukens is een betegeld terras bereikbaar (69 m²). Op de verdieping bevindt zich een saunaruimte, wasruimte, badkamer en drie slaapkamers.
Prijs f 145.000,- k.k.**Heerlen, Schaesbergerveld**

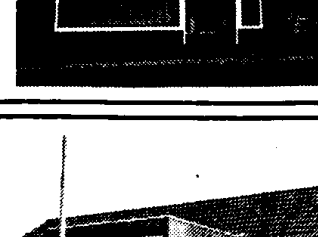
Amsterdamstraat 57

Hoekwoning, geheel onderkelderd, woonkamer met complete keukens aan voorzijde. Drie slaapkamers en betegelde douche met v.w. NB: het gehele pand is voorzien van rolluiken.
Prijs f 119.000,- k.k.**Hoensbroek (gemeente Heerlen)**Stationsstr. 116-118
Café-bar met disco-ruimte, voorraadruimte en keukens. Separate ingang naar een achttal appartementen, alle met woon-/slaapkamer, open keukens en douches.
Prijs f 365.000,- k.k.**Kerkrade-Eijgelshoven**

Wimmerstraat 18

Ruim woonhuis met inpandige garage en geheel onderkelderd, doorzonwoonkamer met parketvloer.
Prijs op aanvraag.**Kerkrade-Centrum**

Hoofdstraat 15

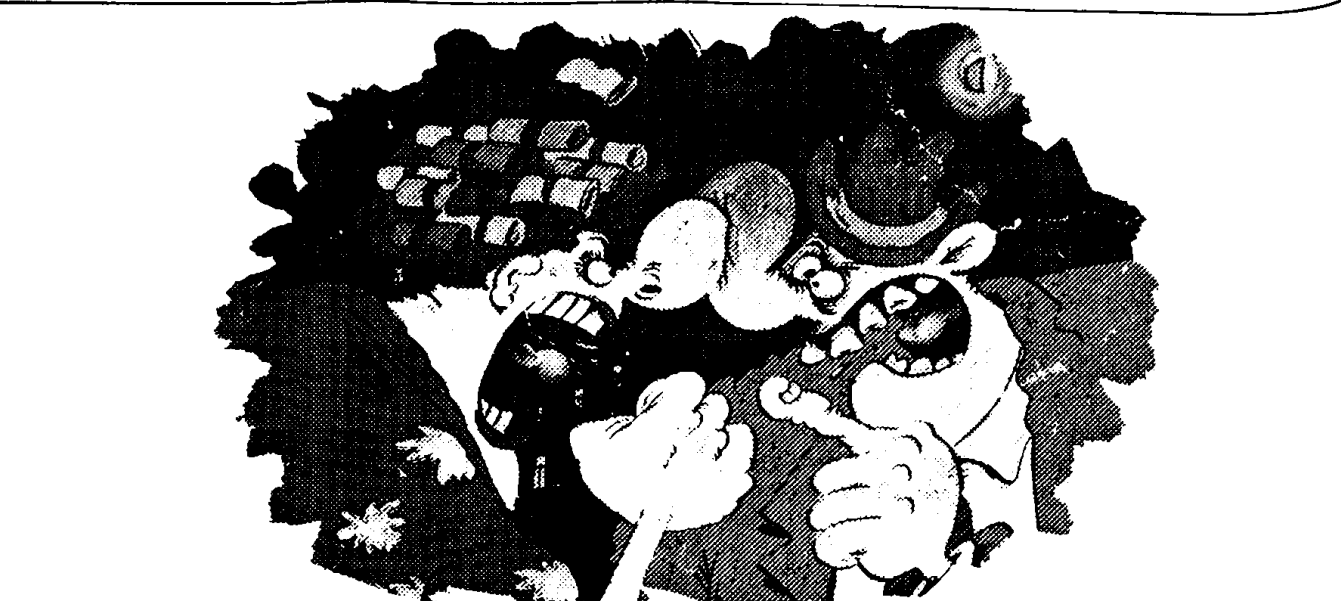
Winkel/woonhuis met op magazijnruimte A1-stand. Het winkelge- deelte bestaat uit resp. 110 en 181 m² en is tevens aan de Kloosterra- derstraat toegankelijk. Inhouding woonhuis o.a.: woonkamer, voorzien van luxe installatie. Dakterras 45 m². Totaal vier slaap- vertrekken en een luxe badkamer.
Koep- en huurprijs op aanvraag.**Partij-Wittern**

Hub. Ortmansstraat 12

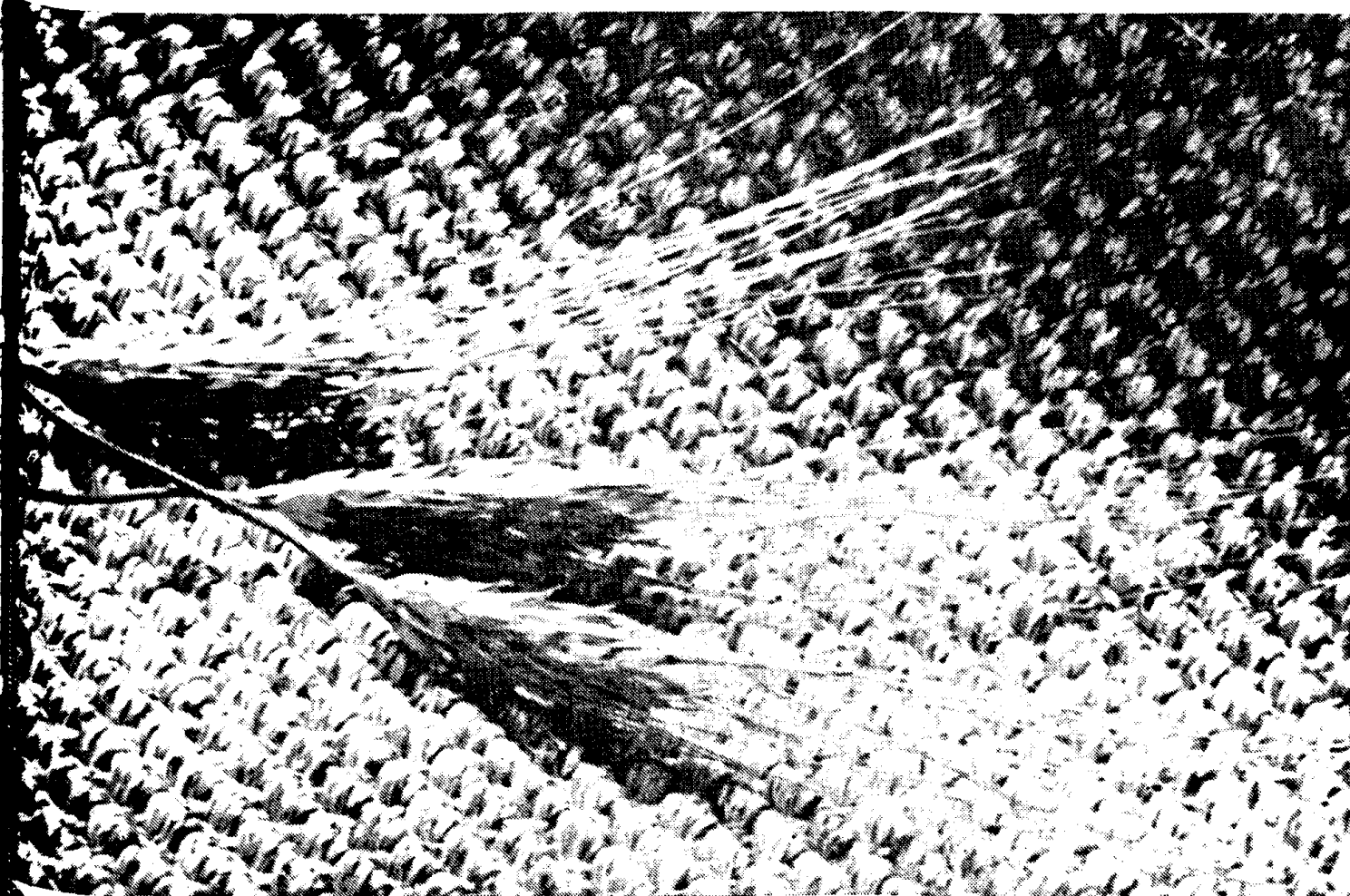
Halfvrijstaand woonhuis met inpandige garage, rustige ligging en met zorg aangelegde tuin. Entree met gar- derobe, woonkamer en open keuken met witte plavu- diene vloer. Keukens met kunststof installatie en berg- ruimte onder de trap. Tussenportaal met gastentoilet en trap naar de verdieping, alwaar drie slaapkamers en betegelde badkamer met douche, vaste wastafel en tweede toilet. Bergzolder.
Prijs f 179.500,- k.k.**ABC Makelaardij**

Akerstraat 23, 6411 GW Heerlen

tel. 045-71 20 40, A.J.M. Sijstermans

TROOST
ONROEREND GOED
HEERLEN. TEL. 045-717976**BENT U ER OOK ZO ÉÉN DIE
DE BUURT OP DE HOOGTE HOUDT?**

EERST DENKEN, DAN DOEN.

Sisal is weer in trek

'Natuurlijk' is de nieuwe tapijttrend

Ook bij tapijt neemt de vraag naar 'natuurlijk' toe. Dat is niet altijd een kwestie van materialen maar ook van uiterlijk en dessinering. Dat komt bijvoorbeeld tot uiting in de tweed-achtige bouclés met een duidelijk structuureffect. Het materiaal mag dan een kunststof zijn, door het uiterlijk krijgt het een veel natuurlijker image.

Wie echt natuurlijk wil, zoekt het in de materialen. Kokos en sisal staan opnieuw in de belangstelling. En het aanbod in katoenen kwaliteiten en zuiver scheerwol wordt duidelijk gestimuleerd door de grotere vraag. Het aantal kleuren in tapijt wordt jaar na jaar verder uitgebreid. Vrijwel elke gewenste kleur is tegenwoordig in tapijt leverbaar, zij het dat de industrie in de collecties wel rekening houdt met het modebeeld.

Gangbaar voor de meeste tapijtsoorten is momenteel een aanbod

dat varieert van 15 tot 25. Maar er is zelfs tapijt te koop in meer dan 50 kleuren. Donkere tinten zijn 'in'. Grijs is op z'n retour, althans de effen grijzen. Wel zien we veel grijs met kleurige stippeltjes of een grijs tint die naar paars en mauve neigt. Vooral op het gebied van projectatapijt, voor kantoren en winkels, is de keus in dessins en kleuren groot en we zien dit tapijt (dat wel duurder is dan de doorsnee woonkwaliteit, maar ook sterker) steeds vaker in huizen doordringen.

Hoewel natuurlijk 'in' is, blijft er toch altijd veel vraag naar kunststof. Kwaliteiten met een gesneden pool of in een fris-kwaliteit (van die kleine krulletjes) worden nog steeds op grote schaal gekocht. Het moderne kunstvezeltapijt doet in kleuren, duurzaamheid en comfort niet onder voor natuurlijk materiaal. Kunstvezels zijn steeds verder verbeterd en liggen op een zeer aantrekkelijk prijsniveau.

EEN BETER MILIEU
BEGINT BIJ JEZELF

DOE MEE SCHRIJF MEE BEZUINIG MEE

Stooktabel week:

van zondag: 13 oktober t/m zaterdag: 19 oktober 1991

Bij een normaal jaarverbruik in m³ van:	hoort een streekverbruik voor de afgelopen week van: (meterkaart kolom 3)	Het weekstreekverbruik kost u:	en een totaal streekverbruik sinds 13 oktober 1991 (meterkaart kolom 4)
800	14	f 7,98	14
900	16	f 9,12	16
1000	17	f 9,69	17
1100	19	f 10,83	19
1200	21	f 11,97	21
1300	23	f 13,11	23
1400	24	f 13,68	24
1500	26	f 14,82	26
1600	28	f 15,96	28
1700	30	f 17,10	30
1800	32	f 18,24	32
1900	33	f 18,81	33
2000	35	f 19,95	35
2200	39	f 22,23	39
2400	42	f 23,94	42
2600	46	f 26,22	46
2800	49	f 27,93	49
3000	53	f 30,21	53
3300	58	f 33,06	58
3600	64	f 36,48	64
3900	69	f 39,33	69
4200	74	f 42,18	74
4600	81	f 46,17	81
5000	89	f 50,73	89
5500	97	f 55,29	97
6000	106	f 60,42	106
6500	115	f 65,55	115

Tip: Heeft u nog geen meterkaart?
Vraag 'm aan bij uw energiebedrijf!!

● Buitenchrysan-
ten zijn sterk en
hebben grote
bloemen. Ze zijn
alleen in oktober
en november
verkrijgbaar.

Kieren zijn hinderlijk en kosten energie Alleen passende strips houden tocht tegen

Nederlanders hebben weliswaar een ingeboren afkeer van tocht, maar in honderdduizenden huizen 'kiert' het op vele plekken nog erg genoeg om vooral bij stevige wind kille luchtstromen te voelen. Een onaangenaam verschijnsel dat bovendien de warmte uit je huis blaast. Het kost dus ook nog onnodig aardgasgeld. Tochtstrippen zijn daarom, vooral wanneer het 'tochtseizoen' zich weer aandient, gewilde produkten. Ze vormen echter in lang niet alle gevallen een afdoende oplossing. Dit ligt meestal niet aan de kwaliteit van de strips, maar aan een verkeerde keuze of onjuiste bevestiging.

Verreweg de meest tochtprofielen in bestaande huizen worden door de bewoners zelf geplaatst. Het is op zich een eenvoudig karwei, maar je moet wel op een aantal dingen letten. In de eerste plaats moeten de strips 'passen'. Er zijn vele soorten kieren. Ze kunnen heel gering zijn, slechts één of enkele millimeters breed, maar er zijn ook ware

tochtpoorten van wel een paar centimeters. Het is duidelijk dat de strip daaraan aangepast moet zijn. Vervolgens is er verschil tussen naar buiten en naar binnen draaiende ramen en deuren. Voor het afichten van kieren onder binnen- en buitenramen, voor schuifdeuren en -ramen, bestaan ook weer speciale tochtprofielen.

Om elke situatie op de juiste manier te kunnen aanpakken is er dus een heel groot assortiment profielen nodig. Dit bestaat dan ook, al zal niet elke winkel het complete programma in huis hebben.

De Nederlandse fabrikant Elton in Roden is op dit gebied onweerlegbaar toonaangevend. Onder de naam 'Ellen' genieten hij grote bekendheid. In algemene zin dan, want er zullen nauwelijks particuliere consumenten zijn die precies weten wat het enorme assortiment allemaal inhoudt.

Het informatieboekje van Ellen biedt echter een volledig en duidelijk overzicht, voorzien van aanwijzingen voor keuze en montage. Daarin wordt ook een aantal profielen voor de nieuwbouw behandeld, dat gebruikt kan worden voor tochtsituaties in bestaande huizen die na 1974 gebouwd zijn. Vanaf dat jaar werden namelijk in de bouw (meestal) ruimten tussen ramen, deuren en de kozijnen van minimaal 6 mm aangehouden. Daarvoor zijn de genoemde profielen geschikt.

Fout

Naar materiaal kunnen de produkten ingedeeld worden in aluminium en kunststof (pvc) profielen. Er zijn er ook van met kunststof omkleed aluminium. In de meeste gevallen zijn ze voorzien van spijkergaatjes. Voor het bevestigen kunnen het best koperen, in elk geval roestbestendige spijkertjes, met voldoende kopgrootte, gebruikt worden. Een vaak gemaakte fout bij het plaatsen van tochtprofielen is dat ze te vast aangedrukt worden. Dit geeft bij openen en sluiten van raam of deur te veel weerstand. Bovendien is er dan kans op beschadiging. De goedkoopste manier om kieren te dichtten is het plaatsen van eenvoudige zelfklevende strips, zoals bijvoorbeeld het bekende V-profiel dat onder winddruk de kier (maximaal 6 mm breed) dichtperst. Het werkt goed, maar je moet er wel op letten dat het op de juiste manier, 'naar de wind toe' wordt geplaatst. Zit het 'van de wind af', dan ontstaat bij forse wind een fluitend geluid.

Acrylaatbestendig

Nu er meer en meer wordt geschilderd met verf op basis van acryl, is Elton ertoe overgegaan het grootste deel van het programma in acrylaatbestendige uitvoering te leveren. Deze minder milieubelastende verf en de kunststof pvc verdragen elkaar namelijk niet. Het gevolg ervan is dat de pvc, waar het op de verflaag bevestigd is, gaat verkleuren. Dit leidt tot beschadiging van de verflaag en dit maakt dan weer voortdurend onderhoud aan het schilderwerk nodig.

Vandaar dat de acrylaatbestendige tochtprofielen nu massaal op de markt gebracht zijn. Ze kosten iets meer, maar dat weegt ruimschoots op tegen de narigheden die kunnen ontstaan als de (eveneens duurzame) acrylverf niet bestendig tegen kunststof wordt geconfronteerd. Het genoemde consumentenboekje is in vele zaken waar de profielen verkocht worden verkrijgbaar. Ook aan te vragen bij Elton in Roden, tel. 05908-19898.

Buitenchrysan- teuren naar herfst

Ze zijn er maar kort, die echte chrysan-
tanten die buiten gegroeid en tot
bloeit gebracht zijn. In oktober en
november zijn ze bij de bloemist te
vinden. Ze hebben grote bloemen
en zijn sterk variërend van kleur.

Bij het in de vaas zetten merkt u het al: deze geuren veel sterker naar de herfst dan de in de kas gekweekte die het hele jaar door verkrijgbaar zijn. Die geur komt onder andere vrij als u de bladeren die onder water zouden komen wegbreukt. Die bladeren zouden in het water rotte bacteriegroei bevorderen, die de 'voedingsbuisjes' verstopt. Snijd de stelen schuin af met een scherp mesje; dus niet pletten. Gebruik lauwwarm water waarin snijbloemenvoedsel opgelost is.

Chrysan-
tanten kunnen flink drinken.
Dat merkt u wel als u een grote bos
in de vaas hebt staan. U zult regel-

matig moeten bijschenken. Ver-
sagt het vaaswater dus niet door
nieuw.

De kweker heeft er nogal wat werk aan gehad om zulke grote bloemen te krijgen. Hij heeft de planten stelselmatig moet 'pluizen'. Dat wil zeggen dat hij alle knopjes die zich bij en onder de eindknop wilden ontwikkelen uitgekoken heeft. Daardoor kreeg die ene bloem alle voedsel, waardoor ze groot kon uitgroeien.

Een oud ras, maar nog steeds populair, is de cremekleurige Fred Shoemith. Veel gevraagd is ook Cremona wit, die verkocht wordt onder de ludieke naam 'spiegeleltje' met een heel hart. Wilt u nostalgisch te werk gaan, meng dan door het boekje buitenchrysan-
ten enkele herfststakken van de Amerikaanse eik en zet de vaas in een koperen pot.

EG-keurmerk gastoestellen

Het GIVEG-merk en het Gaskeurmerk van het VEG-Gasinstituut op gastoestellen verdwijnen over een aantal jaren. Ze worden vervangen door een CE-keurmerk, dat ook aangeeft dat het apparaat zuinig met energie omspringt en dat het voldoet aan de EG-richtlijn. Het kabinet heeft dit besloten door in te stemmen met het Besluit Gastoestellen. Dit besluit voert een EG-richtlijn uit die de veiligheid en het doelmatig energiegebruik van gastoestellen voor huishoudelijk gebruik regelt. Verder regelt het besluit de handel in gastoestellen als de binnengrenzen op 1 januari 1993 zijn weggevaallen.

In Nederland is het verplicht alleen toestellen met het GIVEG-merk of het Gaskeurmerk aan te sluiten. Dat mag slechts gebeuren door erkende installateurs. Zij zullen dus in de toekomst op het CE-merk moeten letten.

De afspraken tussen verhandelaren, installateurs en gasbedrijven voor het doelmatig energiegebruik en de veiligheid in de gebruiksfase, blijven in een overgangperiode gelden, aldus het kabinet.

Eendagscursus voor kweken van paddestoelen

De Stichting Onderwijs en Milieu (SOM) verzorgt een eendaagse cursus voor hen die als hobby paddestoelen willen kweken. Daarvoor hoeft je niet per se een tuin te hebben, want in een kelder kan het ook. De cursus wordt zaterdag 9 november (van 10.15 tot 16.30 uur) gegeven in het Kolpinghuis aan de Smetiusstraat te Nijmegen, op vijf loopminuten van het station.

De deelnemers zullen er ontdekken dat behalve champignons ook oesterzwammen, inktzwammen en de oosterse shiitake thuis gekweekt kunnen worden. Hoe dat moet gebeuren en met welke hulpmiddelen wordt in de cursus uit de doeken gedaan.

Deelnemers zullen er ontdekken dat behalve champignons ook oesterzwammen, inktzwammen en de oosterse shiitake thuis gekweekt kunnen worden. Hoe dat moet gebeuren en met welke hulpmiddelen wordt in de cursus uit de doeken gedaan.

Daarnaast worden de deelnemers geïnformeerd over uitstervende soorten en wat daartegen mogelijk is. Het kader daarvan wordt een bezoek gebracht aan het Rondeel in Nijmegen. Daar loopt tot 15 december een tentoonstelling die voor het publiek op zondagen van 12 tot 17 uur geopend is. Het Rondeel ligt aan de Parkweg 25, Nijmegen.

Voor het eerst zijn hier voor ons land nieuwe oesterzwammen te zien, zoals de roze oesterzwam uit China.

Deelnemers zullen er ontdekken dat behalve champignons ook oesterzwammen, inktzwammen en de oosterse shiitake thuis gekweekt kunnen worden. Hoe dat moet gebeuren en met welke hulpmiddelen wordt in de cursus uit de doeken gedaan.

overzicht hypotheekrente

Hypotheekrente 22 oktober 1991

De rentetarieven op de kapitaalmarkt zijn begin deze week licht gestegen. De ruimte die de afgelopen weken is ontstaan, waardoor een lichte verlaging van de hypotheekrentetarieven verwacht mocht worden, is hierdoor iets kleiner geworden. Wij noteerden dan ook geen rentewijzigingen.

Naam bank		rente vast gedur.	afsl. prov. in pct.	rentepercentages		
				opgave bank	nwr bij fisc. besparing van constant	
				35,1%	50%	
ABN-AMRO	spaarhyp.	5 jaar	1,00	9,80	5,94	3,92
ABN-AMRO	spaarhyp.	10 jaar	1,00	9,80	5,94	3,92
ABN-AMRO	spaarhyp.	15 jaar	1,00	10,20	6,23	4,15
ABN-AMRO	ann. hyp.	variabel	1,00	9,60	6,56	5,08
ABN-AMRO	ann. hyp.	5 jaar	1,00	9,60	6,56	5,08
ABP	spaarhyp.	5 jaar	1,00	9,50	5,75	3,77
ABP	spaarhyp.	10 jaar	1,00	9,50	5,75	3,77
ABP	spaarhyp.	15 jaar	1,00	9,50	5,75	3,77
ABP	ann. hyp.	5 jaar	1,00	9,30	6,35	4,92
ABP	ann. hyp.	10 jaar	1,00	9,30	6,35	4,92
AEGON	spaarhyp.	5/10 jr.	1,00	9,70	5,92	3,91
AEGON	spaarhyp.	15/20 jr.	1,00	9,70	5,92	3,91
Bouw. Limb. Gem.	spaar vasth.	5 jaar	1,00	9,40	5,69	3,73
Bouw. Limb. Gem.	spaar vasth.	10 jaar	1,00	9,30	5,62	3,67
Bouw. Limb. Gem.	spaar vasth.	15 jaar	1,00	9,40	5,69	3,73
Bouw. Limb. Gem.	ann. hyp.	5 jaar	1,00	9,20	6,28	4,87
Bouw. Limb. Gem.	ann. hyp.	10 jaar	1,00	9,10	6,21	4,82
CDK-bank	spaarhyp.	5 jaar	1,00	9,80	5,99	3,96
CDK-bank	spaarhyp.	10 jaar	1,00	9,90	6,06	4,02
CDK-bank	ann. hyp.	1 jaar	1,00	9,40	6,42	4,97
CDK-bank	ann. hyp.	5 jaar	1,00	9,60	6,56	5,08
Centraal Beheer	spaar gar.h.	5/10 jr.	0,25	9,70	5,86	3,87
Centraal Beheer	spaar gar.h.	15/20 jr.	0,25	9,70	5,86	3,87
Centrale Volksbank	spaarhyp.	5 jaar	1,00	9,40	5,65	3,67
Centrale Volksbank	spaarhyp.	10 jaar	1,00	9,60	5,80	3,79
Centrale Volksbank	ann. hyp.	2 jaar	1,00	9,20	6,28	4,87
Centrale Volksbank	ann. hyp.	5 jaar	1,00	9,30	6,35	4,92
Direktbank	besp.dir.h.	5 jaar	1,00	9,80	5,90	3,86
Nationale Ned.	spaarhyp.	5/10 jr.	1,00	9,70	5,92	3,91
Nationale Ned.	spaarhyp.	15/20 jr.	1,00	9,70	5,92	3,91
NMB	spaarhyp.	5 jaar	1,00	9,80	5,94	3,92
NMB	spaarhyp.	10 jaar	1,00	9,80	5,94	3,92
NMB	ann. hyp.	1 jaar	1,00	9,50	6,49	5,03
NMB	ann. hyp.	5 jaar	1,00	9,50	6,56	5,08
Postbank	spaarhyp.	5 jaar	1,00	9,70	5,91	3,90
Postbank	spaarhyp.	7 jaar	1,00	9,70	5,91	3,90
Postbank	spaarhyp.	12 jaar	1,00	9,90	6,05	4,01
Postbank	ann. hyp.	2 jaar	1,00	9,40	6,30	4,87
Postbank	ann. hyp.	5 jaar	1,00	9,50	6,37	4,93
RABO hypotheekbank	spaar opt.h.	3 jaar	1,00	9,80	5,97	3,94
RABO hypotheekbank	spaar opt.h.	10 jaar	1,00	9,80	5,97	3,94
RABO hypotheekbank	spaar opt.h.	stabiel	1,00	9,80	5,97	3,94
RABO (adviesrente)	ann. hyp.	var. jr.	1,00	9,40	6,42	4,97
RABO (adviesrente)	ann. hyp.	4/5 jr.	1,00	9,60	6,56	5,08
Spaarbank Limburg	spaarhyp.	5 jaar	1,00	9,50	5,72	3,73
Spaarbank Limburg	spaarhyp.	7 jaar	1,00	9,60	5,80	3,79
Spaarbank Limburg	ann. hyp.	1 jaar	1,00	9,10	6,21	4,82
Spaarbank Limburg	ann. hyp.	5 jaar	1,00	9,30	6,35	4,92
Westland Utrecht	lage last h.	7 jaar	1,00	9,50	5,74	3,76
Zwolsche Algemene	ZA-hyp plan	5 jaar	1,00	9,50	5,76	3,78
Zwolsche Algemene	ZA-hyp plan	10 jaar	1,00	9,50	5,76	3,78

De vermelde tarieven hebben betrekking op hypotheek met gemeentegarantie. De netto werkelijke rente (nwr) is gebaseerd op de netto lasten van de hypotheek. De vermelde nwr-percentages gelden voor een man van 30-jarige leeftijd en een hypotheek ad. f 150.000,-.

Voor vrouwen en/of bij andere leeftijden kunnen andere nwr-percentages gelden. Bij andere hypotheekbedragen wijkt de nwr bij een aantal instellingen enigszins af.

©Copyright 'Vereniging Eigen Huis' te Amersfoort.

Fraaiere en stiller toiletreservoir

Wie een flat of appartement van een wat ouder type bewoont, kent wel het burenguis. Als de late film afgelopen is hoor je overal het toilet doortrekken, dan wel doordrukken. Omdat een speelbak hoog tegen de wand allesbehalve stil is.

Veel minder lawaaiig is een laaghangend reservoir of een duobloc. Die oplossing zie je dan ook in de nieuwere woningen, maar de situatie met hoge stortbak is ook wel te verbeteren.

Meestal is het niet nodig de toilet-pot te vervangen. Soms echter moet de oplossing van het duobloc gekozen worden omdat een laag geplaatst reservoir te 'diep' is om boven de bestaande pot geplaatst te worden. Er zijn wel reservoirs die hierop zijn afgestemd. Uiterst ondiep is bijvoorbeeld het kunststof

toiletreservoir van Wisa, slechts 10,5 cm. 'Platter' bestaan ze niet.

Met behulp van de bijgeleverde verbindingsspijp kan de afstand tot de inlaat van de potaansluiting zelfs tot 9 cm verkort worden. Ook in dat geval blijven toiletzitting en deksel nog keurig overeind staan zonder terug te vallen. Het is een uiterst strak uitgevoerd reservoir dat goed is geïsoleerd, zodat speelgeruis nauwelijks hoorbaar is.

Bij dit nieuwe reservoir heeft men ook meteen maar alle - strengere - milieueisen meegenomen, zoals waterbesparing en voor hergebruik geschikte materialen. Alle toegepaste materialen zijn cadmiumvrij en worden voorzien van een aanduiding om welke kunststof het precies gaat. Na afdranken is recycling dus op simpele wijze mogelijk.

In 1951 stonden slechts 400 toestellen in de Nederlandse huiskamers

Veertig jaar tv-favorieten

HILVERSUM – Oktober 1951, deze maand veertig jaar geleden dus, begon de geschiedenis van de Nederlandse televisie. Met toelagen van autoriteiten tot het volk, gevolgd door het tv-spel De Toverspiegel. Er stonden toen 400 toestellen in de Nederlandse huiskamers, waarvoor per toestel het astronomische bedrag van 1.250 gulden neergeteld had moeten worden. Vanaf dat moment kwam de televisie twee avonden per week tot leven: op dinsdag en op vrijdag. De omroepen zonden om beurten hun programma's uit.

Er was nog geen sprake van amusement via de buis, de programmering bestond in die eerste jaren voornamelijk uit informatie en documentaires. Bijvoorbeeld (niet lachen) over 'het anierenleven' en 'het loodswen'. Een Journaal was er nog lang niet. Alles bij elkaar nemend moet het voor de kijker toch afzien zijn geweest, die eerste tv-jaren.

Bert van der Veer (40), ooit tv-journalist en regisseur bij de publieke omroep, heeft de rijke geschiedenis van de Nederlandse televisie te boek gesteld in het mooi uitgevoerde 'Is er nog iets leuks vanavond?' Aardig zijn de kadertjes bij de hoofdstukken, die kort weergeven wat er dat jaar nog meer voor bijzonders gebeurde. Zo lezen we dat in het

● Omroepsters van het eerste uur bij de Nederlandse televisie, vlnr: Hannie Lips (KRO), Ageeth Scherphuis (AVRO) en Tanja Koen (NCRV).

geboortjaar van de Nederlandse tv, 1951 dus, ook de elpee op 33 toeren werd geïntroduceerd en het 2-delig badpak opkwam, zij het dat de navel nog kuis bedekt werd.

Verder is het rijk geïllustreerde boek van Van der Veer, met name voor wat die eerste tv-jaren betreft, een feest van herkenning. Swiebertje, Pip, Tante Hannie met een dappere Dodo-vlaggetje, Pension Hommeles, Ivanhoe en de omroepsters van het eerste uur, Karin Kraaykamp (VARA), Ageeth Scherphuis (AVRO), Verti Dixon (VPRO), Hannie Lips (KRO) en Tanja Koen (NCRV), ze staan er allemaal in.

Theater Gooiland in Hilversum viel in 1952 de eer te beurt het

toneel te zijn voor de eerste schouwburgreportage. Hilarisch detail: helaas kon vanwege de beperkte zendtijd slechts het gedeelte vóór de pauze worden uitgezonden. Het ging om 'De Gezonde Leersse' van Michiel de Swaen. De eerste grote buitenreportage was datzelfde jaar op Koningsdag in Soestdijk.

Ook is er ruime aandacht voor de allereerste inzamelingsactie op televisie, Beurzen open, dijkten dicht met Johan Bodegraven. In de nacht van 31 januari op 1 februari 1953 waren de dijken in Zeeland doorgebroken. Veertien dagen later was de inzamelingsactie voor de zwaar getroffen Zeeuwen een feit. „Op het podium trok langs de microfoon een parade van vlotte, bedeesde,

onhandige, geroutineerde, luchtig voor de vuist sprekende of moeilijk van het blad lezende, maar in alle gevallen offervaardige landgenoten,” schreef Het Parool de dag erna. De actie bracht zes miljoen gulden op. In totaal kwam 133 miljoen gulden bij het Nationaal Rampenfonds binnen.

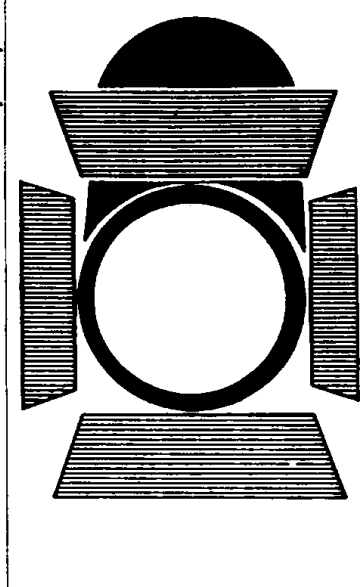
NTS-Journaal

Op 5 januari 1956 ging het eerste NTS-Journaal de lucht in. Carel Enkelaar produceerde met een kleine staf wekelijks drie afleveringen van maar liefst vijf minuten. Binnenlands nieuws, want pas drie jaar later kwam de internationale uitwisseling van reportages via de Eurovisie tot stand.

Maar niet alleen de oude foto's en verhalen uit de beginjaren zijn boeiend. Al bladerend komt de lezer ook heel wat 'jongere' bekende tegen: Mary Hartman, The Saint, De Wrekers, De Fabriek, Batman, De Weg, Bill Cosby en, tenslotte, Goede Tijden, Slechte Tijden. Veertig jaar Nederlandse tv-geschiedenis. En steeds stelt de kijker zich, volgens Van der Veer de vraag: 'is er nog iets leuks vanavond?'

* 'Is er nog iets leuks vanavond?' Veertig jaar tv-favorieten in Nederland. Uitgeverij: Het Spectrum, 216 pagina's. Prijs: Fl. 29,90. ISBN 90 271 2884 0.

renee van iperen

RTL4 Radio en Hitradio in Limburg

Van onze rtv-redactie

GELEEN – RTL4 Radio en Hitradio zijn voortaan ook in Limburg te beluisteren in Beek, Geleen, Margraten, Nuth, Onderbanken, Schinnen, Simpelveld en Valkenburg. De Stichting Regionaal Ontvangststation Limburg (SROL) in Geleen is hiermee de eerste kabelbeheerder in Limburg, die beide stations via het kabelnet doorgeeft. Binnenkort zullen ook de inwoners van Stein en Meerssen RTL4 en Hitradio via de kabel kunnen ontvangen.

Zonder extra vergoedingen krijgen abonnees in de genoemde plaatsen de twee radiostations in stereo geleverd. Alle overige zenders blijven behouden. Het aanbod via de kabel van RTL4 Radio (FM 98.4) en Hitradio (FM 106.4) bestaat voornamelijk uit muziek. Hits, tips, oude en nieuwe Nederlandstalige platen worden afgewisseld met internationale nummers uit de jaren zestig, zeventig en tachtig.

Actie voor terugkeer omroepsters bij NCRV

Van onze rtv-redactie

HILVERSUM – De NCRV is nieuw overleg begonnen met de omroepsters Lisette Hordijk en Thari Schröder, die de omroep aanvankelijk wilde verbannen van de buis. De omroep heeft het overleg weer opgevat na een storm van protest in de vorm van boze telefoontjes, ingezonden brieven en opzeggings de afgelopen weken.

Ook de correspondenten van de omroep roeren zich. Als eerste heeft de correspondent in Wijk bij Duurstede, W. van der Wal, aangekondigd zijn werk voor een periode van zes maanden op een laag pitje te zetten 'totdat het besluit ongedaan is gemaakt'.

Volgens de NCRV is dat een nieuw geluid. „Tot nu toe zegden de meeste mensen alleen hun lidmaatschap op,” reageert de woordvoester.

De correspondenten van de christelijke omroep zijn 'heel actief' en hebben een belangrijke functie in het onderhouden van de contacten met de leden. Zij zorgen niet alleen voor het werven van leden, maar helpen ook bij de organisatie van activiteiten zoals 'Kerkepad', die vaak honderden mensen op de been brengen. Verder verlenen zij op alle fronten hand- en spandiensten.

De omroep wil niet kwijt hoeveel kritische NCRV-leden hun lidmaatschap hebben opgezegd. „We praten weer met Hordijk en Schröder en daarom hebben we afgesproken verder geen commentaar te geven.”

● De vaste jury tijdens een van de afleveringen van het 'Kinderen voor Kinderen Festival': Karin Bloemen, Michel Follet (bovenste rij), Eva Mintjes, Matthijs Hamster, Inge Louagie en Samuel Bral. Rechts op de foto presenterator Bart Peeters. De halve finale tussen het Belgisch-Limburgse Opplabbeek en Nijmegen wordt zondagavond uitgezonden door BRTn (18.10 uur op het eerste net) en dinsdag door de VARA (Nederland 2 om 19.17 uur).

'Kinderen voor Kinderen': veel vrolijke liedjes

HILVERSUM – „Wat mij vooral is opgevallen,” zegt cabaretier Youp van 't Hek, „is dat er deze keer zoveel vrolijke liedjes in zitten.” Youp van 't Hek presenteert zaterdag 16 november de twaalfde aflevering van de jaarlijkse Sinterklaas-show 'Kinderen voor Kinderen'. Tussen de vrolijke liedjes door speelt Youp een rol als een ietwat bitse marskramer.

Van 't Hek schreef zelf het eerste liedje, dat in de tv-uitzending te horen zal zijn: „Alles is te koop”. „Vroeger,” herinnert Van 't Hek zich, „werden in de liedjes nogal veel problemen aangesneden. De kinderen zongen bijvoorbeeld 'm'n buurman is een homo'. Of zo iets. Dat is er deze keer nauwelijks meer bij.”

„Klopt,” vult produktieleider Aleid Smit aan, „we gaan met de tijd mee en je moet ook eens wat anders. We hebben voor 't grootste deel ook weer een heel nieuw licht tekstdirectie en componisten aan het werk gezet om de ingezonden ideeën van kinderen te verwerken.”

Aleid en Youp vinden het geen bezwaar, dat Van 't Hek voor kinderen niet zo'n bekende Nederlandse is zoals Herman van Veen, die de elfde editie vorig jaar presenteerde. Youp: „Ach, ik speel een marskramer en dat zien ze.”

Ook 'Kinderen voor Kinderen

12' is door de Hilversumse bezuinigingswede getroffen: staan er op de twaalfde cd en langspeelplaat 14 liedjes, slechts tien er van klinken op in het tv-programma. Aleid Smit: „Dat geeft precies aan hoeveel er gemiddeld op de programma's wordt bezuinigd.”

Een groot deel van de liedjes is opgenomen in het kleinste dorp in Nederland rond een kerkje, in Niehove, vijftig kilometer van Groningen.

Regisseur Loek Marreck liet ook voor een liedje een prachtig getekend kleurrijk decor ontwerpen. Het liedje Stijpes wordt voornamelijk gezongen aan boord van een ballon, bestuurd door ex-VARA-programmamaker Hans Zoet, nu bij de Avro in dienst.

Van 't Hek: „'t Is mij opgevallen met hoeveel precisie te werk is gegaan bij de opnamen. Wekenlang werd enorm op de details gelet. Dat was voor mij een geheel nieuwe ervaring. Ik had tot nu toe alleen maar te maken met de registraties van mijn theatershows.”

Driekwart van de zingende kindergroep is nieuw in vergelijking tot vorig jaar. Aleid Smit: „Vorig jaar zongen kinderen uit Drachten en Hilversum. Maar nu hebben we ons weer moeten beperken tot kinderen uit Hilversum en omgeving. De afstand tot Drachten bleek toch een bezwaar met zoveel repeteren.” De

leiding van het orkest was dit maal in handen van Jan Rietman en Majel Lustenhouwer had de leiding van het kinderkoor.

Van 't Hek heeft al een gouden lp/cd voor de twaalfde editie ontvangen: bij voorintekening zijn er al 60.000 exemplaren verkocht. Een deel van de opbrengst gaat traditiegetrouw naar de VARA-speelgoedactie, die dit jaar vooral gericht is op de Tweede Openluchtschool in Rotterdam, die bezocht wordt door kinderen met medische problemen. Het interieur van de school zal met het geld worden 'opgefrist'.

Net zoals haar voorganger Florry Anstadt begint Aleid Smit in november alweer met het voorbereiden van 'Kinderen voor Kinderen nummer 13'. „We kunnen er eindeloos mee doorgaan. Hoeveel popliedjes zijn er niet geschreven over de liefde?”

STER-directeur: inkomsten dalen

HILVERSUM – Het brutoresultaat van de STER zal over 1991 ongeveer vijftien tot twintig procent lager liggen dan in 1990. Dat voorspelt STER-directeur P. Kenninck. De daling is geheel toe te schrijven aan de daling in inkomsten uit verkochte reclame-zendtijd op televisie. Voor radio verwacht Kenninck een lichte stijging ten opzichte van vorig jaar.

Uitgaande van een resultaat van 436,6 miljoen gulden voor televisie vorig jaar, zal de STER dit jaar minimaal 349 miljoen binnenhalen. De 110 miljoen gulden aan verkochte radiozendtijd van vorig jaar zal dit jaar weer worden gehaald. Daardoor komt het totaal brutoresultaat van de STER over dit jaar minstens uit op ongeveer 459 miljoen gulden. Vorig jaar was dat nog 545 miljoen gulden en in 1989 haalde de STER bruto zelfs 572 miljoen 'uit de markt'. In amper drie jaar tijd is de STER er dus een kwart in bruto inkomsten op achteruit gegaan.

Nieuw album 'Hartslag' stijgt met sprongen in de hitparade

Rob de Nijs, een egotripper

HILVERSUM – Geen woord over 'tatoeages, ooringetjes, spleetjes, leren jacks en spijkers, noch over discussies rond zijn fenomeen en andere verhalen. Je zou haast vergeten dat er een nieuwe cd van Rob de Nijs uit is. De titel: 'Hartslag', geproduceerd door Rob en Ferdi Bolland, die ook een groot gedeelte van de muziek componeerden, naast Frank Boeyen, op teksten Belinda Meuldijk, Piet Souer en Joost Nuijsl.

„Een groot deel van de publiciteit die de laatste weken om me heen is geweest, heb ik niet aangehaald. Toch zie je dat wel vaker: een tijdlang is het stil en dan opeens komen de dingen van alle kanten op je af. Ik ben daar niet rouwig om, behalve om de schandaalverhalen. Want al die belangstelling vestigt ook weer de aandacht op je werk. Aan de andere kant: je kunt nog zo in het middelpunt staan, als de mensen je plaat niet goed vinden, kopen ze hem heus niet. Dat 'Hartslag' in een week tijd van de 75ste naar de 24ste plaats in de LP top honderd is geklommen... weet je dat ik daar tranen van in mijn ogen krijg?”

Rob de Nijs heeft het vaak over zijn 'ontwikkeling als zanger'. Hoe plaatst hij 'Hartslag' daarin? „In de dertig jaar dat ik nu bezig ben, zijn er een paar elpees die - zeg maar - een 'sleutelpositie' innemen. Merkwaardigerwijs zijn ze alle drie uitgekomen rond het wisselen van de decennia. En nog merkwaardiger is dat ze alle drie samenvallen met persoonlijke crises in mijn leven. Hoewel, lp/cd voor de twaalfde editie ontvangen: bij voorintekening zijn er al 60.000 exemplaren verkocht. Een deel van de opbrengst gaat traditiegetrouw naar de VARA-speelgoedactie, die dit jaar vooral gericht is op de Tweede Openluchtschool in Rotterdam, die bezocht wordt door kinderen met medische problemen. Het interieur van de school zal met het geld worden 'opgefrist'.

„In 1970 betekende 'In de uren van de middag', die ik samen met Boudewijn de Groot heb gemaakt, een omkering. Toen sloeg ik de weg naar de meer integrale muziek in. In 1980 was de elpee 'Met je ogen dicht' het begin van een nieuw tijdperk. Tien jaar lang heb ik toen samengewerkt met producer Gerard Stellaart. Een uitstekend. Totdat ik vond dat aan al die platen die ik in de afgelopen jaren heb gemaakt, niets verrassends meer was toe te voegen.”

„Ik vond dat het tijd was om op

● Rob de Nijs: „Wat je met een lied wil zeggen, houdt verband met je emoties.”

de plaat te laten horen hoe ik op de scène ben. Ik heb vaak geropen: als je De Nijs wilt leren kennen, moet je naar zijn theatershow gaan. Het theater en mijn platenwerk hebben in mijn idee altijd naast elkaar bestaan. Ik merkte het ook aan de reacties van mensen. Soms hoorde je: die liedjes die je op de plaat zingt, vind ik niet veel, maar in het theater vind ik je goed.”

„Dat heeft te maken met twee dingen: met de Springband en met mezelf. Met de band werk ik nu al zes seizoenen samen: een bezetting van zeven, acht man, die redelijk stabiel is gebleven. Dat is belangrijk. Er zijn natuurlijk wel eens moeilijkheden: wat wil je, iedereen die musiceert, heeft een groot ego. Vlak trouwens mensen die schrijven ook niet uit. En dan komt er nog eens zo'n super-ego als ik bij... Maar wonderwel heb ik wel eens als intermediair opgetreden. Nu is de sfeer goed.”

'Essentie'

„Maar om terug te komen op het verschil tussen mijn platen en wat ik in de zaal doe: ik vond dat ik in het theater veel beter in staat was om de essentie van een lied over te brengen. Wat je met een lied wilt zeggen, houdt verband met je emoties. Kijk, ik ben altijd een zanger met een goede stem geweest, dat is een gave. Maar het gaat er vooral om wat je toevoegt. Ik heb mijn stem steeds gebruikt om ermee te musiceren, om emotie over te brengen. Maar dat deed ik vooral in het theater.”

„Dat komt door mijn achter-

grond, de manier waarop ik ben gestart. In mijn tiener-idealtijd, die ik nog steeds een hele leuke tijd vind, was ik natuurlijk een puppet on a string, een marionet in de handen van de platenmaatschappijen. Zij bepaalden hoe mijn geluid op de plaat moest klinken, alle kreuntjes er uit: glad. Gaandeweg leerde ik in het theater dat alleen maar technische perfectie in contact met publiek niets doet. Daarom heb ik de Bolland ook gevraagd om voordat ze met me in zee zouden gaan eerst naar m'n theatershow zouden komen kijken. Ze begrepen het. Zij zagen welke kant ik uit wilde, ook op de plaat. Je hebt natuurlijk zangers die vanaf het begin af aan zowel op de plaat als bij zaaloptredens dezelfde vorm hadden. Maar ja, daar zijn er weer heel veel vroeg van doodgemaakt. Ik doe het anders om en ik vind dat niet zo'n slechte volgorde.”

Voordat jij aan je grote show begon, had je toch al veel in theaters opgetreden?

„Heel veel. In de jaren zestig zelfs noodgedwongen. Bij Bolli, samen met Johnny Lion. M'n plaitjes deden ineens niks meer. Dan maar optreden, dacht ik. Op verzoek van Harry Geelen heb ik ook nog meegedaan in de musical 'Science Fiction'. Via hem heb ik ook de hoofdrol in 'Kunt u mij de weg naar Hamelen vertellen'. Weet je dat er van de 46 afleveringen nog maar zes bewaard zijn gebleven. De rest is gewist. Harry heeft het daar heel moeilijk mee gehad. Niet alleen vanwege de teksten, maar ook omdat er zo veel grote acteurs erin meespeelden. Het was ook

echt leuk om er aan mee te doen.”

„Ik ben in mijn hart een solist, echt een egotripper. Ik ben gaan samenwerken met Lennart Nijgh. Want toen zat Boudewijn de Groot net in een Persoonlijke Crisis. Uit die tijd stammen 'Jan Klaassen' en 'Malle Babbe'. Heel andere teksten dan die ik nu zing. Zoals Belinda ze schrijft, stel je je als man kwetsbaar op. Het zijn geen mannenteksten, want die gaan ergens over. Deze teksten gaan over emoties en veel mannen ergeren zich daarvan. Maar veel vrouwen weten precies wat ermee wordt bedoeld. En ik kan het weten, want mijn publiek bestaat voor een heel groot deel uit vrouwen. Mensen kunnen wel zeggen: dat komt doordat ze je zo'n leuke jongen vinden. En dat zal ook best meespelen, maar dat is het niet alleen. De brieven die ik krijg... die mensen gaan zo diep op de teksten in.”

In het lied 'December' zingt Rob de Nijs: 'December is voor mij te vroeg gekomen, de jaren gingen veel te snel voorbij'. „Ach, dat is een terugblik op de jaren zestig: de films die er waren, de mensen die er waren, de dromen die we hadden. Het is ook allemaal heel snel voorbijgegaan. Maar december is voor mij in het geheel nog niet gekomen. Over twintig jaar zal die generatie nog steeds de dienst uitmaken: qua kleding, qua muziek. Dat is de uitkomst van een recent onderzoek. De turbo-grijzen.”

els smit

Jan van Erp voor tegels van Topklasse!

Bij Jan van Erp vindt u een grandioos programma wand- en vloertegels in alle vormen en formaten. Tegels van topklasse, de beste en bekendste merken ter wereld! Bovendien kan Jan van Erp altijd snel leveren dankzij een eigen voorraad van liefst ruim honderd-duizend vierkante meter aan tegels! Ja, Jan van Erp is groot in tegels en sanitair. En dat al meer dan 27 jaar. Daarom kan Jan van Erp ook altijd zeer scherpe prijzen berekenen. En bovendien permanent tal van extra aanbiedingen in de showrooms brengen! Komt u maar kijken: onze verkoopadviseurs geven u graag vrijblijvend alle informatie die u wenst. Informeer daarbij vooral naar Gres Porcellanato, de mooie, onverslijtbare vloertegel voor winkels en woonkamers!

Zeker is zeker

Daarom krijgt u bij Jan van Erp gegarandeerde kwaliteit op tegels en sanitair. Hebt u badkamerplannen op wat

langere termijn en ontdekt u bij Jan van Erp nu al precies wat u hebben wilt dan kunt u zonder extra kosten reserveren voor latere levering.

MAJORCA

Gres
Porcellanato

STONERBELL

Jan van Erp

TEGELS & SANITAIR

GREVENBICHT, Houtstraat 5, tel. 04498-57629, 's-Maandags gesloten

De waarnemer van het vakante kantoor van wijlen notaris Mr. C.H.M. Schenk te Heer-Maastricht, zal op **woensdag 6 november 1991, om 11.00 uur v.m. precies**, in de Grootte Sociëteit & d'Eglantier, Vrijthof 36 te Maastricht, krachtens art. 1223 B.W. in het openbaar bij opbod en afslag, in één zitting, verkopen:

het cafépand met bovenwoning, tuin en een kleine schuur, plaatselijk bekend Ambyerstraat Noord 102 te Amby-Maastricht, kad. bek. gem. Maastricht, sectie R, nummer 586, groot 5.55 aren.

Aanvaarding: terstond na betaling der kooppenningen. De koper kan zonodig de ontruiming bewerkstelligen krachtens de gresse van de akte van veiling.

Betaling koopprijs: uiterlijk 18 december 1991. Van toepassing zijn de Algemene Veilingvoorwaarden 1987 van de K.N.B. met inachtneming van de in de akte opgenomen afwijkingen.

Bezichtiging: na overleg met het notariële kantoor, Einsteinstaat 6 te Maastricht, tel. 043-613300. Gegadigden dienen op de veiling desgewenst een verklaring van hun bankrelatie over te leggen betreffende hun financiële gegoedheid.

Notaris mr. H.L.G.L.M. Joosten

te Gulpen zal op 8 november a.s. des namiddags om 15.00 uur in het openbaar ex art. 1223 BW, in restaurant "Belge", Rijksweg 20 te Gulpen, bij opbod en afslag verkopen:

Gemeente Gulpen

Bouwland, gelegen Beversberg te Gulpen, kadastraal bekend gemeente Gulpen, sectie A nummers 553, 554, 1465 en 1466, samen groot 0.98.15 hectaren.

Aanvaarding: terstond, in verpachte staat, na betaling van de koopprijs. Pachtopbrengst per jaar: f 392.60. Betaling koopprijs: uiterlijk 20 december 1991.

Van toepassing zijn de Algemene Veilingvoorwaarden 1987 van K.N.B. met inachtneming van de in de akte opgenomen afwijkingen.

Nadere info: ten kantore van voornoemde notaris, Rijksweg 81 te Gulpen, tel. 04450-2752.

KERKRADE

De notarissen J.L.Th. Oostwegel en mr. P.W.H.A. Ritzen te Kerkrade-West

zullen op vrijdag 1 november aanstaande, des namiddags om 15.00 uur, in café Goebbels, Markt 49 te Kerkrade, of grond van artikel 1223 van het Burgerlijk Wetboek public bij opbod en afslag verkopen:

het woonhuis met verdere aanhorigheden, ondergrond, erf en tuin, staande en gelegen te Kerkrade, Adriaan Brouwerstraat 33, kadastraal bekend als gemeente Kerkrade, sectie L nummer 384, groot vijf aren en achtentwintig centiare.

Indeling: L-vormige woonkamer met open keuken, drie slaapkamers en badkamer.

Aanvaarding: eventueel te bewerkstelligen met de gresse van de akte van veiling.

Betaling van de koopprijs: uiterlijk op 15 december 1991.

Van toepassing zijn de AVV van 1987 met inachtneming van de in de akte opgenomen afwijkingen.

Bezichtiging: in nader overleg met genoemd notariële kantoor.

Nadere inlichtingen: ten kantore van voornoemd notariële kantoor, Willem Sophiastraat 10 te Kerkrade-West, tel. 045-411945.

VA

Urmond, Mauritslaan

Een uniek gelegen project van moderne halfvrijstaande en vrijstaande herenhuizen op royale kavels met garage, woonkamer, keuken, bijkeuken (vrijst. won.), 3 slaapkamers, badkamer en vaste trap naar hobbyruimte. Prijzen: f 197.750,- v.o.n. en f 235.685,- v.o.n.

BON: Stuur mij vrijblijvend documentatie van de halfvrijstaande woningen te Urmond (s.v.p. aanstrepen).

Naam:
Adres:
Postcode woonpl.:
Telefoon:
Zonder postzegel sturen naar: Van der Loo Limburg Makelaardij

VAN DER LOO LIMBURG Makelaardij B.V.

Geopend: maandag t/m vrijdag van 9.00-17.30 uur, zaterdag 10.00-13.00 uur

SITTARD, Rijksweg-Zuid 38, tel. 046-522323.

Kerkrade

2900 m² uitstekend geoutilleerde show-/salesroom

Op een prima 'zichtlokaliteit' direct bij de autoweg, verhuur een representatief gelegen showroom annex verkoopruimte. Het fraaie, met durox schoonwerk binnenmuren afgewerkte interieur heeft naast 2600 m² bvo voor show- en verkoopdoeleinden ruim 300 m² voor o.m. een entree-balieruimte, kantoorruimte, hal, toiletten, magazijn met laadbordes. Luchtverwarmers en radiatoren zorgen voor de verwarming. De plafondhoogte is 3.40 m.

Het goed onderhouden object is bestemd voor handel en bedrijf zoals bouwmaterialenhandel; automobiel-, caravan-, boten-, tenten- en motorenhandel, volumieuze detailhandel. Aanv. in overleg.

Huurprijs f 100,- per m² per jaar excl. BTW. Eventueel wordt koop overwogen.

RUIJTERS

Ruijters Commercieel Vastgoed B.V.
6131 AS Sittard - stationsplein 1 - tel 046 - 523344

TE KOOP:

PAND GELEGEN AAN DE CANNERWEG 801 EN 803 TE MAASTRICHT

De inspecteur der Domeinen te Helmond, Mierloseweg 2c, (Postbus 233, 5700 AE Helmond), tel.: 04920-36880, zal op **WOENSDAG 20 NOVEMBER 1991 v.m. om 10.00 uur** te zijn kantore in het openbaar bij inschrijving verkopen de hierna vermelde onroerende goederen:

de bovenwoning en kantoorruimte met tuin, kelder en verdere aanhorigheden gelegen aan de Cannerweg 801 en 803 te Maastricht, kadastraal bekend gemeente Maastricht, sectie O, nummer 5112 gedeeltelijk, ter grootte van ongeveer 6.53 are. De bovenwoning is verhuurd. De kantoorruimte en het apart gelegen perceel grond zijn vrij en onverhuurd.

De voorwaarden en inlichtingen zijn verkrijgbaar ter inspectie, voornoemde ter plaatse op dag van bezichtiging.

Er is uitsluitend op **DINAG 29 OKTOBER 1991** gelegenheid tot bezichtiging van 10.00 uur tot 12.00 uur en van 13.00 uur tot 15.00 uur.

WAT VERANDERT ER TOCH MAAR WEINIG IN DE LOOP VAN DE JAREN...

Al lopen hun meningen over de beste windkracht mijlenver uiteen, 'de sport', daar draait alles om voor vader en zoon.

Ook in financiële zaken hebben ze dezelfde karaktertrekken. Neem nu hun hypotheek. Die hebben ze allebei van het Bouwfonds, de hypotheekinstelling waar, al twee generaties, de meeste Limburgers voor kiezen. Want de hypotheek van het Bouwfonds zijn met hun tijd meegegroeid zonder hun unieke voordelen te verliezen. Betrouwbaarheid, zekerheid en financieel maatwerk zijn waarden die niet veranderen.

Wat wel veranderd is de keuze aan Bouwfondshypotheek. Omdat ieder z'n eigen leven leidt, biedt het Bouwfonds moderne hypotheekvormen die daarop aansluiten.

De bekende Annuïteiten Hypotheek, de Rente Rust Hypotheek,

de SpaarVast Hypotheek en de Aflossingsvrije Hypotheek. Kortom: voor iedere levenswijze, elk inkomen en elk type woning levert het Bouwfonds financieel vakwerk uit eigen regio.

Wat dat betekent, merkt u aan de menselijke benadering, de manier waarop er met uw wensen rekening wordt gehouden. Bij het Bouwfonds is de klant nog steeds een persoonlijke relatie en geen nummer. En als u er een sport van maakt om de laagste rente uit te zoeken: ook in dat opzicht komen de hypotheek van het Bouwfonds goed uit de bus.

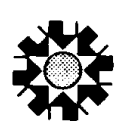
Praat er eens over met uw makelaar of assurantieadviseur.

Voor meer informatie kunt u ook even bellen met het Bouwfonds of de coupon insturen.

Financieel vakwerk uit eigen regio

EEN BOUWFONDSDHYPOTHEEK BLIJFT DE BESTE KEUS

Bouwfonds Limburgse Gemeenten

Geleen, Jos Klijnenlaan 288, Tel. 046 - 788588
Roermond, St. Christoffelstraat 10, Tel. 04750 - 16555

Stuur mij, geheel vrijblijvend, uitgebreide informatie over de Hypotheekmogelijkheden van het Bouwfonds.

Naam:

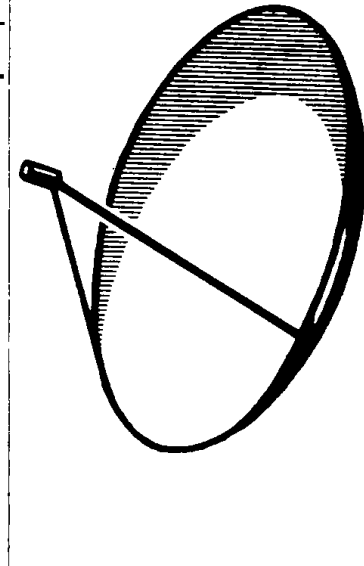
Adres:

Telefoon:

Mijn makelaar/verzekeringsadviseur is:

Stuur de bon in een ongefrankeerde envelop aan: Bouwfonds, Antwoordnummer 28, 6160 AA Geleen

COUPON

Nederland 1

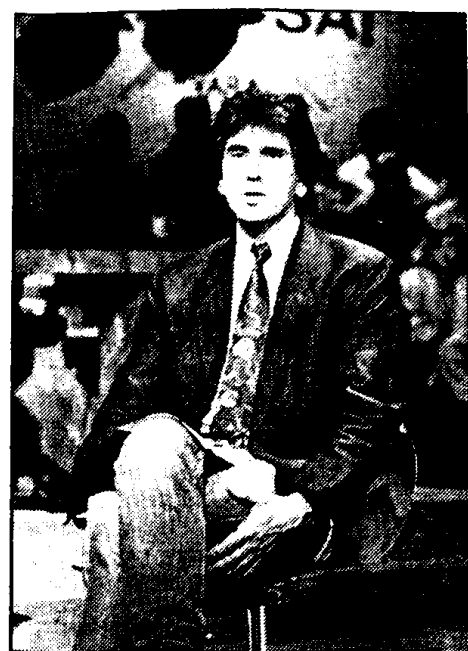
13.00-13.12 Nieuws voor doven en slechthorenden.
15.35 Een andere wijze. 8-delige cursus over homeopathie en fysiotherapie. Presentatie: Simone Wiegelt. Afl. 4.
16.00 •• Journal.
16.05 Hollands decor. Afl.: Drenthe. (herh.).
16.15 Heb ik iets gemist? Hoogtepunten.
17.00 Gophers. Tekenfilmserie. Afl. 1.
17.25 Brieven aan de koningin.
17.35 Ko de Boswachtershow. Natuur- en milieu magazine.
18.00 Boggle.
18.30 Sportpanorama.
19.00 Preview. Tweewekelijks film- en videomagazine.
19.30 Growing Pains. Comedyserie. Afl.: Mandingo.
20.00 •• Journal.
20.25 Can't buy me love. Amerikaanse speelfilm uit 1987 van Steve Rash. Met: Patrick Dempsey, Amanda Peterson, Courtney Gains e.a. De onopvallende Ronald Miller is verliefd op cheerleader Cindy Mancini. Als deze dringend geld nodig heeft, leent hij het haar onder voorwaarde dat ze een maand lang doet of ze zijn vriendin is.
22.00 Glamourland. De wereld van glitter en glamour met G.J. Droge.
22.30 Karel. Talkshow met Karel van de Graaf.
23.15 How are the kids. 6-delige serie van bekende regisseurs over recht en onrecht van kinderen in de wereld. Afl. 4: Liouba.
23.23 Landelijke open dag Wie zorgt, die leeft. Verslag van deze open dag voor de zorgsector.
23.38 NCRV Nachtfilm: The prize. Amerikaanse speelfilm naar een boek van Irving Wallace uit 1963 van Mark Robson. Met: Paul Newman, Edward G. Robinson, Elke Sommer e.a. De schrijver Andrew Craig reist naar Oslo om een Nobelprijs in ontvangst te nemen. Daar ontdekt hij dat een van zijn medeprijswinnaars niet is wie hij voorgeeft te zijn.
01.53 •• Journal.

Nederland 2

13.00-13.12 Nieuws voor doven en slechthorenden.
15.15 Met Witteman. Actueel praatprogramma.
16.00 •• Journal.
16.08 Museumshappen.
16.18 Bobbie en Onyx. Tekenfilmserie. Afl.: Een ongewenste gast.
16.31 Groentjes. Natuurprogramma.
16.39 Hier is Aubrey. Tekenfilm.
16.45 De avonturen van Teddy Ruxpin. Tekenfilmserie.
17.08 Star runner. Nieuw-Zeelandse serie. Afl. 4.
17.32 Man over de vloer. Engelse comedyserie. Afl.: Twee is toch echt te veel.
18.00 •• Journal.
18.18 Kassa! Consumentenmagazine.
18.57 Lingo. Woordspel.
19.21 Trekking sponsorloterij.
19.29 Twaalf steden, dertien ongelukken. Serie verhalen naar waargebeurde verkeersongelukken. Van: daag: Afscheid (Delfzijl). Anita zal maar haar vader vindt dat er niemand op de boerderij gemist kan worden.
20.01 Flying doctors. Australische doktersserie. Afl.: Gezichtsverlies. Er komt een melding binnen van een ongeval op een afgelegen boorplaats. Terwijl Kate en David zich bezighouden met de slachtoffers, onderzoekt Magda ter plekke een jong meisje van wie ze vermoedt dat ze een hersentumor heeft.
20.52 (TT) Zeg 'ns AAA. Comedyserie. Afl.: Goltwidow. In het huis van meneer Buys wonen andere mensen, maar wie zijn dat?
21.20 Sonja op zaterdag. Praatprogramma gepresenteerd door Sonja Barend.
22.15 Achter het nieuws. Actualiteitenrubriek.
22.49 Twee voor twaalf. Quiz gepresenteerd door Astrid Joosten.
23.34 Beste maatjes. Theaterprogramma van Paul de Leeuw.
00.55 Natuurmoment. Vandaag: Paardentaktie.
01.00 •• Journal.

Nederland 3

08.55-09.00 Nieuws voor doven en slechthorenden.
13.00-13.12 Nieuws voor doven en slechthorenden.
17.55 Nieuws voor doven en slechthorenden.
18.00 •• Journal.
18.15 Sesamstraat.
18.30 Jeugdjournaal-extra.
18.55 Lottotrekking.
19.00 Tussen eten en afwas. Afl. 4: Zelfdoding.
19.28 Bericht van de Wilde ganzen.
19.30 Graven naar gif. Documentaire.
19.55 Zie zoo. Afl. 4: Kees Willemen: de WAO'er.
20.00 •• Journal.
20.25 Kenmerk. Actualiteitenmagazine.
20.55 Avia. Tweedelinge Israëlische speelfilm uit 1988.
21.43 Billi. Korte Duitse film uit 1990.
22.00 •• Journal.
22.15 Studio sport.
22.45 Nieuws voor doven en slechthorenden.

● 'Kassa' met Felix Meurders. (Nederland 2 - 18.18 uur).

RTL 4

07.00 Ochtendprogrammering.
08.00 Telekids. Kinderprogramma.
12.00 Get a life. Amerikaanse comedyserie.
12.30 A fine romance.
13.00 Spearfield's daughter. Amerikaanse miniserie.
13.50 Je te tiens tu me tiens par la barichette. Franse komedie uit 1978.
15.30 De tweelingenshow.
16.30 Hoge ogen. Programma.
17.00 Tineke.
18.00 Journal.
18.15 Tineke.
19.00 Doogie Howser M.D. Amerikaanse tragi-comedyserie.
19.30 Journal.
19.50 Weerbericht.
20.00 Mini playbackshow.
21.05 Hunter.
22.00 Gabriel's fire. Na het zien van een tv-spot, ziet Ernest iemand met de geroemde stappers lopen.
22.55 Journal.
23.10 House 3. Amerikaanse horrorfilm uit 1989 met Lance Hendriks en Brian James. Klaus Jenke is de gruwelijkste massamoordenaar uit de geschiedenis. Vlak voor zijn executie vervloekt hij Lucas, de politieagent die hem heeft gearresteerd.
00.50 The monsters. Amerikaanse griezelserie. Vier tieners sluipen 's nachts in een 'bespookt' landhuis en proberen elkaar de stuipen op het lijf te jagen met enge verhalen.
01.15 Escape. Amerikaanse film uit 1975, geregisseerd door Robert Lewis. Escape vertelt het waargebeurde verhaal van Dwight Worker. Op Mexico City Airport wordt hij aangehouden met een pakketje cocaïne op zijn borst. Ondanks zijn protesten wordt Worker opgeborgen in een verwaarloosde gevangenis. Samen met Barbara Chilcoat zet hij een ontspanningsplan op poten. Rolverdeling: Dwight Worker: Timothy Bottoms. Barbara Chilcoat: Kay Lenz. Lily Levinson: Colleen Dewhurst. Gardner Pascal: Miguel Angel Suarez e.a.
02.50 Nachtprogramma.

België/TV 1

10.30 Volwassenenvorming.
12.00 Babel. Magazine voor migranten.
15.00 National velvet. Amerikaanse speelfilm uit 1945.
17.55 Space 1999. Engelse sf-serie.
17.55 Nieuws.
18.00 Tik tak. Animatieserie. Afl. 299.
18.05 Schoolslag. Spelprogramma.
18.40 Vlaanderen vakantieland. Toeristische portretten.
19.20 Joker- en lotto-trekking, paar-denkeers, mededelingen en programma-overzicht.
19.30 Nieuws en Sport.
20.00 Kwislijn.
20.05 FC De Kampioenen. Vlaamse comedyserie. Afl. 17: De streep. Carmen en Xavier trekken op hun paasbest naar een bal van het leger.
20.35 Klassemoord. Britse tv-film van Gavin Millar. Ailsa Brimley krijgt een brief van Stella Rode, de echtgenote van een schoolmeester, waarin zij haar eigen dood aankondigt. De schooldirectie wordt op de hoogte gebracht. Maar het is te laat. Stella werd de avond voordien vermoord.
22.25 Kunst-zaken.
22.30 Sport op zaterdag.
23.00 Vandaag.
23.20 Terugslag. Amerikaanse speelfilm uit 1987. Donny McAndrew wordt geplaagd door nachtmerries over de Vietnamoorlog. Iedere nacht hoort hij het gekletter van wapens in zijn dromen. Is het psychologisch of probeert iemand Donny gek te krijgen?
00.50 Coda: Autumn dreams van Ed-dy House.

België/TV 2

20.00 Danny Kaye International Children's Awards 1991. Galauit-zending vanuit het congresgebouw in Den Haag. Uit 23 landen werden zes deelnemers gekozen voor de finale.
21.30-22.45 Wynton Marsalis Concert Jazz Band. Openingsconcert van het Belgium International Jazz Festival vanuit Brussel.

België/RTBF 1

10.00 Interwallonië. 10.30 Cursus Nederland. 11.00 Cursus Duits. 11.30 Génies en herbe. 12.00 Videonéque. 12.55 Weerbericht. 13.00 Journal. 13.10 Objectif Europe. 13.45 Les inconnus dans la maison. 15.20 Ecran témoin. 16.40 Grand écran, filmmagazine. 17.30 Félix. 17.55 Noubia noubia. 18.20 Gourmandises. 18.40 Télétonisme. 19.30 Journal en weerbericht. 20.05 Le jardin extraordinaire. 20.45 Le fils d'étoile du matin. 22.20 Contacts. 23.00 Match I. 23.30 Weerbericht en laatste nieuws.

België/Télé 21

13.00 Tribune économique. 13.30 Le cœur et l'esprit. 14.00 Emission dialectale. 15.30 W. magazine. 16.15 Musique. 17.05 Sindbad. 17.35 L'héritage des tsars. 18.30 Azimuts. 19.00 Dans le goulag de Roumanie. 19.30 Journal met simultaanvertaling in gebarentaal en weerbericht. 20.00 Georges Brascens - Saga de la chanson Française. 20.55 Tex Avery. 21.00 Coup de film. 21.25 Tex Avery. 21.30 Laatste nieuws en weerbericht. 22.00 Estampes Japonaises - Rue de la joie.

TV 5

07.00 Nieuws. 07.20 Canadees nieuws. 07.35 Quebec Inc. 08.00 Le club de l'enjeu. 08.30 Nord sud. 09.00 Nieuwsflits. 09.05 Cursus Frans. 09.30 D'un soleil à l'autre. 10.00 La Suisse a 700 ans. 10.30 Sanetsch 91. 12.00 Nieuws. 12.05 Reflets - Images d'ailleurs. 13.00 Nieuws. 13.15 Horizon. 13.45 Ramdam. 14.30 Petit écran, grands romans. 16.05 Nieuws. 16.15 Flash varicelle. 16.45 Génies en herbe. 17.15 Félix. 17.40 Clips Radio. 21.15 Correspondances. 18.30 Nieuws. 18.50 Clin d'oeil. 19.00 Objectif Europe. 19.30 Nieuws. 20.00 Thalassa. 21.00 Nieuws en weerbericht. 21.30 Petit écran, grands romans. 23.00 Nieuws. 23.20 Caractères. 00.20 Ramdam.

RAI UNO

06.00 Artisti d'oggi. 06.20 Segreto di stato. 08.00 DSE - Passaporto per l'Europa. 09.00 Avventura nella fantasia. 11.05 Anteprema di Cino Italia. 11.55 Che tempo fa. 12.00 TG1 Flash. 12.05 Carloni animati. 12.30 Gli spocchi di Trieste. 13.25 Estrazioni del lotto. 13.30 Telegiornale. 13.55 TG1 tre minuti di ... 14.00 Prisma. 14.30 Sabato sport. 16.15 Sette giorni al parlamento. 16.45 Disney club. 18.00 TG1 Flash. 18.05 Estrazioni del lotto. 18.10 Notte rock hit parade. 18.40 Atlante. 19.25 Parola e vita. 19.40 Almanacco del giorno dopo. 19.50 Che tempo fa. 20.00 Telegiornale. 20.25 TG Uno sport. 20.40 Fantastico 12. 22.45 TG1 linea notte. 23.30 Speciale TG1. 00.00 TG1 notte. 00.30 Sabato club: L'altra faccia dell'amore, film.

BBC 1

07.25 Nieuws en weerbericht. 07.30 Ovide, tekenfilm. 07.40 Opposites attract, natuurserie. 07.50 The Jetsons, tekenfilmserie. 08.15 Chucklevision, kinder serie. 08.35 Dungeons and dragons, tekenfilmserie. 09.00 Going live!, gevarieerd kinderprogramma. 12.12 Weerbericht. 12.15 Grandstand: sportprogramma. 17.00 Nieuws en weerbericht. 17.10 Regionaal nieuws. 17.15 (TT) One to win, quiz. 17.45 (TT) Only fools and horses, comedyserie. Afl. 9: Strained relations. 18.15 (TT) Bruce Forsyth's generation game, spelprogramma. 19.15 (TT) Challenge Anneka. 20.05 (TT) Birds of a feather,

comedyserie. 20.35 (TT) The house of Eliot, serie. 21.30 (TT) Nieuws en sport. Aansl.: (TT) Weerbericht. 21.50 Saturday night Clive, satirisch programma. 22.35 (TT) Kelly's heroes, Amerikaanse speelfilm uit 1970. 00.55 Weerbericht.

BBC 2

08.35 The sky at night: Hubble - a new view of the universe, reportage. 09.00 Open university. 11.05 Big business, speelfilm van James Horne. 11.25 The visit: Children of silence, documentaire. 12.15 The secret sharer, Amerikaanse speelfilm uit 1952. 12.55 The bride comes to yellow sky, Amerikaanse speelfilm uit 1952. 13.35 Mexican rhythm, Luis Arcaar en zijn Orkest. 13.45 Heirs and graces, serie. 14.15 Network east, Aziatisch magazine. 14.45 Mahabharat, feuilleton. 15.25 (TT) Guilty conscience, speelfilm uit 1985. 16.55 Snooker Grand Prix. 18.10 Japanese language and people, serie over Japan. 18.40 Late again. 19.25 Have I got news for you? actuele quiz met journalisten en komieken. 19.55 Nieuws en sport. 20.10 Sounds of the sixties, nostalgisch muziekprogramma. 20.40 (TT) The second Russian Revolution, informatieve serie. 21.30 (TT) Performance: Old times, tv-spel van Harold Pinter. 22.50 Snooker Grand Prix, samenvatting. 00.30 Dance energy, dansmuziekprogramma.

Sportnet

07.20 Johnny Walker golfverslag. 07.30 Golf. 08.30 World sport special. 09.00 Tennis. 10.00 Go. 11.00 Honkbal. 13.00 Autosport. 14.00 WK Rugby. 16.10 Golf. 17.30 Powersports international. 18.30 Argentijns voetbal. 19.30 Boksen. 20.30 Golf. 21.30 WK Rugby. 22.30 American football. 00.30 World sport special. 01.00 Honkbal. 05.00 Honkbal.

Eurosport

09.00 International motorsport. 10.00 Preolympic Albertville. 10.30 Paardesport. 11.30 Benelux sportmagazine. 12.00 Europees Catch-as-catch-can. 13.00 Saturday alive. 19.30 International motorsport. 20.30 Zeilen. 21.00 Wielrennen. 22.00 Boksen. 22.55 Supersport nws. 23.00 Motocross. 23.30 Dansen. 00.30 WK biljarten.

Super Channel

06.00 The mix. 09.30 All mixed up! 12.30 Music news. 13.00 All mixed up! 14.00 Sport. 15.55 Supersports news. 16.00 The great offshore. 16.30 Hang loose. 17.00 Youthquake. 17.30 All mixed up! 18.30 Travel magazine. 19.00 Videofashion. 19.30 East Europe reports. 20.00 The Saturday movie. 22.00 Nieuws. 22.30 Movie magazine. 23.00 The Saturday late night movie. 01.00 Absolutely live! 02.00 The mix all night.

MTV Europe

06.00 INXS Weekend. 09.30 Famous last words. 10.00 The big picture. 10.30 US top 20 video countdown. 12.30 XPO. 13.00 INXS Weekend. 16.30 INXS Documentary. 17.00 Week in rock. 17.30 The big picture. 18.00 European top 20. 20.00 Saturday night live. 21.00 Partyzone. 23.30 INXS Weekend. 02.00 Night videos.

CNN

06.30 Moneyline. 08.00 World business this week. 10.10 Larry King. 11.40 international correspondents. 13.10 The big story. 14.10 Health week. 14.40 Moneyweek. 15.10 Science and technology week. 15.40 Style with Elsa Klensch. 16.10 Showbiz this week. 17.40 Evans and Novak. 18.00 World business this week. 18.40 News-maker Saturday. 19.10 Healthweek. 19.40 Style with Elsa Klensch. 20.10 Your money. 20.40 international correspondents. 22.40 Newsmaker Saturday. 23.10 Pinnacle. 00.10 The big story. 02.10 Showbiz this week. 05.10 The Capital gang.

Duitsland 1

09.00 Tagesschau.
09.03 Die Ahnen der Inkas. Documentaire serie.
09.45 •• Tele-Gym. Fitness. Afl. 12.
10.00 Tagesschau.
10.03 Auslandsjournal.
10.45 ZDF-Info Gesundheit. Medische tips.
11.00 Tagesschau.
11.03 Der letzte Sommer - eine Familienaffäre. Tv-spel.
12.30 Umschau.
12.55 Persoverzicht.
13.00 Tagesschau.
13.05 Europamagazin.
13.30 Panthers, Fighters & Co. Reportage.
14.15 Strassenbahnen der Welt. Afl.: Dresden.
14.30 •• Kinderquatsch mit Michael. Kinderpraatprogramma.
15.00 Gesundheit! Medizin im Ersten.
15.45 Ersten.
16.00 Disney Club. Kindermagazine.
17.25 Hier und Heute unterwegs.
17.55 Tagesschau.
18.00 Sportschau-Telegramm.
18.10 Sportschau. Met Bundesliga-voetbal, 15e competitieronde.
19.00 Markt.
19.30 Elvis. Pink Cadillac.
19.58 Programma-overzicht.
20.00 (TT) Tagesschau.
20.15 •• Die Rudi Carrell Show.
21.45 •• Lottotrekking.
21.50 Tagesschau.
22.00 (TT) Das Wort zum Sonntag.
22.05 Der Pate von Greenwich Village. Amerikaanse speelfilm uit 1983.
00.00 Der Mann aus der Kälte. Engels/Zweedse speelfilm uit 1984 van Tom Clegg. De Zweedse wetenschapper Paul Mandell heeft een laserapparaat ontwikkeld om onderzeeërs op grote diepte te kunnen lokaliseren. Tijdens een demonstratie wordt het ding gestolen. Agent Larson en de Amerikaanse CIA krijgen opdracht om het voorval op te lossen. Larson vertrouwt Miller echter niet en laat hem ook bespioneren.
01.30 Tagesschau.
01.35-01.40 Zuschauen - Entspannen - Nachdenken. Blaasmuziek: Fragmenten uit het divertimento van Malcolm Arnold.

Duitsland 2

08.30 Nachbarn in Europa. Magazine voor gastarbeiders.
09.00 Tagesschau.
09.03 Die Ahnen der Inkas. Documentaire serie. Afl. 2: Die Entdeckung aus der Moche-Kultur Perus.
09.45 •• Tele-Gym. Aerobic. Afl. 12.
10.00 Tagesschau.
10.03 Auslandsjournal.
10.45 ZDF-Info Gesundheit.
11.00 Tagesschau.
11.03 Nachbarn in Europa. Magazine voor gastarbeiders.
12.35 Diese Woche. Weekoverzicht met onderlingelinge voor doven en slechthorenden.
12.55 Persoverzicht.
13.00 Tagesschau.
13.05 Piff extra. Sport in den USA.
13.30 •• Ihr Musikwunsch. Klassieke muziek op verzoek.
14.15 FM - Fragezeichen.
15.00 Gardiel und seine Freunde. Tekenfilmserie. Afl.: Binkys Rache.
15.25 Pingu. Afl.: Pingu in der Eishöhle.
15.30 Aladins Abenteuer. Italiaanse speelfilm uit 1961.
16.58 Programma-overzicht.
17.00 heute.
17.05 Die fliegenden Ärzte. Australische serie. Afl.: Komödianten in der Stadt.
17.40 Die fliegenden Ärzte. Vervolg.
18.10 Länderspiegel. Regionaal nieuws. Aansl.: Programma-overzicht.
19.00 heute.
19.30 Kleinstadtgeschichten.
20.15 Keine Gondel für die Leiche. Tv-spel. Het ontbreekt de arme Leonida niet aan ideeën, om het hoofd boven water te houden. Zo sticht hij met twee voornaam dames een fonds voor armen.
21.50 heute.
22.00 Das aktuelle Sport-Studio.
23.20 Quackser Fortune hat 'nen Vetter in der Bronx. Amerikaanse speelfilm uit 1970.
00.45 heute.
00.50 ■ Mr. Moto und der Dschungelprinz. Amerikaanse speelfilm uit 1938. Als zogenaamde archeoloog maakt de spion Moto in de kolonie Tong Moi een einde aan de omstreken praktijken van een hogepriester.

Duitsland 3 West

09.30 Tele-Ski '90. 10.00 Nieuws in het Engels. 10.15 Nieuws in het Frans. 10.30 Russisch voor beginners. Les 8. 11.00 Cursus Engels. Les 8. 11.30 Erwachsen werden ist kein Kinderspiel. 12.15 Das nächste Beben kommt bestimmt, documentaire. 13.00 Cursus Duits. Les 47. (herh.). 13.30 Cursus wiskunde. Les 6. 14.00 Rückblende. Claire Goll, portret. 14.15 West 3 aktuell. 15.00 Sport 3 extra. 17.00 Wattle hills oder Wenn der Traum vom Leben in der Wildnis wahr wird, reportage. 17.45 Das Internationale TV-Kochbuch, culinaire serie. 18.00 Aktuelle Minute. 18.01 Globus. 18.30 ■ Die Sendung mit der Maus, kinderprogramma. 18.58 Programma-overzicht. 19.00 Aktuelle Stunde. 20.00 Sonnenkäfer und Elefanten, natuurdocumentaire. 20.45 Internationale Jazztage Leverkusen 1991. Rechtstreeks reportage. 22.00 Spiele des Lebens, Engelse natuurfilmserie. 22.45 Nutzt Eigennutz den anderen?, documentaire. 23.30 Internationale Jazztage Leverkusen 1991. 00.50 Laatste nieuws.

Duitsland 3 SWF

14.30 Telekolleg II, cursus Duits. Les 47. (herh.). 15.00 Sport 3 extra. 17.00 Nimm's Drite. 17.30 Geschichte der Oper, documentaire serie. Afl. 5. (herh.). 18.00 Hinter Gittern, en doch frei, portret van een Italiaans Klarissenklooster. 18.30 Das Südwest-Journal aus Rheinland-Pfalz. 19.00 Lindenstrasse, Duitse serie. Afl.: 13 Rote Rosen. Met: Christian Kahrman, Joachim Hermann Luger, Moritz A. Sachs e.a. 19.30 Planet Erde, natuurfilmserie. Afl.: Der Feuergrütel. 4-delige serie over vulkanen. Afl. 3: Wenn die Tsunami kommen. 20.15 Reisen durch unsere Zeit, documentaire serie. Afl.: Good bye, Ho-Chi-Minh. 21.45 Nieuws. 21.50 Nachtcafé, Wieland Backes ontvangt gasten. 23.20 Feine Komödien, feine Tragödien, cabaret van en met Hanns-Dieter Hüsch. 23.50 Uli Keuler-Geduld, Geduld, das Schlimmste kommt noch, cabaret van en met Uli Keuler. 00.35 Laatste nieuws.

RTL Plus

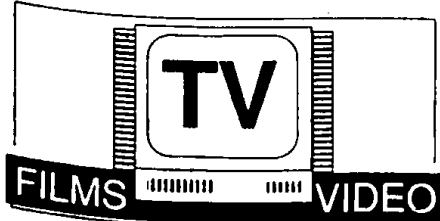
06.00 Tekenfilm.
06.15 Unterhaltungsserien. Gevarieerd programma.
08.00 Konfetti. Kindermagazine.
09.20 Klack. Kinderspelshow.
10.05 Die Jetsons. Tekenfilmserie.
10.35 Turbo Teen. Tekenfilmserie.
11.00 Marvel Universum.
12.35 He Man. Tekenfilmserie.
13.05 Teenage mutant hero turtles. Tekenfilmserie.
13.30 Super Mario Brothers. Serie.
14.00 Tennis-toernooi in Brighton. Voor dames, halve finale live. (PROGRAMMATIJDEN HIerna KUNNEN OPSCHUIVEN).
17.00 Der Preiss ist heiss. Quiz.
17.45 Inside Bunte.
18.15 Action - Neu im Kino. Filmtips.
18.45 RTL aktuell.
19.15 Houston Knights. Amerikaanse misdaadserie. Afl.: Die weisse Hand. (herh.).
20.15 Die blutigen Geier von Alaska. Duitse speelfilm uit 1973 van Doug McClure, Harald Liebnz, Roberto Blanco, e.a. (herh.). 22.00 Alles nichts oder?! show met Hella von Sinnen en Hugo Egon Balder. Gast: Marijke Amado.
23.00 Blutjung und liebeshingrig. Duitse erotische film uit 1972 van Franz Antel. Twee apothekerdochters proberen hun zus aan de man te brengen.
00.25 Le diable rose - Das liebestolle Freudenhaus. Franse erotische film uit 1987. (herh.).
01.45 Männermagazin M. (herh.).
02.20 Blutjung und liebeshingrig. (herh.).
03.35 Eine Braut für sieben Brüder. Amerikaanse musical uit 1954 van Stanley Donen. Met: Jane Powell, Howard Keel, Jeff Richards, e.a. Oregon rond 1850. Houthakker Adam is getrouwd. Nu gaan zijn zes broers ook op zoek naar bruiden. Maar waar haal je die in de mannenwereld van Texas vandaan?
05.10 Das Geheimnis des Phantoms der Oper. Documentaire waarin de illusionist David Copperfield in de Parijse Opera ingaat op de verschillende interpretaties van het legendarische Fantoom van de Opera.

LDTV
LIMBURGS DAGBLAD

GOED BEKEKEN
HEERLEN
HOENSBROEK
Kerkraad 59
KERKRADE
Kerkraad 64
Met muziek van
SKY RADIO
Voor meer informatie
045-739300

SAT 1

07.30 Guten Morgen mit Sat 1. 08.30 High Chapparel. Westernserie. 09.30 Wirtschatsforum. 10.00 Überfall, Engelse misdaadfilm uit 1967. Aansl. tekenfilm. 12.05 Glücksrad. 12.45 Bingo. 13.00 Tennis. 13.10 Fantasy Island. Serie. 14.00 ■ Rote Rosen, rote Lippen, roter Wein. Duitse film drama uit 1953. 15.45 Angesagt. Meningen van kijkers. 16.15 Zapp. Spelprogramma. 16.40 Einer gegen alle - Manusco. FBI. Serie. 17.40 Sat 1 Blick. aansl. Sat 1. Wetter. 17.45 ■ Addams Family. Serie. 18.15 Bingo. 18.45 Sat 1 Blick. 18.50 Quadriga. Politiek magazine. 19.20 Glücksrad. 20.05 WetterNews. 20.15 Die schöne Lügnerin, Duits/Franse filmkomedie uit 1959. 21.55 Sat 1 Blick. 22.05 Die Profis. 23.00 Schulmädchen-report 9, Duitse sexfilm uit 1975. 00.35 Komm nach Wien, sexfilm. 01.55 Schulmädchen-report. herh. 03.25 Vorschau. Aansluitend Videotext. 04.00 Sport live. Wereldkampioenschappen sportwagens groep C in Japan.

RTL 4
13.50 Je te tiens, tu me tiens par la barichette. Satire op corruptie binnen de omroepwereld, waar van alles wordt uitgehaald om de kijker te doen stijgen. In 1978 gemaakt door Jean Yanne, met hemzelf en Mimi Coutelier.

BRT 1
15.00 National velvet. Niemandalje over kinderen die een paard trainen en een grote race winnen. Wel met Liz Taylor en Mickey Rooney. Regie was in 1945 van Clarence Brown.

Duitsland 2
15.30 Le meraviglie di Aladino. Aardige jeugdfilm over Aladin's toverlamp, in 1961 gemaakt door Mario Bava en Henry Levin. Met Donald O'Connor, Noëlle Adam.

RTL plus
20.15 Die blutigen Geier von Alaska. Avonturenfilm over een pelsjager in Alaska. In 1973 gemaakt door Harald Reinl, met Doug McClure.

● Patrick Dempsey en Amanda Peterson in 'Can't buy me love'. (Nederland 1 - 20.25 uur).

Nederland 1
20.25 Can't buy me love. Mislukte high-school film van Steve Rash uit 1987. Verlegen jongen scharelt duizend dollar bijeen en betaalt het mooiste meisje van de klas om te doen alsof ze zijn vriendin is. Met

Patrick Dempsey, Amanda Peterson.

Duitsland 1
22.05 The pope of Greenwich Village. Twee werkelozen stelen bij een overval het geld van een mafiabaas. Het begin van een hoop el-

lende. Aardige cast: Eric Roberts, Mickey Rourke en Daryl Hannah. In 1984 gemaakt door Stuart Rosenberg.

RTL 4

23.10 House III. Geest van geëxecuteerde massamoordenaar terroriseert gezin van politieagent. Regie van Sean Cunningham, met Lance Hendriks, Rita Taggart. Uit 1989.

BRT 1

23.20 Backfire. Vietnamveteraan lijdt aan nachtmerries. Het blijkt om een geheimzinnig complot te gaan. Met Keith Carradine, Karen Allen. In 1987 gemaakt door Gilbert Cates.

Nederland 1

23.38 The prize. Paul Newman, Edward G. Robinson en Elke Sommer zijn zeer te genieten in een aardig verhaal over een schrijver van detectives die vermoedt dat een Nobelprijswinnaar is vervangen door een dubbelganger. Uit 1963, onder regie van Mark Robson.

Duitsland 1

24.00 The inside man. Thriller van Tom Clegg uit 1984. Een marinier moet in opdracht van de veiligheidsdienst de Zweedse uitvinder van een laser-wapen in de gaten houden. Met Dennis Hopper, Hardy Krüger.

Radio 1

7.07 Nieuwsshow (7.08 en 8.10 Aktua en 7.30 Nws.). 11.05 Kamerbreed. 12.05 Aktua. (12.30 Nws. 12.55 Mededelingen t.b.v. land en tuinbouw). 14.05 Aktua sport (17.05 Aktua. 17.30 Nws.). 18.10 Aktua. 19.04 Coullissen. 19.30 Langs de lijn, sport en muziek. 22.04 Podium van de Nederlandse lichte muziek. 23.07 Met het oog op morgen. 0.02 Darnokles. 1.02-7.00 Niemandsland.

Radio 2

7.04-16.00 VARA's vrije zaterdag, met om 7.04 Intro. 9.04 De tweede ronde. 12.04 Spijkers met koppen. 14.04 Uitgelicht. 16.04 Muzifaz. 17.04 Levenslied en levenslied. 18.04 KRO's country time. 19.04 Glas in lood. 20.03 The bands. 21.00-7.00 Zie Radio 1.

Radio 3

7.04 Rabarbara. 8.04 Drie voor negen. 9.04 Gospolrock. 10.04 Pop-jop. 12.04 Paperclip. 14.04 Popstap. 18.04 De avondspits. 19.04 Grote prijs-journaal. 19.07 Paperclip-radio. 21.04 Crossroads. 23.04-24.00 Late date.

Radio 4

7.00 Nws. 7.02 Wakker worden

VAKANTIE & RECREATIE

Winter

Advertentiecombinatie van 41 Nederlandse Regionale Dagbladen. Voor informatie en reserveringen: RDP, postbus 2, 1800 AA Alkmaar, tel.: 072-196314/206/292 fax: 072-113295

Terschelling. App. boerderij 'De Groede' nabij natuurreservaat 'De Boschplaat'. Luxe appartementen geschikt tot 4 pers. (tevens verhuur 6-pers. bung.). Tel. 05620-9099. WA-61R

Hotel-café-restaurant Kuik
Brink 15
7963 AA Ruinen (Dr)
Telefoon 05221-1237

Zeits in de winter is het bij ons goed toeven.

Voor een gezellige wintervakantie verhuizen wij luxe BUNGALOWS in bosrijke omgeving. Recreatiepark 'Groot Bartje', De Gaverie 1, Zorgvlied, 05212-7249. DR-61R

In alle rust de feestdagen doorbrengen? Dat kan in de bosrijke omgeving van NORG bij recreatiebungalowpark

DEN en DUIN
Comfortable 3, 4 en 6 persoonsbungalows te huur. Tevens gezellige groepsruimte (25 pers.) voor familiefeestje of reünie. Incl. en kl. folder 05928-13164. DB-61R

RUINEN. Aan de rand v/h nat.park DWINGELDERVELD ligt het NATUUR-BUNGALOWPARK DE WILT-ZANGH. *** bungalows i.h. bos met c.v. Het gehele jaar geopend. Ook kerst/nieuwjr./krokusarr. 05221-1227. DR-61R

Omg. Ommen luxe vrijst. BUNGALOW in bos, speelt., 2 en 3 sl.k., ktv, eigen inrit, okt. t/m dec. f 245, kerst v.a. f 425 p.w.; 2 wk. f 750. Pr. all-in. 074-664360. OV-61R

LET OP: SPECIALE AANBIEDING! Holten met de Holterberg Vak.oord 'De Lindenberg' voor f 165 p.w., w end of midw. bieden wij onze vrijsaande, in het bos gelegen 4-5-6 pers. bungalows aan met ktv, in de periode 8-11 tot 20-12. Ook nog mogelijk met kerst en oud en nieuw. Vraag gratis kl. folder: Postweg 1, 7451 TS of bel (05483) 61364. OV-61R

DENEKAMP. T.h. 6-pers. luxe bungalows, vrij gelegen op 900 m² incl. overdekt zwembad. Vraag vrijbl. inform. Tel. 05413-2393. OV-61R

Subtropen in de Gelderse Achterhoek
Te huur 4-6-8 pers. bungalows of chalets op recreatiecentrum, o.a. sub tropisch zwembad, sauna, solarium, fitness, hairstyling, bar/bowling, restaurant, tennisbanen, supermarkt, vis- en roeivijvers en verwarmd openluchtzwembad.
MARVELD RECREATIE
Elshofweg 6, 7141 DH Groenlo, tel. 05440-61638. Folder op aanvraag. Kerst/oud en nieuw reeds vol. GE-61R

De Strand
• 32 luxe appartementen 2-4-6 pers. a/d Boulevard (nr. 20), Edmond aan Zee.
• Zeer comfortabel, met KTV + kabel, radio, televisie, comp. ingerichte keukens, luxe badk.
• Gratis gebruik van buitenbad, buitenbadje, sauna, solarium, tafeltennis en fitnessruimte.
• Eigen parkeerplaats
• Prijs-indicatie nov. dec. p. weekend v.a. f 245,- (2 p.) p. week v.a. f 435,- (2 p.); v.a. f 460,- (4 p.)
• Vraag gratis kleurenbrochure aan!

02206-4000

VVV BROUWERSHAVEN
Voor nieuwe winterarr. Vraag folder! 01119-1940. ZE-61R

NIEUW NOORDZEE-PARK
Oudorp a/Zee. T.h. 5**** bung. Op 400 m v. zee. Nog mog. voor kerstperiode. Info + fold. tel. 01878-3099. ZE-61R

VVV Oostkapelle en Domburg
lekker uitwaaien aan het strand, wandelen of fietsen door de bossen. Bovendien volop mogelijkheden voor uitstapjes in de omgeving.
Vraag onze accommodatiegidsen aan!
VVV Oostkapelle 01188-2910 VVV Domburg 01188-1342 ZE-61R

WELKOM IN ZEELANDS NIEUWSTE BUNGALOWPARK: "PORT GREVE"
Nieuwe, zeer luxe vakantiebungalows, direct aan het Grevelingenmeer, 5 minuten van Noordzeestrand
• voorzien van c.v., k.t.v., wasmachine
• 1 of 2 luxe badkamers met ligbad, event. sauna
• surfen • zeilen • duiken • vissen • mooie natuur
• Elke mooie bungalow heeft u nog nooit gezien!
• **BOEK SNEL, BEL: 01119-1855**
BUNGALOWPARK PORT GREVE - DEN OSSE/BROUWERSHAVEN

VVV Epen, de parel van Z.-Limburgs heuvelland. Geniet van de herfst en winter in een prachtig natuurlandschap. Rustige omgeving. Uitstekende accommodaties in alle prijsklassen. Gratis folder, VVV Epen, tel. (04455) 1346. LI-61R

FAM.HOTEL MERGELLAND.....04454-1459..Holset-Vaals
FAM.HOTEL VIJLDERHOF.....04454-1710..Vijlen-Vaals
zijn gelegen in Z.d.limburgse heuvelland. L.O. f 40,-/H.P. f 55,-. Vraag folder. LI-61

Luxe vakantiebungalows
Uw luxe 3- of 5-sterren bungalow op het "schoonste plekje" van Zuid-Limburg: "5 STERREN"-VOORZIENINGEN: w.o. sub tropisch zwembad etc.

Het is de hoogste tijd om er 'ns even tussenuit te gaan!
B.v. midweek of lang weekend v.a. f 249,-. Vraag ook naar onze Kerst-arrangementen!

Vakantiecentrum Schin op Geul
Bel 04459-1400 voor alle info en gratis folder.

ROUEN - NORMANDIE, HOTEL LE VIKING**
Ned. dir., 37 kamers met douche of bad en wc.
AANTREKKELIJKE WEEKENDKORTINGEN. Tel.: 09-3335703495, 21 Quai du Havre, 76000 Rouen. FA-61R

VILLAGE LE CHAT
heeft alles van vissen tot golfen, gelegen in prima omg. Tel.: 09-3345232474. Ned.talig, Montbron Z.-w. Fr. FR-61R

6-daagse KERSTSPECIAL Villacher Alpen. Vertrek 24 dec., vanaf f 279. Hotel Mittagkogel, kamers met douche/toilet. N.I.T. (085) 452424. OS-61R

PENDELS OOSTENRIJK. sneldienst zonder overstap. v.a. f 150,- royal class. N.I.T. (085) 452424. OS-61R

Jawel Hoor!!
HIJ IS ER WEER!

Het enige echte winterprogramma van Kras Stervakanties met volop keus uit sneeuwvakanties en stedenreizen.
Tevens bieden wij u in onze andere programma's speciale kerstreizen voor iedereen, voor alleenstaanden, voor senioren.
En Funtime biedt actieve winterreizen voor jonge mensen. Interesse? Bel 072-158060 of 04199-3622 en wij sturen u de gewenste brochure(s) toe. OS-61R

VOOR EEN GRANDIOZE WINTERSPORTVAKANTIE in Vorarlberg en Tirol. Compleet ingerichte appartementen 2-12 pers. of H.P. Tel. 05910-22293. OS-61R

SUPER SKIËN
Verbluffend voordelig op wintersport. U kunt al 10 dagen naar Süd-Tirol v.a. f 595 p.p.
Incl. bus, halfpension, skipas (40 km) én les! Vraag ons gratis magazine aan; of bestel de video!
01650-55855.
Teletravel, lid ANVR/SGR.
OS-61R

WINTERSPORT MAYRHOFEN (Oostenrijk) v.a. f 270,- p.p.
1 wk, eigen auto, halfpension. Per bus v.a. f 397,-, per trein v.a. f 455,-. Knus familiepension.
NBBS Reiswinkel in Maastricht of bel 043- 212737. Vraag naar de wintersportbrochure.

Skiën in Andorra
Bel voor folder: Sunski Tours, 05470-60050, SGR AN-61R

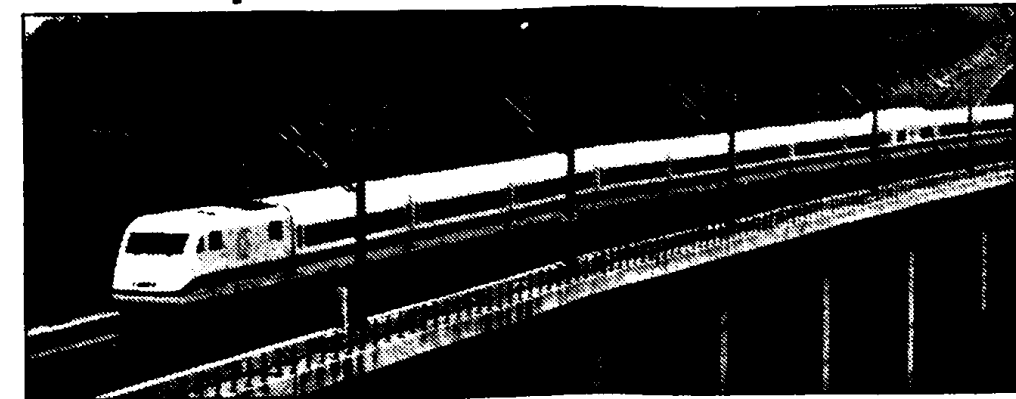
WINTERVAKANTIE IN SCANDINAVIË
Vakantie in een huis of een hotel, reizen met eigen auto of wintervakantie per vliegtuig, snel naar uw bestemming, lui zijn, wandelen of op de lange latten! Auto-vakantie incl. bootpassage, hut en vakantiehuis in Noorwegen of Zweden, 10 dagen uit en thuis v.a. f 302,- p.p. (kerst). IJsbrekertrips naar Finland, kerst- of wintervakantie bij de kerstman, hotelvakantie in Noord-Noorwegen of Noord-Finland, rondreizen in Denemarken, etc. Speciale prijzen voor korte vakanties! Info bij uw reisbureau of direct bij: Reisbureau Info Skandic, Pottebakkersrijke 14, 9718 AG Groningen. Tel. 050-143200. (Lid ANVR en SGR). SK-61R

VAKANTIE-APPARTEMENTEN. Herfst/winter-aanbiedingen. Gids 'Clara', Postbus 156, 2980 AD Ridderkerk. Tel. (01804) 24589. DU-61R

DE WINTER- EN KERSTVAKANTIE ZIJN IN ZICHT. U kunt een sfeervolle, doch voordelige vakantiewoning huren in de bosrijke gebieden van Duitsland. Wat dacht u van kerstfeest in Sauerland of oud en nieuw in de Palts? Gratis gids: ADE, atd. R, Postbus 400, 6710 BK EDE, tel. 08380-19563. DU-61R

EGGEGERIGE - SAUERLAND. Luxe vak woningen m. terras en ligweide, 2-6 pers. v.a. 45 p.d., kerst-, krokusvak. nog vrij. Tel. 09-49.2944.466.

NU SUPER-VOORDEELIG EN SUPER-SNEL per trein naar Duitsland

MET HET "SUPER-SPARPREIS" BIJLET!

Dank zij de nieuwe ICE hoge-snelheidstrein kunt u nu nog sneller naar en door Duitsland reizen (Amsterdam-München al in 8 uur en 12 minuten). Met een "Super-Sparpreis" of "Sparpreis" bijlet reist u bovendien super-voordelig.

"Super-Sparpreis" bijlet:
Het "Super-Sparpreis" bijlet is een retourbillet, geldig vanaf elk station in Nederland naar een station in Duitsland. Daarvoor betaalt alleen de eerste reiziger het basisbedrag van f.222,- voor de 2e klas of f.333,- voor de 1e klas. De medereizigers (max. 4 volwassenen) betalen slechts de halve prijs. Voor kinderen geldt een speciaal tarief.

SUPER-VOORDEEL-BON
voor informatie.
Naam:
Adres:
Postcode:
Woonplaats:

WINTERSPORT
St. CHRISTINA (Italië) v.a. f 376,- p.p.
1 wk, eigen auto, halfpension. Per bus v.a. f 506,-, per trein v.a. f 549,-. Gezellig hotel.
NBBS Reiswinkel in Maastricht of bel 043- 212737. Vraag naar de wintersportbrochure.

DOLOMITI SUPERSKI
het grootste skigebied ter wereld
1 skipas - 450 bergbanen
1300m Wolkenski Grottoen
tel. 05397-115397

APPARTEMENTEN PICASSO BENIDORM. Voor één zonnige nazomer/overwintervakantie v.a. f 270 p.wk. per app. Vraag folder en prijslijst. Ma. t/m vr. 9.30-17.00 uur. Lisman Picasso, tel. (030) 328212. SP-61R

ANDERS DAN ANDERS: dat is wintersport in Polen. **POESTA REISWINKEL** biedt u pensions en hotels in de ski- en langlaufgeb., voor lagere prijzen dan u dacht. Info: 055-412114. PO-61R

WINTERVAKANTIES IN POLEN. Gratis brochure. S.O.P., de specialisten voor Polen: 04199-3195.

OOK VOOR DE WINTER
Vakantieverblijf en kamers in Tsjechoslowakije, ook in Praag. Jubo Reizen, tel. 070-3152056. TS-61R

8-dgs. KERSTREIS BUDAPEST. Incl. excursies en operabezoek. Vertrek 21 dec. f 649. N.I.T. (085) 452424. HO-61R

HOOGSTINS WTA (World Travel Advisors)
Safari's ZIMBABWE/BOTSWANA/NAMIBIA/ZUID-AFRIKA. Rondreis Egypte: 02207-18188. AF-61R

Hotel-Pension Elfriede am Kurpark
Mooi gelegen in het vakwerkstadje Fredeburg, kamer m. tel. do. wc, lift, sol. en whirlpool. Kerstaanbieding: 7 dgn. HP f 378,- tot f 483,- DM p.p. D.5948 Fredeburg, tel. 09-49.2974.318 Fax 1332 - voor aanvraag prosp. + aanbiedingen.

Have a nice weekend!
New York City
f 1169,-
Incl. vervoer van en naar het vliegveld, New York Hotel
Verkeuring 1 p.w. per nacht
AT Argus Travel
Slings 435, 3055 EN Rotterdam 010-481011

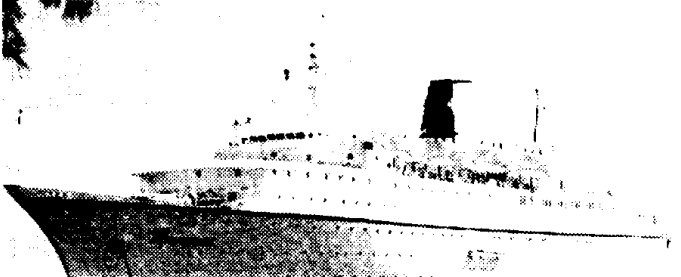
LANGLAUFEN
Ontdek 't in Noorwegen volop sneeuw, rust en ruimte. Vlieg reizen met hotel of trektochten.
KETA-TOURS
020-6235821. WI-61R

ÉÉN ADRES VOOR UW ADVERTENTIE IN 41 NEDERLANDSE REGIONALE DAGBLADEN.

VAKANTIE & RECREATIE

Voor informatie en reserveringen:
RDP, postbus 2, 1800 AA Alkmaar, tel.: 072-196314 / 206 / 292, fax: 072-113295

KNALPRIJZEN
voor luxe zonnige cruises

• **MS REGENT STAR** 7, 14 en 28 nov. en 5 en 12 dec., 16 dgn. Jamaica - Panamakanaal - Columbia - Aruba - Curaçao, week cruise en week hotel inkl. vliegreis, cruise voll. verzorgd p.p. in 2-p. hut/kamer v.a.

f 2995.-

• **MS DANAE COSTA** 13 nov. 12 dgn. Venetië - Katakaton - Kreta - Rhodos - Egypte - Gythion - Corfu - Tremiti - Venetië, in 2-p. hut v.a. f 1595,- inkl. busreis.

• **MS ENRICO COSTA** 5 dec. 18 dgn. Genua - Barcelona - Casablanca - Tenerife - Recife - Salvador - Rio de Janeiro, inkl. vlieg reizen, voll. verzorgd in 2-p. hut v.a.

f 2495.-

• **PALLAS ATHENA** kerstcruise 15 dec., 17 dgn. Miami - Martinique - St. Lucie - Beguie - St. Vincent - Tobago - Duivelseiland - Belem - Amazone - Santarem - Manaus, inkl. vlieg reizen in 2-p. hut v.a. f 4295,-.

• **MS ROMANTICA** wekelijks 8 dgn. Cyprus - Israël - Egypte, 4 dgn. cruise en 4 dgn. hotel inkl. vlieg reizen en excursies in 2-p. hut d/t v.a. f 1395,-.

• **MS ROYAL STAR** 15 dgn. nov. t/m maart cruises vanuit Kenya in 2-p. hut v.a. f 3395,- inkl. vlieg reis.

INFO OVER DEZE EN VELE ANDERE LUXE CRUISES TEGEN ZEER SCHEPPE PRIJZEN OOK IN DE CARIBBEAN

CRUISE TRAVEL

03418-60700/57767, lid Garantiefonds Reisgelden.

ARUBA - NEDERLANDSE ANTILLEN
Zon - strand - surfen - zeilen - duiken
** Caribbean Holidays ** 020-6833840/020-4780102.

ARUBA ***hotel**
9 dgn. incl. auto 3195,-.
comb. mog. met alle overige Antillen.
ANVR/SGR Reisburo Davidson 020-6363988/6325414 N.A.-61R

TALMA TOURS
Samen uit, samen thuis!

ER IS NOG PLAATS:
- rondreis Israël 15 dgn 12 nov. f 2395
- luxe Nijlcruise 17 dgn 6 dec. f 3295

Vraag ook ons winterprogramma ANVR/SGR, Postbus 238, 8600 AE SNEEK, 05150-16000 DB-61R

VOORDEELIG 8 dgn. Turkije v.a. f 595. Malta v.a. f 695. Ook mogelijk: Overwinteren - Wintersport - Verre bestemmingen. Lid SGR. Aerotravel. Tel. 043-640440. DB-61R

HOOGSTINS WTA (World Travel Advisors)
• Ski de Rocky Mountains
• Helikopterskiën in Canada
• Cruises ALASKA/CANADA: 02207-18188 VC-61R

Ski-ski-ski
10-dgse busreizen incl. half pension of app. en 7-dgse skipas al v.a. 499,-. Mogelijk in Italië, Oostenrijk en Frankrijk. Bel: BIZZ Travel 050-144255 (lid SGR). WI-61R

Snelle Vliet Reizen
voor meer wintersteer

Voordelige wintervakanties per touringcar en eigen auto. Bijvoorbeeld:

Winter'sfeer'reizen
Speciaal voor beginnend wintersporters of als u eens de unieke sfeer wilt proeven, biedt Snelle Vliet Reizen u deze winter'sfeer' formule: Touringcarreizen inclusief een uitgebreid activiteitenpakket:
o.a.: 9 dagen Munster-Tirol, prima hotel, kamers douche/toilet, halfpension
+ 13 gratis activiteiten al v.a. pp f 625,-

Wintersport pendelreizen
Snel en voordelig per luxe touringcar naar goede accommodaties in populaire wintersportgebieden. Kortom, de ski- of langlaufvakantie zoals u die wenst!
o.a.: 9 dagen Kirchberg-Tirol, 2 kamerappartement (bij 4 pers.) v.a. pp f 395,-

Winter'specials
Verrassende aanbiedingen per luxe touringcar naar o.a. bekende steden en Gletscherskiën. Voor het geld hoeft u niet thuis te blijven! o.a.:
4 dagen Parijs, inkl. hotel, logies/ontbijt v.a. pp f 239,-
6 dagen Budapest, inkl. hotel, halfpension pp f 425,-
6 dagen Gletscherskiën, inkl. hotel, halfpension, pp f 535,-
liftpas, enz.

Interesse? Vraag de folder bij uw ANVR-Reisadviesburo, bel: 01846 - 17900 of bestel hem met onderstaande bon.

Naam:
Adres:
Postcode/woonplaats:
Tel.: RDP

Zonder postzegel sturen naar: Snelle Vliet Reizen, Antwoordnummer 931, 3350 VG Hardinxveld-Giessendam.

net dat beetje service meer

GOEDKOOPSTE WINTERSPORT nieuwe bestemm. in Oostenrijk en Tsjechoslowakije f 259 p.w. HP in het hoogseiz. in Tsjechoslowakije en v.a. f 399 p.w. HP in hoogseiz. in Oostenrijk. Balaton Travel, tel. 073-425738. WI-61R

Veel wintersportmogelijkheden.
Doorlopend 6, 7, 8, 9 en 10 daagse reizen. Speciale kerst-, krokus- en paas-specials. N.I.T. (085) 452424. WF-61R

Skiën in Canada: een unieke belevenis.

Canadian Ski Adventures
1991/1992

De beste ski-gebieden ter wereld op nog geen 7 uur vliegen van Amsterdam:

De Laurentian Mountains in Quebec en Lake Placid in de U.S.A.

nu voor iedereen bereikbaar.

- de beste sneeuw ter wereld is gegarandeerd
- u reist per comfortabele lijndienstvlucht naar uw wintersportbestemming
- geen wachttijden bij de skiliften

8-daagse specials bij vertrek uit Brussel
vanaf f 1.335,- per persoon

bij vertrek uit Amsterdam
vanaf f 1.470,- per persoon

Inclusief vlieg reis/hotel/transfers. Verlenging is mogelijk.

Canadian Ski Adventures biedt tevens een keur van voordelige wintersportmogelijkheden in de majestueuze

ROCKY MOUNTAINS

CANADIAN SKI ADVENTURES

JA, stuur mij meteen de Canadian Ski Adventures 1991/1992 wintersportgids Canada.

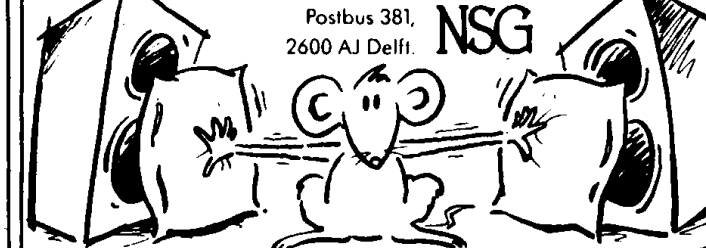
Naam:
Adres:
Postcode:
Woonplaats:

Stuur deze bon in een gefrankeerde enveloppe naar 5 Continents Travel, Postbus 5042, 1410 AA Naarden, of bel vandaag nog naar 02159-49014.

SCT/regio Lid ANVR/SGR/IATA

DOE IETS AAN STEREOGEDREUN

Stereo-gedreun een probleem voor u? Doe er dan iets aan. De Nederlandse Sichtung Geluidshinder helpt bij het vinden van een oplossing voor alle vormen van lawaai in en om huis.

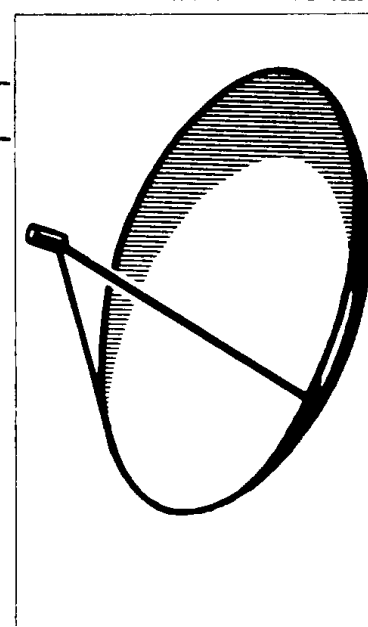

STEUN ONS WERK OP giro 7575 / bank 70.70.70.775 t.n.v. NFAD UTRECHT

Onze voorlichting aan de jeugd is hoognodig: ALCOHOL BRENGT NIET WAT HET BELOOFT

Nationaal Willem Bareritsstraat 33
Fonds voor 3572 PC Utrecht
Alcohol en Drugs- tel. 030 711200

Nederland 1

11.00-11.55 Omroeparchie. Eucharistieviering vanuit Amersfoort.
13.00 Nieuws voor doven en slechthorenden.
14.35 Een andere wijze. Cursus.
15.00 Het gezongen woord.
15.30 Ja en Amen - Dwars door de bijbel. Afl. 11: Jona. Presentatie: Mariëtte van der Ploeg.
16.00 ••• Journal.
16.17 Edith Piaf. Aflevering 4.
17.00 In Holland staat een huis.
17.15 True romance. Korte Engelse jeugdfilm.
17.45 Circusfestival Monte Carlo.
18.30 Boggle.
18.30 Cut the crap. Gevarieerd jongerenmagazine.
19.00 Perfect Strangers. Amerikaanse comedyserie. Afl.: Niet stuk te krijgen. Om een artikel te kunnen schrijven over een piloot moet Larry een paar keer de lucht in. Als hij tijdens de luchtacrobatiek flauwvalt, beleeft hij de vreselijkste avonturen.
19.25 (TT) Waku waku. Quiz over dieren met Rob Fruithof. Panel: Bas Westerweel, Martine van Os, Rudi Falkenhagen en Marga Bult.
20.00 (••• TT) Journal.
20.12 (TT) Vreemde praktijken. Comedyserie. Afl.: Samen uit, Laurens Jan vindt het maar niets dat Lex en Luus tegelijk op vakantie willen. Sjaan heeft iets gewonnen waar Bert zo zijn twijfels over heeft.
20.40 Ook dat nog. Satirisch consumentenprogramma. Presentatie: Aad van den Heuvel, Sylvia Millemann, Gregor Frenkel Frank, Hans Böhm en Bavo Galama.
21.25 Brandpunt. Actualiteitenrubriek.
22.00 Inspector Morse. Engelse misdaadserie met John Thaw in de hoofdrol. Afl.: De tweede kans (2). Morse arresteert de man die ten tijde van de moord bij het huis van Hillian gezien is.
22.50 A titre personnel. Praatprogramma met Milou van Sprang. Gasten: Emmy Verhey, Egon Krenz en een jonge Iraanse vluchteling.
23.30-23.35 ••• Journal.

Nederland 2

09.00 Dag meneer de koekepeer.
09.25 Wil Kwak Kwak. Animatieserie.
09.30 De geluidenjager. Animatiefilm.
09.45 Het futiliteitenmuseum. Serie.
10.00 Hoe zit dat en waarom? Documentaire.
10.15 De grote Laura en Lena Fhijlbeenshow. Serie.
10.30 Een zoen van mij. Kinderprogramma.
10.35 Mevrouw ten Kate en het beest in de mens. Serie.
11.00 Reiziger in muziek. Muziekprogramma.
12.00 Voetbal Plus. Sportprogramma.
12.45 De matinee.
14.00 Eldorado.
18.00 ••• Journal.
18.05 Paul Haenen vijf over zes. Cultureel-humoristisch programma.
18.40 Buren. Tweewekelijks programma van Frans Bromet over buren als bron van irritatie.
19.00 The wonder years. Amerikaanse comedyserie. Afl.: Heartbreak. Kevin en Winnie plannen een uitstapje om hun relatie te verdiepen. Kevin is dan ook heel verbaasd als Winnie aankondigt, dat ze een ander vriendje heeft.
19.25 Onrust. Wekelijks subcultureel programma.
20.00 ••• Journal.
20.10 Van Kooten en de Bie's Keek op de week. Satirisch programma met Kees van Kooten en Wim de Bie.
20.32 Belevissen. Tweewekelijks programma waarin een of meerdere personen gevolgd worden. Presentatie: Peter van Ingen.
20.57 De VPRO in actie.
21.07 (TT) We zijn weer thuis. 12-delige serie van Wim T. Schippers. Afl. 4: In de Vlaamse pot. Nel gaat aan de slag met Leo Bussenberg en Simon met Hetty Hartsuiker...
21.35 High fidelity. Portret van het Guarneri Quartet. Met werken van o.a. Haydn, Schubert, Mozart, Smetana en Beethoven.
23.03 Die Kinder. 6-delige Engelse serie van Sidonie Reiger. Afl. 4: Catastrophy theory.
23.56 ••• Journal.

Nederland 3

08.55-09.00 Nieuws voor doven en slechthorenden.
10.00 Het alllichtoon video circuit.
11.00 Turkse integratie in Nederland.
11.30 Omroep Fryslan Edukatyf.
12.00 Het Capitoel.
12.45 Stel, het is je eigen vel...
13.00-16.12 Veronica's strandrace.
16.55 Logistiek. Les 3.
17.25 Effectief vergaderen. Les 2.
17.55 Nieuws voor doven en slechthorenden.
18.00 Staatsbezoek aan Japan. Verslag.
18.30 Sesamstraat.
18.45 Studio sport.
19.59 Police Python 357. Franse speelfilm uit 1976.
22.00 ••• Journal.
22.05 Passions of the soul. Serie.
23.36-23.41 Nieuws voor doven en slechthorenden.

● Yves Montand in 'Police Python'. (Nederland 3 - 19.59 uur).

RTL 4

07.00 Ochtendprogrammering.
07.30 The world tomorrow.
08.00 Telekids Kinderprogramma.
11.00 Classique.
11.10 Studio Rembrandt. Cultureel programma.
12.00 Bueno Dominica. Italiaans.
13.00 Hei elei kuck elei. Luxemburgs.
15.00 Thin air. Engelse serie.
15.50 All in the family. Amerikaanse comedyserie. Afl.: The insurance is cancelled.
16.15 Snow magazine.
16.45 Match. Actueel sportprogramma.
17.35 The Simpsons., Amerikaanse animatieserie.
18.00 Journal.
18.15 Bios. Film- en videoprogramma.
19.00 Blossom. Amerikaanse comedyserie. Afl.: I ain't go no buddy.
19.30 Journal en weerbericht.
19.50 Match: voetbal.
20.30 Twin Peaks. Amerikaanse dramaserie, met Kyle McLachlan, Sherry Lee en Piper Laurie. Donna Hayward krijgt een geheimzinnig bericht. Audrey Horne zit gevangen.
22.15 Ursul de Geer.
23.05 M.A.S.H. Amerikaanse serie met Alan Alda, Wayne Rogers, Loretta Swift e.a. Het aantal gewonde patiënten wordt groter en groter. De operatiekamer draait op volle toeren, net als de generator.
23.35 R.E.M. special.
00.10 Journal.
00.25 Dallas. Amerikaanse serie. Afl.: I dream of Jeannie. Bobby is de wanhoop nabij in zijn zoektocht naar de geheimzinnige vrouw die zijn echtgenote Pam zou kunnen zijn.
01.15 Soap. Amerikaanse comedyserie.
01.40 Stingray. Aflevering van deze Amerikaanse serie. Afl.: The Neniwa. Stingray onderzoekt een aantal geheimzinnige ongelukken die plaatsvonden op een bouwplaats, een oude Indianenbegravingplaats. Rolverdeling: Stingray: Nick Mancuso. Al Smith: Nick Mancuso. Bondy: Nick Ramus e.a.
02.30 Nachtprogramma.

België/TV 1

09.00 Samson. Dulle avonturen bij Samson en Gert in de huiskamer.
10.00 Protestantse eredienst vanuit Gent-Noord.
11.00 De zevende dag. Praatcafé.
12.45 Sportmiddag.
13.15 Huizen kijken. Programma over bouwen, verbouwen en wonen.
13.30 Koning Lijsterbaard. Duitse jeugdfilm.
15.00 1 voor iedereen, gevarieerd familieprogramma.
17.30 Bessie en Adriaan en de schatkaart. Nederlandse serie.
17.55 Nieuws.
18.00 Tik tak. Animatieserie. Afl. 300.
18.05 Plons. Afl.: Plons en het eekhoornje.
18.10 Kinderen voor Kinderen Festival. Wedstrijd voor kinderkoren uit Vlaanderen en Nederland.
19.00 De Cosby show. Comedyserie.
19.25 Mededelingen en programma-overzicht.
19.30 Nieuws en Sport.
19.45 Sportweekend.
20.30 De bossen van Vlaanderen, Vlaamse tv-serie met Jo de Meyere en Frank Aendenboom. Afl. 4. De jonge boerenzoon Eugene Mertens verdwijnt na een donkere nacht met leden van de clan de Bellicourt. Frank Aendenboom is bezig aan een erg sterke vertolking in deze serie.
21.35 De Pré historie. Montageprogramma met archiefmateriaal. Vandaag muziek en beeld uit 1971.
22.05 I.Q., Kwis met denk- en weetvragen gepresenteerd door Herman van Moile.
22.40 Vandaag/Sport.
23.00 Wie schrijft die blijft. Literair magazine.
23.40 Coda. Plastische kunsten: Het grote woord, van Jacob van Ruysdael (Kunsthistorisch museum Wenen). Aflevering uit de serie 100 Meesterwerken.

België/TV 2

Geen uitzending.

België/RTBF 1

10.30 Terre et soleil. 11.00 Eucharistieviering vanuit Luik. 12.00 Faire le point. 12.55 Weerbericht. 13.00 Nieuws. 13.20 Les deux cavaliers. Amerikaanse speelfilm uit 1961. 15.05 Génies en herbe, spelprogramma. 15.40 Parole de chien, serie. Afl.: Les cookies d'Iris. 16.10 Noubia noubia, kinderprogramma. 17.00 Les trésors vivants du Japon, documentaire. 18.00 Autovision. 18.30 Week-end sportif. 19.30 Journal en weerbericht. 20.05 Tour de la chance. amusementsprogramma. 21.20 Pas si bêtes, portretten van dieren. 21.35 Le fils d'étoile du matin, serie. 23.05 Weerbericht en laatste nieuws. 23.30 Tribune économique et sociale.

België/Télé 21

14.00 Reflets, magazine. 15.00 Concert 21. 16.00 Radio 21. Herh. 18.00 Félix. 18.30 Alice. 19.30 Journal met simultaanvertaling in gebarentaal en weerbericht. 20.00 Le monochrome noir, Franse speelfilm uit 1961. 21.35 Laatste nieuws en weerbericht. 22.05 Week-End sportif. 23.00 W Magazine.

TV 5

07.00 Nieuws. 07.20 Canadees nieuws. 07.35 Corps accord. 07.50 Envoys spécial. 09.00 Nieuws. 09.05 Cursus Frans. 09.30 Feu vert. 10.00 Planète musique. 10.50 Concert. 12.00 Nieuws. 12.05 Performances. 12.30 Invité de TV5. 13.00 Nieuws. 13.10 L'école des fans. 14.00 Trente millions d'amis. 14.30 Policier - série noire. 16.05 Nieuws. 16.15 Correspondances. 16.25 Sports loisirs. 17.30 Jours de guerre. 18.30 Nieuws. 18.50 Weerbericht. 19.00 Nord/Sud. 19.30 Nieuws. 20.00 Sept sur sept. 21.00 Nieuws. 21.30 Un tour de manège. 22.45 Nieuws. 23.05 Cinerama. 00.05 Courts métrages et vidéo.

RAI UNO

06.00 Splash. 07.45 Il mondo di quar. 08.30 Dall'Antoniano di Bologna. 10.00 Linea verde magazine. 11.00 Santa messa. 11.55 Parola e vita. 12.15 Linea verde. 13.00 TG l'una. 13.30 Telegiornale. 14.00 Toto TV radiocorriere. 14.15 Domenica in. 15.20 Notizie sportive. 15.30 Domenica in. 16.20 Notizie sportive. 16.30 Domenica in. 18.10 90 minuto. 19.50 Che tempo fa. 20.00 Telegiornale. 20.25 TG1 sport. 20.40 Bambino in fuga. 22.25 La domenica sportiva. 23.00 TG1 flash. 23.05 La domenica sportiva. 23.45 Zona cesarini. 00.30 TG1 notte - che tempo fa. 01.00 Videodrome.

BBC 1

09.40 The train now departing. Afl.: Steam on the Isle of Man. 10.10 Nieuws en weerbericht. 10.15 In touch with healing, magazine. 10.30 This is the day. 11.00 See hear! 11.30 Cursus Duits. 11.55 Fast feasts. 12.00 No more Nightingales, informatieve serie. 12.30 Skillshop, magazine. 13.00 The colour eye, semi-wetenschappelijk magazine. 13.30 Country file, landbouw-magazine. 13.55 Agrarisch weerbericht. 14.00 Nieuws. 15.00 (TT) Eas-Enders. 16.00 Smash hits poliwinnen-party, live muziekprogramma. 17.30 (TT) Columbo, Amerikaanse misdaadserie. 18.40 Tom and Jerry, tekenfilm. 18.50 The clothes show, mode-magazine. 19.15 Lifetime. 19.25 Nieuws en weerbericht. 19.40 (TT) Songs of praise, koor- en samenhang. 20.15 (TT)

Keeping up appearances, comedyserie. 20.45 (TT) Trainer, serie. 21.35 (TT) Bread, comedyserie. 22.05 (TT) Nieuws en weerbericht. 22.20 (TT) Juste city, deel 1. 23.20 Heart of the matter, documentaire serie. Afl.: You've got the power. 23.55 The days and nights of Molly Dodd, Amerikaanse comedyserie. 00.20 Japanese language and people, Japanse documentaire. 00.50 Mahabharat. 01.30 Weerbericht.

BBC 2

08.25 Tales of a wise king and the devil, Serie. 08.30 Halo Spencer, kinder-serie. 08.50 Playdays. 09.15 Bita's, knutselmagazine. 09.30 Babar, tekenfilmserie. 09.55 The little green planet show, kinderserie. 10.10 ••• Blood and honey, serie bijbelverhalen. 10.30 (TT) Defenders of the earth, tekenfilmserie. 10.50 Blue Peter omnibus, jeugdmagazine. 11.40 The boy from Andromeda, jeugdserie. 12.10 Boxpops, magazine. 12.50 The O-Zone, muziekprogramma. 13.00 Regionale programma's. 13.30 Film 91 with Barry Norman, filmmagazine. 14.00 Tennis en snooker. 18.15 Rough guide to the world's journeys, serie. 19.05 Dixon of Dock Green, herhalings. 19.35 The money programme. 20.15 (TT) The birth of Europe, documentaire. 21.10 (TT) Madness documentaire. 22.10 Did you see? 22.40 (TT) Little England, serie. 22.50 Snooker. 00.30 A single life, speelfilm uit 1985.

Sportnet

07.00 American college football 1991. 08.00 Watersport. 08.30 Golf. 09.30 Autosport. 10.00 Tennis. 11.00 American college football 1991. 13.00 Motorsport. 14.00 Formule 1. 15.00 WK Rugby. 17.10 Golf. 18.30 Het beste uit de Britse motorsport. 19.00 Honkbal. 21.00 Autosport. 21.30 Golf. 22.30 WK Rugby. 23.30 Pro boxen. 01.00 Formule 3000. 02.00 Honkbal.

Eurosport

09.00 Transworld sport. 10.00 Autosport. 12.00 Boksen. 12.55 Supersport. 13.00 Afwisselend live. 19.25 Supersport nws. 19.30 Marathon van Berlijn. 20.30 Veronica's strandrace. 22.00 Autosport. 23.55 Supersport nws. 00.00 Boksen. Herh.

Super Channel

06.00 The mix. 11.00 Hour of power. 12.00 The mix. 13.00 Die Welt von Morgen. 13.30 All mixed up. 15.00 The great offshore. 16.30 Hang loose. 17.00 Youthquake. 17.30 The world tomorrow. 18.00 Business weekly. 18.30 E.R.F. 19.00 Videofashion. 19.30 Survival. 20.00 They made me a criminal. Amerikaanse speelfilm uit 1939. 22.00 Nieuws. 22.30 Absolute live. 23.30 All mixed up. 00.30 The mix all night.

MTV Europe

08.00 INXS Weekend. 11.30 European top 20. 13.30 XPO. 14.00 The big picture. 14.30 INXS Rockumentary. 15.00 INXS Weekend. 18.00 Famous last words with INXS. 18.30 Week in rock. 19.00 US top 20 video countdown. 21.00 120 minutes. 23.00 XPO. 23.30 Headbangers ball. 01.30 Kristiane Backer. 03.00 Night videos.

CNN

07.10 Moneyweek. 07.40 Healthweek. 08.10 Showbiz this week. 08.40 Science and technology week. 09.40 The big story. 10.10 Pinnacle. 10.30 World business this week. 11.15 Larry King weekend. 12.10 Showbiz this week. 12.40 Style with Elsa Klensch. 14.30 Inside business. 14.40 Evans and Novak. 15.40 Your money. 16.10 On the menu. 16.40 Newsmaker Sunday. 17.10 CNN Travel guide. 18.00 World business this week. 18.40 International correspondents. 19.10 Futurweek. 19.40 Moneyweek. 20.00 The week in review. 21.00 CNN World report.

radio

Duitsland 1

08.35 Disney Club. Gevarieerd kinderprogramma.
10.00 Grossi ist Gott in den Kleinen. Eucharistieviering vanuit.
12.00 ••• Presseclub.
12.45 Tagesschau.
13.10 Weekoverzicht EINS PLUS.
13.15 ••• Musikstreifzüge.
13.45 Wuff! Manchmal bin ich ein Hund. Engelse serie. Afl. 7: Die Adoptiv-Familie.
14.10 Philipp. Kinderserie. Afl.: Au Backe!
14.15 Moskito - nichts sticht besser. Jongerenmagazine.
15.00 Tagesschau.
15.05 Der grosse Edison. Amerikaanse speelfilm uit 1940.
15.50 Cartoons im Ersten. Tekenfilms. Afl.: Wo die Liebe hinfällt.
17.00 ARD-Ratgeber. Recht.
17.30 Bilder aus der Wissenschaft.
18.00 Tagesschau.
18.05 Wir über uns.
18.10 Sportschau.
18.40 (TT) Lindenstrasse. Duitse serie. Afl. 308: Siebzehn und vier.
19.09 Die Goldene 1.
19.10 Weltpiegel.
19.50 Sportschau-Telegramm.
19.58 Programma-overzicht.
20.00 (TT) Tagesschau.
20.15 (TT) Tatort. Duitse misdaadserie. Afl.: Kinderlieb.
21.45 Kulturreport uit München.
22.15 Tagesschau.
22.20 Die Kriminalpolizei Rät mit den Alten! Docudrama over Duitsland in het jaar 2015: er is een gigantisch generatieconflict ontstaan als gevolg van het stijgend aantal ouderen. De sociale lasten zijn niet meer te dragen.
23.10 Die besten Jahre (Thirtysomething). Amerikaanse serie over een stel dertigers. Afl. 1. Michael en Hope hebben een 9 maanden oud dochtertje Jane. Hope is er helemaal weg van maar een aantal vrienden vindt dat Hope er maar eens een paar dagen uit moet.
23.55 Tagesschau.
00.00 Zuschauen - Entspannen - Nachdenken. Blaasmuziek: Drei Moravische Tänze van Leos Janacek.

Duitsland 2

08.43 Programma-overzicht.
08.45 Architektur am Scheideweg. Afl. 5: Texas - Instant-Städte. (herh.).
09.15 Zur Zeit.
09.30 Eine feste Burg ist unser Gott. Protestantse kerkdienst vanuit Oberwart, Oostenrijk.
10.15 Matinee. Hundert Jahre Fliegen (2) Met: Quax, der Bruchpilot, Duitse speelfilm uit 1941.
12.00 Das Sonntagskonzert. Mozart en de Volksmusik.
12.45 Heute.
12.47 Blickpunkt! Actualiteiten.
13.15 Damals vor vierzig Jahren. Serie oude weekjournaals.
13.30 Verliebt für zwei. Jeugdfilm van Peter Bauhaus.
13.55 Der glückliche Prinz. Canadese tekenfilm uit 1974.
14.20 Karim und Sala. Kinderserie. Afl. 2: Rückkehr ins Dorf.
14.45 Potsdam in der Streusandbüchse. Reportage.
15.15 Danke schön.
15.25 Heute.
15.30 ZDF Sport extra. Met o.a. Paardrijden.
16.10 ML - Mona Lisa. Vrouwenmagazine.
18.50 Programma-overzicht.
19.00 heute.
19.10 Bonn direkt. Politiek nieuws.
19.30 Die Knoff-hoff-Show. Gevarieerd magazine.
20.15 (TT) Jägerblut. Duitse speelfilm uit 1957 van Hans H. König.
21.45 heute met Sport am Sonntag.
22.00 Einigkeit und Recht und Freiheit. Reportage over de herkomst en geschiedenis van de Duitse vlag en het Duitse volkslied.
22.45 Johanna d'Arc of Mongolia. Tv-film van Ulrike Ottinger. Met: Delphine eyrig, Gillian Scalici, Irm Hermann e.a. Vier westerse vrouwen maken een reis met de Transsiberië Express, die echter niet over de grens van Mongolië door vrouwen van een nomadenstam wordt overvallen. De vier vrouwen worden door een Mongoolse prinses ontvoerd, en moeten meetrokken met de karavaan. Het leven onderweg is niet altijd gemakkelijk, maar gelukkig aan passen, de vrouwen zich aan.
01.25 Heute.

Duitsland 3 West

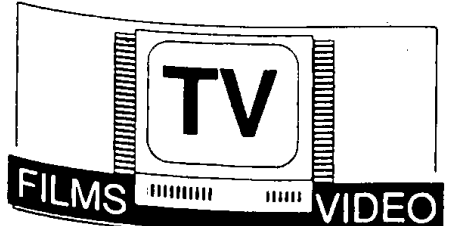
09.00 Cursus Engels. 09.30 Cursus informatie. 10.00 Cursus natuurkunde. 10.30 Cursus bedrijfseconomie. 11.00 Ihre Heimat - unsere Heimat. 12.00 Tele-akademie. 12.45 Sehen statt hören. 13.15 Europa-Magazin. 13.40 West 3 aktuell. 13.45 Sonntagsgespräch. 14.00 Die Kreativen. 15.00 Streifzüge. 15.20 Sport im Westen extra. 16.15 Ein Doppelleben. Paolo Conte, portret. 17.00 Ich trage einen grossen Namen. 17.45 Schöne Ordnung. 18.00 Aktuelle Minute. 18.01 Meine kleine Robbe Laura. 18.30 Gott und die Welt - Kampf mit dem Kreuz. 18.58 Programma-overzicht. 19.00 Aktuelle Stunde. 20.00 Der Mann, der weint. Franse speelfilm uit 1985 van Jacques Doillon. 21.34 West 3 aktuell. 21.40 Ich stelle mich. Hans-Joachim Stuck, Formule 1 coureur. 23.10 700 Jahre Schweiz. 23.55 Laatste nieuws.

Duitsland 3 SWF

07.55 Denkanstösse. 08.00 Avec plaisir. 08.30 Cursus wiskunde. 09.00 Cursus Engels. 09.30 Cursus informatie. 10.00 Cursus natuurkunde. 10.30 Cursus bedrijfseconomie. 11.00 Musik um elf. 12.00 Tele-Akademie. 12.45 Sehen statt hören, magazine voor slechthorenden. 13.15 Ihre Heimat - unsere Heimat, magazine voor gastarbeiders. 14.15 Grimmelshausen und sein Simplicissimus, portret van de Barokdichter Hans Jacob Christoffel von Grimmelshausen. 15.00 Die Note des Signor Travet, Italiaanse speelfilm uit 1946 van Mario Soldati. 16.40 Eisenbahnromantik, documentaire over romantisch reizen in de Klavierexpress. 17.00 Vier über uns, serie portretten uit de televisiewereld. Deel 4: Lorio - Fernsehen auf dem Sofa (1). 17.45 Leute. Leute, tv-jaarmarkt. 18.30 Das Südwest-Journal aus Rheinland-Pfalz. 19.00 Die Deutsche Schlagerparade. 19.45 Gaudi Max. 20.15 Städte am Meer: Genua. 21.00 Nieuws. 21.05 High society. (2). 21.50 Flutlicht. 22.45 Wortwechsel. 23.30 Weisser Fleck. 00.15 Denkanstösse. 00.20 Laatste nieuws.

RTL Plus

06.00 Turbo Teen. Tekenfilmserie.
08.00 Li-La-Launebär. Kindermagazine.
09.30 Gold aus Nevada. Amerikaanse western uit 1954 van Jesse Hibbs.
10.55 Kunst und Botschaft. Serie kunstbeschouwingen.
11.00 Die Woche mit Geert Müller-Gerbes. Talkshow.
12.05 Unterhaltungsserien. Gevarieerd programma.
14.20 Tennis-toernooi te Brighton. Voor dames, finale.
16.45 Kilometer 330. Duitse country- en truckermuziek gepresenteerd door Jonny Hill.
17.50 Chefarzt Dr. Westphall - Das turbulente Krankenhaus. Amerikaanse serie. Afl.: Ja, ich will.
18.45 RTL aktuell.
19.10 Ein Tag wie kein anderer. Reizquiz met Björn Hergen Schimpf. Vandaag: Zeilen op de Atlantische Oceaan met de reporter aan boord van de 'Starflyer'.
20.15 Die Löwenverleihung. Pijnsuitreiking gepresenteerd door Jochen Putzenbacher en Marijke Amado. M. v. Diether Krebs & Gundula, Engelbert, Roger Whittaker, e.v.a.
22.55 Spiegel TV. Actualiteiten.
23.35 Prime Time - Spätausgabe. Vandaag: Die Liebe ist eine Himmelsnacht, melodien van Verdi.
22.55 Schloss Pompon Rouge. Duitse comedyserie. Afl.: Das Elxier. Graaf Hülsenstein brengt een bezoek aan kasteel Pompon Rouge. De graaf staat bekend als een rokenjager. De markies wil proberen achter het geheim van de Casanova te komen.
23.25 Playboy Late Night Show.
20.25 Kanal 4 Kabarett. Cabaret met Wolfgang Krause Zwieback en Erwin Stache. Kabasurdes Abarett, satirisch programma.
01.35 Cine-Club. Dorado - One way, Duitse komedie uit 1983 van Reinhard Munster. Met: Uwe Schwalbe, Dominik Bender, Adriane Altaras, e.a. Rolf en Rita spelen een hoofdrol in het liefdesdrama van een jonge Berlijnse cineast. Hun jaloezie-scènes gaan in hun privé-levens gewoon door.

Duitsland 2
10.15 Quax der Bruchpilot. Klucht met Heinz Rühmann als matige piloot. In 1941 gemaakt door Kurt Hoffmann. Duitsland 1

Duitsland 1
15.05 Edison the man. Spencer Tracy in de rol van een geleerde. Regie van Clarence Brown, uit 1940.

Nederland 3
19.59 Police Python 357. Sterke politiethriller van Alain Corneau uit 1976. Politieinspecteur wordt verleid op alleenstaande jonge vrouw. Zij blijkt het liefje van zijn chef te zijn, die haar vermoordt. Wanneer de inspecteur de moord onderzoekt lijkt het er steeds meer op dat hij zelf schuldig is. Prachtrollen van Yves Montand, Francois Perier en Simone Signoret.

Super Channel
20.00 They made me a criminal. John Garfield speelt een bokser die op de vlucht staat wanneer hij denkt een journalist te hebben ge-

dood. Regie van Busby Berkeley, uit 1939.

Duitsland 3, West

20.00 La vie de famille. Praatfilm van Jacques Doillon (die uitblijft in dit genre) uit 1984. Ouders, kinderen en de generatiekloof. Met Juliet Berto en Juliette Binoche.

Duitsland 2

20.15 Jägerblut. Beiers vermaak uit 1957 van Hans König, met Helmuth Schneider, Edith Mill. Oude houtvester zit achter stromers aan.

Duitsland 2

22.45 Johanna d'Arc of Mongolia. Vier vrouwen worden ontvoerd tijdens hun vakantie in Mongolië en worden gedwongen als nomaden te leven. Film over cultuurverschillen, in 1989 gemaakt door Ulrike Ottinger, met Delphine Seyrig, Irm Hermann.

RTL plus

1.35 Dorado. Komedie van Reinhard Munster over een driehoekshetverhouding en kunstmokkel in Cannes. Met Uwe Schwalbe, Dominik Bender. Uit 1984.

● Spencer Tracy (Edison) en Rita Johnson (Mary Stilwell) in 'Edison the man'. (Duitsland 1 - 15.05 uur).

VAK

RECREATIE

WADDENEILAND
UW VAKANTIE NOG MEER
0222-15700

TEXEL
kamers en appartementen in diverse huizen o.a. in huizen met huiskamer, terras, badkamer, etc. o.v. huizen met poolhouse en J.K.K. Postbus 24 1750 AA Den Burg. Tel. 0222-15700

GRONINGEN
Onder de Gring...
Zou...
We...

GELDERLAND
WINTER...
Tegen...
om...
men...
T...PA...

NOORD-HOLLAND
DE GROTE VOS
Sint Maartensdijk...
020...

LIMBURG
VALKENBURG AD
Doen...in elk...
Even eruit!
ATLANTA HOTEL...
Ben...
VVV Het Geuldal, tel. 04406-13500

**HOTEL DE...
E...**

REKR. ONROEREND GOED
Kleine camping...
Int. W...

DUITSLAND
Hotel...
Droomvakantie...
T...
T...
4-daagse superarrangement...
T...
T...
Be...
prosedus...
E...

Weekend...
Zien...
L...
M...
S...

ENGELAND
NAGSE HOTELREIS NAAR...
072 619367

OSLOWAKIJE

ISRAEL

EILAT
Bij...
D...

ISRAEL
Garantie...
REISGELEN

INDONESIE

AZIE

395 -

FILIPJEN

1.844 -
Oppenheim

ISRAEL

ISRAEL

ISRAEL

ISRAEL

ISRAEL

ISRAEL

ISRAEL

ISRAEL

ISRAEL

ISRAEL

ISRAEL

ISRAEL

ISRAEL

ISRAEL

ISRAEL

ISRAEL

ISRAEL

ISRAEL

ISRAEL

ISRAEL

ISRAEL

ISRAEL

ISRAEL

ISRAEL

ISRAEL

ISRAEL

ISRAEL

ISRAEL

ELTVALTAL

Filat...
met Isropa reizen

1.180 -

Isropa Reizen...
Z...

ISROPA REIZEN

Israel

1.844 -

Oppenheim

ISRAEL

ISRAEL

ISRAEL

ISRAEL

ISRAEL

ISRAEL

ISRAEL

ISRAEL

ISRAEL

ISRAEL

ISRAEL

ISRAEL

ISRAEL

ISRAEL

ISRAEL

ISRAEL

ISRAEL

ISRAEL

ISRAEL

ISRAEL

ISRAEL

ISRAEL

ISRAEL

ISRAEL

ISRAEL

ISRAEL

ISRAEL

ELTVALTAL

Filat...
met Isropa reizen

1.180 -

Isropa Reizen...
Z...

ISROPA REIZEN

Israel

1.844 -

Oppenheim

ISRAEL

ISRAEL

ISRAEL

ISRAEL

ISRAEL

ISRAEL

ISRAEL

ISRAEL

ISRAEL

ISRAEL

ISRAEL

ISRAEL

ISRAEL

ISRAEL

ISRAEL

ISRAEL

ISRAEL

ISRAEL

ISRAEL

ISRAEL

ISRAEL

ISRAEL

ISRAEL

ISRAEL

ISRAEL

ISRAEL

ISRAEL

"SCHWARZENEGGER VERPULVERT RECORDS" *Telegraaf*

"TERMINATOR 2 IS WERELDWIDE HIT FILM"

"JE GELOOFT LETTERLIJK JE OGEN NIET" *Parool*

"VERBLUFFENDE SPECIAL EFFECTS" *Volkscrant*

TERMINATOR 2 JUDGEMENT DAY

ARNOLD SCHWARZENEGGER • LINN COLLINS • ROBERT PATRICK • EDWARD FURLONG

JOHN DAHLER • JAMES CAMERON

TECHNICOLOR® PANAVISION®

In Beeld kan je van 'alles tegelijk' krijgen

te kort schen, wat dan?

Dankzij particuliere giften zijn we in staat dagelijks veel te helpen.

Steun ons werk. Giro 27.27.27

NATIONAAL FONDS VOOR BIJZONDERE NODEN

1000 uur vrijwilligerswerk, 1000 uur vrijwilligerswerk, 1000 uur vrijwilligerswerk

GIRO 30. ZEIST

LAST MINUTE VOORDEEL

Vlieg reizen

GRAN CANARIA PLAYA DEL INGLES
Appartementen ROCA VERDE
15 dagen **775,-**
15 dagen **940,-**

GRAN CANARIA NASPELMAAS
Bungalows PARQUE DE LA
15 dagen **799,-**
15 dagen **998,-**

GRAN CANARIA PLAYA DEL INGLES
Appartementen BRONCEMAR
15 dagen **799,-**
15 dagen **985,-**

TENERIFE PLAYA DE LAS AMERICAS
Appartementen NEPTUNO CALEDONIA PARK
15 dagen **825,-**
15 dagen **985,-**

TENERIFE PLAYA DE FANABE
Hotel TORVISCAS PLAYA
15 dagen **1030,-**

NECKERMANN REIZEN

WILDE NATUUR FOND

WWT

GEEF OM DE TOEKOMST

Peters & Partners

Makelaars/taxateurs O.G.
A. Printhagenstraat 36 Geleen,

BORN

Mulleberg
Vrijst. landhuis met 2 garages, gas-c.v. en tuin (842 m²). Bw. 1981. Ind. o.a. woonk. ca. 60 m², 3 slpk., complete badk. en 2 hobbyzolders. Uitstekend geïsoleerd. Koopprijs f 425.000,- k.k.

BRUNSSUM

Venweg
Woonh. met berging, tuin en achterinrit. Ind. o.a.: kelder, doorzonkamer, keuken incl. aanbouwkeuken, badkamer met ligbad en 3 slpk. Koopprijs f 90.000,- k.k.

GELEEN

Gansbeek
Hoekpatio-bungalow met gas-c.v., 3 slpk., berging en zolder. Patio ca. 90 m², woonk., incl. keuken 32 m². Koopprijs f 137.000,- k.k.

Hekerbeek
Luxueus, geheel onderkelderde en goed geïsoleerde woonhuis met berging. Ind. o.a.: souterrain met kantoor, speelkamer, wijnkelder en waskelder. Part.: woonk. met open haard, compleet ingerichte keuken, 1e verd.: 3 slpk., grote badk. met ligbad en douche, 2 v.w. en 2e toilet. Vaste trap naar 4e slpk. en dakterras van ca. 40 m². Koopprijs f 189.000,- k.k.

Henri Hermanslaan
Maisonnetewoning met eigen c.v. en dakterras (1e verd.). Ind. o.a.: L-woonkamer ca. 30 m², luxe keuken, 3 slpk., douche, berging en kelder. Vraagprijs f 87.500,- k.k.

Ketelslagersdreef
Woonh. met gas-c.v., berging en tuin. Bjr. 1988. Ind. o.a.: L-woonkamer met bet. vloer, open keuken, 3 slpk., badkamer met ligbad, vaste trap naar grote zolder. Koopprijs f 135.000,- k.k. Overdraagbare subsidie mogelijk. C.a. f 27.500,-.

Napoleonbaan Noord
Ruim halfvrijst. woonh. met gas-c.v., grote garage (ca. 80 m²) en groot perceel (1061 m²), geheel bestraat. Ind. o.a.: 2 kelders, grote living, gesloten keuken en bijkeuken, 3 slpk. en zolder. (Geen bedrijfsuitvoering toegestaan). Vraagprijs f 165.000,- k.k.

GUTTECOVEN

Kerkstraat
Vrijstaande bungalow met inpandige garage voor 2 auto's, hobbyruimte, kantoor en berging. Ind. o.a.: woonk., ingerichte keuken, douche en 3 slpk. Bergzolder (vlieztrap), royale tuin (ca. 20 meter diep). Vraagprijs f 225.000,- k.k.

KLIMMEN

Domein Hellebeuk
2 bouwterreinen voor de bouw van vrijst. recreatiebungalows. Resp. ca. 1022 en 1007 m² per kavel. Koopprijs per kavel va. f 37.500,- k.k.

MUNSTERGELEEN

Vlamovenstraat
Halfvrijst. woonh. met gas-c.v., garage en tuin. Ind. o.a.: L-woonkamer met open keuken, 3 slpk., badkamer met ligbad, v.w. en 2e toilet. Vaste trap naar 4e slpk. en bergzolder. Koopprijs f 159.000,- k.k.

NIEUWSTADT

Millenerpoort
Vrijst. ouder woonhuis met oprit, schuur en gas-c.v. Ind. o.a.: woonk., woon-/eetkeuken, bijkeuken, 3 slpk., div. stallen en tuin. Vraagprijs f 115.000,- k.k.

SITTARD

Plakstraat
Royale stadswoning met eigen garage en tuin. Bjr. 1980. Uitstekend geïsoleerd, 5 slpk., 2 badk., zolder, gas-c.v. en hardhouten kozijnen. Vraagprijs f 208.000,- k.k.

Schuttestraat
Halfvrijst. herenhuis met gas-c.v., garage en tuin op loopafstand van centrum en zeer goede woonlocatie. Ind. o.a.: L-woonk. 42 m², grote keuken, 1e verd.: 3 flinke slpk., badkamer met ligbad en douche. Vaste trap naar 4e zit-/slpk. Vraagprijs f 265.000,- k.k.

SPAUBEEK

Dorpsstraat
Groot vrijst. landhuis met terrein en 10 garageboxen. Erfdiensbaarheid op zijterrein! Ind. souterrain: kantoor, bar, hobbykelder en dubbele garage. Parterre: keuken met bijkeuken, woonk. 100 m² met div. open haarden, slpk. en badk. 1e verd.: 3 slpk., en 2e badk. Uitstekend geïsoleerd. Totaal perceel 2045 m². Vraagprijs f 575.000,- k.k.

Eikenlaan
Uitstekend geïsoleerd groot halfvrijst. woonh. met flinke garage en tuin. Ind. o.a.: woonk. ca. 50 m² met open haard. Ingerichte keuken, 4 slpk., badk. met ligbad, douche en toilet. Vaste trap naar grote zolder. Vraagprijs f 228.000,- k.k.

MET SPOED WOONHUIZEN GEVRAAGD

Geen verkoop - Geen kosten

046-750000!

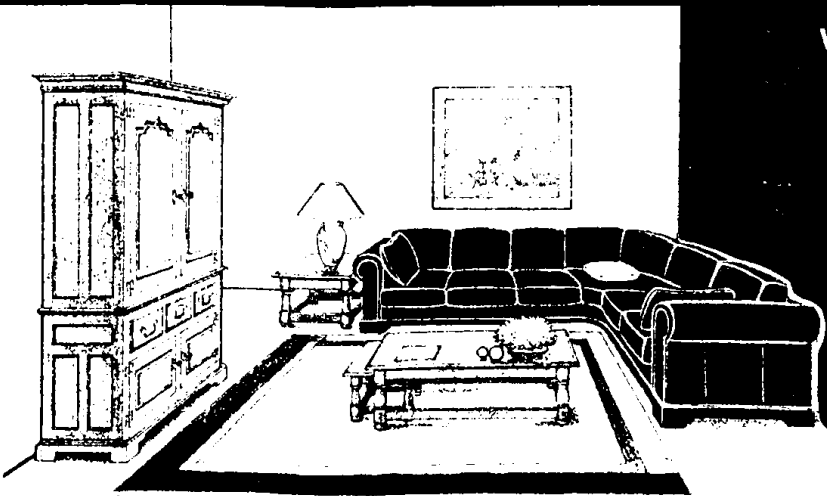
Te koop gevraagd

In Brunssum zoeken wij voor diverse relaties woonhuizen in de prijsklasse van f. 200.000,- tot f. 350.000,-. Eventuele aanbiedingen te richten aan:

RUIJTERS
makelaardij onroerend goed - sittard maastricht heerlen
6411 AT heerlen - van grunsvenplein 12 - tel 045 - 713746

Openingsuren: Werkdagen 9.00-18.00 uur Zaterdag 10.00-14.00 uur

Wooncultuur stelt u zijn nieuwste aanwinsten voor.

Wooncultuur: dichtbij, en toch anders. Even de grens over (ook op zondag!), en u verlaat meteen de platgetreden meubelpaden. In elke afdeling van Wooncultuur ontdekt u nu de aanwinsten van onze laatste ontdekkingsstochten.

EIKEN MEUBELN

vormen een nieuwe trend van hoog niveau, voor moderne en klassieke interieurs.

KOPIE-ANTIEK

straalt de authentieke charme uit van oude meubelen, maar blijft betaalbaar.

ROMANTISCH JONG WONEN

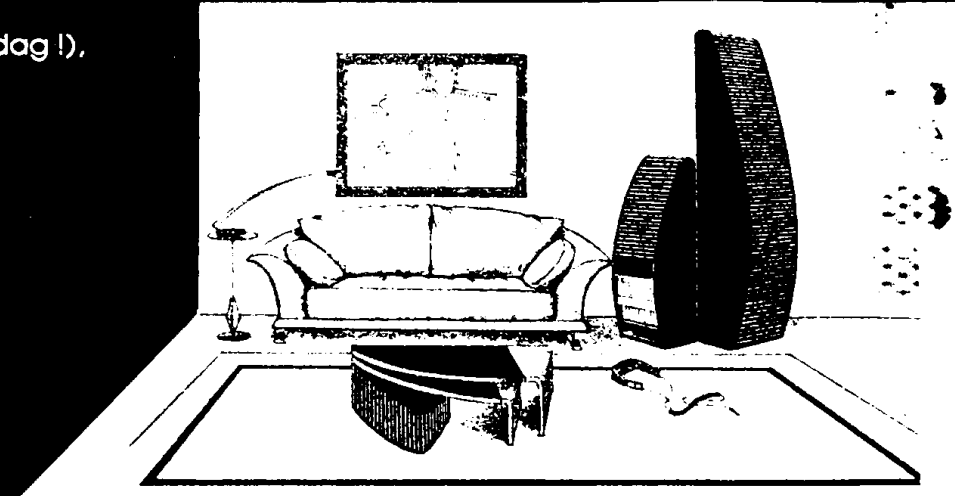
Het programma "romantisch jong wonen" introduceert ondermeer gekleurde elk met bijpassende salons.

DESIGN UP

toont u onze nieuwste aanwinsten uit de Italiaanse school: puur raffinement!

J'ADORE

biedt een totaalprogramma van dressoirs, vitrinekasten en salontafels met goudkleurige messing, combineerbaar met de fraaie lederen en stoffen bankstellen van onze pas uitgebreide collectie. De dressoirs en wandmeubelen in hoogglanslak moet u beslist zien.

Dorpsstraat 2-4, 3690 Zutendaal. Telefoon: 011/61.11.36. Telefoon vanuit Nederland: 09-3211 611136. Iedere dag open van 10 tot 18 uur; woensdag gesloten.

wooncultuur

ledere zondag open van 10 tot 18 uur.

Berben's Effectenkantoor BV commissionairs in Effecten

AANDELEN?
A.U.B. NIET, MAAR WAT DAN WEL?
Staatsobligaties binnen het EMS,
rente 12%. Met belening zelfs 18%.

Al meer dan 20 jaar gegarandeerd vertrouwd beleggingsadvies.
Bel voor informatie of afspraak
043-213871
Rechtstraat 89, 6221 EH Maastricht.

VERHUUR VIA ONS BIEDT VELE MOGELIJK- HEDEN

Appartementen

in de hogere prijsklasse kunnen wij snel en op de beste voorwaarden voor u verhuren of verkopen. Bij verhuur keuze uit verhuur voor korte of langere termijn, al dan niet gemeubileerd.

Woonhuizen

in geheel Zuid-Limburg en België kunnen eveneens door ons worden verhuurd op de beste voorwaarden.

rent service og

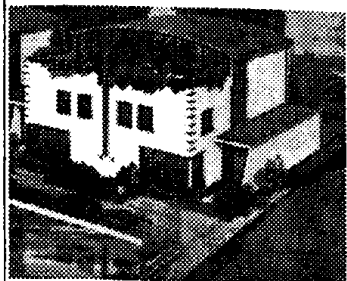
Rechtstraat 93, 6221 EH Maastricht
Tel. 043-254771 Fax. 043-254675

DECORA HOUKES PARKET B.V. SUPERAANBIEDING

Rustiek A
massief eiken stroken,
22 mm, kant en klaar
gelegd en geborsteld
f130,- p.m2
Voerendaal, Hoolstr. 45
tel. 045-750305
Sittard, Rijksweg-Nrd 48
tel. 046-525157
Maastricht, Scharnerweg 147b
tel. 043-636273

MEUBELBEURS
openingstijden:
dins- donder-
en zaterdag
van 14.00u - 17.00u
DRIEVOGELSTR. 87
KERKRADE
TEL. 045-425350

GULPEN

Villa's in art deco-stijl, zie Stienstra's nieuwste GRATIS Huizenmagazine.

GREVENBRICHT

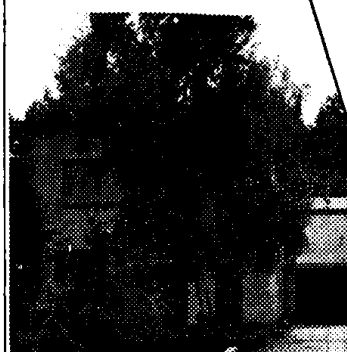
Luxe woonhuis, zie Stienstra's nieuwste GRATIS Huizenmagazine.

SITTARD

Royale herenhuizen, zie Stienstra's nieuwste GRATIS Huizenmagazine.

KERKRADE

Centraal gelegen woonhuis, zie Stienstra's nieuwste GRATIS Huizenmagazine.

HEERLEN

Riante halfvrijstaande villa, zie Stienstra's nieuwste GRATIS Huizenmagazine.

SCHAESBERG

Royaal herenhuis, zie Stienstra's nieuwste GRATIS Huizenmagazine.

vers van de pers: Stienstra's nieuwste huizenmagazine!

Het is er! Stienstra's nieuwste Huizenmagazine! Met het grootste overzicht van huizen in Zuid-Limburg. Bestaande panden en nieuwbouw-projecten met afbeeldingen en prijzen. Zéér overzichtelijk gerangschikt per regio. Panden in alle soorten en grootten o.a. eengezinswoningen, luxe appartementen, herenhuizen, patio-bungalows, landhuizen. Maar ook bouw kavels op diverse lokaties. Stienstra's nieuwste Huizenmagazine is een echt hebbeding! U krijgt het gratis van Stienstra.

Als u onderstaande bon even invult en opstuurt. ☐

Als u ons even belt. ☐

Als u het even afhaalt bij ons kantoor. ☐

Kruisstraat 56, 6411 BW Heerlen. Telefoon 045-712255*

Wycker Brugstraat 50, 6221 ED Maastricht. Telefoon 043-252933.

Maandag t/m vrijdag geopend van 9.00 tot 21.00 uur.

Zaterdag van 9.00 tot 18.00 uur.

Jesuitenstraße 2, 5100 Aken. Telefoon 0949-241-407540.

Maandag t/m vrijdag geopend van 9.00 - 13.00 uur

en 14.00-18.00 uur. Zaterdag van 9.00-14.00 uur.

"Langer Samstag" van 9.00-16.00 uur.

STIENSTRA
MAKELAARDIJ B.V.

BON
Naam:.....
Adres:.....
Postcode:.....
Plaats:.....
Telefoon:.....
In ongefrankeerde gesloten envelop zenden aan
Stienstra Makelaardij B.V.
Antwoordnummer 40.6400 VB Heerlen.

Stienstra's nieuwste Huizenmagazine - dan mist u niets over de Zuid-Limburgse woningmarkt!

STIENSTRA

BEDRIJFSMAKELAARDIJ B.V.

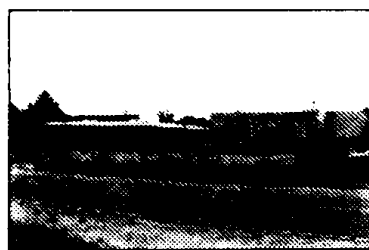
ZAKELIJK VASTGOED

BEDRIJFSRUIMTE WINKELRUIMTE KANTOORRUIMTE

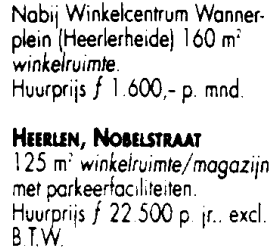
HEERLEN, WUNGAARDSEWEG
Op industrieterrein "De Kouden"
moderne bedrijfsruimte te koop
Opp. 900 m². Nookhoogte 9 m.
2 elektrische poorten, kantoor-
ruimten.
Vraagprijs f 650.000,- k.k.
excl. B.T.W.

HEERLEN, HEERLEHEIDE
Winkelcentrum Wannerplein
Ca. 125 m² winkel met div.
ruimten.
Koopprijs f 275.000,- k.k.
Huurprijs op aanvraag.

HEERLEN, AKERSTRAAT 154
Op gunstige locatie modern
kantoorgebouw met parkeer-
faciliteiten. Tot vloeropp. ca.
250 m².
Jaarhuur f 50.000,- excl. B.T.W.

KERKRADE, TUNNELWEG 112
Op industrieterrein Deningbacht
moderne bedrijfsruimte 1.800 m²
met magazijn 0,14 m², werk-
plaats ca. 170 m², kantoorruim-
ten 155 m², showroom 80 m²
en verhard buitenruimte.
Koopprijs f 1.100.000,- k.k.
excl. B.T.W.

HEERLEN, NOBELSTRAAT
125 m² winkelruimte/magazijn
met parkeerfaciliteiten.
Huurprijs f 22.500,- p. jr., excl.
B.T.W.

HEERLEN, GELIENSTRAAT
Kantoorruimte op 1^e en 2^e verd.
met eigen entree. Tot ca. 160 m².
Huurprijs f 1.400,- p. mnd.
excl. B.T.W.

MANGRATH, RIJKEWEG 42
Op superieure ligging bedrijfs-
ruimte (165 m²) met naastliggend
charmant woonhuis. Perfect
onderhouden.
Koopprijs f 270.000,- k.k.

HEERLEN, DE BERTEL
Ca. 9.500 m² bedrijfsruimte met
1.200 m² kantoor. Perceelopp.
ca. 8,6 ha. Nabij autoweg.
Verkaveling mogelijk.
Koopprijs op aanvraag.

HOENSBROEK, CENTRUM
Te koop bedrijfsruimte, centraal
gelegen met parkeerfacilitei-
ten. Souterrain 160 m²,
kantoorruimten 40 m², bedrijfs-
ruimte 330 m².
Koopprijs f 250.000,- k.k.

KERKRADE, AKERSTRAAT
Aan winkelstraat en passagie
dagwinkel 36 m² te huur.
Pantry en toilet aanwezig.
Huurprijs f 822,- p. mnd.

LANDGRAAF, HOOFDSTRAAT
Winkelwoonhuis op goede win-
kellocatie, geschikt voor div.
branches.
Koopprijs op aanvraag.

SITTARD, STEENWEG
Op perfecte winkellocatie te
huur/te koop winkel met boven-
woning. Winkel ook apart te
huur.
Huurprijs winkel f 1.875,-
p. mnd. excl. B.T.W.

HEERLEN, PUTGRAD 188
Kantoorruimte ca. 225 m² op
10^e verd. Variabele indeling.
Uitstekend bereikbaar, met
parkeerfaciliteiten.
Huurprijs f 42.500,- p. jr. excl.
B.T.W.

KERKRADE, EINDERSTRAAT
In centrum (nabij markt) praktijk/
kantoorpand te huur. Zeer
centraal gelegen met park, mog.
op eigen terrein. Opp. b.g. ca.
120 m², 1^e verd. ca. 95 m², 2^e
verd. archieftruimte.
Huurprijs f 3.350,- p. mnd.
excl. B.T.W.

**MAASTRICHT/RANDWYCK,
AUBELDOMEN**
Multifunctionele bedrijfsruimte
(geschikt voor kantoor, show-
room etc.), ligging naast MECC
en Academisch Ziekenhuis.
Parkperg bereikbaar. Units
vanaf 136 m². Tot 1.200 m².
Koop- en huurprijzen op aan-
vraag.

VAN ALLE OBJECTEN IS OP VERZOEK EEN UITGEBREIDE BROCHURE VERKRIJGBAAR

DE BASIS VOOR BEDRIJFSHUISVESTING

Heerlen: Kruisstraat 56, 6411 BW,
Tel. 045-712255

TE KOOP / TE HUUR

(voormalige)
industriële bedrijfsaccommodatie
nabij centrum Heerlen

Terreinen opp.	15.000 m ²	Verzorgingsruimte	270 m ²
Productieruimte	3.060 m ²	Magazijnen	216 m ²
Kantoren	180 m ²		

Eventueel ook te gebruiken als opslag stallingsruimte

Inform.: tel. 045-751560

HENDRIX ONROEREND GOED, BORN

Wegens zeer goede en snelle verkopen, zijn
wij ter verkoopbemiddeling, dringend op
zoek naar woonhuizen in alle prijsklassen.

Wij zorgen dat uw pand voldoende aandacht krijgt.

Bel ons geheel vrijblijvend voor een gedegen
prijs-verkoopadvies.

TEL. 045-751560

Reageren op advertenties onder BRIEFNUMMER

Stuur uw brief (voldoende
gefrankeerd) naar het
Limburgs Dagblad,
postbus 2610, 6401 DC
Heerlen en vergeet niet links
onder op de enveloppe het
nummer uit de advertentie
te vermelden.

Zadelhoff Makelaars is een internationaal werkende organisatie,
gespecialiseerd in bedrijfsmatig onroerend goed, met 11 vestigingen
in Nederland.

In onze organisatie is bij de vestiging te Maastricht plaats voor een

makelaar m/v

- Van een makelaar verwachten wij:
- bekendheid en affiniteit met de dienstverlening inzake commercieel onroerend goed; belangstelling voor de economische en juridische aspecten hiervan;
 - een opleiding op minimaal H.B.O.-niveau, het N.V.M. diploma en relevante ervaring voor deze functie;
 - beheersing van de Engelse taal;
 - goede bekendheid in Limburg, met name met het noordelijke- en middendeel van de provincie;
 - het vermogen om zich zeer goed te kunnen inleven in de problematiek van onze opdrachtgevers en hier adequaat op in kunnen spelen. Een plezierig optreden en goede schriftelijke en mondelinge uitdruktingsvaardigheid zijn essentieel;
 - teamgeest, initiatief en doorzettingsvermogen.

Wij bieden een aantrekkelijke functie binnen een organisatie die professionele dienstverlening hoog in haar vaandel heeft staan en daarmee is uitgegroeid tot de grootste makelaar in bedrijfshuisvesting in Nederland met samenwerkingsverbanden in Groot Britannië, België, Frankrijk, Duitsland, Hongarije en Oostenrijk.

De arbeidsvoorwaarden en ontwikkelingsmogelijkheden binnen ons bedrijf zijn uitstekend.

Geïnteresseerden die zich menen te herkennen in het beschreven profiel worden verzocht hun sollicitatie met curriculum vitae en recente pasfoto, binnen 10 dagen te sturen naar onderstaand adres, t.a.v. de heer R.J.G. de Vries, aan wie tevens nadere inlichtingen kunnen worden gevraagd.

Zadelhoff Makelaars

Makelaars & taxateurs o.g. Specialisten in bedrijfshuisvesting
Van Hasseltkade 7 - 6211 CC Maastricht
Zadelhoff vestigingen door geheel Nederland

043 - 256 633

VIJGEN

ONROEREND GOED • BEDRIJFSONROEREND GOED
AANKOOP • VERKOOP • VERHUUR • BEMIDDELING
J.W. VIJGEN St. Francisusweg 16 6417 BD Heerlen
Tel. 045-711617

Vaak verkopen wij huizen die de krant net
niet halen. Zoekt u een huis, laat u vrijblij-
vend inschrijven.

BUNDE
Lindelaan 74. Uitstekend gerenoveerd halfvrijst. woonh.
met 4 ruime slpk. Pand is voorzien van nieuwe toilet,
badk. en nieuwe geïsoleerde kap op het huis. Vr.pr.
f 229.000,- k.k.

BOCHOLTZ
Reinert 5 en 7. Rustig gelegen. Nr. 5 ruim halfvrijstaand
totaal gerenoveerd woonh., 3 slpk., woonk. 38 m², grote
tuin, nr. 7 kleiner woonh., woonk. 25 m², 2 slpk., tot. opp.
535 m². Vr.pr. f 269.000,- k.k.

BRUNSSUM
Dorpstraat 16. Halfvrijst. woonh. Garage, 3 slpk. en grote
tuin. Tot. opp. 650 m². Vr.pr. f 169.000,- k.k.

HULSBERG
Aan de Dorenkoel 39. Halfvrijst. ruim woonh. met 3 slpk.
grote tuin, garage met berging. Vr.pr. f 183.000,- k.k.

HEERLEN
Keekstraat 47. Dubbel woonhuis, opp. 450 m². Woning
1: ruime woonk., gesl. eiken aanb. keuken, badk., garage.
Woning 2: woonk., gesl. witte aanb. keuken, 3/4 slpk., luxe
badk. Pand is geheel onderkelderd, veel ruimte. Vr.pr.
f 183.000,- k.k.

Gerard v. Brunningstr. Uitst. gel. ruim halfvrijst. heren-
huis 3/4 slpk., woonk. 68 m². Vr.pr. f 309.000,- k.k.

Fossielenert 478. In perfecte staat verk. halfvrijst. woon-
huis met carport, 3 slpk. Vr.pr. f 129.000,- k.k.

Schandelerboord verkocht.

Coriovallumstraat 31. Tussengelegen ruim herenhuis,
4,5 slpk. Vr.pr. f 149.000,- k.k.

Wij zoeken in Heerlen meerdere halfvrijst. en vrijst. huizen.

KERKRADE W.
In Kerkrade hebben wij grote vraag naar huizen van
150- tot 200.000,-
Kaalheidersteengweg 262. Ruim halfvrijstaand woonhuis
met 3 slpk., geheel onderkelderd, met garage, nu in ge-
bruik als barzithoek, woonk., ca. 44 m². Vr.pr.
f 219.000,- k.k.

Drievoegelstraat 115. Uitstekend gerenoveerd herenhuis,
wk. ca. 60 m², ontvangstk. studeerk., schitterende tuin, 6
slpk., garage voor twee auto's.

VOERENDAAL
Tenelenweg 83. Halfvrijstaand geren. ruim woonh., 4 slk.,
mooie tuin, garage, naast huis ligt nog een bedrijfsruimte
van ca. 50 m², geheel onderkelderd. Vr.pr. f 239.000,-
k.k.

In Voerendaal zoeken wij meerdere huizen.

NUTH
Reukenderweg 5. Vrijstaand woonhuis op 770 m² grond,
5 slpk., woonk. 40 m², grote gesl. keuken. Vr.pr.
f 249.000,- k.k.

WUNANDSRADE
Tehuexstraat 1 VERKOCHT
1a. Nieuwbouw semi-bungalow. 3 slpk., opl. mei/juni. Prijs
f 238.000,- v.o.n.

MAASTRICHT
Randwijck Hondiusdomein 42. Bj. 1988, uitstekend tus-
sengel. ruim woonhuis, perfecte staat van onderhoud, met
studio, vrij uitzicht op grote vijver. Vr.pr. f 209.000,-

TE HUUR
Kerkrade W. 400-1000 m² luxe kantoorruimtes met 1800
m² bedrijfsloids.

Vaals bedrijfspand 100 of 200 m². 65,- m² p.j.

TE KOOP GEVRAAGD: **TE KOOP GEVRAAGD:**
Vrijstaand/halfvrijstaand/landhuis. Prijsind. 100.000,-/375.000,-, 10/15 km Duitse grens.

Wij hebben ca. 400 potentiële kopers ingeschreven
die naar een huis zoeken. Heeft u iets te koop of te
huur, belt u ons vrijblijvend!

HUIS KOPEN OF VERKOPEN? VIJGEN VRAGEN
045-711617

Wegens geen opvolger ter overname
aangeboden goedlopend

Administratiekantoor

in Zuid-Limburg (oostelijk deel)

Br.o.nr. HK-178, LD, Postbus 2610, 6401 DC Heerlen

VAKANTIE IN EIGEN TUIN

VERANDA'S - PERGOLA'S

- Leef buiten met het comfort van binnen.
- 10 jaar garantie op de constructie
 - uitvoering in tropisch hardhout en aluminium
 - Belgische kwaliteit
 - diverse modellen - GRATIS vrijblijvende offerte
 - modelveranda te bezichtigen

Fisoma

BON opsturen naar FISOMA, Weertersteengweg 141,
3680 Maaseik-B., tel. fabriek: 09-3211-568864,
09-3211-564919, na 18 uur 09-3211-563404
Fax 09-3211-563856.

Antwoordcoupon

ja, ik wens vrijblijvend geïnformeerd te worden.

Naam + voornaam:

Adres + postcode:

Telefoonnummer:

KANS
Nu rente vanaf:
8,4%
Effectieve rente 8,8% per jaar.

EIGENDOMSBEWIJS 'S-GRAVENHAGE

Hypotheekbedrag	f 140.000
Looptijd	30 jaar
Bruto inkomen man	f 40.000
Bruto inkomen vrouw	f 40.000
Leefijd man	30 jaar
Leefijd vrouw	30 jaar
Annuiteitenhypothec	
Bruto last per maand	± f 1.175
Netto last per maand	± f 820
Maximale hypotheek op basis van inkomen	± f 150.000

Rekenrente 9,5% Eff. rente 10,0%

EIGENDOMSBEWIJS KALVERSTRAAT AMSTERDAM

Hypotheekbedrag	1350.000
Looptijd	25 jaar
Bruto inkomen man	f 115.000
Leefijd man	45 jaar
Spaar-Optimaalhypothec	
Bruto last per maand	± f 3.320
Netto last per maand	± f 1.880
Maximale hypotheek op basis van inkomen	± f 400.000

Rekenrente 9,7% Eff. rente 10,3%

EIGENDOMSBEWIJS COOLINGEL ROTTERDAM

Hypotheekbedrag	f 200.000
Looptijd	30 jaar
Bruto inkomen man	f 60.000
Bruto inkomen vrouw	f 35.000
Leefijd man	35 jaar
Leefijd vrouw	30 jaar
Spaar-Optimaalhypothec	
Bruto last per maand	± f 1.780
Netto last per maand	± f 1.165
Maximale hypotheek op basis van inkomen	± f 230.000

Rekenrente 9,7% Eff. rente 10,3%

Ga direct naar de Rabobank voor de voordeligste hypotheek.

Een Rabobank hypotheek kent vele voordelen. De Rabobank is niet voor niets de grootste verstrekker van woninghypotheken in Nederland. Want wie direct naar de Rabobank gaat, krijgt de voordeligste hypotheek. Bovendien heeft de Rabobank, door de grootste keus aan hypotheekvormen, altijd de hypotheek die 't beste past bij uw situatie.

Meer dan een goed advies alleen. Door de plaatselijke bekendheid kent de Rabobank de lokale woningmarkt als geen ander. En kan u dus ook zo objectief mogelijk adviseren. Behalve ruime informatie krijgt u ook praktische hulp. De Rabobank laat bijvoorbeeld de taxatie verzorgen of regelt de aanvraag voor gemeentegarantie. Rechtstreeks zaken doen met de Rabobank is daarom in meer dan één opzicht voordelig en gemakkelijk.

Rabobank

Een woning van Ruijters, vast goed!

RUIJTERS makelaardij onroerend goed - sittard maastricht heerlen

Te koop

AALBEEK, Nieuwenhuisstraat
Rustig gel. boerenwoonh. met c.v., garage, appartement, div. loodsen en paardestal. Perc. opp. ca. 4200 m². Ind.: woonh.: royale hal, woonk. met o.h. ca. 57 m², keuken, bijkeuken. 1e verd.: 2 slaapk., badk. met ligb., v.w. App. woonk., keuken met app., hobbykr., badk. met ligb., douche, dubb. v.w. bidet, bergruimte. 1e verd.: overloop, 3 slaapk., 2 loodsen met tot. opp. van ca. 580 m². Aanv.: i.o. Prijs: op aanvraag.

BOCHOLTZ-KERKEVELD
Op een prima ligging worden aan de Heiweg 2 ruime halfv. woonh. gebouwd. Waarvan nog slechts 11 m². Ind.: L-woonk., half open keuken (tot. ca. 41 m²), garage, 3 slaapk., badk. met ligb., v.w. en 2e toilet. De grote zolder is te bereiken via een vaste trap. De won. worden goed afgewerkt met o.m. ankerloze spouwmuur. Hardhouten kozijnen en buitendeuren, dubb. begl., combiketel, goede isolatie en tegelwerk. Koopprijs: f. 198.500,- v.o.n.

EJLS-WITTEM
Uitst. gel. vrijst. landh. met c.v. en tuin (perc. opp.: 1580 m²). Ind.: sout.: waskelder, provisiekelder, c.v.kelder, garage. Beg. gr.: ruime entree, hal, toilet, woonk., keuken met app., 1e verloop, overloop, app., bijkeuken, berging. 1e verd.: overloop, 2 royale slaapk., aparte badk. met douche. Het gehele pand is geis. Aanv.: i.o. Prijs: n.o.t.k.

HEERLEN, Eemstraat
Rustig gel. woonh. met c.v., garage en tuin. Ind.: entree, toilet, Z-woonk., dichte keuken. 1e verd.: 3 slaapk., badk. met douche, v.w. en 2e toilet. 2e verd.: vaste trap naar hobbyzolder. Aanv.: i.o. Prijs: f. 129.000,- k.k.

HEERLEN, Geleenstraat
Luxe appartement met dakters, c.v., garage en lift. Ind.: souterrain: berging. App.: royale leefruimte (ca. 50 m²), best. uit: living, eetged., v.w. keuken met app. Mod. badk. met ligb., douche, v.w. en toilet. Wasruimte, 2 slaapk. Tot. opp.: ca. 105 m². Aanv.: i.o. Prijs: f. 165.000,- k.k.

HEERLEN, Lumierestraat
Rustig gel. woonh. met c.v. en tuin. Ind.: souterrain: het gehele pand is onderkelderd. Beg. gr.: hal, toilet, woonk., keuken met app., 1e verloop, overloop, 3 slaapk., badk. met ligb. en v.w. Het pand is v.v. kunststof kozijnen. Aanv.: i.o. Prijs: f. 95.000,- k.k.

HEERLEN, Valkenburgerweg
Prima gel. woonh. met c.v. en tuin (perc. opp.: 506 m²). Ind.: 2 kelders. Beg. gr.: 4 kamers, keuken, toilet. 1e verd.: 4 kamers, toilet. 2e verd.: 3 kamers, berging. Het geheel voor div. doeleinden geschikt. Aanv.: i.o. Prijs: op aanvraag.

HULSBERG, Raadhuisstraat
Rustig gel. halfv. woonh. met c.v., garage en tuin. Perc. opp.: ca. 900 m². Ind.: souterrain: garage, 3 kelders, waskelder. Beg. gr.: entree, kamer-ensuite, keuken, eetkamer, hobbyruimte. 1e verd.: 3 slaapk., badk. met douche, v.w. en toilet. 2e verd.: 3 slaapk., toilet. Aanv.: i.o. Prijs: n.o.t.k.

KERKRADE, De Locht
Goed gel. winkel-woonh. met div. magazijnruimten, c.v.-gas. Ind.: o.a. kelder, winkel, keuken, garage, binnenplaats, werkplaats, bakkerij, div. magazijnen, aparte entree naar bovenw. Overloop, toilet, woonk., open keuken met app., slaapk., badk. met ligb., douche en v.w. Vaste trap naar 2 slaapk. en zolder. Aanv.: i.o. Prijs: f. 180.000,- k.k.

MERKELBEEK, Mgr. Mannenstraat
Uitst. gel. vrijst. woonh. met c.v., kelder, garage/loods en tuin. Perc. opp.: ± 800 m². Het geheel is zeer luxeus afgewerkt. Ind. o.a.: roy. living met open haard, zeer luxe keuken met app., 4 grote slaapk., mod. badk. met ligb., douche, toilet, bidet en v.w. Zolder. Aanv.: i.o. Prijs: op aanvraag.

OBBIJCHT, Burg.v. Hinsbergstraat
Op goede stand gel., uitst. onderh. vrijst. landh. met c.v., inp. garage, kelders en onder arch. aangel. tuin met veel privacy. Ind. o.a.: L-vorm. living met open haard, luxe keuken, slaapk., badk. Op verd.: 2 slaapk., mod. badk. met ligb., zolderruimte. Aanv.: i.o. Prijs: op aanvraag.

NUTH, Nierhoven
Rustig gel. vrijst. landh. met c.v., garage, zwembad. Perc. opp.: ca. 1 ha. Verdere gegevens en prijs op aanvraag.

SCHAESBERG, Streeperstraat
Goed gel. woonh. met berging en tuin. Ind.: kelder, beg. gr.: entree, 2 kamers, keuken, berging, douche, ruimte. 1e verd.: overloop, 4 kamers, keuken, doucheruimte met toilet. 2e verd.: vaste trap naar zolder. Aanv.: i.o. Prijs: f. 135.000,- k.k.

SCHINNEL, Stationsstraat
Roy. vrijst. woonh. met c.v., aanb., kelders, garage en grote tuin. Perc. opp.: 735 m². Ind. o.a.: living met open haard, luxe keuken met app., study, 2 kantoorruimten, 7 slaapk., 3 doucheruimtes, zolders. Aanv.: i.o. Prijs: op aanvraag.

SIMPELVELD, Kloosterstraat
In centrum gel. winkel-woonh. met c.v., garage, tuin en dakters. Ind.: winkel ca. 150 m², keuken met app., magazijn/uitpakruimte, toilet. 1e verd.: ruime overloop, woonk. met o.h. en parketvloer, dakters, 3 slaapk., badk. met ligb., douche, v.w. en toilet. 2e verd.: zolder over het gehele pand. Het pand verkeert in uitstekende staat van onderhoud en is voor vele doeleinden geschikt. Aanv.: i.o. Prijs: f. 425.000,- k.k.

Te huur

SITTARD, Rijksweg Zuid
Gunstig gel., goed onderh. halfvrijst. kantoorpand (beg. grond). Ind. o.a.: div. kantoor- c.q. praktijkruimten, keuken. Aanv.: direct. Huurprijs: f. 1.100,- per maand.

HUURWONINGEN SITTARD
34 Halfvrijstaande woningen te Sittard, Haagsittard-Park. Huurprijs vanaf f 975,- per maand.

Nieuwbouw
NIEUWBOUWWONINGEN
Premie A-, premie C- en VS-woningen te Geleen-Maastrichtbaan.
Landhuis te Puth-Schinnen.
Premie A- en VS-woningen te Stramproy.
Appartementen te Berg aan de Maas.
Documentatie op aanvraag.

ROUWKAVELS
Bouwkavels te koop te Amstenrade, Geleen en Spaubeek.

België
KINROOY-GEESTINGEN
Op 6 km. afstand van Maaseik gelegen vrijst. semi-bungalow met inp. garage, kelder, en tuin. Perc. opp.: ± 300 m². Ind. o.a.: woonk., keuken met app., 3 slaapk., badk., apart toilet, grote zolder. Aanv.: direct. Prijs: f 210.000,- k.k.

MAASEIK, Weertersteengweg
Goed onderh., geis. vrijst. landh. met c.v., inp. garage, kelders en tuin met vrij uitzicht, terras (50 m²). Perc. opp.: ± 900 m². Ind. o.a.: woonk., keuken met app., 3 slaapk., badk., apart toilet, v.w. en bidet, apart toilet, waskelder. Aanv.: i.o. Koopprijs: f 330.000,- k.k.

MOLENBERSEEL, ca. 12 km. v. Maaseik
Schitterend landgoed met vijver, paardestallen, uitst. onderh. landhuis, gastenverblijf, 3 garages, div. bergingen en vele extra's. Perc. opp.: 6,4 ha. Uniek voor liefhebbers van rust en natuur! Aanv.: i.o. Hogere prijsklasse.

mWilt u uw pand verkopen, bel dan Makelaarskantoor Ruijters voor een vrijblijvende afspraak. Er is veel vraag naar panden in de prijsklasse tot f 250.000,-.

S- Inlichtingen kantoor Sittard
H- Inlichtingen kantoor Heerlen

Hypotheek-Financieringen
Taxaties-Verzekeringen

Openingstijden:
Werkdagen 9.00-18.00 uur
Zaterdag 10.00-14.00 uur

makelaardij onroerend goed - sittard maastricht heerlen
6131 AL sittard - rijksweg 35 - tel 046 - 511611
6411 AT heerlen - van grunsvenplein 12 - tel 045 - 713746